E
MS. 239

Evangelia

4 Gospels

Mathei p°

Graf v. Attems von Burgels. 1820

Incipit euangelium
Secundū Matheum;
Liber generationis ihesu
cristi filij dauid: filij
abraham; Abraham. genuit iſaac; Yſaac autem. genuit
iacob; Iacob autem. genuit iudam et fratres
eius. Iudaſ autem. genuit phareſ et zaram
de thamar. Phareſ autem. genuit eſrom;
Eſrom autem. genuit aram; Aram autem.
genuit Aminadab; Aminadab autem.
genuit naaſon; Naaſon autem. genuit
ſalmon; Salmon autem. genuit booz de

Iſte liber eſt frm̄ Carthuſienſiū in Rutila ppe Erfurt

rachab. Booz autem. genuit obed ex
ruth. Obed autem. genuit ieſſe. Ieſſe aut̄.
genuit dauid regem. Dauid autem rex. ge
nuit ſalemonem ex ea quae fuit uriae.
Salemon autem. genuit roboam. Roboam
autem. genuit abiam. Abia autem. gen̄
aſa. Aſa autem. genuit ioſaphath. Ioſaphath
autem. genuit ioram. Ioram autem. gen̄
oziam. Oziaſ autem. gen̄ ioatham. Ioatham
aut̄. gen̄ achaz. Achaz aut̄. gen̄ ezechi
am. Ezechiaſ aut̄. genuit manaſſen.
Manaſeſ autem. gen̄ amon. Amon autem.
gen̄ ioſiam. Ioſiaſ aut̄. gen̄ iechoniam
et frſ eiuſ in tranſmigratione babilonis.
Et poſt tranſmigrationem babiloniſ. iechoni
aſ gen̄ ſalathiel. Salathiel autem. genuit
zorobabel. Zorobabel aut̄. genuit abiud.
Abiud aut̄. gen̄ eliachim. Eliachim autem.
gen̄ azor. Azor aut̄. gen̄ ſadoch. Sadoch
aut̄. gen̄ achim. Achim aut̄. gn̄ eliud.
Eliud aut̄. gen̄ eleazar. Eleazar aut̄. gen̄
mathan. Mathan aut̄. gen̄ iacob. Iacob

autem. genuit ioseph uirum mariae. De qua
natus est ihs. qui uocatur xps. Omnes ergo ch ii
generationes ab abraham. usq; ad dauid: gene
rationes xiiii. Et a dauid usque ad transmi
gratione babilonis: generationes xiiii.
Et a transmigratione babilonis. usque ad xpm:
generationes xiiii; XPI AUTEM GENE
RATIO SIC ERAT.

Cum esset desponsata mater eius maria ch iii II
ioseph. antequam conuenirent inuen l ii V
ta est in utero habens de spu sco;
Ioseph autem uir eius cu esset iustus. et nollet ch iiii X
eam tradúcere. uoluit occulte dimittere eam.
Haec autē eo cogitante. ecce angelus dni in somnis
apparuit ei dicens; Ioseph fili dauid. noli ti
mere accipere mariam coniugem tuam.
Quod enī in ea natum est. de spu sco est.; Pariet
autē filium. et uocabis nomen eius ihm; Ipse
enī saluum faciet populum suum. a peccatis
eorum; Hoc autē totum factū est: ut adimple
retur qđ dictum est a dno per prophetam di
centem; Ecce uirgo in utero habebit. et pariet

filium. et uocabunt nomen eius emmanuhel.
qd est interpretatum nobiscum ds; Exsurgens
ioseph a somnono. fecit sic ut precepit ei angelus
dni. et accepit coniugem suam. et non cognoscebat
eam donec peperit filiu suum primogenitum. et
uocauit nomen eius ihm. Caplm. ii.
III Cum ergo natus esset ihs in bethleem iudae in diebus
herodis regis. ecce magi ab oriente uenerunt hie
rosolima dicentes; Ubi est qui natus est rex iudeoru.
Vidimus enī stellam eius in oriente. et uenimus ad
orare eum; Audiens aut herodes rex turbatus est.
et omis hierosolima cum illo; Et congregans oms IIII
principes sacerdotum. & scribas populi. sciscitaba
ch v VII I lxxxiii tur ab eis ubi xps nasceretur; At illi dixerunt
ei; In bethleem iudae; Sic enī scriptum est per pro
phetam; Et tu bethleem terra iuda. nequaquam
minima es in principibus iuda; Ex te enim exiet
ch vi x dux. qui regat populum meum israhel; Tunc herodes
clam uocatis magis. diligenter didicit ab eis tepus
stelle que apparuit eis; Et mittens illos in bethleem.
dixit Ite. & interrogate diligenter de puero.
& cum inueneritis. renuntiate mihi. ut & ego

ueniens adorem eum; Qui cum audissent regem.
abierunt; Et ecce stella quam uiderant in oriente
ante cedebat eos. usque dum ueniens staret supra
ubi erat puer; Videntes autem stellam. gauisi sunt
gaudio magno ualde; Et intrantes domum. in
uenerunt puerum cum maria matre eius; Et pro
cidentes. adorauerunt eum; Et apertis thesau
ris suis. obtulerunt ei munera; Aurum. thus.
& murram; Et responso accepto in somnis ne redi
rent ad herodem. Per aliam uiam reuersi sunt
in regionem suam;
I Qui cum recessissent. ecce angelus domini apparuit
in somnis ioseph dicens; Surge accipe puerum
et matrem eius. et fuge in egiptum. & esto ibi usq;
dum dicam tibi. Futurum est enim. ut herodes que
rat puerum ad perdendum eum. Qui consurgens
accepit puerum et matrem eius nocte. et secessit ~~in~~
in egiptum. & erat ibi usque ad obitum herodis;
Ut adimpleretur quod dictum est a domino. per prophetam
dicentem; Ex egipto uocaui filium meum; Tunc he
rodes uidens quoniam inlusus esset a magis. iratus est
ualde. & mittens occidit omnes pueros. qui erant in

bethleem et in omnib; finib; eius. a bimatu & in
fra. secundū tempus qđ exquisierat a magis;
Tunc adimpletū est. quod dictū est p hieremiam
pphetam dicentem; Vox in rama audita est.
ploratus & ululatus multus. rachel plorans filios
suos; Et noluit consolari. quia non sunt;
Defuncto aūt herode. ecce angelus dn̄i. apparuit
in somnis ioseph in egipto dicens; Surge et accipe
puerū et matrē eius. et uade in terram israhel.
Defuncti sunt enī. qui querebant animā pueri.
Qui consurgens accepit puerum et matrē eius. et
uenit in terrā isrl. Audiens aūt qđ archelaus
regnaret in iudea p herode patre suo. timuit illo
ire. Et ammonitus in somnis. secessit in partes ga
lileę. & ueniens habitauit in ciuitate quę uoca
tur nazareth; Vt adimpleretur qđ dictū est
ch vii x per prophetas. qm̄ nazareus uocabitur. Cap̄m .iij.
l iii l vi In diebus autē illis uenit iohannes baptista. predi
l ii cans in deserto iudeae. & dicens. Penitentiam a
gite. Adpropinquabit enī regnum caelorum.
ch viii i m ii Hic est enī de quo dictum est p isaiam pphetam dicentē;
l vii l x Vox clamantis in deserto. parate uiam dn̄i. rec

tas facite semitas eius ;
ch. viiii VI xi iii Ipse enim iohannes habebat uestimentu depilis
camelorum . & zona pelliciam circa lumbos suos .
Esca aut eius erat . locusta & mel siluestre . Tunc
exiebat ad eum hierosolima & omnis iudea . &
omnis regio circa iordanen . confitentes peccata
sua ;
ch. x V l viii Videns aut multos phariseorum & saduceoru
uenientes ad baptismu suum . dixit eis ; Pro
genies uiperarum . quis demonstrauit uobis
fugere a futura ira . Facite ergo fructum
dignu penitentiae . et ne uelitis dicere in
tra uos . patrem habemus habraham ; Dico
enim uobis . qm potens est ds de lapidibus istis
suscitare filios abrahae ; Iam enim securis ad ra
dicem arboru posita est ; Omnis ergo arbor quae
non facit fructum bonu . excidetur . & in igne
mittetur ;
ch. xi I ch. xiii l x l xii Ego quidem uos baptizo in aqua in paenitenti
am ; Qui aut post me uenturus est fortior me
est . cuius non sum dignus calciamenta portare ;
Ipse uos baptizabit in spu sco & igni . Cuius

uentilabrum inmanu sua . & pmundabit aream
suam : et congregabit triticū suū inhorreum : pa
leas autē comburet igni inextinguibili ;
vi ch xiii x T une uenit ihs agalilea inIordanem adiohannē
ut baptizaretur abeo ; Iohannes autē phibebat
eum dicens ▪ Ego ate debeo baptizari & tu uenis
ad me ; Respondens autē ihs dixit ei , Sine modo
sic enī dec& nos implere omnē iusticiam ; Tunc
dimisit eum ;
ch xiiii ii ch v l xiii l xv B abtizatus autē ihs : confestim ascendit de aqua ;
Et ecce apperti sunt ei cęli . et uidit spm̄ dī descen
dentem sicut columbam . & uenientē sup se ; Et
ecce uox de cęlis dicens , Hic est filius meus dilec
tus . inquo mihi complacui ; Caplm̄ . iiij .
vii ch xv ii ch vi l xv T unc ihs ductus est indesertum a spū . ut temptaretur
adiabolo ;
ch xvi l xvi E t cum ieiunass& quadraginta diebus . & xl noc
tibus : postea esuriit ; Et accedens temptator . dixit
ei , Si filius dī es . dic ut lapides isti panes fiant ;
Qui respondens . dixit ; Scriptū est . non in pane
solo uiuit homo : sed in omni uerbo qd procedit de
ore dī ; Tunc assumpsit eum diabolus in scām ciui

tatem. & statuit eum supra pinnaculum templi.
& dixit ei. Si filius dei es. mitte te deorsum. Scrip
tum est enim. quia angelis suis mandabit de te:
et in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapi
dem pedem tuum. Ait illi ihs rursum; Scriptum
est. non temptabis dnm dm tuum; Iterum assump
sit eum diabolus in montem excelsum ualde. et os
tendit ei omnia regna mundi. & gloriam eorum:
& dixit illi. Hec omnia tibi dabo. si cadens adora
ueris me; Tunc dicit ei ihs. Vade satanas. scrip
tum est enim; Dnm dm tuum adorabis. & illi so
li seruies;

ch xvii / II / M vii
Tunc reliquit eum diabolus. & ecce angeli accesse
runt. et ministrabant ei;

ch xviii / II / M viii / L xvi
Cum autem audisset ihs quod iohannes traditus esset:
secessit in galileam;

ch xviiii / L xviii
Et relicta ciuitate nazareth. uenit et habitauit in
capharnaum maritima in finibus zabulon. et
neptalim: ut adimpleretur quod dictum est per isaiam
prophetam; Terra zabulon. et terra neptalim. uia
maris trans iordanen galileę gentium; Populus
qui sedebat in tenebris: uidit lucem magnam; Et se

dentibuſ in regione umbrę mortiſ. lux orta eſt
eiſ.
cxx II m viiii Exinde coepit ihſ p̄dicare et dicere. pęnitentiā
agite. appropinquabit enī regnum caelorum;
Ambulanſ aūt iuxta mare galileae. uidit
duoſ frſ. ſimonem qui uocatur petruſ. & an
dream frēm eius. mittentes rete in mare;
Erant enim piscatores;
cxxi II m x Et ait illiſ; Venite poſt me. et faciam uoſ fieri
piſcatoreſ hominum; At illi continuo relic
tiſ retibuſ. ſecuti ſunt eum;
cxxii II m xi Et procedenſ inde. uidit alioſ duoſ fratreſ. iaco
bum zebedei & iohannem frēm eiuſ in naui
cum zebedeo patre eorum. reficienteſ retia
ſua. & uocauit eoſ; Illi aūt ſtatim relictiſ re
tibuſ et patre. ſecuti ſunt eum;
cxxiii II m xxvii l xvii i xlvi Et circuibat ihſ totam galileam docenſ in ſina
gogiſ eorum. et p̄dicanſ euangeliū regni.
& ſananſ omnē languorem. et omnē infirmi
tatē in populo; Et abiit opinio eiuſ in totam
ſiriam. & obtulerunt ei omſ male habentes.
uariiſ languoribuſ. & tormentiſ conp̄henſoſ.

et qui demonia habebant. & lunaticos. et para
liticos. et curauit eos; Et secute sunt eum turbę
multe de galilea. et de decapoli. et de hierosolimis.
et de iudea. & de trans iordanen; Caplm .v.

ch xxiiii Videns autem turbas ihs. ascendit in montem; Et
cum sedisset. accesserunt ad eum discipuli eius;

ch xxv l xlvi Et aperiens os suum. docebat eos dicens.

ch xxvi l xlvii Beati pauperes spu. qm ipsorum est regnum
caelorum.

ch xxvii Beati mites. qm ipsi possidebunt terram;

l xlviii Beati qui lugent. qm ipsi consolabuntur.

ch xxviii l xlvii Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam. qm
ipsi saturabuntur;

ch xxviiii Beati misericordes. qm ipsi misericordiam con
sequentur;

Beati mundo corde. qm ipsi dm uidebunt;

Beati pacifici. qm filii di uocabuntur;

Beati qui psecutione patiuntur propt iustitiam.
qm ipsorum est regnum cęlorum;

ch xxx l xlviii Beati estis. cum male dixerint uobis & psecuti uos
fuerint. & dixerint omne malum aduersum
uos. mentientes propter me; Gaudete & exul

tatt. qm merces urã copiosa est in caelis; Sic enī
persecuti sunt prophetas. qui fuerunt ante uos.
m xxxi mr cii l clxxxv Uos estis sal terrę; Quod si sal euanuerit. in quo sali
etur. Ad nihilum ualet ultra. nisi ut mittatur
foras. et conculcetur ab hominibus;
m xxxii mr xxxviii l cxxxiii Uos estis lux mundi; Non potest ciuitas abscondi supra
montem posita. neque accendunt lucernam. et po
nunt eam sub modio. sed sup candelabrum. ut luce
at omnib; qui in domo sunt; Sic luceat lux urã
corā hominibus. ut uideant urã bona opera. &
glorificent patrem urm qui in caelis est;
m xxxiii Nolite putare qm ueni soluere legem aut pphetas.
non ueni soluere. sed adimplere;
m xxxiiii l cxciii Amen quippe dico uobis. donec transeat caelū. et
terra. iota unū aut unus apex. non pteribit a
lege donec omnia fiant.
m xxxv Qui ergo soluerit unū de mandatis istis minimis. &
docuerit sic homines. minimus uocabitur in reg
no caelorum; Qui autē fecerit & docuerit. hic
magnus uocabitur in regno caelorum; Dico enī
uobis. quia nisi habundauerit iustitia urã plus
quā scribarum & phariseorū. non intrabitis in

regnum caelorum; Audistis quia dictum est
antiquis. non occides; Qui autem occiderit. reus
erit iudicio. Ego autem dico uobis; Quia omnis qui
irascitur fratri suo. reus erit iudicio; Qui autem dixe
rit fratri suo racha. reus erit concilio; Qui autem dixe
rit fatue. reus erit gehennę ignis; Si ergo offers
munus tuum ad altare. & ibi recordatus fueris
quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relin
que ibi munus tuum ante altare. et uade prius re
conciliari fratri tuo; Et tunc ueniens. offeres mu
nus tuum;

xxxv clxii Esto consentiens aduersario tuo dum es in uia cum
eo. ne forte tradat te aduersarius iudici. & iudex
tradat te ministro. & in carcerem mittaris; Amen
dico tibi. non exies inde. donec reddas nouissimum
quadrantem

xxxvii Audistis quia dictum est antiquis. non mechaberis;
Ego autem dico uobis quoniam omnis qui uiderit mulierem
ad concupiscendum eam. iam mechatus est eam
in corde suo. Quod si oculus tuus dexter scandali
zat te. erue eum. & proice abs te. Expedit enim
tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam

totum corpus tuum eat in gehennam. Dictum
est enim. Quicumque dimiserit uxorem suam.
det illi libellum repudii;
Ego autem dico uobis; Quia omnis qui dimiserit uxo
rem suam excepta fornicationis causa. facit eam
mechari, Et qui dimissam duxerit. adulterat;
Iterum audistis quia dictum est antiquis. non
periurabis. reddes autem domino iuramenta tua;
Ego autem dico uobis. Non iurare omnino. neque
per caelum. quia thronus dei est. Neque per ter
ram. quia scabellum est pedum eius. Neque
per hierosolimam. quia ciuitas est magni re
gis; Neque per caput tuum iurabis. quia non po
tes unum capillum album facere. aut nigrum;
Sit autem sermo uester. est est. non non; Quod
autem his habundantius est. a malo est;
Audistis quia dictum est. oculum pro oculo. et
dentem pro dente. Ego autem dico uobis. non re
sistere malo;
cxxxvii l iiii Sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam.
prebe illi et alteram; Et illi qui uult tecum
iudicio contendere. et tunicam tuam tollere.

dimitte ei et pallium ;
cxxxviii Et quicumq; te angariauerit mille passus. ua
de cũ illo alia duo; Qui petit a te: da ei. Et uo
lenti mutuari a te: ne auertaris; Audistis
quia dictum est. diliges proximũ tuum . et
odio habebis inimicum tuum ;
cxl I lii Ego autẽ dico uobis diligite inimicos urõs. bene
facite his qui oderunt uos. et orate pro persequen
tibus & calomniantibus uos. ut sitis filii patris
uri qui in celis est; Qui solem suũ oriri facit su
per bonos et malos. et pluit sup iustos et iniu s
tos; cxli I lv Si enim diligitis eos qui uos diligunt. quã
mercedem habebitis. Nonne et publicani hoc
faciunt. Et si salutaueritis frs urõs tantum. qid
amplius facietis. nonne & ethnici hoc faciunt.
Estote ergo uos pfecti. sicut & pater ur caelestis
perfectus est.
cxlii Attendite ne iustitiam urãm faciatis coram
hominibus. ut uideamini ab eis; Alioquin.
mercedem ñ habebitis apud patrẽ urm qui in
celis est; Cum ergo facis elemosinam. noli tuba
canere ante te sicut hypocrite faciunt in sina

gogis et in uicis. ut honorificentur ab hominibus;
Amen dico uobis: receperunt mercedem suam; Te
aut̄ faciente elemosinam. nesciat sinistra tua
quid faciat dextera tua: ut sit elemosina tua in
abscondito: & pater tuus qui uidet in abscondito.
Capl̄m. vi. redd& tibi; Et cū oratis. non eritis sicut hypocritę
qui amant in synagogis. et in angulis platearum
stantes orare. ut uideantur ab hominibus; Am̄
dico uobis: receperunt mercedem suam; Tu aut̄
cū oraueris. intra in cubiculū tuū: et clauso ostio
ora patrē tuum in abscondito; Et pat̄ tuus qui ui
det in abscondito. reddet tibi;
ch.xliiii / lxxviii Orantes aut̄. nolite multū loqui. sicut ethnici; Pu
tant enī: quod in multiloquio suo exaudiantur;
Nolite ergo adsimilari eis; Scit enī pat̄ ur̄ quid opus
sit uobis: antequā petatis eum; Sic ergo uos orabi
tis; Pat̄ nr̄ qui es in caelis. scificet̄ur nomen tuum;
Adueniat regnū tuum. fiat uoluntas tua sicut
in caelo et in terra; Panem nr̄m sup̄substantialē
da nobis hodie. et dimitte nobis debita nr̄a. sicut
et nos dimittimus debitorib; nr̄is: et ne inducas
nos in temptationem. sed libera nos a malo amen.

cxliiii ii cxxvi Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimit
tet et uobis pater uester cęlestis delicta uestra. Si autem
non dimiseritis hominibus: nec pater uester dimit
tet peccata uestra.

cxlv Cum autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocritę tris
tes. Exterminant enim facies suas: ut pareant homini
bus ieiunantes; Amen dico uobis: quia receperunt
mercedem suam; Tu autem cum ieiunas. unge ca
put tuum et faciem tuam laua: ne uidearis homini
bus ieiunans: sed patri tuo qui est in abscondito;
Et pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi;
Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi e
rugo et tinea demolitur: et ubi fures effodiunt
et furantur;

cxlvi I clii Thesaurizate autem uobis thesauros in caelo: ubi ne
que erugo neque tinea demolitur: et ubi fures
non effodiunt nec furantur; Ubi enim est thesau
rus tuus: ibi est et cor tuum;

cxlvii I lxxxiiii Lucerna corporis tui. est oculus tuus; Si fuerit
oculus tuus simplex. totum corpus tuum lucidum
erit. Si autem oculus tuus nequam fuerit: totum
corpus tuum tenebrosum erit; Si autem lumen quod

inte est tenebrę sunt. ipsę tenebrę quantę erunt.
ch xlviii l cxxi Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim
unum hodio habebit. & alterum diliget. Aut u
num sustinebit. et alterum contempnet; Non
potestis deo seruire & mammonę;
ch xlviiii l cl Ideo dico uobis. ne solliciti sitis animae uestrae quid
manducetis. neque corpori uestro quid induamini;
Nonne anima plus est quam esca. et corpus plusquam
uestimentum. Respicite uolatilia caeli. quoniam
non serunt neque metunt. neque congregant in
horrea. et pater uester caelestis pascit illa; Nonne
uos magis pluris estis illis. Quis autem uestrum cogi
tans potest adicere ad staturam suam cubitum
unum. Et de uestimento quid solliciti estis.
Considerate lilia agri quomodo crescunt. non
laborant neque nent. Dico autem uobis. quoniam nec Sa
lemon in omni gloria sua coopertus est sicut u
num ex istis; Si autem fenum agri quod hodie est
et cras in clibanum mittitur deus sic uestit. quanto
magis uos minime fidei. Nolite ergo solliciti
esse dicentes. quid manducabimus. aut quid
bibemus. aut quo operiemur; Hęc enim omnia.

gentes inquirunt. Scit enim pater uester quia his
omnib; indigetis; Querite ergo primum regnum
di & iustitiam eius. et hęc omnia adicientur
uobis; Nolite ergo solliciti esse in crastinum.
Crastinus enim dies: sollicitus erit sibi ipsi. Suf
ficit diei malitia sua. Capl̄m .vij.

ca l N olite iudicare: ut non iudicemini; In quo enim
ca xli l lvi iudicio iudicaueritis: iudicabimini; & in
qua mensura mensi fueritis: remetietur uob;

ca li Q uid autem uides festucam in oculo fratris tui: et
l lviii trabem in oculo non uides: Aut quomodo di
cis fratri tuo. sine eiciam festucam de oculo
tuo: et ecce trabis est in oculo tuo. Hypocrita:
eice primum trabem de oculo tuo: & tunc uide
bis eicere festucam de oculo fratris tui;

ca lii N olite dare sanctum canibus: neque mittatis mar
garitas uestras inter porcos: ne forte conculcent
eas pedibus suis. et conuersi disrumpant uos.

ca liii P etite: & dabitur uobis; Querite: & inuenie
l xxv tis; Pulsate: & aperietur uobis; Omnis enim
qui petit accipit: et qui querit inuenit: et
pulsanti aperietur; Aut quis est ex uobis

homo quem si petierit filius suus panem. nūqid
lapidem porriget ei ; Si ergo uos cum sitis mali nos
tis bona dare filiis uris. Quanto magis pater ur
qui in caelis est. dabit bona petentibus se ;

ch liiii / i liiii Omnia ergo quaecumque uultis ut faciant uobis
homines. & uos facite eis ; Haec est enim lex et prophetae.

ch lv / i lxxx Intrate per angustam portam. quia lata porta et
spatiosa uia quae ducit ad perditionem. et multi
sunt qui intrant per eam ; quam angusta porta et
arta uia quae ducit ad uitam. et pauci sunt qui in
ueniunt eam ;

ch lvi Attendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in
uestimentis ouium. intrinsecus autem sunt lupi
rapaces ; A fructibus eorum cognoscetis eos

ch lvii / i lxi Numquid colligunt de spinis uuas. aut de tri
bulis ficus ;

ch lviii / i lx Sic omnis arbor bona. fructus bonos facit ; Mala
autem arbor. fructus malos facit ; Non potest arbor
bona fructus malos facere. neque arbor mala fruc
tus bonos facere ; Omnis arbor quae non facit fructum
bonum. exciditur & in ignem mittetur ; Igitur.
ex fructibus eorum. cognoscetis eos ;

m̄ lviii l̄ lxiii ī cxvi Non omīs qui dicit mihi dñe dñe. intrabit in regnum
caelorum: sed qui facit uoluntatē patris mei qui
in caelis est: ipse intrabit in regnum caelorum.

m̄ lx ī clxxi Multi dicent mihi in illa die. dñe dñe nonne in no
mine tuo pphetauimus: et in nomine tuo demo
nia eiecimus: & in tuo nomine uirtutes multas
fecimus: Et tunc confitebor illis: quia nūquam
noui uos; Discedite a me qui operamini iniqui
tatem;

m̄ lxi l̄ lxiiii Omīs ergo qui audit uerba mea hęc et facit ea: ad
similabitur uiro sapienti. qui aedificauit do
mum suā supra petram; Et descendit pluuia:
et uenerunt flumina: et flauerunt uenti: et in
ruerunt in domū illam: et non cecidit; fundata
enī erat supra petram; Et omīs qui audit uerba
mea hęc et non facit ea: similis erit uiro stulto qui
aedificauit domū sup harenam: et descendit plu
uia. et uenerunt flumina et flauerunt uenti.
et inruerunt in domū illam. et cecidit: et fuit
ruina eius magna;

m̄ lxii mr̄ xiii l̄ liii ī xxiiii Et factū est cum consummasset ihs uerba hęc: admi
rabantur turbę sup doctrina eius. Erat enim

docens eos sicut potestatem habens: non sicut scribae
eorum et pharisei · **Caplm. viii.**

ch lxiii ii m xxiii l xxxiii Cum aut descendisset de monte: secutae sunt eum tur
bae multae. Et ecce leprosus ueniens. adorabat eum
dicens Dne si uis: potes me mundare; Et exten
dens manu: tetigit eum dicens; Volo mundare;
Et confestim mundata est lepra eius; Et ait illi
ihs: Vide nemini dixeris. sed uade ostende te
sacerdoti: et offer munus qđ precepit moyses
in testimonium illis;

ch lxiiii i lxv l xxxvii Cum aut introisset capharnaum. accessit ad eu
centurio rogans eu et dicens; Dne puer meus
iacet in domo paralyticus. & male torquetur
Et ait illi ihs; Ego ueniam: et curabo eum; Et re
spondens centurio. ait Dne. non sum dignus
ut intres sub tectu meum: sed tantu dic uerbo.
et sanabitur puer meus; Nam & ego homo sum
sub potestate: habens sub me milites; Et dico huic
uade: et uadit; Et alio ueni. & uenit; Et seruo
meo fac hoc: et facit; Audiens aut ihs. miratus est.
& sequentibus se dixit; Amen dico uobis. non in
ueni tantam fidem in isrl;

ch lxv l lxxvii Dico aūt uobis. quod multi aboriente. et occi
dente uenient. et recūbent cum abraham
et isaac. et iacob. in regno caelorum; Filii aūt
regni eicientur in tenebras exteriores: ibi e
rit fletus et stridor dentium;
ch lxvi l lxvi Et dixit ihs centurioni; Vade: et sicut credi
disti fiat tibi; & sanatus est puer. in illa hora;
ch lxvii ch xv lxxvi Et cum uenisset ihs in domū petri. uidit socrū
eius iacentē. et febricitantē. et tetigit manū
eius: et dimisit eam febris; Et surrexit: et mi
nistrabat eis; Vespere aūt facto: obtulerunt ei
multos daemonia habentes. & eiciebat sps
uerbo. & omīs male habentes curauit: ut ad
impleretur quod dictū est p isaiam pphetā
dicentē; Ipse infirmitates nras accepit: et ae
grotationes portauit; Videns aūt ihs turbas
multas circum se: iussit ire trans fretum;
ch lxviii l lv Et accedens unus scriba. ait illi; Magister. se
quar te quocūq; ieris; Et dicit ei ihs. Vulpes
foueas habent. et uolucres caeli nidos. filius
aūt hominis non habet ubi caput reclinet;
Alius aūt de discipulis eius. ait illi; Dne pmitt

teme primum ire. et sepelire patrem meum; Ihs autem
ait illi; Sequere me. et dimitte mortuos sepelire
mortuos suos;

cn lxviiii / m xlvii / l lxxiii

Et ascendente eo in nauiculam. secuti sunt eum
discipuli eius; Et ecce motus magnus factus est in
mari. ita ut nauicula operiretur fluctibus; Ipse
uero. dormiebat; Et accesserunt. et suscitauerunt
eum dicentes; Dne. salua nos perimus; Et dicit eis;
Quid timidi estis modicę fidei. Tunc surgens impera
uit uentis et mari. et facta est tranquillitas mag
na. Porro homines mirati sunt. dicentes; Qualis
est hic. quia uenti & mare. oboediunt ei;
Et cum uenisset trans fretum in regione gerasenorum.
rum. occurrerunt ei duo habentes demonia
de monumentis exeuntes saeui nimis. ita ut nemo
possit transire per uiam illam. Et ecce clamauerunt
dicentes; Quid nobis & tibi ihu fili dī. Uenisti
huc ante tempus torquere nos; Erat autem non
longe ab illis. grex porcorum multorum pascens;
Demones autem rogabant eum dicentes; Si eicis nos.
mitte nos in gregem porcorum; Et ait illis; Ite;
At illi exeuntes. abierunt in porcos. & ecce magno

ĩpetu abiit totuſ grex ꝑ precepſ in mare. et mortui
ſunt in aquiſ; Paſtoreſ autē fugerūt. et uenienteſ
in ciuitatē. nuntiauerunt omnĩa. & de hiſ qui dæ
monia habuerant. Et ecce tota ciuitaſ exiit obuiā
ihū. & uiſo eo. rogabant ut tranſiret a finibuſ eorū.
Mt lxx / Mr xx / L xxvii / I xxviiii — Et aſcendenſ in nauiculā. tranſfretauit et uenit Capm. ix.
in ciuitatē ſuam; Et ecce offerebant ei paralyticum
iacentē in lecto; Videns ihſ fidem illorū. dixit pa
ralytico; Confide fili. remittuntur tibi peccata tu
a; Et ecce quidā de ſcribiſ. dixerunt intra ſe; Hic
blaſſemat; Et cū uidiſſet ihſ cogitationeſ eorū.
dixit; Ut quid cogitatiſ mala in cordib; uriſ.
Quid eſt faciliuſ dicere dimittuntur tibi pecca
ta. aut dicere ſurge & ambula. Ut ſciatiſ aut. qm̄
filiuſ hominiſ habet poteſtatē in terra dimitten
di peccata. tunc ait paralitico; Surge tolle lectū
tuū. et uade in domū tuam; Et ſurrexit. & abiit in
domū ſuam; Videnteſ aut turbæ. timuerunt;
Et glorificauerunt dm̄. qui dedit poteſtatē talem
hominibus;
Mt lxxi / Mr xxi / L xxviii — Et cū tranſiret inde ihſ. uidit hominē ſedentē in te
loneo matheum nomine. et ait illi; Sequere me;

Et surgens secutus est eum.

ch lxxiii / ii / m xxii / l clxxxvi
Et factū est discumbente eo in domo: ecce mul
ti publicani. et peccatores uenientes discū
bebant cū ihu & discipulis eius; Et uidentes
pharisaei: dicebant discipulis eius; Quare
cū publicanis et peccatoribus manducat ma
gister uester:

ch lxxiiii / ii / m xxiii / l xl
At ihs audiens: ait; Non est opus ualentibus
medicus: sed male habentibus; Euntes autē
discite quid est: misericordiam uolo et non
sacrificium; Non enī ueni uocare iustos: sed
peccatores; Tunc accesserunt ad eū discipu
li iohannis: dicentes; Quare nos et pharisaei
ieiunamus frequenter: discipuli autē tui n̄
ieiunant: Et ait illis ihs; Nūquid possunt
filii sponsi lugere quādiu cum illis est spon
sus: Venient autē dies. cum auferetur ab eis
sponsus: et tunc ieiunabunt; Nemo autē im
mittit commissuram panni rudis in uesti
mentū uetus. Tollit enī plenitudinē eius a
uestimento: et peior scissura fit; Neq; mit
tunt uinū nouum in utres ueteres; Alio

quin rumpuntur utres. et uinu[m] effunditur.
et utres pereunt; Sed uinu[m] nouum in utres no
uos mittunt. et ambo seruantur; XXXIII
ch lxxiiii mr xlviiii l lxxxv H aec illo loquente ad eos. ecce princeps unus
accessit. & adorauit eum dicens; Filia mea
modo defuncta est. Sed ueni inpone manum
sup eam et uiuet; Et surgens ih[esu]s sequebatur eu[m].
& discipuli eius; Et ecce mulier quę sanguinis
fluxum patiebatur duodecim annis accessit
retro. et tetigit fimbriam uestimenti eius; Dice
bat enim intra se; Si tetigero tantum uestimentum
eius. salua ero; At ih[esu]s conuersus. et uidens ea[m]
dixit; Confide filia. fides tua te saluam fecit;
Et salua facta est mulier. ex illa hora; Et cum ue
nisset ih[esu]s in domu[m] principis. & uidisset tibicines
et turbam tumultuantem dicebat. recedite;
Non est enim mortua puella. sed dormit; Et deri
debant eum; Et cu[m] eiecta e[ss]et turba. intrauit
et tenuit manu[m] eius; Et surrexit puella. et
exiit fama haec in uniuersam terram illam;
ch lxxv Et transeunte inde ih[es]u. secuti sunt eu[m] duo ceci
clamantes. et dicentes; Miserere n[ost]ri fili dauid;

Cum aut̄ uenisſ& domum· accesserunt ad eum caeci·
et dicit eis ihs; Creditis quia possum hoc facere uo
bis· Dicunt ei; Vtique dn̄e; Tunc tetigit oculos
eorum· dicens; Secdm fidem urām· fiat uobis;
Et apti sunt oculi illorū· & comminatus est eis ihs·
dicens; Videte· ne quis sciat; Illi aut̄ exeuntes·
diffamauerunt eū in tota terra illa; Egressis aut̄
illis· ecce obtulerunt ei hominē mutū daemoni
um habentē; Et eiecto daemone· locutus est mu
tus· et miratae sunt turbae dicentes; Numquā
apparuit sic in isrl̄; Pharisaei dicebant; In princi
pe daemoniorū· eiecit demones;

cn lxxvi / cn ii lii / l clxxviii — Et circuibat ihs ciuitates omīs & castella· docens in
synagogis eorum· et praedicans euangelium regni·
et curans omnē languorē et omnem infirmitatē;

cn lxxvii / cn ii lxiii — Videns aut̄ turbas· misertus est eis quia erant uexati·
et iacentes sicut oues n̄ habentes pastorem;

cn lxxvii / l cxiii — Tunc dicit discipulis suis; Messis quidem multa·
operarii aut̄ pauci; Rogate ergo dn̄m messis· ut
eiciat operarios in messem suam; Capitulum· x·

cn lxxviii / cn ii xxviii / l lxxvi — Et conuocatis duodecim discipulis suis· dedit illis
potestatē spiritum inmundorum· ut eicerent eos·

et curarent omnem languorem et omnem infirmita
tem;

M lxxx / Mr xxx / L liiii
Duodecim autem apostolorum nomina sunt haec; Primus
symon qui dicitur petrus. & Andreas frater eius.
Iacobus zebedei. & Iohannes frater eius. Philippus
& Bartholomeus. Thomas. & Matheus publica
nus. & Iacobus alphei. & Thaddeus. Symon
chananeus. & Iudas scariothes. qui & tradidit
eum;

M lxxxi
Hos duodecim misit dominus praecipiens eis & dicens;
In uiam gentium ne abieritis. & in ciuitates sama
ritanorum ne intraueritis. sed potius ite ad oues
quae perierunt domus israhel.

M lxxxii / Mr liii / L lx
Euntes autem predicate dicentes. quia adppinqua
bit enim regnum caelorum. Infirmos curate. lepsos
mundate. mortuos suscitate. daemones eicite. gra
tis accepistis. gratis date;

Nolite possidere aurum neque argentum. neque pecuniam
in zonis uestris. non peram in uia. neque duas tunicas. neque
calciamenta. neque uirgam; Dignus est enim operarius
cibo suo;

M lxxxiii
In quamcumque ciuitatem aut castellum intraue

m liiii
l cxii
i lxxxviii
ritis. interrogate quis in ea dignus sit. & ibi ma
nete donec exeatis;

m lxxxiii
l cxi
Intrantes autem in domum salutate eam dicentes. pax
huic domui; Et siquidem fuerit domus illa dig
na. ueniet pax uestra super eam. Si autem non fuerit
digna. pax uestra ad uos reuertetur;

m lxxxv
m lv
l cxiii
i lxxxviiii
Et quicumque non receperit uos. neque audierit sermo
nes uestros. exeuntes foras de domo. uel de ciuitate.
excutite puluerem de pedibus uestris; Amen dico uobis.
tollerabilius erit terrae sodomorum et gomorre
orum in die iudicii. quam illi ciuitati;

m lxxxvi
l cviiii
Ecce ego mitto uos. sicut oues in medio luporum;
Estote ergo prudentes sicut serpentes sicut ser
pentes. et simplices sicut columbe.

m lxxxvii
m cxlii
i cxxxviiii
l ccl
l cxli
Cauete autem ab hominibus; Tradent enim uos in con
ciliis. et in synagogis suis flagellabunt uos. & ad
presides et reges ducemini propter me. in testimo
nium illis. et gentibus.

m lxxxviii
m cxlii
l cxlviii
Cum autem tradent uos. nolite cogitare quomodo
aut quid loquamini; Dabitur enim uobis in illa ho
ra. quid loquamini; Non enim uos estis qui loqui
mini. sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis;

Tradet autem frater fratrem in mortem. et pater filium. et
insurgent filii in parentes. et morte eos afficient;
Et eritis hodio omnibus hominibus; propter nomen meum;
Qui autem perseuerauerit usque in finem. hic saluus erit;
dlxxxviii Cum autem persequentur uos in ciuitate ista. fugite
in aliam; Amen dico uobis. non consummabitis ciui
tates israhel. donec ueniat filius hominis;
dxc llviii lxxviii cxxxviii Non est discipulus super magistrum. nec seruus super dominum
suum; Sufficit discipulo. ut sit sicut magister
eius. et seruus sicut dominus eius;
dxci Si patrem familias beelzebub uocauerunt. quan
to magis domesticos eius. Ne ergo timueritis eos;
dxcii mxl lxxx Nihil enim opertum quod non reueletur. et occultum quod
non scietur;
dxciii lxlv Quod dico uobis in tenebris dicite in lumine. et quod
in aure auditis. predicate super tecta; Et nolite time
re eos qui occidunt corpus. animam autem non possunt
occidere; Sed potius eum timete. qui potest et animam
et corpus perdere in gehennam; Nonne duo passeres as
se ueneunt. et unus ex illis non cadet super terram sine
patre uestro. Vestri autem et capilli capitis. omnes numerati
sunt; Nolite ergo timere. multis passeribus me

liores estis uos ; Omnis ergo qui confitebitur me corā
hominibus. confitebor et ego eū coram patre meo
qui est in caelis ; Qui autē negauerit me coram
hominibus. negabo & ego eum corā patre meo qui
est in caelis ;

mt xcv l clx N olite arbitrari quia uenerim pacem mittere
in terram. non ueni pacem mittere sed gladium ;
V eni enī separare hominē aduersus patrē suū. et
et filiam aduersus matrē suam. et nurū aduer
sus socrū suam. & inimici hominis domestici eius ;

mt xcvi l clxxxiiii Qui amat patrē aut matrē plus quā me. non est me
dignus ; Et qui amat filiū aut filiā sup me. non
est me dignus. Et qui non accipit crucē suā et seq
tur me. non est me dignus ;

mt xcvii l ccxi l cv Qui inuenit animā suā. ꝑdet illam ; Et qui ꝑdide
rit animā suam pp̄t me. inueniet eam ; Qui reci
mt xcviii mr xcvi l cxvi l cxx pit uos. me recipit ; & qui me recipit. recipit eum
qui me misit ;

mt xcviiii Qui recipit prophetam in nomine pphetae. mercedē
prophetae accipiet. Et qui recipit iustū in nomi
ne iusti. mercedem iusti accipiet ;

mt c mt xcviii Et quicumq; potū dederit uni ex minimis istis. calicē

aquę frigidę tantū innomine discipuli. amen dico uo
bis: non pdet mercedem suam; Capitulum .xi.
th cl Et factū est cū consummasset ihs precipiens duo de
cim discipulis suis: transiit inde. ut doceret et prę
dicaret in ciuitatibus eorum.
th cii Iohannes aūt cum audisset inuinculis opera xpi.
l lxviiii mittens duos dediscipulis suis ait illi; Tu es qui uen
turus es. an aliū expectamus? Et respondens ihs.
ait illis; Euntes renuntiate iohanni. quę audis
tis et uidistis; Caeci uident. claudi ambulant.
leprosi mundantur; Surdi audiunt. mortui
resurgunt. pauperes euuangelizantur; Et bea
tus est. qui nō fuerit scandalizatus in me; Illis aūt
habeuntibus. coepit ihs dicere ad turbas de iohan
ne; Quid existis in desertū uidere? arundinem
uento agitatam? Sed quid existis uidere? homi
nem mollibus uestitum? Ecce qui mollib; uesti
untur. in domib; regum sunt; Sed quid existis ui
dere? Prophetam? Etiam dico uobis. et plus quā
prophetam.
th ciii Hic est enī. de quo scriptū est; Ecce mitto anglm me
mr l
l lxx um ante faciem tuā. qui pparabit uiam tuam

ante te ;

ch ciiii l lxvi Amen dico uobis: non surrexit inter natos mulierū
maior iohanne baptista ; Qui autē minor est in
regno caelorū: maior est illo ;

ch cx l cxciii A diebus autē iohannis baptistae usq; nunc regnū
caelorū uim patitur: et uiolenti diripiunt
illud ;

ch cvi Omnes enī prophetae et lex: usq; ad iohannē pphe
tauerunt ; Et si uultis recipere: ipse est helias
qui uenturus est ; Qui habet aures audiendi:
audiat ;

ch cvii l lxxiii Cui autē similem aestimabo generationē istam:
Similis est pueris sedentib; in foro· qui clamantes
coequalibus dicunt· Cecinimus uobis· et non sal
tastis· lamentauimus et nō planxistis ; Uenit enī
iohannes· neque manducans· neq; bibens: et di
cunt demonium habet ; Uenit filius hominis
manducans & bibens: & dicunt· Ecce homo uo
rax· et potator uini publicanorū· et peccatorum
amicus· & iustificata est sapientia a filiis suis ;

ch cviii l cxv Tunc coepit exprobrare ciuitatibus suis in qui
bus factae sunt plurimae uirtutes eius: quia

non egiſſent penitentiam; Vae tibi corozaim:
uae tibi betſaida; Quia ſi in tyro et ſidone fac
tae eſſent uirtutes que facte ſunt in uobis: olim
in cilicio et cinere penitentiã egiſſent; Verum
tamen dico uobis: tyro et ſidoni remiſſius e
rit in die iudicii quam uobis;
ch cxiiii Et tu capharnaum. nũquid usque in caelũ exal
taberis: usque in infernum deſcendes;
ch cxiiii Quia ſi in ſodomis facte fuiſſent uirtutes que fac
te ſunt in te. forte manſiſſent usque in hanc diẽ;
Verũtamen dico uobis: Quia terre ſodomorum
remiſſius erit in die iudicii quam tibi;
ch cx In illo tempore. reſpondens ihs dixit: Confite
or tibi pater dñe caeli & terre: quia abſcondiſti
hec a ſapientibus. et prudentibus: & reuelaſti
ea paruulis; Ita pater: qm̃ sic fuit placitum
ante te:
ch cxi l cxviii l cxlviii Omnia mihi tradita ſunt a patre meo;
ch cxi l cxviiii l xxx Et nemo nouit filiũ niſi pat̃: neq; patrẽ quis nouit
niſi filius: & cui uoluerit filius reuelare;
ch cxiii Venite ad me om̃s qui laboratis & onerati eſtis.
& ego reficiam uos. Tollite iugũ meũ ſup uos.

et discite a me quia mitis sum et humilis corde. et
inuenietis requiem animabus uris; Iugũ enim
meũ suaue est. & honus meum leue; Caplm. xv.
ch xiiii ii cxxiii l xli In illo tepr̄ habiit ihs sabbato p sata. discipuli aūt
eius esurientes coeperunt uellere spicas. et man
ducare. Pharisaei aūt uidentes. dixerunt ei;
Ecce discipuli tui faciunt. qđ n̄ licet eis facere sab
batis; At ille dixit eis; Non legistis quid fecerit
dauid quando esuriit. & qui cũ eo erant. quo
modo intrauit in domũ dī et panes propositio
nis comedit quos n̄ licebat ei edere et his qui cũ
eo erant. nisi solis sacerdotibus.
ch xv Aut n̄ legistis in lege quia sabbatis sacerdotes in tem
plo sabbatũ uiolant. et sine crimine sunt. Dico
aūt uobis. quia templo maior est hic; Si aūt
sciretis quid est misericordiã uolo et n̄ sacrificiũ.
nũquam condempnassetis innocentes; Dñs est enī
filius hominis etiam sabbati;
ch xvi ii cxxv l xlii Et cũ inde transisset uenit in synagogã eorum.
et ecce homo manũ habens aridam; Et interro
gabant eũ dicentes; Si licet sabbatis curare.
Ipse aūt dixit illis; Quis erit ex uobis homo qui

hab& ouem unā. et si ceciderit haec sabbatis in
foueam. nonne tenebit. et leuabit eam. Quanto
magis melior est homo oue. Itaq; lic& sabbatis
bene facere. Tunc ait homini; Extende manum
tuam; & extendit. et restituta est sanitati sicut
altera;

cxvii / ii / cxxvi / l cxliii Exeuntes aūt pharisaei consiliū faciebant aduer
sus eū. quomodo eū pderent;

cxviii Ihs aūt sciens recessit inde. et secuti sunt eū multi.
et curauit eos omīs; Et pcepit eis ne manifestum
eū facerent. ut adimpler&ur qđ dictū est p pro
ph&am dicentē; Ecce puer meus quē elegi. di
lectus meus in quo bene complacuit animę meę;
Ponā spm̄ meum sup eū. et iudiciū gentibus nun
tiabit; Non contend& neq; clamabit. neque
audi& aliquis in plateis uocē eius; Arundinē
quassatam n̄ confring&. et linū fumigans
non extinguet. donec eiciat ad uictoriam
iudicium; & in nomine eius gentes sperabunt;

cxviiii / l cxxvi Tunc oblatus est ei dęmoniū habens caecus. et
mutus. et curauit eū ita ut loqueretur & uider&;

cxx / l lxxxii Et stupebant omīs et dicebant. nūquid hic est

filius dauid.

M cxxi II Mr cxxxii L cxxvi Pharisaei autem audientes dixerunt. Hic non eicit de
mones. nisi in beelzebub principe daemoniorum;

M cxxii II Mr cxxxii L cxxviii Ihesus autem sciens cogitationes eorum. dixit eis;

M cxxiii II Mr cxxxiii L cxxviii Omne regnum diuisum contra se desolabitur. & omnis
ciuitas uel domus diuisa contra se. non stabit;
Et si satanas satanan eicit. aduersus se diuisus est;
Quomodo ergo stabit regnum eius. Et si ego in
beelzebub eicio daemones. filii uestri in quo ei
ciunt. Ideo ipsi iudices uestri erunt; Si autem ego
in spiritu dei eicio daemones. igitur peruenit in uos
regnum dei; Aut quomodo potest quisquam intra
re in domum fortis et uasa eius diripere. nisi pri
us alligauerit fortem. et tunc domum illius diri
piet.

M cxxiiii II Mr cxxxiii L cxlviii Qui non est mecum. contra me est; Et qui non congre
gat mecum. spargit; Ideo dico uobis; Omne pecca
tum & blasfemia remittetur hominibus. spiritus au
tem blasphemia non remittetur; Et quicumque dixe
rit uerbum contra filium hominis. remittetur ei;
Qui autem dixerit contra spiritum sanctum. non remitte
tur ei. neque in hoc seculo neque in futuro;

ch cxxiiii Aut facite arborem bonā. & fructū eius bonum.
Aut facite arborem malā. & fructū eius malum;
Siquidem ex fructu arbor cognoscitur;
Progenies uiperarū. quomodo potestis bona lo
qui cū sitis mali. Ex habundantia enī cordis
os loquitur;

ch cxxv ll lxii Bonus homo de bono thesauro pfert bona; Et
malus homo. de malo thesauro pfert mala;

ch cxxvi Dico aut̄ uobis. q̄m omne uerbū otiosū quod locu
ti fuerint homines. reddent rationē deeo in
die iudicii; Ex uerbis enī tuis iustificaberis. et
ex uerbis tuis condempnaberis;

ch cxxvii ll lxxviii Tunc responderunt ei quidā de scribis & phari
saei. dicentes; Magister. uolumus a te signum
uidere;

ch cxxviii ll lxxxii Qui respondens. ait illis. Generatio mala et adul
tera. signū querit. & signū non dabitur ei. nisi
signū ione prophete; Sicut enī fuit ionas in
uentre ceti tribus dieb; & tribus noctibus. sic
erit filius hominis in corde terre. tribus diebus
& trib; noctibus; Viri niniuite. surgent in iu
ditio cū generatione ista. & condepnabunt

eam. quia penitentiam egerunt in p̄dicatione
ionae; Et ecce plusquã iona hic; Regina austri
surget in iudicio cũ generatione ista. et condem
nabunt eam. quia uenit a finib; terrae audire
sapientiã salomonis. et ecce plusquã salomon hic;

h cxxviii l cxxx Cum aũt inmundus sp̄s exierit ab homine. am
bulat p loca arida quaerens requiem. et n̄ inue
nit; Tunc dicit; Reuertar in domũ meã. unde
exiui; Et ueniens inuenit eam uacantẽ. sco
pis mundatã & ornatã; Tunc uadit. et adsumit
septem alios sp̄s secũ nequiores se. et intrantes
habitant ibi; & fiunt nouissima hominis illius.
peiora prioribus; Sic erit et generationi huic
pessimae;

h cxxx ii m xxxv l lxxxii Adhuc eo loquente ad turbas. ecce mat̄ eius et fr̄s
stabant foris quaerentes loqui ei; Dixit autẽ
ei quidam; Ecce mat̄ tua & fr̄s tui foris stant quae
rentes te; At ipse respondens dicenti sibi ait; Quae
est mat̄ mea. et qui sunt fr̄s mei; Et extendens ma
nũ in discipulos suos dixit; Ecce mat̄ mea. et fr̄s
mei; Quicũq; enĩ fecerit uoluntatẽ patris mei
qui in caelis est. ipse meus frater. soror & mater est

Caplm xiii

hcxxxi mcxxxvi lxxvi In illo tempore exiens ihs de domo sedebat secus ma
re. et congregatę sunt ad eum turbae multę. ita ut
nauiculam ascendens sederet. et omnis turba stabat
in littore. et locutus est eis multa in parabolis dicens;
Ecce exiit qui seminat seminare. et dum seminat quę
dam ceciderunt secus uiam. et uenerunt uolu
cres. et comederunt ea; Alia autem ceciderunt in pe
trosa. ubi non habebant terram multam; Et conti
nuo exorta sunt. quia non habebant altitudinem
terrę; Sole autem orto estuauerunt. et quia non habe
bant radicem aruerunt; Alia autem ceciderunt in
spinas. et creuerunt spinę et suffocauerunt ea. Alia
uero ceciderunt in terram bonam. et dabant fruc
tum. Aliud centesimum. aliud sexagesimum. aliud
tricesimum; Qui habet aures audiendi audiat;
Et accedentes discipuli dixerunt ei; Quare in para
bolis loqueris eis? Qui respondens. ait illis; Qui
a uobis datum est nosse misteria regni caelorum.
hcxxxii lxxxi illis autem non est datum; Qui enim habet dabitur ei
et habundabit. qui autem non habet. et quod habet.
hcxxxiii mcxxxvii auferetur ab eo;
lxxvii cviiii Ideo in parabolis loquor eis. quia uidentes non

uident. et audientes n̄ audiunt neq; intelle
gunt. ut adimpleatur in eis pphetia esaiae di
centis; Auditu audietis. et n̄ intellegetis;
Et uidentes uidebitis. et n̄ uidebitis; Incrassa
tum est enī cor populi huius. & auribus gra
uit audierτ. et oculos suos cluserunt. nequan
do oculis uideant. et auribus audiant. & cor
de intellegant. et conuertantur. & sanē eos;
ch cxxxiiii l cxx Vestri autē beati oculi qui uident. et aures urę
quia audiunt; Amē quippe dico uobis. quia
multi prophetę & iusti cupierunt uidere
quę uidetis. & n̄ uiderunt; Et audire quę audi
tis. et n̄ audierunt;
ch cxxxv ii gi xxviii l lxxviii Uos ergo audite parabolā seminantis; Omnis qui
audit uerbū regni et n̄ intellegit. uenit malus.
& rapit qđ seminatū est in corde eius. hic est qui
secus uiā seminatus est; Qui autē supra petrosa
seminatus est. hic est qui audit uerbū. et conti
nuo cū gaudio accipit illud. n̄ habet autē in se ra
dicē. sed est tēporalis; Facta autē tribulatione
et psecutione ppt uerbū. continuo scandali
zatur; Qui autē est seminatus in spinis. hic

est qui uerbū audit · & sollicitudo saeculi istius ·
et fallatia diuitiarū suffocat uerbū · et sine fruc
tu efficitur; Qui uero in terram bonā seminatus
est · hic est qui audit uerbū · et intellegit · et fructū
adfert · et facit aliud quidem centū · aliud autē
sexaginta · porro aliud triginta;
ch cxxxvi Aliam parabolam ꝓposuit illis dicens: Simile
factū est regnū caelorū homini · qui seminauit
bonū semen in agro suo; Cū autē dormirent ho
mines · uenit inimicus eius · et sup seminauit
zizania in medio tritici · & abiit; Cū autē cre
uiss& herba & fructū fecisset · tunc apparuerūt
et zizania; Accedentes autē serui patrisfami
lias · dixerunt ei: Vis imus & colligimus ea?
Et ait; Non; Ne forte colligentes zizania · era
dic&is simul cū eis et triticum; Sinite utra
que crescere · usq; ad messem; Et in tēpore messis
dicam messoribus; Colligite primū zizania ·
& alligate ea in fasciculos ad comburendum;
Triticū autē congregate in horreū meum;
ch cxxxvii / xlviii / l clxvii Aliam parabolam ꝓposuit eis dicens; Simile
est regnū caelorū grano sinapis · quod accipiens

homo seminauit in agro suo · qd minimū qui
dem est omnib; seminib; Cū aut creuerit · ma
ius est omnib; holeribus · et fit arbor · ita ut uolu
cres caeli ueniant · et habitent in ramis eius ;
ch cxxviii l clxviii Aliam parabolā locutus est eis ; Simile est reg
nū caelorū fermento · qd acceptū mulier ab
scondit in farinae satis tribus · donec fermentatū
est totum ;
ch cxxviiii R mc xlv Haec omnia locutus est ihs in parabolis ad turbas ·
et sine parabolis n̄ loquebatur eis · ut impleretur
qd dictum est p prophetam dicentē ; Aperiam
in parabolis os meū · eructuabo abscondita a
constitutione mundi ;
ch cxl x Tunc dimissis turbis uenit in domū · & accesse
runt ad eū discipuli eius dicentes ; Edissere nob
parabolā zizaniorū agri ; Qui respondens ·
ait ; Qui seminat bonū semen · est filius hominis ;
Ager aut · est mundus ; Bonū uero semen · hi sunt
filii regni ; Zizania aut · filii sunt nequā ; Ini
micus aut qui seminauit ea · est diabolus ; Messis
uero · consumatio seculi est ; Messores aut · angli
sunt ; Sicut ergo colliguntur zizania & igni

comburuntur: sic erit in consummatione seculi;
Mittet filius hominis angelos suos. & colligent
de regno eius omnia scandala. et eos qui faciunt
iniquitatem: et mittent eos in caminum ignis: ibi
erit fletus & stridor dentium; Tunc iusti ful
gebunt sicut sol: in regno patris eorum; Qui ha
bet aures audiendi audiat;

xlviii Simile est regnum caelorum thesauro abscondito
in agro. quem qui inuenit homo abscondit. et prae
gaudio illius uadit. et uendit uniuersa quae
habet: et emit agrum illum; Iterum simile est regnum
caelorum homini negotiatori. quaerenti bonas
margaritas; Inuenta autem una pretiosa marga
rita. abiit et uendidit omnia quae habuit et emit
eam; Iterum simile est regnum caelorum sagenae mis
sae in mare. et ex omni genere piscium congreganti;
Quam cum impleta esset educentes. et secus litus se
dentes. elegerunt bonos in uasa sua: malos autem fo
ras miserunt; Sic erit in consummatione saeculi;
Exibunt angeli. et separabunt malos de medio
iustorum. et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit
fletus. et stridor dentium; Intellexistis haec

omnia? Dicunt ei; Etiam; At illis; Ideo omnis
scriba doctus in regno caelorum; similis est ho
mini patri familias; Qui profert de thesauro
suo noua & uetera;
xlviii Et factum est cum consummasset ihs parabolas
istas. transiit inde;
Mt cxli Et ueniens in patriam suam docebat eos in synago
Mr l gis eorum. ita ut mirarentur et dicerent. Unde
L xviii huic sapientia hec. et uirtutes? Nonne hic est
Io lviii fabri filius? Nonne mater eius dicitur maria.
et fratres eius iacobus et ioseph. et symon. & iudas.
et sorores eius. nonne omnes apud nos sunt? Unde
ergo huic omnia ista? & scandalizabantur in eo.
Mt cxlii Ihs autem dixit eis; Non est propheta sine honore.
Mr li nisi in patria sua. et in domo sua. Et non fecit
L xxi ibi uirtutes multas. propter incredulitatem
Io lxxxv illorum: Capitulum ~~xviii~~ xiiii
Mt cxliii In illo tempore. Audiuit herodes tetrarcha famam
Mr lvii ihu. et ait pueris suis; Hic est iohannes baptista.
L xc ipse surrexit a mortuis. et ideo uirtutes operan
Mt cxliiii tur in eo;
Mr lviii Herodes enim tenuit iohannem & alligauit eum. et
L xii

posuit in carcere ꝓpt herodiadem uxorem fris
sui. Dicebat enī illi iohannes. Non licet tibi ha
bere eam. Et uolens eū occidere timuit popu
lum. quia sicut pphetam eum habebant;
Ch cxlv II cx lx Die autē natalis herodis. saltauit filia herodiadis
in medio. & placuit herodi; Unde cū iuramento
pollicitus est ei dare. qđcumq; postulasset ab eo;
At illa pmonita a matre sua. da mihi inquit hic
in disco caput iohannis baptistę. Et contristatus
est rex; Propter iusiurandū autē et eos qui pari
ter recūbebant. iussit dari; Misitq; et decolla
uit iohannē in carcere. et allatū est caput eius
in disco. et datū est puellę. & tulit matri suae.
Et accedentes discipuli eius. tulerunt corpus &
sepelierunt illud. et uenientes nunciauerunt
ihū.
Ch cxlvi l xcii l xlvii Quod cū audisset ihs. secessit inde in nauiculam
in locum desertum seorsum.
l xcii l xlvii Et cū audissent turbę. secutę sunt pedestres de
ciuitatibus. et exiens uidit turbā multā. et
Ch cxlvii II lxiii misertus est eius. et curauit languidos eorum;
l xcvi l xlviii Uespere autē facto. Accesserunt ad eū discipuli

eius dicentes; Desertus est locus & hora iam pretẽ
riit. dimitte turbas ut euntes in castella emant
sibi escas; Ihs autẽ dixit eis; Non habent necesse ire.
date illis uos manducare; Responderunt ei; Non
habemus hic nisi quinq; panes. et duos pisces; Qui
ait eis; Adferte mihi huc illos; Et cũ iussisset tur
bam discũbere supra fenũ. Acceptis quinq; panib;
et duob; piscibus aspiciens in caelũ benedixit &
fregit. et dedit discipulis panes. discipuli autem
turbis; Et manducauerũt omñs & saturati sunt.
et tulerunt reliquias. xii. cophinos fragmento
rum plenos; Manducantiũ autẽ fuit numerus
quinq; milia uirorũ. exceptis mulierib; & paruulis;
ch cxlviii ii cn lxv Et statim iussit discipulos ascendere in nauiculã.
ch cxlviiii cn lxvi l lxviii cxxxv & p̄cedere eũ trans fretũ. donec dimitteret turbas;
Et dimissa turba. ascendit in montẽ solus orare;
ch cl ii cn lxvii i li Vespere autẽ facto. solus erat ibi Nauicula autẽ in
medio mari. iactabatur fluctibus; Erat enĩ con
trarius uentus; Quarta autẽ uigilia noctis. uenit
ad eos ambulans sup mare; Et uidentes eũ supra
mare ambulantẽ. turbati sunt dicentes. quia
fantasma est; & p̄ timore clamauerunt; Statiq;

ihs locutus est eis dicens; Hab&e fiduciā ego sū:
nolite timere;

ch cli Respondens autē petrus dixit; Dne si tu es: iube me
venire ad te sup aquas; At ipse ait; Veni; Et descen
dens petrus de navicula: ambulabat sup aquam
ut veniret ad ihm. Videns vero ventū validum:
timuit; Et cū cepiss& mergi: clamavit dicens;
Dne salvum me fac; Et continuo ihs extendens ma
num adphendit eū: et ait illi; Modice fidei quare
dubitasti: Et cū ascendissent in naviculā: cessa
vit ventus; Qui autē in navicula erant: venerū
et adoraverū eum dicentes; Vere filius dī es.

ch clii ii ch lxviii lxxxvi Et cū transfretassent: venerunt in terram genesar.
Et cū cognovissent eū viri loci illius: miserunt in u
niversam regionē illam: et obtulerunt ei oms
male habentes: et rogabant ut vel fimbriam ves
timenti eius tangerent; Et quicūq; tetigerant:
salvi facti sunt; Caplm xv.

ch cliii ii ch lxxii Tunc accesserunt ad eū ab hierosolimis scribae
et pharisaei: dicentes; Quare discipuli tui trans
grediuntur traditiones seniorum: Non enī la
vant manus suas cū panē manducant; Ipse autē

respondens. ait illis; Quare et uos transgredimini mandatum dei propter traditionem uestram? Nam deus dixit; Honora patrem et matrem; Nam qui maledixerit patri uel matri. morte moriatur;

Vos autem dicitis. quicumque dixerit patri uel matri munus quodcumque est. ex me tibi proderit. et non honorificabit patrem suum aut matrem suam. & irritum fecistis mandatum dei. propter traditionem uestram;

Hypocritę. bene prophetauit de uobis isaias dicens. Populus hic labiis me honorat. cor autem eorum longe est a me; Sine causa autem colunt me. docentes doctrinas. et mandata hominum;

Et conuocatis ad se turbis. dixit eis; Audite et intellegite; Non quod intrat in os coinquinat hominem. sed quod procedit ex ore. hoc coinquinat hominem;

ch clvi Tunc accedentes discipuli eius. dixerunt ei; Scis quia pharisei audito hoc uerbo scandalizati sunt? At ille ait; Omnis plantatio quam non plantauit pater meus caelestis. eradicabitur;

ch clvi
l lvii Sinite illos. caeci sunt. duces caecorum. Caecus autem si caeco ducatum prestet. ambo in foueam cadunt;

c clvii II cn lxxii Respondens aut̄ petrus: dixit ei; Edissere nobis
parabolam istam· At ille dixit; Adhuc et uos
sine intellectu estis· Non intellegitis· quia omne
qđ in os intrat in uentrē uadit· et in secessum e-
mittitur· Que aut̄ pcedunt de ore de corde
exeunt· et ea coinquinant hominē; De corde
enī exeunt cogitationes malę· Homicidia· ad
ulteria· fornicationes· furta· falsa testimonia·
blasphemiae; Hęc sunt quae coinquinant ho-
minem· Non lotis aut̄ manibus manducare·
non coinquinant hominem;

Et egressus inde· secessit in partes tyri & sydonis·
et ecce mulier chananea a finib; illis egressa·
clamauit dicens· Miserere mei dn̄e fili dauid·
filia mea male a demonio uexatur; Qui non
respondit ei uerbū; Et accedentes discipuli eius·
rogabant eū dicentes· Dimitte eam· quia cla
mat post nos;

c lviii I cclxxvi Ipse aut̄ respondens ait; Non sum missus· nisi ad oues
quę perierunt domus israhel;

c clviii II cn lxxii At illa uenit· & adorauit eū dicens; Dn̄e adiuua
me; Qui respondens ait; Non est bonū sumere

panem filioru̅ · et mittere canibus; At illa dixit;
Etiam d̅ne; Nam et catelli edunt de micis · quę ca
dunt de mensa dominoru̅ suorum; Tunc respon
dens ih̅s · ait illi; O mulier · magna est fides tua ·
fiat tibi sicut uis; Et sanata est filia illius · ex
illa hora;

ch cl x / II / cn lxxvi
Et cu̅ transisset inde ih̅s · uenit secus mare galileae ·
et ascendens in monte̅ sedebat ibi; Et accesserunt
ad eu̅ turbae multae · habentes secu̅ mutos · cęcos ·
claudos · debiles · & alios multos · et proiecerunt
eos ad pedes eius · et curauit eos · ita ut turbae mi
rarentur · uidentes mutos loquentes · claudos
ambulantes · cecos uidentes · et magnificabant
d̅m isr̅l; Ih̅s aut̅ conuocatis discipulis suis ·
dixit; Misereor turbae · quia triduo ia̅ perse
uerant mecum · & n̅ habent q̅d manducent; Et
dimittere eos ieiunos nolo · ne deficiant in uia ·
Et dicunt ei discipuli · Unde ergo nobis in deserto
panes tantos ut saturemus turba̅ tantam · Et ait
illis ih̅s; Quot panes habetis · At illi dixer̅t; Septe̅ ·
& duos pisciculos; Et p̅cepit turbae ut discum
berent sup terra̅; Et accipiens septe̅ panes · et pisces ·

ihs. & tetigit eos. dixitq: eis; Surgite. nolite ti
mere; Leuantes aut̄ oculos suos. neminē uide
runt nisi solū ihm̄; Et descendentib; illis de monte.
p̄cepit eis ihs dicens; Nemini dixeritis uisionē.
donec filius hominis a mortuis resurgat;
ch clxxii ii m lxxviiii Et interrogauerūt eū discipuli eius. dicentes; Quid
ergo scribę dicunt. qđ heliam oportet primum
uenire. At ille respondens. ait eis; Helias quidē
uenturus est. et restituet omīa; Dico aut̄ uobis qui
a helias iā uenit. et nō cognouerunt eum. sed fe
cerunt in eo quęcūq; uoluerunt. sic & filius
hominis passurus est ab eis; Tunc intellexerūt
discipuli. quia de iohanne baptista dixisset eis;
ch clxxiii ii m xcv lxxviiii Et cū uenisset ad turbā. accessit ad eū homo geni
bus prouolutus ante eū. dicens; Dn̄e. miserere
filio meo quia lunaticus est. et male patitur;
Nā sepe cadit in ignē. et crebro in aquā. & optuli
eū discipulis tuis. et nō potuerunt curare eum.
Respondens ihs. dixit; O generatio incredula et
peruersa. quousq; ero uobiscū. usquequo patiar
uos. Adferte huc illū ad me; Et increpauit eum
ihs. & exiit ab eo dęmoniū. et curatus est puer

ex illa hora.

ch clxxv l cc T une accesserunt discipuli ad ihm secreto. et
dixerunt; Quare nos nõ potuimus eicere illũ?
D icit illis. ppt incredulitatẽ urãm; Amen quippe
dico uobis. si habueritis fidem sicut granum
synapis. dicetis monti huic. transi hinc. et tran
sibit; & nihil inpossibile erit uobis;
H oc aũt genus nõ eicitur nisi p oratione & ieiuniũ

ch clxxvi ii cxiii l ci C onuersantibus aũt eis in galilea. dixit illis ihs;
F ilius hominis tradendus est in manus hominũ.
et occident eũ. et tertia die resurget; Et contris
tati sunt uehementer.

ch clxxvii E t cũ uenissent capharnaũ. accesserunt qui didrag
ma accipiebant ad petrũ. et dixerunt ei; Magis
ter ur̃ non soluit didragma. ait. etiam; Et cum
intrasset in domũ. puenit eũ ihs dicens. Quid tibi
uidetur symon? Reges terrę a quib; accipiunt
tributũ uel censum. a filiis suis. an ab alienis?
E t ille dixit; Ab alienis. Dixit illi ihs. Ergo liberi
sunt filii. Ut aũt non scandalizemus eos. uade
ad mare & mitte hamũ. & eum piscem qui pri
mus ascenderit. tolle. Et aperto ore eius. inuenies

ſtaterem: illum ſumenſ. da eiſ pro me & te; Cap. xvIII.

M clxxviii / R xcviii / L xcvii In illa hora acceſſerunt diſcipuli ad ihm: dicen
teſ: Quiſ putaſ maior eſt in regno caelorum? Et ad
uocanſ ihſ paruulum: ſtatuit eum in medio eorum.
et dixit; Amen dico uobiſ. niſi conuerſi fueritiſ
& efficiamini ſicut paruuli. non intrabitiſ in
regnum caelorum. Quicumque ergo humiliaue
rit ſe ſicut paruuluſ iſte: hic eſt maior in regno
caelorum; Et qui ſuſceperit unum paruulum talem
in nomine meo. me ſuſcipit;

M clxxviiii / R xcviiii / L xcvii Qui autem ſcandalizauerit unum de puſilliſ iſtiſ qui
in me credunt: expedit ei ut ſuſpendatur mo
la aſinaria in collo eiuſ: et demergatur in pro
fundum mariſ; Ve mundo ab ſcandaliſ; Neceſſe
eſt enim: ut ueniant ſcandala; Ueruntamen. ue
homini per quem ſcandalum uenit;

M clxxx / R c Si autem manuſ tua uel peſ tuuſ ſcandalizat te.
abſcide eum & proice abſ te; Bonum tibi eſt ad uitam
ingredi debilem. uel claudum. quam duaſ manuſ uel
duoſ pedeſ habentem mitti in igne aeternum.
Et ſi oculuſ tuuſ ſcandalizat te. erue eum et proice
abſ te; Bonum tibi eſt cum uno oculo in uitam in

tiare. quã duos oculos habentẽ mitti in gehen
nam ignis.
Mt clxxxi Videte. ne contempnatis unũ ex his pusillis; Dico
enĩ uobis. quia angli eorũ in caelis sempr uident
faciem patris mei qui in caelis est; Venit enĩ fili
us hominis. saluare quod perierat.
Mt clxxxii Lc lxxxvii Quid uobis uidetur. si fuerint alicui centũ oues.
& errauerit una ex eis. nonne relinquet nona
ginta nouem in montib; & uadit querere eam
quę errauerat. & si contigerit ut inueniat eam.
amen dico uobis. quia gaudebit sup eam magis
quã sup nonaginta nouem. quę nõ errauerunt.
Sic non est uoluntas ante patrẽ urm̃ qui in caelis est.
ut pereat unus de pusillis istis.
Mt clxxxiii Lc xcviii Si autẽ peccauerit in te frat tuus. uade & corripe
eũ inter te & ipsũ solum; Si te audierit. lucratus
eris frẽm tuum.
Mt clxxxiiii Si autẽ non te audierit. adhibe tecũ adhuc unũ
ut duos. ut in ore duorũ testiũ ut triũ stet omñe
uerbũ; Quod si non audierit eos. dic ęcclę; Si autẽ
ęcclam̃ ñ audierit. sit tibi ethnicus et publicanus.
Mt clxxxv Amen dico uobis. quęcũq; alligaueritis sup terram.

erunt ligata et in caelo; Et quecūq; ſolueritiſ
ſup terram. erunt ſoluta et in caelo.
clxxxvi Iterū dico uobiſ. quia ſi duo ex uobiſ conſenſerint
ſup terrā de omī re quacumq; petierint. fiet illiſ
a patre meo qui in caeliſ eſt; Vbi enī ſunt duo ut
treſ congregati in nomine meo. ibi ſum in me
dio eorum;
clxxxvii I cxcviii Tunc accedenſ petruſ ad eū dixit; Dn̄e. quotieſ
peccabit in me frater meuſ. et dimittā ei uſque
ſeptieſ. Dicit illi ih̄ſ; Non dico tibi uſque ſeptieſ.
ſed uſque ſeptuagieſ ſepties;
clxxxviii Ideo aſſimilatū eſt regnū caelorū homini regi.
qui uoluit rationē ponere cū ſeruiſ ſuiſ; Et cū
coepiſſ& rationē ponere. oblatuſ eſt ei unuſ qui
debebat decē milia talenta. Cū aūt non haber&
unde redder&. iuſſit eū dn̄ſ uenundari. et uxo
rem eiuſ. et filioſ. et omā que habebat et reddi;
Procidenſ aūt ſeruuſ ille. rogabat eū dicenſ; Paci
entiam habe in me. et omīa reddā tibi; Miſertuſ
aūt dn̄ſ ſerui illiuſ dimiſit eū. et debitū dimiſit
ei; Egreſſuſ aūt ſeruuſ ille. inuenit unū de con
ſeruiſ ſuiſ qui debebat ei centū denarioſ; Et

tenens suffocabat eũ dicens; Redde quod debes;
Et procidens conseruus eius. rogabat eũ dicens; Pa
cientiam habe in me. et omĩa reddã tibi; Ille autẽ
noluit. sed abiit et misit eũ in carcerẽ. donec
redderet debitum; Videntes autẽ conserui eius
que fiebant. contristati sunt ualde; Et uenerũt
et narrauerunt dño suo. omĩa que facta fuerant.
Tunc uocauit illũ dominus suus. et ait illi; Ser
ue nequã. omẽ debitũ dimisi tibi. qm̃ rogasti
me. Nonne ergo oportuit et te misereri conser
ui tui. sicut et ego tui misertus sum. Et iratus
dominus eius. tradidit eũ tortoribus. quoad
usq; redderet uniuersũ debitum; Sic et pater
meus caelestis faciet uobis. si nõ remiseritis unus
quisq; fratri suo de cordibus ũris;
Mt clxxxviiii / II / Mc ciii
Et factũ est cũ consũmasset ihs sermones istos.
migrauit a galilea. XLIIII Capłm. XIX.
Et uenit in fines iudee trans iordanem. et se
cute sunt eũ turbe multe. et curauit eos ibi.
Et accesserũt ad eũ pharisaei temptantes eũ. et di
centes; Si licet homini dimittere uxorem
suã quacũq; ex causa; Qui respondens ait

eis; Non legistis. quia qui fecit ab initio. mascu
lum et feminam fecit eos; & dixit; Propter hoc di
mittet homo patrem et matrem. et adherebit uxo
ri suę. et erunt duo in carne una. Itaque iam non
sunt duo. sed una caro. Quod ergo deus coniunxit.
homo non separet. Dicunt illi; Quid ergo moy
ses mandauit dari libellum repudii. et dimit
tere. Ait illis; Quoniam moyses ad duritiam cordis
uestri. permisit uobis dimittere uxores suas. Ab ini
tio autem non fuit sic;

ch cxc II ch cv — Dico autem uobis. quia quicumque dimiserit uxorem
suam nisi ob fornicationem. et aliam duxerit. moecha
tur. et qui dimissam duxerit. moechatur.

ch cxci — Dicunt ei discipuli eius. si ita est causa homini cum
uxore. non expedit nubere. Qui dixit; Non omnes
capiunt uerbum istud. sed quibus datum est; Sunt
enim eunuchi. qui de matris utero sic nati sunt. Et
sunt eunuchi. qui facti sunt ab hominibus; Et
sunt eunuchi. qui se ipsos eunuchizauerunt prop
ter regnum caelorum; qui potest capere capiat.

ch cxcii II ch cvi l ccxvi — Tunc oblati sunt ei paruuli. ut manus eis inponeret;
Discipuli autem increpabant eos; Ihesus uero ait eis;

Sinite illos et nolite eos prohibere ad me uenire. ta
lium est enim regnum caelorum; Et cum inposuisset eis
manus. Abiit inde.

M cxciii II M cvii L cxxi Et ecce unus accedens. Ait illi; Magister bone. quid
boni faciam ut habeam uitam aeternam? Qui dixit ei;
Quid me interrogas de bono? Vnus est bonus deus;
Si autem uis ad uitam ingredi. serua mandata; Dicit
illi. Quae? Ihesus autem dixit; Non homicidium facias.
non adulterabis. non facies furtum. non falsum testi
monium dices; Honora patrem et matrem; Et diliges
proximum tuum sicut te ipsum; Dicit illi adolescens
Omnia haec custodiui. quid adhuc mihi deest?

M cxciiii II M cviii L ccxviiii Ait illi ihesus. Si uis perfectus esse. Vade uende quae habes.
et da pauperibus. et habebis thesaurum in caelo.
et ueni sequere me.

M cxcv II M cviiii L ccxx Cum audisset autem adolescens uerbum. abiit tristis;
Erat autem multas habens possessiones; Ihesus autem dixit
discipulis suis. Amen dico uobis. quia diues difficile
intrabit in regnum caelorum; Et iterum dico uobis; faci
lius est camelum per foramen acus transire. quam diui
tem intrare in regnum caelorum; Auditis autem
his discipuli mirabantur ualde dicentes. quis

ergo poterit saluus esse? Aspiciens autem ihs dixit eis:
Apud homines hoc inpossibile est. apud dm autem
omnia ~~in~~possibilia sunt; Tunc respondens petrus.
dixit ei; Ecce nos reliquimus omnia. et secuti sumus
m cxcvi te. Quid ergo erit nobis? Ihs autem dixit eis; Amen
dico uobis. quod uos qui secuti estis me. in regenera
tione cum sederit filius hominis in sede maiesta
tis suę.

m cxcvii l cclxxii sedebitis et uos super sedes duodecim. iudican
tes duodecim tribus israhel;

m cxcviii ii m cx l cclxxi Et omnis qui reliquerit domum uel fratres. aut soro
res. aut patrem aut matrem. aut uxorem. aut filios.
aut agros. propter nomen meum. centuplum acci
piet. et uitam eternam possidebit;

m cxcviiii ii m cxi l clxxiii Multi autem erunt primi nouissimi. et nouis
simi primi. Capitulum. XX.

m cc Simile est enim regnum caelorum homini patri fa
milias. qui exiit primo ~~mane~~ mane conducere
operarios in uineam suam; Conuentione autem
facta cum operariis ex denario diurno. misit eos
in uineam suam; Et egressus circa horam tertiam.
uidit alios stantes in foro otiosos. et illis dixit;

Ite et uos in uineā. et qđ iustum fuerit dabo
uobis. Illi autē abierunt. Iterū exiit circa sex
tam. et nonā horā. et fecit similiter. Circa unde
cimā uero exiit. et inuenit alios stantes. & dicit
illis. Quid hic statis tota die otiosi. Dicunt ei.
quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite & uos
in uineā. Cū sero autē factū eēt. dicit dn̄s uineae.
procuratori suo. Voca operarios. et redde illis mer
cedem. incipiens a nouissimis usq; ad primos.
Cū uenissent ergo qui circa undecimā horā uene
rant. acceperunt singulos denarios. Uenien
tes autē & primi. arbitrati sunt qđ plus essent
accepturi. acceperunt autē et ipsi singulos dena
rios. Et accipientes murmurabant aduersus
patrem familias dicentes. Hi nouissimi una
hora fecerunt. et pares illos nobis fecisti. qui
portauimus pondus diei & estus. At ille res
pondens. uni eorū dixit. Amice. non facio ti
bi iniuriā. Nonne ex denario conuenisti me
cū. Tolle qđ tuū est. & uade. Volo autē & huic
nouissimo dare. sicut & tibi. Aut n̄ licet mihi
qđ uolo facere. An oculus tuus nequā est. quia

ego bonus sum? Sic erunt nouissimi primi. et
primi nouissimi; Multi enī sunt uocati. pauci
autem electi·
cci II M cxii L ccxxii Et ascendens ihs hierosolima. Assumpsit duodecim
discipulos secreto. & ait illis·
Ecce ascendimus hierosolima. et filius hominis
tradetur principibus sacerdotū. et scribis. et con
dempnabunt eū morte· Et tradent eū gentibus
ad inludendū. et flagellandū. et crucifigendū.
& tertia die resurget;
ccii II M cxiii Tunc accessit ad eū mat̄ filiorū zebedei cū filiis
suis. Adorans. et petens aliquid abeo; Qui dixit
ei; Quid uis? Ait illi; Dic ut sedeant hi duo filii
mei. unus ad dexterā tuam. et unus ad sinistram
in regno tuo; Respondens aūt ihs dixit; Nesci
tis quid petatis; Potestis bibere calicē. quē ego bi
biturus sum? Dicunt ei. possumus; Ait illis;
Calicē quidem meū bibetis. sedere aūt ad dexte
ram meā uel ad sinistrā. non est meū dare uobis.
sed quib; paratū est a patre meo·
cciii II M cxiiii L cclxx Et audientes decem. indignati sunt de duobus
fratribus; Ihs aūt uocauit eos ad se. & ait; Sci

tis quia principes gentiū dominantur eorū. et
qui maiores sunt potestatē exercent in eos. Non
ita erit inter uos; Sed quicūq; uoluerit int̄ uos
maior fieri. sit ur̄ minister; Et qui uoluerit inter
uos primus esse. erit uester seruus;
ch cciii / ii ch cxv / l cxxv Sicut filius hominis n̄ uenit ministrari. sed minis
trare. & dare animā suā redeptionē pro multis;
ch ccv / ii ch cxvi / l cxxiiii Et egredientib; eis ab hiericho. secuta est eū turba
multa; Et ecce duo caeci sedentes secus uiam. audi
erunt quia ihs̄ transiret. et clamauerunt dicentes;
Dn̄e miserere nr̄i. fili dauid; Et stetit ihs̄. et uoca
uit eos. & ait; Quid uultis ut faciam uobis. dicunt
illi; Dn̄e. ut aperiantur oculi nr̄i; Misertus autē
eorū ihs̄. tetigit oculos eorum; & confestim uide
runt. & secuti sunt eum Caplm. XXI.
ch ccv / ii ch cxvii / l cxxxii Et cū adpropinquass& hierosolimis. et uenisse&
betfage ad montē oliu&i. Tunc ihs̄ misit duos
discipulos dicens eis; Ite in castellū qd̄ contra uos
est. et statim inuenietis asinā alligatā. et pullū
cū ea. soluite & adducite mihi; Et si quis uobis
aliquid dixerit. dicite quia dn̄s his opus hab&.
& confestim dimitt& eos;

ccvii / i ci — Hoc autem factum est: ut adimpleretur quod dictum est
per prophetam dicentem; Dicite filie syon: ecce
rex tuus uenit tibi mansuetus. & sedens super
asinam: et pullum filium subiugalis.
ccviii / ii cxviii / l ccxxxiii — Euntes autem discipuli: fecerunt sicut praecepit illis
ihs. Et adduxerunt asinam & pullum: & inposuerunt
super eos uestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt.
Plurima autem turba. strauerunt uestimenta sua
in uia; Alii autem cedebant ramos de arboribus:
& sternebant in uia.
ccviiii / ii cxviiii / l ccxxxiiii — Turbe autem que praecedebant et que sequebantur:
clamabant dicentes; Osanna filio dauid: be-
nedictus qui uenit in nomine domini; Osanna in
altissimis;
ccx — Et cum intrasset hierosolimam. commota est uniuer-
sa ciuitas dicens; Quis est hic: Populi autem dicebant;
Hic est ihs propheta: a nazareth galileae;
ccxi / ii cxxi / l ccxxxvii / i xxi — Et intrauit ihs in templum dei: et eiciebat omnes uen-
dentes & ementes in templo: et mensas nummulari-
orum. et cathedras uendentium columbas euertit:
& dicit eis; Scriptum est: Domus mea domus ora-
tionis uocabitur; Vos autem fecistis eam spelun-

cam latronum ;

M ccxii Et accesserunt ad eum caeci et claudi in templo:
et sanauit eos ;

M ccxiii L cclxxxv Videntes autē principes sacerdotū et scribe mira
bilia quae fecit. et pueros clamantes in tēplo et
dicentes. Osanna filio dauid: indignati sunt.
& dixerunt; Audis quid isti dicunt: Ihs autē
dixit eis; Utiq; ; Nūquam legistis. quia ex ore
infantiū et lactantiū pfecisti laudem:

M ccxiiii M cxx Et relictis illis abiit foras extra ciuitatē in betha
niam: ibiq; mansit ; Mane autē reuertens in ciui
tatē: esuriit ; & uidens fici arborē unā secus ui
am uenit ad eā: et nihil inuenit in ea. nisi folia
tantum ; Et ait illi ; Nūquam ex te fructus nas
catur ; & arefacta est continuo ficulnea ; Et ui
dentes discipuli: mirati sunt dicentes: quomo
do continuo aruit ·

M ccxv Mc cxxiiii Respondens autē ihs. ait eis ; Amen dico uobis. si ha
bueritis fidem. & nō hesitaueritis. nō solum de ficul
nea facietis. sed & si monti huic dixeritis. tollere.
M ccxvi Mc cxxv & iactare in mare. fiet ;
L cli Et omā quaecūq; petieritis in oratione credentes:

accipietiſ;

chccxvii chccxviii l ccxl Et cũ intraſſ& intẽplum. Acceſſerunt ad eũ do
centẽ principeſ ſacerdotũ & ſenioreſ populi. di
centeſ; In qua poteſtate haec faciſ. et quiſ dedit
tibi hanc poteſtatem. Reſpondenſ ihſ. dixit
illiſ; Interrogabo uoſ & ego unũ ſermonem;
Quẽ ſi dixerittiſ mihi. & ego uobiſ dicã. in qua
poteſtate hęc facio; Babtiſmũ iohanniſ unde
erat. de caelo an ex hominibuſ. At illi cogita
bant int̃ ſe dicenteſ; Si dixerimuſ e caelo. di
c& nobis; Quare ergo ñ credidiſtiſ illi. Si aut̃
dixerimuſ ex hominibuſ. timemuſ turbam;
Omſ enĩ habebant iohannẽ ſicut pphetam; Et
reſpondenteſ ihũ dixerũt; Neſcimuſ; Ait illiſ
& ipſe; Nec ego dico uobiſ. in qua poteſtate hęc
facio;

chccxviii Quid aut̃ uobiſ uid&ur. Homo quidã habebat
duoſ filioſ. Et accedenſ ad primũ dixit; Fili
uade hodie operare in uinea mea; Ille aut̃ reſpon
denſ ait; Nolo; Poſtea aut̃ penitentia motus
abiit; Accedenſ aut̃ ad alterũ. dixit ſimiliter
At ille reſpondenſ ait; Eo dñe; & ñ iuit; Quiſ ex

duobus fecit uoluntatem patris? Dicunt ei. Primus;
Dicit illis ihs; Amen dico uobis: quia publicani et
meretrices praecedunt uos in regnum dei; Venit autem
ad uos iohannes in uia iustitiae: et non credidistis
ei. Publicani autem et meretrices crediderunt ei;
Vos autem uidentes. nec penitentiam habuistis
postea: ut crederetis ei;
ccxxviiii ii cxxviii l cxli Aliam parabolam audite. Homo erat pater fami
lias. qui plantauit uineam: et sepe circumdedit ei:
et fodit in ea torcular: et edificauit turrem: et
locauit eam agricolis: et peregre profectus est;
Cum autem tempus fructuum adpropinquasset: misit
seruos suos ad agricolas: ut acciperent fructus
eius; Et agricole adprehensis seruis eius: alium ceci
derunt: alium occiderunt: alium uero lapidauerunt;
Iterum misit alios seruos plures prioribus: et fecerunt
illis similiter; Nouissime autem misit ad eos filium
suum dicens; Verebuntur filium meum; Agricole
autem uidentes filium: dixerunt intra se; Hic est
heres: uenite occidamus eum: et habebimus he
reditatem eius; Et adprehensum eum eiecerunt
extra uineam: et occiderunt; Cum ergo uenerit

dominus uineae. quid faciet agricolis illis. Ai
unt illi. Malos male perdet. et uineam locauit ali
is agricolis. qui reddant ei fructum temporibus
suis. Dicit illis ihs. Numquam legistis in scriptu
ris. lapidem quem reprobauerunt edificantes.
hic factus est in caput anguli. A dño factum est
istud. et est mirabile in oculis nrís. Ideo dico uo
bis. quia auferetur a uobis regnum dí. et dabitur
genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit
super lapidem istum. confringetur. Super quem uero
ceciderit. conteret eum.

M ccxx / M ccxxviiii / L ccxxxviiii / I Lxxxv
Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei
parabolas eius. cognouerunt quod de ipsis diceret.
Et querentes eum tenere. timuerunt turbas. quoniam sicut
prophetam eum habebant. Capitulum xxvi.

M ccxxi / M clxxxi
Et respondens ihs. dixit iterum in parabolis dicens.
Simile factum est regnum caelorum homini regi. qui
fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos uoca
re inuitatos ad nuptias. et nolebant uenire.
Iterum misit alios seruos. dicens. Dicite inuitatis.
Ecce prandium meum paraui. tauri mei et altilia oc
cisa. et omnia parata. uenite ad nuptias. Illi autem.

neglexerunt. Et abierunt alius in uillā suam.
alius uero ad negociationē suam. Reliqui ue
ro tenuerunt seruos eius. et contumelia affec
tos occiderunt. Rex aut̄ cum audisset. iratus
est. & missis exercitibus suis ꝑdidit homicidas
illos. & ciuitatē illorū succendit. Tunc ait ser
uis suis. Nuptie quidem parate sunt. sed qui
inuitati erant. n̄ fuerunt digni. Ite ergo ad exi
tus uiarū. & quoscūq; inueneritis uocate ad
nuptias. Et egressi serui eius in uias. congrega
uerunt om̄s quos inuenerunt malos & bonos.
& implete sunt nuptię discūbentium.

M̄ ccxxii Intrauit aut̄ rex ut uideret discūbentes. & ui
dit ibi hominē non uestitū ueste nuptiali. et
ait illi. Amice. quomodo huc intrasti n̄ habens
uestem nuptialem. At ille obmutuit. Tunc dix
rex ministris. Ligatis manib; eius et pedibus.
mittite eū in tenebras exteriores. Ibi erit fle
tus & stridor dentiū. Multi enī sunt uocati.
pauci autem electi.

M̄ ccxxiii Tunc abeuntes pharisaei. consiliū inierunt
ii M̄r cxxx
L ccxliii ut caperent eū in sermone. Et mittunt ei dis

cipulos suos cũ herodianis dicentes; Magister
scimus quia uerax es & uiam dĩ in ueritate doces
et non est tibi cura de aliquo; Non enĩ respicis
psonã hominũ; Dic ergo nobis quid tibi uide-
tur; Licet censum dari caesari an non; Cognita
aut ihs nequitia eorũ ait; Quid me tẽptatis
hypocritae; Ostendite mihi nũmisma census;
At illi obtulerunt ei denarium; Et ait illis ihs.
Cuius est imago haec et suprscriptio; Dicunt ei;
Caesaris; Tunc ait illis; Reddite ergo quae sunt
cesaris caesari et quae sunt dĩ dõ; Et audientes
mirati sunt et relicto eo abierunt;
LXXIII In illa die accesserunt ad eũ sadducei qui di-
cunt ñ esse resurrectionẽ; Et interrogauerunt
eũ dicentes; Magister moyses dixit; Si quis
mortuus fuerit ñ habens filiũ ut ducat frat
eius uxorẽ illius & suscitet sem fratri suo; Erant
aut apud nos septẽ fratres et primus uxore duc-
ta defunctus est et ñ habens semen reliquid
uxorẽ suam fratri suo; Similit secundus et
tertius usq; ad septimũ; Nouissime autem
omnium et mulier defuncta est; In resurrec-

tione ergo cuius erit de septē uxor: Omnes enim
habuerunt eam; Respondens autē ihs ait illis:
Erratis nescientes scripturas: neq; uirtutem dī;
In resurrectione enī. neq; nubent. neq; nubentur:
sed sunt sicut angeli dī in caelo; De resurrectio
ne autē mortuorū non legistis. qđ dictū est a dō
dicente uobis: Ego sum ds̄ abraham. et ds̄ isaac.
et ds̄ iacob; Non est ds̄ mortuorū: sed uiuorum; Et
audientes turbae: mirabantur in doctrina eius;
ccxxiiii II cxxxi Pharisaei autē audientes qđ silentiū inposuisse
sadduceis: conuenerunt in unū; Et interroga
uit eū unus ex eis legis doctor: temptans eum;
Magister: qđ est mandatū magnū in lege: Ait illi
ihs; Diliges dnm̄ dm̄ tuū ex toto corde tuo. et in
tota anima tua: et in tota mente tua; Hoc est maxi
mū et primū mandatū; Secundū autē: simile
est huic; Diliges proximū tuū: sicut te ipsum;
In his duobus mandatis: uniuersa lex pendet et
prophetae
ccxxv II cxxxiiii I cclv Congregatis autē pharisaeis: interrogauit eos ihs
dicens; Quid uobis uidetur de xpō. cuius filius est:
Dicunt ei: dauid; Ait illis; Quomodo ergo dauid

in spiritu uocat eum dominum dicens. dixit dominus domino meo
sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos sca
bellum pedum tuorum.

M ccxxvi II Mr cxxxiii L ccxliiii Si ergo dauid uocat eum dominum. quomodo filius eius
est. Et nemo poterat respondere ei uerbum. neque ausus
fuit quisquam ex illa die. eum amplius interrogare. Cap. xxiii.

M ccxxvii Tunc ihesus locutus est ad turbas. et ad discipulos
suos dicens. Super cathedram moysi. sederunt scribę
et pharisaei. Omnia ergo quecumque dixerint uobis.
seruate et facite. Secundum opera uero eorum.
nolite facere. Dicunt enim. et non faciunt. Alligant
autem onera grauia et inportabilia. et inponunt
in humeros hominum. digito autem suo nolunt ea
mouere.

M ccxxviii II Mr cxxxv L cxlvi Omnia uero opera sua faciunt. ut uideantur ab ho
minibus. Dilatant enim philacteria sua. et
magnificant fimbrias. Amant autem primos
recubitus in cenis. et primas cathedras in syna
gogis. et salutationes in foro. et uocari ab homi
nibus rabbi.

M ccxxx Vos autem nolite uocari rabbi. Unus est enim magis
ter uester. omnes autem uos fratres estis. Et patrem nolite

uocare uobis sup terram; Vnus est enī pater
ur̄. qui in caelis est; Nec uocemini magistri: quia
magister ur̄. unus est xp̄s;
ccxxxi lclxxviii Qui maior est ur̄m: erit minister ur̄; Qui aut̄ se
exaltauerit: humiliabitur; Et qui se humilia
uerit: exaltabitur.
ccxxxii lcxlii Vae aut̄ uobis scribae et pharisaei hypocritae: qui
clauditis regnū caelorū ante homines; Vos enī
non intratis: nec introeuntes sinitis intrare;
ccxxxiii Uae uobis scribę & pharisaei hypocritae: qui co
meditis domos uiduarū. orationes longas oran
tes: ppt̄ hoc amplius accipietis iudicium;
ccxxxiiii lcxxxvi Vae uobis scribae & pharisaei hypocritae: qui cir
cumitis mare et aridam. ut faciatis unū pselitū:
& cū fuerit factus. facitis eū filiū gehennę du
plo quā uos; Vę uobis duces caeci: qui dicitis qui
cūq: iurauerit ṗ templum nihil est: qui aut̄
iurauerit in auro templi. debet; Stulti & caeci:
Quid enī maius est. aurū an templū qđ scificat
aurū: Et qui cūq: iurauerit in altari nichil est;
Quicūq: aut̄ iurauerit in dono qđ est sup illud:
debet; Caeci: Quid enim maius est donū. an altare

quod significat donum. Qui ergo iurat in al
tari. iurat in eo & in omnib; que sup illud sunt;
Et qui iurauerit in templo. iurat in illo. & in eo
qui habitat in ipso; Et qui iurat in caelo. iurat
in throno di. et in eo qui sed& sup eum; Vae uob
scribae et pharisaei hypocritae. qui decima
tis mentā. et anetū. et ciminū. et reliquistis
que grauiora sunt legis. iudiciū et misericordi
am. et fidem; hec oportuit facere. & illa non
omittere;

ch cxxxv Duces caeci. excolantes culicem. camelū autem
glutientes

ch cxxxvi l cxxxv Vae uob scrib·e & pharis·ei hypocritę qui mun
datis qđ de foris est calicis. et parapsidis. intus
autē pleni estis rapina & inmunditia; Phari
sęe caecę. munda prius qđ intus est calicis et pa
rapsidis. ut fiat & id qđ de foris est mundum;

ch cxxxvii l cxxxviii Uae uobis scrib·e & pharis·ei hypocritae qui
similes estis sepulchris dealbatis que a foris
parent hominib; speciosa. intus uero plena
sunt ossibus mortuorū & omni spurtitia;
Sic & uos a foris quidē paretis hominib; iusti.

intus aut̄ pleni estis hypocrisi & iniquitate:
Th ccxxxviii L cxl Ve uob̄ scribae et pharisaei hypocritae. qui ę
dificatis sepulchra prophetarū: et ornatis mo
numenta iustorum et dicitis; Si fuissemus
in dieb; patrū n̄rorum: n̄ essemus socii eorum
in sanguinę pphetarum; Itaq; testimonio
estis uob̄ metipsis: quia filii estis eorum qui
prophetas occiderunt;
Th ccxxxviiii Et uos implete mensurā patrū ūrorū; Serpentes. ge
nimina uiperarū. quomodo fugietis a iudicio
gehennę?
Th ccxl L cxli Ideo ecce ego mitto ad uos pphetas. et sapientes. et
scribas. & ex illis occidetis. et crucifigetis. & ex eis
flagellabitis in synagogis ūris; Et psequemini de
ciuitate in ciuitatē. ut ueniat sup uos omis san
guis iustus. qui effusus est sup terram; A sanguine
abel iusti. usq; ad sanguinē zacharię filii bara
chię. quē occidistis int templum & altare;
Am̄ dico uob̄: uenient hec omīa sup generationē istā;
Th ccxli l clxxv Hierusalem. hierlm quae occidis prophetas. & lapi
das eos qui ad te missi sunt; Quoties uolui con
gregare filios tuos. quē admodū gallina con

gregat pullos sub alas. et noluisti; Ecce relinque
tur uobis domus uestra deserta; Dico enim uob. non
me uidebitis amodo. donec dicatis; Benedic
tus qui uenit. in nomine dni; Capitulum xxiiii

Mt ccxlii / Mr cxxxvii / L ccxxxvii / Ioh ccxlvii
Et egressus ihs de templo ibat. et accessert discipuli
eius. ut ostenderent ei edificationes templi; Ipse
aut respondens. dixit illis; Videtis haec omnia.
Amen dico uob. non relinquetur hic lapis sup lapi
dem. qui non destruatur;

Mt ccxliii / Mr cxxxviii / L ccxlviii
Sedente aut eo sup montem oliueti. Accesserunt ad
eum discipuli secreto dicentes; Dic nobis. quan
do haec erunt. et qd signum aduentus tui. et con
summationis scli; Et respondens ihs. dixit eis; Vi
dete. ne quis uos seducat; Multi enim uenient
in nomine meo dicentes. ego sum xps. et seducent
multos; Audituri enim estis plia. et opiniones
preliorum. uidete ne turbemini; Oportet enim
haec fieri. sed nondum est finis; Consurget enim
gens in gentem. et regnum in regnum. et erunt pesti
lentiae et fames et terrae motus p loca; Haec
aut omnia. initia sunt dolorum.

Mt ccxliiii / Mr cxxxviiii / L ccl / L cxlvii / Ioh cxli
Tradent uos in tribulationem et occident uos.

et eritis odio omnib; gentibus ppt nomen meum·
ā ccxlv Et tunc scandalizabuntur multi· et inuicem
tradent· & odio habebunt inuicem; Et multi
pseudoppħę surgent· & seducent multos; Et
qm̄ habundabit iniquitas· refrigescę cari
tas multorum; Qui autē pseuerauerit usq;
in finem· hic saluus erit
ā ccxlvi / ā cxl Et pdicabitur hoc euangeliū regni in uniuer
so orbe· in testimoniū omnib; gentibus· et tunc
ueniet consummatio;
ā ccxlvii / ā cxli Cum ergo uideritis abhominationē desola
tionis quę dicta est a danihele ppħa· stantē
in loco sco· qui legit intellegat;
ā ccxlviii / ā cxliii / l ccxiiii / ccliii Tunc qui in iudea sunt· fugiant ad montes· &
qui in tecto n̄ descendat tollere aliquid de do
mo sua· & qui in agro n̄ reuertatur tollere
tunicam suam
ā ccxlviiii / ā cxliiii / l ccliiii Ve autē pregnantibus & nutrientibus in il
lis diebus
ā ccl / ā cxlv Orate autē· ut n̄ fiat fuga uestra hieme ut sabbato;
ā ccli / ā cxlvi / l cclv Erit enī tunc tribulatio· qualis n̄ fuit ab initio
mundi usque modo· neque fiet;

m ccli / mr cxlvii — Et nisi breuiati fuissent dies illi: n̄ fieret sal
ua omnis caro: sed propter electos. breuia
buntur dies illi;

m cclii / mr cxlviii / l ccxiii — Tunc si quis uobis dixerit ecce hic xp̄s. aut il
lic: nolite credere.

m ccliiii / mr cxlviiii — Surgent enī pseudo xp̄i. & pseudo ꝓphetae:
& dabunt signa magna et prodigia: ita ut in
errorem inducantur. si fieri potest etiam
electi; Ecce p̄dixi uobis;

m cclv / l ccii — Si ergo dixerint uobis ecce in deserto est. noli
te exire: ecce in penetrabilibus: nolite credere;

m cclvi / l ccv — Sicut enī fulgur exit ab oriente. et paret usq;
in occidente: ita erit & aduentus filii hominis;

m cclvii / l ccxiii — Ubi cūq; fuerit corpus: illuc congregabunt
aquilę.

m cclviii / mr cl / l ccluii — Statim aut̄ post tribulationē dierū illorū
sol obscurabitur: et luna n̄ dabit lumē suū: et
stellę cadent de caelo: et uirtutes celorum cō
mouebuntur;

m cclviiii / mr cli / l cclviii — Et tunc parebit signū filii hominis in caelo:
& tunc plangent om̄s tribus terrę: Et tunc
uidebunt filiū hominis uenientē in nubib;

caeli cum uirtute multa . et maiestate; Et mit
tet angelos suos cum tuba . et uoce magna . et congre
gabunt electos eius a quattuor uentis . a summis
caelorum . usq; ad terminos eorum; Ab arbore autem
fici discite parabolam; Cum iam ramus eius tener
fuerit . et folia nata . scitis quia prope est aestas;
Ita et uos cum uideritis haec omnia fieri . scitote quia
prope est in ianuis; Amen dico uobis . quia non pre
teribit haec generatio . donec fiant omnia; Caelum
et terra transibunt . uerba autem mea non preteribunt;

ch cc lx ii cn clii
De die autem illa et hora nemo scit . neq; angeli cae
lorum . nisi pater solus;

ch cc lxi l ccvii
Sicut enim in diebus noe . ita erit et aduentus filii
hominis; Sicut enim erant in diebus ante dilu
uium comedentes et bibentes . nubentes . et nup
tum tradentes . usq; ad eum diem quo intrauit
in archam noe . et non cognouerunt donec uenit di
luuium . et tulit omnes . ita erit et aduentus filii
hominis .

ch cc lxii l ccxii
Tunc duo erunt in agro . unus adsumetur . et
unus relinquetur;

Duae molentes in mola . una adsumetur . et una

relinquetur·

M ccclxiii II M cliii Uigilate ergo· quia nescitis qua hora dominus uester
uenturus sit·

M ccclxiiii II M clv L clvi Illud autem scitote· quoniam si sciret pater familias qua ho
ra fur uenturus esset· uigilaret utique· et non sineret
perfodi domum suam· Ideo et uos estote parati·
quia qua nescitis hora· filius hominis uentu
rus est·

M ccclxv II M clvii Quis putas est fidelis seruus et prudens· quem con
stituit dominus supra familiam suam· ut det illis cibum
in tempore·

M ccclxvi L clv Beatus ille seruus· quem cum uenerit dominus eius· in
uenerit sic facientem· Amen dico uobis· quoniam super
omnia bona sua constituet eum·

M ccclxvii L clviii Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo· mo
ram facit dominus meus uenire· et coeperit percutere con
seruos suos· manducet autem et bibat cum ebriosis·
ueniet dominus serui illius in die qua non sperat· et hora
qua ignorat· et diuidet eum· partemque eius ponet
cum hypocritis· Illic erit fletus et stridor dentium·

M ccclxviii Tunc simile erit regnum caelorum decem uirginibus· Capitulum XXV.
quae accipientes lampades suas· exierunt ob

uiam sponso & sponsę; Quinq; aut͠ ex eis erant
fatuę. et quinq; prudentes; Sed quinq; fa
tuę acceptis lampadib; non sumpserunt
oleū secum; Prudentes uero acceperunt oleū
in uasis suis cū lampadib; Mora aut͠ facien
te sponso. dormitauerunt omnes et dormierunt.
Media aut͠ nocte clamor factus est. ecce sponsus
uenit. exite obuiā ei; Tunc surrexer͠ omnes
uirgines ille. & ornauerunt lampades suas;
Fatue aut͠ sapientib; dixerunt; Date nobis
de oleo u͞ro. quia lampades n͞rę extinguuntur;
Responderunt prudentes. dicentes; Ne forte
non sufficiat nobis & uobis. ite potius ad uen
dentes. & emite uobis; Dū aut͠ irent emere ue
nit sponsus. et quę paratę erant intrauerunt
cum eo ad nuptias. et clausa est ianua. Nouis
sime uero uenerunt reliquę uirgines dicentes
D͞ne d͞ne. aperi nobis; At ille respondens. ait;
Am͞ dico uob. nescio uos; Vigilate itaq; quia
nescitis diem neq; horam;
dcclxviii Sicut enī homo quidā peregre p͞ficiscens. uoca
ai cliiii
Lccxxviii uit seruos suos. et dedit illis bona sua;

dcclxx Et uni dedit quinq; talenta. alii aut̄ duo. alii
B dccxxxviii uero unum; Vnicuiq; secundū ppriā uirtu
tem. & profectus est statim; Abiit aut̄ qui
quinq; talenta acceperat. & operatus est in eis.
et lucratus est alia quinq; Similit̄ qui duo
acceperat. lucratus est alia duo. Qui autem
unū acceperat. abiens fodit in terra. & abscon
dit pecuniā dn̄i sui. Post multū uero tēporis
uenit dn̄s seruorū illorum. et posuit rationē
cum eis; Et accedens qui quinq; talenta acce
perat. obtulit alia quinq; talenta dicens
Dn̄e. quinq; talenta mihi tradidisti. ecce alia
quinq; suplucratus sū; Ait illi dominus eius;
Euge serue bone et fidelis. quia sup pauca fuisti
fidelis. sup multa te constituā. Intra in gaudiū
domini tui; Accessit aut̄ & qui duo talenta
acceperat. & ait; Dn̄e. duo talenta mihi tradi
disti. ecce alia duo lucratus sum; Ait illi dn̄s
eius; Euge serue bone & fidelis. quia sup pauca
fuisti fidelis. sup multa te constituam; Intra
in gaudium domini tui;
Accedens aut̄ & qui unū talentū acceperat.

ait; Dne scio quia homo durus es: metis ubi ñ
seminasti. et congregas ubi ñ sparsisti: et timens
abii. & abscondi talentū tuū in terra: ecce habes qđ
tuū est; Respondens aūt dns eius: dixit ei; Serue
male & piger. sciebas quia meto ubi ñ semino. et c
grego ubi ñ sparsi: oportuit ergo te cōmittere pe
cuniā meam nūmulariis: et ueniens ego. recepis
sem utiq; qđ meū est cū usura; Tollite itaq; ab eo
talentum: et date ei qui hab& decem talenta;
m cclxxi mr xlii l ccxxx Omni enī habenti dabitur: & habundabit Ei aūt
qui ñ hab&. et qđ uid&ur habere auferr&ur ab eo
m cclxxii l ccxxxi Et inutilē seruum. eicite in tenebras exteriores: illic
erit fletus & stridor dentium;
m cclxxiii Cum aūt uenerit filius hominis in maiestate sua.
et omš angeli cum eo: tunc sedebit. sup sedem ma
iestatis suę: et congregabuntur ante eum omš
gentes: et separabit eos ab inuicem: sicut pastor
segregat oues ab hedis; Et statu& oues quidem
a dextris suis: hedos aūt a sinistris; Tunc dic&
rex his qui a dextris eius erunt; Uenite bene
dicti patris mei: possid&e paratū uobis regnū
a constitutione mundi; Esuriui enī: & dedis

tis mihi manducare; Sitiui: et dedistis mihi bi
bere; Hospes eram: et collegistis me; Nudus: & co
operuistis me. Infirmus: & uisitastis me. Incar
cere eram: et uenistis ad me; Tunc respondebūt
ei iusti: dicentes; Dn̄e: quando te uidimus e
surientē. et pauimus te: Sitientē. et dedimus
tibi potum: Quando aut̄ te uidimus hospitē:
& collegimus te: Aut nudū: et cooperuimus te:
Aut quando te uidimus infirmū aut in carcere:
et uenimus ad te: Et respondens dicet illis;
Am̄ dico uobis: quādiu fecistis uni de his frib;
meis minimis: mihi fecistis; Tunc dicet et his
qui a sinistris eius erunt; Discedite a me male
dicti in ignē eternum: qui paratus est diabolo
et angelis eius; Esuriui enī: et n̄ dedistis mihi
manducare; Sitiui: ~~enī~~ et n̄ dedistis mihi bibe
re; Hospes eram: et n̄ collegistis me: Nudus: et
non operuistis me; Infirmus et in carcere: et n̄
uisitastis me; Tunc respondebūt ei & ipsi dicentes;
Dn̄e: quando te uidimus esurientē. aut sitien
tē. aut hospitē. aut nudū. aut infirmū. uel in
carcere: & n̄ ministrauimus tibi: Tunc respon

debit illis dicens: Amen dico vobis, quamdiu non
fecistis uni de minoribus his: nec mihi fecistis:
Et ibunt hi in supplicium aeternum: iusti autem
in vitam aeternam; Capitulum xxvi.

Hic dimittitur lectio in colloquio et legitur capitulum xxviii etc.

Mt cclxxiii / Mr clvi / L cclx / I xxxlviii / xxvii

Et factum est cum consummasset ihs sermones hos omnes
dixit discipulis suis. Hic incipit passio ihu xpi.

SCITIS QVIA POST BIDVVM PASCHA
fiet et filius hominis tradetur ut crucifigatur.

Mt cclxxv / Mr cliiii

Tunc congregati sunt principes sacerdotum
et seniores populi in atrium principis sacerdo
tum qui dicebatur caiphas. Et consilium
fecerunt ut ihm dolo tenerent et occide
rent; Dicebant autem; Non in die festo, ne for
te tumultus fieret in populo;

Mt cclxxvi / Mr clviii / L lxxiiii / I xcviii

Cum autem esset ihs in bethania in domo symonis
leprosi. accessit ad eum mulier habens alabas
trum unguenti pretiosi. et effudit super caput
ipsius recumbentis; Videntes autem discipuli.
indignati sunt dicentes; Ut quid perditio haec.
potuit enim istud venundari multo. et dari
pauperibus; Sciens autem ihs. ait illis; Quid
molesti estis mulieri: opus bonum. operata est

in me; Nam ſemp̄ pauperes habetis uobiſcum.
me autē non ſemp̄ habebitis;
mt cclxxvii mr clviii l xcviii Mittens enī hęc unguentū hoc in corpus meū.
ad ſepeliendū me fecit; Amen dico uobis. ubicumq;
predicatū fuerit hoc euangeliū in toto mun
do. dicetur et quod hęc fecit in memoriā eius;
mt cclxxviii mr clx l cclxiii Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur
iudas ſcarioth ad principes ſacerdotū. et
ait illis; Quid uultis mihi dare. et ego eum
uobis tradam; At illi. conſtituerunt ei
triginta argenteos; Et exinde quęrebat
oportunitatē. ut traderet eū; Prima autē
die azimorū. acceſſerunt diſcipuli ad ihm
dicentes; Ubi uis paremus tibi comedere paſ
cha; At ihs dixit; Ite in ciuitatē ad quendā.
et dicite ei; Magiſter dicit; Tempus meū ppe
eſt. apud te facio paſcha cū diſcipulis meis;
Et fecerunt diſcipuli. ſicut conſtituit illis ihs.
et parauerunt paſcha.
mt cclxxviiii mr lxi l cxxi i lxxii Veſpere autē facto. diſcūbebat cū duodecim diſ
cipulis ſuis; Et edentib; illis. dixit; Amen dico
uobis. quia unus urm̄ me traditurus eſt;

mt cclxxx / mr clxii / lc cclxviiii / io cxxii / mt cclxxxii / mr clxiii / lc cclxviii Et contristati ualde. coeperunt singuli dicere;
Numquid ego sum domine? At ipse respondens ait; Qui
intingit mecum manum in parapside. hic me tradet.
Filius quidem hominis uadit. sicut scriptum
est de illo;
mt cclxxxii / mr clxiii / lc cclxviii Uae autem homini illi. per quem filius hominis tradetur;
Bonum erat ei. si natus non fuisset homo ille.
mt cclxxxiii Respondens autem iudas qui tradidit eum. dixit
Numquid ego sum rabbi? Ait illi; Tu dixisti.
mt cclxxxiiii / mr clxv / lc cclxvi / io lv Cenantibus autem eis. accepit ihs panem. et benedixit
ac fregit. deditque discipulis suis. et ait Accipite
et comedite. hoc est corpus meum;
mt cclxxxv / mr clxvi / lc cclxv / lc cclxvi Et accipiens calicem. gratias egit et dedit illis dicens.
Bibite. ex hoc omnes; Hic est enim sanguis meus no
ui testamenti. qui pro multis effundetur in re
missionem peccatorum, Dico autem uobis. non bi
bam amodo de hoc genimine uitis. usque in diem
illum cum illud bibam uobiscum nouum in reg
no patris mei;
mt cclxxxvi / mr clxviii Et hymno dicto. exierunt in montem oliueti;
mt cclxxxvii / mr clxviii / io clii Tunc dicit illis ihs;
Omnes uos. scandalum patiemini in me in ista nocte.

mr cclxxxviii / m clxviiii S criptum est enim · Percutiam pastorem · et disp
gentur oues gregis · Post quam autem resurrexero ·
precedam uos in galileam
mr cclxxxviii / m clxx / l cclxxv / i c xxvi Respondens autem petrus · ait illi · Et si omnes scandali
zati fuerint in te · ego numquam scandalizabor ·
A it illi ihs · Amen dico tibi · quia in hac nocte antequam
gallus cantet · ter me negabis ·
mr ccxc / m clxxi A it illi petrus · Etiam si oportuerit me mori tecum
non te negabo · Similiter et omnes discipuli dixerunt
mr ccxci / m clvii / l cclxxviiii / i clvi Tunc uenit ihs cum illis in uillam quae dicitur gethse
mani · et dixit discipulis suis ·
mr ccxcii / m clxxiii S edete hic · donec uadam illuc et orem · Et assumpto
petro et duobus filiis zebedei · cepit contristari
et mestus esse · Tunc ait illis ·
mr ccxciii / m clxxiii / i cvii T ristis est anima mea · usque ad mortem · Sustine
te hic · et uigilate mecum ·
mr ccxciiii / m clxxv / l cclxxxi / i clxi E t progressus pusillum · procidit in faciem suam · orans
et dicens · Pater · si possibile est · transeat a me calix
mr ccxcv / m clxxvi / l cclxxxii / i lviii iste · Veruntamen · non sicut ego uolo · sed sicut tu ·
mr ccxcvi / m clxxvii / l cclxxx / ... cclxxxiiii E t uenit ad discipulos · et inuenit eos dormientes
et dicit petro · sic · Non potuisti una hora uigila
re mecum · Vigilate et orate · ut non intretis in tem

ccxcvii tationem ·
clxxviii Spś quidem pro̅ptus est. caro autem infirma;
ccxcviii Iterū secundo abiit & orauit dicens; Pater mi
clxxviiii si non potest hic calix transire nisi bibam illū.
fiat uoluntas tua; Et uenit iterū. et inuenit
eos dormientes; Erant enī oculi eorū grauati;
Et relictis illis iterū abiit. et orauit tertio e
undem sermonē dicens;
ccxcviiii Tunc uenit ad discipulos suos. et dicit illis;
clxxx
ciii Dormite iā et requiescite; Ecce adpropinqua
bit hora. & filius hominis tradetur in manus
peccatorum; Surgite. eamus; ecce adppin
quabit qui me tradet;
ccc Adhuc ipso loquente. ecce iudas unus de duode
clxxxi cim uenit. et cū eo turba multa cū gladiis et
cclxxxv fustibus missi a principib; sacerdotum et se
clxiii nioribus populi;
clxxxviiii
ccci Qui autē tradidit eū. dedit illis signū dicens;
clxxxii Quemcumq; osculatus fuero. ipse est. tenete eum·
cclxxxvi Et confestim accedens ad ihm. dixit; Aue rab
bi; Et osculatus est eum; Dixitq; illi ihs; A
mice. ad quod uenisti? Tunc accesserunt

et manus iniecerunt in ihm. et tenuerunt eu̅;
M cccIII / II Mr clxxxIIII / I L cclxxvII / I Io clx — Et ecce unus ex his qui erant cu̅ ihu. extendens
manu̅ exemit gladiu̅ suu̅. et p̄cussit seruum
principis sacerdotu̅. amputauitq; auricula̅ ei(us);
M cccIIII — Tunc ait illi ihs; Conuerte gladiu̅ tuum. in lo
cu̅ suum; Omis enim qui acceperint gladium
gladio peribunt; An putas quia non possum
rogare patre̅ meu̅. et exhibebit mihi modo
plus qua̅ duodecim legiones angelorum;
Quomodo ergo implebuntur scripturae; quia
sic oport& fieri;
M ccccIIII / II Mr clxxxIIII / I L cclxxxvIII — In illa hora. dixit ihs turbis; Tamqua̅ ad latrone̅
existis cum gladiis et fustibus. comp̄hendere me;
Cotidie apud uos sedebam docens in templo. et n̅
me tenuistis;
M cccv / II Mr clxxxv — Hoc aut̅ totum factu̅ est. ut implerentur scriptu
rae prophetarum; Tunc discipuli om̅s. relicto
eo. fugerunt.
M cccvI / II Mr clxxxvI / I L ccxc / I Io clxII — At illi tenentes ihm. duxerunt ad caiphan prin
cipem sacerdotu̅. ubi scribae & seniores conue
nerant;
M cccvII / II Mr clxxxvII / I L cclxIIII — Petrus aut̅ sequebatur eu̅ a longe usq; in atrium

principis sacerdotu; Et ingressus intro. sede
bat cum ministris ut uideret finem.

ch cccviii / ch clxxxviii / l ccc — Principes autem sacerdotum et omne concilium quaere
bant falsum testimonium contra ihm. ut eum
morti traderent. et non inuenerunt. cum multi
falsi testes accessissent;

ch cccviiii / ii / m cxc — Nouissime autem. uenerunt duo falsi testes. et dix
erunt; Hic dixit; Possum destruere templum
di. et post triduum reedificare illud; Et surgens
princeps sacerdotum. ait illi; Adiuro te per dm
uiuum. ut dicas nob. si tu es xps filius di; Di
cit illi ihs. Tu dixisti;

ch cccx / ii / m cxci / l ccxvi / i lxviii — Veritamen dico uobis. amodo uidebitis filium
hominis sedentem a dextris uirtutis. et uenientem
in nubibus caeli;

ch cccxi / ii / m cxcii — Tunc princeps sacerdotum. scidit uestimenta sua di
cens; Blasphemauit; Quid adhuc egemus testi
ch cccxii / ii / m cxciii / l ccxviii — bus; Ecce nunc audistis blasphemiam. quid
uobis uidetur; At illi respondentes dixerunt;
Reus est mortis;

ch cccxiii / ii / m cxciiii / l ccxviiii / i clxxii — Tunc expuerunt in faciem eius. et colaphis eum
ceciderunt; Alii autem. palmas in faciem ei de

derunt dicenteſ; Prophetiza nobiſ xpe. quiſ eſt
qui te percuſſit?
T mcccxiiii II mr clxxv l ccxci io clxviii Petruſ uero ſedebat foriſ in atrio; Et acceſſit ad eum
una ancilla dicenſ; Et tu cum ihu galileo eraſ; At il
le negauit coram omnib; dicenſ; Neſcio quid diciſ;
T mcccxv II mr clxxvi l ccxcii io clxv Exeunte autem illo ianuam. uidit eum alia ancilla.
& ait hiſ qui erant ibi; Et hic erat cum ihu naza
reno; Et iterum negauit cum iuramento. quia non
noui hominem; Et post puſillum. acceſſerunt
qui ſtabant. et dixerunt petro; Vere et tu ex illiſ
eſ; nam et loquela tua. manifeſtum te facit;
Tunc cepit deteſtari & iurare. quia non nouiſſ&
hominem; Et continuo. galluſ cantauit;
T mcccxvi II mr clxxvii l ccxciii Et recordatuſ eſt petruſ uerbi ihu quod dixerat pri
uſquam galluſ cant&. ter me negabiſ. & egreſ
ſuſ foraſ fleuit amare; Caplm xxxvij
T mcccxvii II mr clxxviii l ccxcv Mane autem facto. conſilium inierunt. omſ principeſ
ſacerdotum. et ſenioreſ populi aduerſuſ ihm. ut
eum morti traderent;
T mcccxviii II mr clxxviiii l ccc Et uinctum adduxerunt eum. et tradiderunt
pontio pilato preſidi;
T mcccxviiii Tunc uidenſ iudaſ qui eum tradidit quod dampna

tus esse; penitentia ductus retulit triginta
argenteos principib; sacerdotū et seniorib;
dicens; Peccaui. tradens sanguinē iustum;
At illi dixerunt; Quid ad nos? tu uideris; Et proiec
tis argenteis in teplo. recessit. et abiens laqueo
se suspendit; Principes autē sacerdotū. acceptis
argenteis. dixerunt; Non licet mittere eos
in corbanan. quia p̄tiū sanguinis est; Consilio
autē inito. emerunt ex illis agrū figuli in se
pulturā peregrinorum; Propt̄ hoc. uocatus
est ager ille acheldemach. hoc est ager sangui
nis. usq; in hodiernū diem; Tunc adimpletū
est. quod dictū est p hieremiam pph&am di
centem; Et acceperunt xxx^ta argenteos. pre
tium adp̄tiatim qđ adp̄tiauerunt a filiis
israhel. Et dederunt eos in agrū figuli. sicut
constituit mihi dns.
M cccxx / M cc / L cci / I clxxviii Ihs autē stetit ante p̄sidem. et interrogauit
eum p̄ses dicens; Tu es rex iudeorum? Dicit
illi ihs; Tu dicis;
M cccxxi / M cci / I clxxx Et cū accusaretur a principibus sacerdotum
& senioribus. nihil respondit; Tunc dicit

illi pilatus; Non audis quanta aduersũ te
dicunt testimonia; Et non respondit ei ad ullũ
uerbum. ita ut miraretur p̃ses uehementer;
M cccxxii M cc ii L cccviii Per diem aũt sollempnem. consueuerat p̃ses di
mittere populo unum uinctũ quẽ uoluis
sent; Habebat aũt tunc uinctũ unũ insignẽ.
qui dicebatur barrabas;
M cccxxiii M cc iii L clxxiii Congregatis ergo illis. dixit pilatus; Quẽ uul
tis dimittam uobis barraban. an ihm̃ qui di
citur xp̃s; Sciebat enĩ. qd p inuidiã tradi
dissent eum;
M cccxxiiii Sedente aũt illo p tribunali. misit ad eũ uxor
eius dicens; Nihil tibi & iusto illi. multa enĩ pas
sa sum hodie p uisum. ppter eum;
M cccxxv M cc iiii L cccx I clxxiiii Principes aũt sacerdotũ & seniores. psuaserunt
populis ut peterent barraban. ihm uero perde
rent; Respondens aũt p̃ses ait illis; Quẽ uul
M cccxxvi M cc v L cccxi M cccxiii I clxxviii M cxcvii tis uobis de duobus dimitti; At illi dixerunt
Barraban; Dicit illis pilatus; Quid igitur faciã
de ihu qui dicitur xp̃s; Dicunt oms; Crucifi
gatur; Ait illis p̃ses; Quid enim mali fecit; At il
li magis clamabant dicentes; Crucifigatur;

Mt cccxxvii Videns aut pilatus quia nihil pficeret· sed magis
tumultus fieret· accepta aqua lauit manus
coram populo dicens; Innocens ego sum a sangui
ne iusti huius· uos uideritis; Et respondens uniuer
sus populus· dixit; Sanguis eius sup nos· et super
filios nros;

Mt cccxxviii
it
Mr cvi
L ccxvii
I cxcvi
Tunc dimisit illis barraban· ihm aut flagellatu
tradidit eis· ut crucifigeretur;

Tunc milites psidis suscipientes ihm in ptorium·
congregauert ad eu uniuersam cohortem &
exuentes eu· clamidem coccinea circu dedert
ei; Et plectentes corona de spinis· posuert super
caput eius· & harundine in dextera eius; Et ge
nuflexo ante eum· inludebant ei dicentes; Aue
rex iudeorum;

Mt cccxxx
it
Mr ccviii
Et expuentes in eu· acceperunt harundine· et p
cutiebant caput eius; Et postqua inluserunt ei·
exuerunt eu clamide· et induert eum uestimen
tis eius· & duxert eum· ut crucifigerent;

Mt cccxxxi
Mr ccviiii
L cccxv
I cxcvi
Exeuntes aut· inuenert homine cyreneu nomi
ne symonem uenientem obuia sibi; Hunc anga
riauert· ut tolleret crucem eius;

Mt cccxxxii · Mr ccx · L cccxviii · Io clxxvii — Et uenerunt in locũ qui dicitur golgotha. quod
est caluariae locus.

Mt cccxxxiii · Mr cccxi · L cciii — Et dederunt ei uinũ bibere. cum felle mixtum;
Et cum gustass&. noluit bibere;

Mt cccxxxiiii · Mr ccxii · L cccxxi · Io cci — Postquã aũt crucifixerunt eũ. diuiserunt uestimenta
eius. sortem mittentes; Et sedentes seruabant eum;

Mt cccxxxv · Mr ccxiii · L ccxxiiii · Io cxcviiii — Et imposuerunt sup caput eius causam ipsius scriptã.
hic est ihs. rex iudęorum.

Mt cccxxxvi · Mr ccxv · L cccxvii · Io cxcviii — Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones. unus
a dextris. et unus a sinistris.

Mt cccxxxvii · Mr ccxvi — Praetereuntes aũt blasphemabant eũ. mouentes
capita sua. et dicentes; Vuah. qui destruit tẽplum
di. et in triduo illud reaedificat; Salua temet ip
sũ. si filius di es. descende de cruce;

Mt cccxxxviii · Mr ccxvii · L cccxxii — Similit̃ et principes sacerdotũ. inludentes cũ scribis
et senioribus dicebant; Alios saluos fecit. se ipsũ
non potest saluum facere. si rex isrl̃ est. descendat
nunc de cruce. et credimus ei; Confidit in dõ. libe
r& nunc eum si uult. Dixit enĩ quia di filius sum;

Mt cccxxxviiii · Mr ccxviiii · L cccxxv — Idipsũ aũt et latrones qui crucifixi erant cum
eo improperabant ei;

Mt cccxl · Mr ccxx · L cccxxvii — A sexta aũt hora. tenebrę factę sunt sup uniuersã

terram · usque ad horam nonam ·
cccxli ii ccxxi Et circa horam nonā clamauit ihs uoce magna
dicens; Heli· heli· lamazabathani· hoc est;
Deus mi· ds mi· ut quid me dereliquisti· Quidā
autē illic stantes et audientes dicebant; Heliam
uocat iste;
cccxlii ii ccxxii cccxxiii Et continuo currens unus ex eis· accepta spon
giam impleuit aceto· et inposuit arundini·
et dabat ei bibere·
cccxliii ii ccxxii cccxxxviii cciiii Ceteri uero dicebant; Sine· uideamus· an ueniat
helias liberans eum; Ihs autē iterū clamans cla
mans uoce magna emisit spm;
cccxliiii ii ccxxiiii ccxxviii Et ecce uelū templi scissum est in duas partes· a sum
mo· usque deorsum;
cccxlv Et terra mota est et petrę scissę sunt· et monumta
aperta sunt· & multa corpora scorum quę dor
mierant surrexerunt; Et exeuntes de monu
mentis· post resurrectionē eius uenerunt in
scām ciuitatem· & apparuerunt multis·
cccxlvi ii ccxxv cccxxx Centurio autē et qui cū illo erant custodientes
ihm· uiso terrę motu· et his quę fiebant· timu
erunt ualde dicentes· Vere dī filius erat iste;

Mt cccxlvii ii Mr ccxxvi Erant aut̃ ibi mulieres multę a longe quę secutę
erant ihm a galilea. ministrantes ei. Inter quas
erat maria magdalene. et maria iacobi. et ioseph
mat̃. et mater filiorum zebedei;

Mt cccxlviii ii Mr ccxxvii L cccxxx Io ccvi Cum sero aut̃ factum esset. uenit quidā homo
diues ab arimathia nomine ioseph. qui et ipse
discipulus erat ihu; Hic accessit ad pilatum.
et petiit corpus ihu; Tunc pilatus. iussit reddi
corpus;

Mt cccxlviiii ii Mr ccxxviii L cccxxxi Io ccviii Et accepto corpore ioseph. inuoluit illud in sin
done munda. et posuit illud in monumento suo
nouo. quod exciderat in petra; Et aduoluit saxū
magnū ad hostiū monumenti. et abiit.

Mt cccl ii Mr ccxxviiii Erat aut̃ ibi maria magdalene et altera maria.
sedentes contra sepulchrum;

Mt cccli Altera aut̃ die quę est post parasceuen conuene
runt principes sacerdotū & pharisaei ad pila
tū dicentes; Dne. recordati sumus. quia seduc
tor ille dix̃ adhuc uiuens. post tres dies resurgam;
Iube ergo custodiri sepulchrū usq; in diem tertium
ne forte ueniant discipuli eius et furentur eum.
et dicant plebi surrexit a mortuis; Et erit nouis

simus error. peior priori; Ait illis pilatus; Habe
tis custodiam. ite custodite. sicut scitis; Illi autem
abeuntes. munierunt sepulchrum; Signantes
lapidem. cum custodibus **Capitulum XXVIII**

MT CCCLII / II / MR CCXXX / L CCXXXVI / I CCVIII Vespere autem sabbati. quae lucescit in prima sabbati.
uenit maria magdalene. et altera maria uide
re sepulchrum; Et ecce terre motus. factus est magnus;
Angelus autem domini descendit de caelo. et accedens reuoluit
lapidem. et sedebat super eum; Erat autem aspectus eius
sicut fulgor. et uestimenta eius sicut nix;
MT CCCLIII / II / MR CCXXXI / L CCCXXXVII Prae timore autem eius exterriti sunt custodes. et facti
sunt uelud mortui. Respondens autem angelus. dixit
mulieribus. Nolite timere uos; Scio enim quod
ihesum qui crucifixus est queritis; Non est hic; Sur
rexit enim. sicut dixit; Venite et uidete locum ubi
positus erat dominus; Et cito euntes. dicite discipulis
eius quia surrexit. et ecce precedit uos in galileam;
Ibi eum uidebitis. ecce praedixi uobis;
MT CCCLIIII / II / MR CCXXXIII / L CCXXXVIII Et exierunt cito de monumento cum timore et
gaudio magno. currentes nuntiare discipulis eius;
MT CCCLV Et ecce ihesus occurrit illis dicens; Auete. Ille autem
accesserunt. et tenuerunt pedes eius. et adora

uerunt eum; Tunc ait illiſ ihſ; Nolite timere;
Ite nuntiate frib; meiſ ut eant in galileam: ibi
me uidebunt; Quę cũ abiſſent: ecce quidam
de cuſtodib; uenerunt in ciuitatẽ: et nuntiaue
runt principibuſ ſacerdotũ omnĩa quę facta fue
rũnt; Et congregati cũ ſenioribuſ: conſilio accepto
pecuniam copioſam dederunt militibuſ: dicen
teſ; Dicite qđ diſcipuli eiuſ nocte uenert: et furati
ſunt eũ nobiſ dormientib;; Et ſi hoc auditũ fuerit
a preſide: noſ ſuadebimuſ ei: & ſecuroſ uoſ facie
muſ; At illi accepta pecunia: fecerunt ſicut erant
edocti; & diuulgatũ eſt uerbũ iſtud apud iudeoſ:
uſq; in hodiernum diem; Undecim autẽ diſcipuli
abierunt in galileam in montẽ ubi conſtituerat
illiſ ihſ; Et uidenteſ eũ adorauert: quidam autẽ
dubitauert; Et accedenſ ihſ: locutuſ eſt eiſ dicens;
Data eſt mihi omniſ poteſtaſ: in cęlo · et in terra; Eun
teſ ergo docete omnĩſ genteſ: baptizanteſ eoſ in no
mine patriſ & filii · & ſpſ ſci; Docete eoſ ſeruare
omnĩa quęcũq; mandaui uobiſ; Et ecce ego uobiſ
cũ ſum omnib; diebuſ: uſque ad conſummationẽ
ſaeculi; AMEN ·

51

EXPLICIT EUUANGELIUM SE
CUNDUM MATHEUM V̅ II̅
DCC· INCIPIT ARGUMEN
TUM SC̅D MARCUM·

M arcuſ euuangeliſta dī et petri in baptiſmate fi
liuſ. atq; in diuino ſermone diſcipuluſ & ſacer
dotum in iſrł agenſ ſcdm carnem leuita conuer
ſuſ ad fidem xp̄i euuangeliū in italiam ſcripſit.
Oſtendenſ in eo quid & generi ſuo deberet & xp̄o: Nam initi
um principii in uoce prophetice exclamationiſ inſtituenſ
ordinem. leuiticae electioniſ oſtendit. ut p̄dicanſ praedeſ
tinatū iohannem filium zachariae in uocem angli nunci
antiſ emiſſum. Non ſolum uerbum caro factum. ſed cor
puſ dnī in omnā p uerbum diuine uociſ animatū. In itio
euuangelicę p̄dicationiſ oſtenderet. ut qui hęc degenſ ſciret
cui initiū carniſ in dnō & dī aduenientiſ habitaculum
caro deberet agnoſceret atq; in ſe uerbum uociſ qd in conſo
nantibuſ pdiderat inuenire; Denuq; p̄fecti euangelio
opuſ intrauiſ & a babtiſmate dnī predicare dm̄ inchoanſ
non laborauit natiuitatē carniſ quā in prioribuſ uiderat
dicere ſed totuſ in primiſ expulſionē deſerti ieiuniū numeri
Temptationē diaboli. congregationē beſtiarū & miniſteriū

protulit angelorum ut inſtituenſ noſ ad intellegium ſingula
in breui compingenſ · nec auctoritatem facta redimeret · et
perficiendo operi · plenitudinē non negaret ; Deniq; amputaſ
ſe ſibi poſt fidem pollicem dicitur ut ſacerdotio reprobuſ habe
retur ſed tantū conſentienſ fidei p̄deſtinata · potuit electio
ut nec ſic in opere uerbi p̄deret · qd priuſ p̄deret in genere ; Nā
alaxandriæ ep̄ſ fuit cuiuſ p̄ ſingula opuſ ſcire · et euangelii
in ſe dicta diſponere · & diſciplinā in ſe legiſ agnoſcere · et diuinā
in carnem intelligere naturam · quæ & noſ primū requiri ·
D ehinc inquiſita uolumuſ agnoſci · habenteſ mercedem exhorta
tioniſ · qm̄ qui plantat et qui rigat · unum ſunt · qui autē incre
mentum preſtat dſ

FINIT ARGUMENTV̄ · INCIPIUNT BREVIS EIUSDEM MARCI

Breuiſ euuangelii ſecdm marcum / de iohanne baptiſta
& uictu & habitu eiuſdem
B aptizatuſ ihſ et temptatuſ uicit petrū & cete
roſ ſequi iubet hominē ab inmundo ſpū eripit
III S ocrum petri a febribuſ liberat & alioſ multoſ curat · iacobum
alphei ſequi iubet · et iudeiſ dicit non eſſe opuſ ſaniſ medicuſ ;
IIII D iſcipuli ſpicaſ uellunt manū aridā habentē ſanat · duodecim
ap̄lor̄ electio · de beelzebub principe demoniorum ;

V Matrem et fr̄s spernit parabolam seminantis dicit · nauigans tē pestatem sedat demoniu legatione ab homine expellit ·

VI Archisynagogi filiam mortuā suscitat · prophetā in patria sua sine honore esse dixit · duodecim discipulos suos p̄mittit cum preceptis · de capite iohannis

VII Regressis apostolis ad eum de quinq; panibus et duobus piscibus ū milia uirorū saturauit · ihs supra mare ambulabat et a magis quo inquinare hominē que exeunt de ore

VIII Filiam phyrofenisse a demonio liberat · surdū et mutū curat dicens ei effeta · de septem panibus · iiii milia hominum monet caueri a fermento phariseorū · de sputo ceco oculos aperuit · petrū post conuersionē suam dure increpat · in monte transfiguratur · non eici posse spm̄ inmundū nisi p ieiunium et orationem dicit

VIIII Humilitatem docet · et nesse p̄hibendum qui in nomine eius uirtutē facit · et de calice aque frigide · uxorem non dimittendam · nisi ob fornicationem ·

X Infantes a benedictione non esse arcendos · uenditis omnib; elemosinā dandam · et quia difficile regno celorū diues ingressurus

X Euentura sibi p̄dicit · petitio filiorū zebedei · de ceco medicante curato · de pullo asine ·

XI I nterrogatur in qua poteſtate hec facerit. Parabola de uinea et
colonis. et de denario ceſaris. De muliere que vii fr̄s habuit. et
quendam ſcribam dicit non longe eſſe a regno di̅. Atq; interro
gat. quomodo dicatur xp̄s filius dauid. cum ſit dn̄s. De uidua
in gazofilatio. De templi ſtructura

XII D e pſeudo chriſtis & paſſione martirum. & commotione ſeculi
& de aduentu xp̄i

XIII D e unguento ſup caput ihu effuſo & de proditione iudę qua
dum tradidit. & ceteris mandatis. iudicium principum.
quo condempnant ihm.

XIIII P aſſio ihu & ſepultura. & reſurrectio eius.

EXPLICIT BREVIARIVM SECVN
DVM MARCVM.

m VI E t ſtatim ſpſ expulit eum in deſertum. et erat
d XVI in deſerto xl diebus. & xl noctibus. et tempta
l XV batur a ſatana.

m VII
d XVII E ratq; cũ beſtiis. & angeli miniſtrabant illi

m VIII
d XVIII P oſt quã autem traditus eſt iohannes. uenit ihs
l XVI in galileam.

m VIIII
d XX P redicans euuangeliũ regni di̅. & dicens. qm̄
impletũ eſt tēpus. et adpropinquabit regnũ
di̅. penitemini & appropinquabit,

Incipit euāgeliū secūdū Marcū.

Initiū euāgelii ihū xpī filii dei. Sicut scriptū est
in ysaia pphā. Ecce ego mitto angelū meū an
faciē tuā: qui pparabit uiā tuā ante te. Vox cla-
mantis i deserto: parate uiā dñi: rectas facite se-
mitas eius. Fuit iohēs i deserto baptizans: et
pdicans baptismū penitētie i remissionē peccatorum.
Et egrediebantur ad illū ierosolimite uniuersi et omnis
regio iudee. et baptizabantur ab illo i iordanis flu-
mine: cōfitētes peccata sua.

transfiguratur. non eici posse spm inmundu nisi p ieiunium
& orationem dicit

VIIII H umilitatem docet. & non esse prohibendum qui in nomine eius
uirtutē facit. & de calice aque frigide. uxorem non dimitten
dam. nisi ob fornicationem.

X I nfantes a benedictione non esse arcendos. uenditis omnib.
elemosinā dandam. et quia difficile regno celorū diues in
gressurus

XI E uentura sibi pdicit. petitio filiorū zebedei. De ceco median
te curato. de pullo asine.

Et erat iohannes uestitus pilis camelorũ. et zona
pellicia circa lumbos eius. et locustas et mel sil
uestre edebat. et predicabat dicens; Venit for
tior me post me. cuius non sum dignus procum
bens soluere corrigiã calciamentorum eius;
Ego baptizaui uos in aqua. ipse uero baptizabit
uos spũ scõ;
Et factũ est in diebus illis. uenit ihs a nazareth
galileę. & baptizatus est in iordane a iohanne;
et statim ascendens de aqua. uidit apertos cę
los. & spm̃ tamquã columbam descendentem
& manentem in ipso. & uox facta est de caelis;
Tu es filius meus dilectus. in te complacui
Et statim sps expulit eum in desertum. et erat
in deserto xl diebus. & xl noctibus. et tempta
batur a satana
Eratq; cũ bestiis. & angeli ministrabant illi
Post quã autẽ traditus est iohannes. uenit ihs
in galileam.
Predicans euangeliũ regni dĩ. & dicens. qm̃
impletũ est tẽpus. et adpropinquabit regnũ
dĩ. penitemini & appropinquabit;

III Et preteriens secus mare galileae. uidit symonem
et andream fr̄em eius mittentes retia in mare.
erant enim piscatores;
mt x Et dixit eis ihs; Venite post me. & faciam uos fieri
mr xxi piscatores hominū; Et ꝓtinus relictis retibus.
l xxx secuti sunt eum;
mt xi Et progressus inde pusillū. uidit iacobum zebedei
mr xxii et iohannē fr̄em eius. et ipsos in naui componen
tes retia; & statim uocauit illos. & relicto pa
tre suo zebedeo in naui cum mercennariis. se
cuti sunt eum.
mt xii Et ingrediuntur capharnaum. et statim sabba
mr xxiii tis ingressus in synagogam docebat eos.
mt xiii Et stupebant sup doctrina eius. erat enī docens
mt lxii eos quasi potestatem habens. & non sicut scribe.
l iiii
& xxiiii
mt xiiii et Erat in synagoga eorum homo in spū inmundo.
mr xxv & exclamauit dicens. Quid nobis & tibi ihu na
zarene. uenisti pdere nos. Scio qui sis. scs dī. Et co
minatus est ei ihs. dicens. Obmutesce. et exi de ho
mine. Et discerpens eū. sps inmundus & exclamans
uoce magna exiuit ab eo. et mirati sunt omš. ita
ut conquirerent inter se dicentes; Quidnā est hoc.

Quenā doctrĩa hęc noua. q̄r ī poteſtate et ſpiritib; inmun
diſ imperat & obediunt ei. Et pceſſit rumor eiuſ
ſtatim ~~ſtatim~~ in omnem regionem galileae·
ā xv ā lxvii l xxvi Et protinuſ egredienteſ de ſynagoga. uenerunt in
domū ſymoniſ et andreae. cū iacobo. & iohanne;
Decūbebat aūt ſocruſ ſymoniſ febricitanſ. & ſtatī
dicunt ei de illa; & accedenſ. eleuauit eam ap
prehenſa manu. et continuo dimiſit eam febriſ.
& miniſtrabat eiſ. Veſpere aūt facto cū occidiſ
ſet ſol. afferebant ad eum omſ male habenteſ
& demonia habenteſ; Et erat omiſ ciuitaſ congre
gata ad ianuam. et curauit multoſ qui uexaban
tur uariiſ languoribuſ. et demonia multa ei
ciebat
ā xvi l xxvii Et nō ſinebat ea loqui. quia ſciebant eum;
ā xvii l xxviii Et diluculo ualde ſurgenſ. egreſſuſ abiit in deſer
tum locum. ibiq; orabat; Et proſecutuſ eſt eum ſymon.
et qui cū illo erant; Et cū inueniſſent eū. dixe
runt ei. quia omſ querunt te; & ait illiſ; Eamuſ
in pximoſ uicoſ et ciuitateſ. ut & ibi pdicem;
Ad hoc enī ueni; Et erat pdicanſ in ſynagogiſ eorū.
et omī galilea. et demonia eiciens·

ΔΙ xviii ΔΙ lxiii lxxiii Et uenit ad eum lepsus. depcans eu: & genuflexo
dixit. Dne. si uis: potes me mundare. Ihs aut
misertus eius. extendit manu suam: & tangens
eum ait illi; Volo; Mundare; Et cu hec dixiss&: sta
tim discessit ab eo lepra: et mundatus est. Et
comminatus est ei: statimq; eiecit illu & dicit
ei; Vide nemini dixeris. sed uade ostende te
principi sacerdotu: et offer pro emundatione
tua que pcepit moyses in testimonium illis
ΔΙ xviii At ille egressus. cepit pdicare & diffamare sermo
nem: ita ut iam non posset manifeste in ciuita
tem introire: sed foris in desertis locis esse; Et
conueniebant ad eum undique Caplm .y.
ΔΙ xx ΔΙ lxx lxxxvii lxxxviii Et iteru intrauit capharnaum post dies: et
auditu est quod in domo ess&: et conuenerunt
multi ita ut n caper& neq; ad ianuam: et lo
quebatur eis uerbu: et uenerunt ferentes ad
eum paralyticum: qui a quattuor portaba
tur; Et cu non possent offerre eu illi p turba.
nudauerunt tectu ubi erat: et patefacientes
summiserunt grabattu in quo paralyticus ia
cebat; Cu uidiss& aut ihs fidem illorum: ait

paralitico; Fili dimittuntur tibi pec cata;
Erant aut̄ illic quidam de scribis sedentes. & cogi
tantes in cordibus suis; Quid hic sic loquitur?
blasphemat; Quis potest dimittere peccata ni
si solus ds̄. Quo statim cognito ihs̄ spū suo. quia
sic cogitarent intra se. dicit illis; Quid ista cogita
tis in cordibus uris̄. Quid est facilius dicere pa
ralitico. dimittuntur tibi peccata. an dicere.
surge & tolle grabatū tuum et ambula. Ut
autem sciatis quia potestatem hab& filius ho
minis in terra dimittendi peccata. ait parali
tico; Tibi dico. Surge tolle grabatū tuum. et
uade in domū tuam; Et statim ille surrexit.
& sublato grabatto. abiit coram omnib; ita ut
ammirarentur om̄s. & honorificarent dm̄
dicentes. quia numquam sic uidimus
n m xxi di lxxi lxxxviii Et egressus est rursus ad mare. omnisq; turba ue
niebat ad eū. & docebat eos; Et cum p̄teriret.
uidit leuin alphei. sedente ad teloneū. & ait
illi; Sequere me; Et surgens. secutus est eum;
n m xxii di lxxi lxxxviii Et factū est cū accumberet in domo illius. mul
ti publicani et peccatores simul discūbebant

cum ihu et discipulis eius; Erant enim multi qui se
quebantur eum, Et scribae et pharisaei uidentes
quia manducaret cū peccatoribus et publicanis:
dicebant discipulis eius. Quare cū publicanis
et peccatoribus manducat et bibit:

ii m xxiii ch lxxiii l xl

Hoc audito ihs: ait illis; Non necesse habent sani
medicum: sed qui male habent; Non enim ueni
uocare iustos: sed peccatores; Et erant discipuli
Iohannis & pharisaei ieiunantes: et ueniunt
et dicunt illi; Cur discipuli iohannis & phari
saeorū ieiunant: tui aut̄ discipuli n̄ ieiunant:
Et ait illis ihs; Numquid possunt filii nuptiarum
quādiu sponsus est cū illis ieiunare: quanto tē
pore habent secum sponsum: non possunt ieiu
nare. Venient aut̄ dies cum auferetur ab eis
sponsus: & tunc ieiunabunt in illis diebus; Ne
mo assumentū panni rudis assuit uestimento
ueteri. Alioquin aufert supplementum nouum
a uetere: et maior scissura fit. Et nemo mittit
uinū nouellū in utres ueteres. Alioquin disrum
pet uinū utres. & uinū effundetur: et utres peri
bunt; Sed uinū nouum in utres nouos mitti debet;

non habere& radicē exaruit; Et aliud cecidit
in spinas. & ascenderunt spinę. et suffocauer̄t
illud. et fructū non dedit; Et aliud cecidit in
terrā bonā. et dabat fructū ascendentē et cres
centē. & adferebat unū triginta. et unū sexa
ginta. et unū centum; Et dicebat; Qui habet
aures audiendi. audiat; Et cū ēēt singularis.
interrogauer̄t eum hi qui cū eo erant duo
decim parabolas. & dicebat eis; Vobis datū est sci
re misterium regni dī;
M xxxvii Io cxxxiii L lxxvii cviiii Illis aut̄ qui foris sunt. in parabolis om̄a fiunt. ut
uidentes uideant & n̄ uideant. et audientes au
diant. et n̄ intellegant. ne quando conuertant̄
et dimittantur eis peccata; Et ait illis; Nescitis
parabolam hanc? Et quomodo omnes parabolas
cognoscetis?
M xxxviii Io cxxxv L lxxiiii Qui seminat. uerbū seminat; Hi aut̄ sunt qui cir
ca uiam ubi seminatur uerbū. et cū audierint
confestim uenit satanas. et aufert uerbū qđ semi
natū est in cordibus eorum; Et hi sunt similiter
qui sup petrosa seminantur. qui cū audierint
uerbū. statim cū gaudio accipiunt illud. & n̄

habent radicē in se: sed temporales sunt; Dein
de orta tribulatione. et p̄secutione p̄pt uer
bum: confestim scandalizantur; Et alii sunt
qui in spinis seminantur: hi sunt qui uerbum
audiunt: et erumne sc̄li. et deceptio diuitia
rum. et circa reliqua concupiscentię introeun
tes suffocant uerbū: et sine fructu efficitur;
Et hi sunt qui sup terra bonā seminati sunt:
qui audiunt uerbū & suscipiunt: & fructi
ficant: unum xxx: & unū lx: & unum. c;

ii mc xxxviiii mt xxxv l cxxxiiii & lxxviiii
Et dicebat illis; Numquid uenit lucerna ut sub
modio ponatur aut sub lecto: Nonne ut sup
candelabrum ponatur:

ii mc xl mt xc l lxxx
Non est enī aliquid absconditū qđ non manifes
tetur: nec factū est occultū: sed ut in palā ueniat;
Si quis hab& aures audiendi: audiat;

ii mc xli mt l. l lvi
Et dicebat illis; Videte qđ audiatis; In qua mēn
sura mensi fueritis remetietur uobis: & ad
icietur uobis;

ii mc xlii mt cclxxi l ccxxx
Qui enī hab& dabitur illi: & qui nō hab& etiam
quod hab& auferetur ab illo;

ii mc xliii
Et dicebat; Sic est regnū dī. quemadmodū si homo

iaciat sementē in terram. & dormiat. et exsur
gat nocte ac die. et semen germinet. et increscat
dum nescit ille. ultro enī terra fructificat;
P rimū herbam. deinde spicam. deinde plenū
frumentū in spica; & cū se produxerit fructus.
statim mittit falcem. qm̄ adest messis

cā.xliiii ā.xxxvii l.xxvii Et dicebat; Cui adsimilabimus regnū dī. aut
cui parabolę comparabimus illud. sicut gra
nū sinapis. quod cū seminatū fuerit in terra.
minus est omnib; seminib; quę sunt in terra;
E t cū seminatū fuerit. ascendit. et fit maius
omnib; holeribus. et facit ramos magnos. ita
ut possint sub umbra eius aues cęli habitare.

ā.xlv ā.xxxviii Et talibus multis parabolis loquebatur eis uerbū.
prout poterant audire; Sine parabola autē.
non loquebatur eis;

ā.xlvi Seorsū autē discipulis suis. disserebat omnia.

ā.xlvii ā.lxviii l.xxviii Et ait illis in die illa cū sero eēt factū. transeamus
contra. Et dimittentes turbā assumunt eum
ita ut erat in naui. & aliæ naues erant cū illo.
Et facta est procella magna uenti. & fluctus mit
tebat in nauem. ita ut impleretur nauis. Et

erat ipse in puppi supra ceruical dormiens.
et excitant eum et dicunt ei; Magister non ad te per
tinet quia perimus; Et exsurgens comminatus
est uento. et dixit mari; Tace obmutesce; Et ces
sauit uentus; et facta est tranquillitas magna.
et ait illis; Quid timidi estis? necdum habetis fi
dem; Et timuerunt timore magno. et dicebant
ad alterutrum; Quis putas est iste. quia uenti
Caplm .v. et mare obediunt ei. Et uenerunt trans fretum
maris in regionem gerasenorum. et exeunti ei
de naui statim occurrit de monumentis
homo in spiritu inmundo. qui domicilium habebat
in monumentis. et neque catenis iam quisquam
eum poterat ligare. quoniam sepe compedibus et catenis
uinctus disrupisset catenas. et compedes commi
nuisset. et nemo poterat eum domare; Et semper
nocte ac die in monumentis et in montibus erat.
clamans et concidens se lapidibus; Videns autem
ihesum a longe. cucurrit et adorauit eum. et cla
mans uoce magna dicit; Quid mihi et tibi ihesu
fili dei summi. Adiuro te per deum. ne me torqueas;
Dicebat enim illi; Exi spiritus inmunde ab homine;

Et interrogabat eū; Quod tibi nom̄ est . et dicit ei;
Legio nomē mihi . quia multi sumus; Et depreca
batur eū multū . ne se expelleret extra regionē;
Erat autē ibi circa montē grex porcorū magnus pas
cens . et deprecabantur eū sps dicentes; Mitte nos
in porcos . ut in eos introeamus; Et concessit eis
statim ihs; Et exeuntes sps inmundi . introierunt
in porcos, et magno impetu grex precipitatus est
in mare ad duo milia . et suffocati sunt in mari;
Qui autē pascebant eos fugerunt . et nuntiauerunt
in ciuitatē et in agros; Et egressi sunt uidere
quid eēt factū . et ueniunt ad ihm . et uident
illū qui a daemonio uexabatur . sedentē uesti
tum et sane mentis . et timuerunt; Et narrauerunt
illis qui uiderant . qualiter factū eēt ei qui de
moniū habuerat . et de porcis; Et rogare eū ce
perunt . ut discederet de finibus eorum .
xlviii lxxxiiii Cumque ascenderet nauim . cepit illū deprecari
qui a demonio uexatus fuerat . ut eēt cū illo;
Ihs autē non admisit illū . sed ait illi; Vade in do
mū tuā ad tuos . et adnuntia illis quanta tibi
dns fecerit . et misertus sit tui; Et abiit et ce

pit p̄dicare in decapoli· quanta sibi fecisset
ihs· & om̄s mirabantur·

mt xlviii mt lxxiiii l lxxx

Et cū transcendisset ihs in nauim rursus trans
fretū· conuenit turba multa ad illū· et e
rat circa mare; Et uenit quidā de archisina
gogis nomine iairus· & uidens eū· procidit ad
pedes eius· & dep̄cabatur eū multū dicens·
q̄m filia mea in extremis est· ueni impone ma
nū sup eam· ut salua sit et uiuat; Et abiit cū
illo· & sequebatur eū turba multa· et com
primebant illū; Et mulier que erat in pro
fluuio sanguinis annis ·xii· et fuerat multa
perpessa a compluribus medicis· & erogauerat
om̄a sua· nec quicquā p̄fecerat· sed magis de
terius habebat; Cū audisset de ihu uenit
in turba retro· & tetigit uestimentum eius;

Dicebat enī; Quia si uel uestimentum eius teti
gero salua ero; Et confestim siccatus est fons
sanguinis eius· Et sensit corpore q̄d sanata
esset a plaga; Et statim ihs cognoscens in semet
ipso uirtutē que exierat de eo· conuersus
ad turbam aiebat; Quis tetigit uestimenta

mea: & dicebant ei discipuli sui; Vides turbam
comprimentē te. et dicis quis me tetigit: Et cir
cumspiciebat uidere eam que hoc fecerat;
Mulier autē timens & tremens. sciens quod
factū eēt in se. uenit et procidit ante eum.
& dixit ei omnē ueritatē; Ille autē dixit ei;
Filia: fides tua te saluam fecit. uade in pace:
& esto sana a plaga tua: Adhuc eo loquente.
ueniunt ad archisynagogū dicentes: quia fi
lia tua mortua est. qd ultra uexas magistrū.
Ihs autē uerbo qd dicebatur audito: ait archi
synagogo; Noli timere: tantūmodo crede;
& n̄ admisit quemquam sequi se. nisi petrum.
et iacobū. et iohannē fratrē iacobi; Et ueni
unt ad domū archisynagogi. et uidit tumul
tū et flentes & heiulantes multū: & ingres
sus ait eis; Qd turbamini et ploratis: Puel
la non est mortua. sed dormit; Et inridebant
eum; Ipse uero eiectis omnibus: adsumit
patrem & matrē puelle & qui secū erant:
et ingrediuntur ubi erat puella iacens;
Et tenens manū puelle: ait illi; Tabita cumi

quod est interpretatum. puella tibi dico surge;
Et confestim surrexit puella. et ambulabat;
Erat autem annorum xii. et obstupuerunt stupore mag
no; Et praecepit illis uehementer ut nemo id sciret.
& iussit dari illi manducare; Caplm. vi.

m l
m cxli
l lxviii
l lviiii
Et egressus inde abiit in patriam suam. et sequeban
tur illum discipuli sui; Et facto sabbato. coepit
in synagoga docere. et multi audientes ammi
rabantur in doctrina eius dicentes; Unde
huic haec omnia. et quae est sapientia quae data est
illi. et uirtutes tales quae per manus eius effici
untur. Nonne iste est fabri filius. et mariae.
et frater iacobi. et ioseph. et iudae. et symonis.
Nonne & sorores eius hic sunt nobiscum. Et scan
dalizabantur in illo;

m li
m cxlii
l xxi
l lxxxv
Et dicebat eis ihs; Quia non est propheta sine honore.
nisi in patria sua. & in cognatione sua. et in do
mo sua; Et non poterat ibi uirtutes multas
facere. nisi paucos infirmos impositis manibus
curauit. et mirabatur propter incredulitatem eorum;

m lii
m lxxvi
l clxxxiiii
m liii
m lxxxii
l clxxxviiii
Et circuibat castella in circuitu docens.
Et conuocauit xii. et coepit eos mittere binos.

et dabat illis potestatē spirituum inmundorum;
Et praecepit eis ne quid tollerent in uia. nisi uirgam
tantum: non peram. non panē neque in zona ęs. sed
calciatos sandaliis. & ne induerentur duabus
tunicis;
ii m liiii mt lxxiii l lxxvii — Et dicebat eis. Quocumque introieritis in domum:
illic manete donec exeatis inde;
ii m lv mt lxxv l cxiiii io lxxviii — Et qui cumque non receperint uos. nec audierint uos:
exeuntes inde excutite puluerē de pedibus
uestris in testimonium illis;
ii m lvi l lxxviiii — Et exeuntes praedicabant. ut paenitentiam agerent:
et daemonia multa eiciebant: & ungebant o
leo multos ęgros et sanabant
ii m lvii l xc — Et audiuit herodes rex. manifestum enim factum est
nomen eius: et dicebat. quia iohannes babtista
resurrexit a mortuis: et propterea operantur
uirtutes in illo; Alii autem dicebant: quia helias
est; Alii uero dicebant: propheta est: quasi unus
ex prophetis
ii m lviii — Quo audito herodes ait: quem ego decollaui io
hannem: hic a mortuis resurrexit;
ii m lviiii mt cxliiii l xii — Ipse enim herodes misit et tenuit iohannē: et

uinxit eū in carcere propter herodiadem uxo
rem philippi fratris sui. quia duxerat eam;
m lx c xlv Dicebat enī iohannes herodi; Non licet tibi uxo
rem fratris tui habere; Herodias autē insidiaba
tur illi. et uolebat occidere eū nec poterat;
Herodes enī metuebat iohannē. sciens eū uirū
iustū et scm̄. et custodiebat eum; Et audito eo
multa faciebat. et libenter eū audiebat;
Et cū dies oportunus accidisset. herodis natalis
sui. cenam fecit suis principibus et tribunis.
et primis galileae; Cumq; introisset filia ip
sius herodiadis et saltasset. et placuisset hero
di simulq; recumbentibus. rex ait puellę; Pe
te a me quod uis. et dabo tibi; Et iurauit illi
quia quicquid petieris dabo tibi. licet dimidi
um regni mei; Quę cū exisset. dixit matri suae;
Quid petā? et illa dixit; Caput iohannis babtistę.
Cūq; introisset statim cū festinatione ad regē.
petiuit dicens; Volo ut protinus des mihi in
disco. caput iohannis babtistę; Et contrista
tus est rex; Propt̄ iusiurandū et propt̄ simul
recumbentes. noluit eam contristare. sed misso

speculatore. precepit afferri caput eius in disco;
Et decollauit eum in carcere. et adtulit caput eius
in disco. et dedit illud puellę; Et puella dedit
matri suę; Quo audito. discipuli eius uene-
runt et tulerunt corpus eius. et posuerunt il
lud in monumento;
m lxi l xci Et conuenientes apostoli ad ihesum. renuntiauerunt
illi omnia que egerant et docuerant
m lxii Et ait illis; Venite seorsum in desertum locum. et re
quiescite pusillum. Erant enim qui ueniebant et
redibant multi. & nec manducandi spatium
habebant;
m lxiii m lxxvii Et ascendentes in nauim. abierunt in desertum
locum seorsum. et uiderunt eos abeuntes. et
cognouerunt multi. et pedestres ~~et~~ de omnibus
ciuitatibus cucurrerunt illuc. et preuenerunt
eos; Et exiens uidit multam turbam ihesus. et misertus
est super eos. quia erant sicut oues non habentes pasto
rem. & cepit docere illos;
m lxiiii mc xlvii l xciii i xlviii Et cum iam hora multa fieret. Accesserunt discipu
li eius dicentes. Desertus est locus hic. et iam ho
ra preteriit. dimitte illos. ut euntes in proximas

uillas et uicos emant sibi cibos quos manducent;
& respondens ait illis; Date illis uos manducare;
Et dixerunt ei; Euntes emamus ducentis denariis
panes: et dabimus eis panes; Et dicit eis; Quot panes
habetis: Ite et uidete; Et cum cognouissent dicunt:
quinque et duos pisces; Et praecepit illis ut accumbere
facerent omnes: secundum contubernia super uiride fe-
num; Et discubuerunt in partes: per centenos et per
quinquagenos; Et acceptis quinque panibus et du-
obus piscibus: intuens in caelum benedixit et fre-
git panes: et dedit discipulis suis ut ponerent an-
te eos: et duos pisces diuisit omnibus: et manducauerunt
omnes: et saturati sunt; Et sustulerunt reliquias frag-
mentorum xii cophinos plenos: et de piscibus; Erant
autem qui manducauerunt quinque milia uirorum;
mr lxv / mt cxlviii Et statim coegit discipulos suos ascendere in nauim:
ut praecederent eum trans fretum ad bethsaidam dum
ipse dimitteret populum;
mr lxvi / mt cxlviiii / l xliii / io xxxv Et cum dimisisset eos: abiit in montem orare;
mr lxvii / mt cl / l li Et cum sero esset. erat nauis in medio mari et ipse solus
in terra: et uidens eos laborantes in remigando:
erat enim uentus contrarius eis; Et circa quartam

uigiliam noctis; uenit ad eos ambulans super
mare: et uolebat praeterire eos; At illi ut uiderunt
eum ambulantem super mare. putauerunt fan
tasma esse: & exclamauerunt; Omnes enim eum ui
derunt: et conturbati sunt; Et statim locu
tus est cum eis: & dixit illis; Confidite ego sum:
nolite timere;

Mt lxviii / Mr clii — Et ascendit ad illos in nauim. et cessauit uen
tus: et plus magis intra se stupebant; Non enim
intellexerunt de panibus; Erat enim cor illorum
obcecatum; Et cum transfretassent. peruenerunt
genesareth: et applicuerunt;

Mt lxviii / Mr cliii / Io lxxxvi — Cumque egressi essent de naui: continuo cogno
uerunt eum; Et percurrentes uniuersam regio
nem illam: coeperunt in grabbatis eos qui se ma
le habebant circumferre. ubi audiebant eum esse;
Et quocumque introibat in uicos. uel in uillas. aut ci
uitates. in plateis ponebant infirmos: et depre
cabantur eum ut uel fimbriam uestimenti eius
tangerent; Et quotquot tangebant eum:
salui fiebant; **Capitulum viij**

Mr lxx — Et conueniunt ad eum pharisaei et quidam de

scribis; uenientes ab hierosolimis; Et cum uidissent
quosdam ex discipulis eius comunib; manibus
id est n̄ lotis manducare panes; uituperauerunt;
Pharisęi enī et omīs iudęi. nisi crebro lauent ma
nus n̄ manducant. tenentes traditiones senio
rum. & a foro. nisi baptizentur non comedunt.
& alia multa sunt quę tradita sunt illis seruare. bab
tismata calicum & urceorū. et eramentorū
et lectorum;
lxxi / cliiii Et interrogabant eū pharisei. et scribę. Quare
discipuli tui n̄ ambulant iuxta traditionem
seniorū. sed comunib; manib; manducant pa
nem; At ille respondens. ait eis; Bene propheta
uit isaias de uobis hypocritis. sicut scriptū est.
Populus hic labiis me honorat. cor autē eorum
longe est a me; Inuanū autē me colunt. docen
tes doctrinas. et pcepta hominū. Relinquentes
enī mandatū dī. tenetis traditionē hominū.
babtismata urceorū. et calicū. et alia similia
his facitis multa; Et dicebat illis; Bene irritū
facitis pceptū dī. ut traditionē uestram seruetis;
Moyses enī dixit; Honora patrē tuū et matrē.

tuam. et qui male dixerit patri aut matri.
morte moriatur; Vos autem dicitis. si dixerit homo
patri aut matri corban quod est donum quodcumque
ex me tibi profuerit. ultra non dimittitis eum quic
quam facere patri suo aut matri. rescindentes
uerbum dei per traditionem uestram quam tradidistis.
& similia huiusmodi multa facitis; Et aduo
cans iterum turbam. dicebat illis; Audite me
omnes & intelligite; Nihil est extra hominem
introiens in eum quod possit eum coinquinare.
sed que de homine procedunt. illa sunt que co
inquinant hominem; Si quis habet aures audi
endi. audiat;

lxxii
clvii

Et cum introisset domum a turba. interrogabant eum
discipuli eius parabolam; Et ait eis; Sic & uos inpru
dentes estis. Non intelligitis quia omne extrinse
cus introiens in hominem. non potest eum commu
nicare. quia non introit in cor eius. sed in uentrem
et in secessum exit. purgans omnes escas; Dicebat autem;
Quoniam que de homine exeunt. illa communicant ho
minem; Ab intus enim de corde hominum cogitatio
nes male procedunt. Adulteria. fornicationes.

homicidia. furta. auaritię. nequitię. dolus. in-
pudicitia. Oculus malus. blaspemia. superbia.
stulticia; Omnia hęc mala. Ab intus procedunt.
et coinquinant hominem.

XXI Et inde surgens abiit in fines tyri et sydonis. et in-
gressus domum. neminem uoluit scire. et non potuit
latere; Mulier enim statim ut audiuit de eo.
cuius filia habebat spiritum inmundum. intrauit.
et procidit ad pedes eius; Erat autem mulier gen-
tilis. syrophenissa genere;

ii lxxiii cl viiii Et rogabat eum ut demonium eiceret de filia
eius; Qui dixit illi; Sine prius saturari filios;
Non est enim bonum sumere panem filiorum. et mitte-
re canibus; At illa respondit. et dixit ei; Utique
domine. Nam et catelli sub mensa comedunt de micis
puerorum; Et ait illi. Propter hunc sermonem
uade. exiit demonium de filia tua. Et cum abis-
set domum suam. inuenit puellam iacentem supra
lectum. et demonium exisse;

lxxiiii Et iterum exiens de finibus tyri. uenit per sidonem
ad mare galileę. inter medios fines decapo-
leos; Et adducunt ei surdum et mutum. et de-

precabantur eu ut inponat illi manu; Et adp
hendens illu de turba seorsum. misit digitos su
os in auriculas eius. expuens q; tetigit linguam
eius; Et suspiciens in celu. ingemuit. et ait illi;
Effeta, qd est adaperire; Et statim apte sunt aures
eius. et solutu est uinculu lingue eius. et loque
batur recte; Et pcepit illis. ne cui dicerent;
III clxxv I c Quanto aut eis pcipiebat. tanto magis plus pre
dicabant. & eo amplius admirabantur dicentes;
II clxxvi II clx Bene omnia fecit. et surdos fecit audire. & mutos loqui;
XXXIII In illis diebus iteru cum turba multa esset. nec Capitulum viii
haberent qd manducarent. conuocatis disci
pulis. ait illis; Misereor sup turba. quia ecce
iam triduo sustinent me. nec habent quod
manducent; Et si dimisero eos ieiunos in do
mu sua. deficient in uia; Quida eni ex eis
de longe uenerunt; Et responderunt ei disci
puli sui; Unde istos quis poterit hic saturare
panibus in solitudine. Et interrogauit eos;
Quot panes habetis. Qui dixert; Septem; Et
precepit turbe. discumbere supra terram; Et
accipiens septe panes. gras agens. fregit. et

dabat discipulis suis ut apponerent. et appo
suerunt turbę; Et habebant pisciculos paucos.
et ipsos benedixit. et iussit apponi; Et man
ducauerunt. et saturati sunt; Et sustuler͞t
quod superauerat de fragmentis. septem
sportas; Erant aut͞ qui manducauerunt qua
si quattuor milia. & dimisit eos; & statim as
cendens nauem cū discipulis suis. uenit in
partes dalmanutha.

mr lxxviii mt clxi l lxxii io liii Et exierunt pharisaei. et ceperunt conquir͞e
re cū eo. querentes ab illo signum de cęlo tēp
tantes eum;

mr lxxviii mt clxiii Et ingemiscens spū ait. Quid generatio ista
signum quęrit; Amen dico uobis. si dabitur gene
rationi isti signū. Et dimittens eos. ascendit
iterū nauē. et abiit trans fretū; Et obliti sunt
sumere panes. et nisi unū panē non habebant
secū in naui. Et pcipiebat eis dicens;

mr lxxviiii mt clxiiii lc xliiii Videte & cauete a fermento phariseorū. et ferm͞e
to herodis;

mr lxxx mt clxv Et cogitabant ad alterutrū dicentes. quia pa
nes n͞ habemus; quo cognito. ihs ait illis. Quid

cogitatis quia panes n̄ habetis. Non cognoscitis
nec intelligitis. Adhuc cecatū habetis cor urm̄.
Oculos habentes n̄ uidetis. & aures habentes
non auditis. nec recordamini quando quinq;
panes fregi in quinque milia. et quot cophinos
plenos fragmentorū sustulistis. dicunt ei. xii;
quando septē panes in quatuor milia. qt̄ spor-
tas fragmentorū sustulistis. Et dicunt ei. septē;
Et dicebat eis; Quomodo n̄dum intelligitis.
dr lxxxi x Et ueniunt bethsaida. et adducunt ei cecum.
et rogabant eū ut illū tangeret; Et adphensa
manu ceci. eduxit eum extra uicū. & expuens
in oculos eius. inpositis manibus suis. interroga
uit eum. si aliquid uideret; Et aspiciens ait;
Video homines. uelud arbores ambulantes; De
inde iterū inposuit manus sup oculos eius. et
cepit uidere. & restitutus est ita ut uideret
clare omā. et misit illū in domū suam dicens.
Vade in domū tuam. & si in uicum introieris
nemini dixeris.
dr lxxxii / dr clxvi / l xciii / l lxxiii / & xvii Et egressus est ihs et discipuli eius in castella
cesareę philippi. & in uia interrogabat

 66

discipulos suos dicens; Quem me dicunt homines
esse? Qui responderunt illi dicentes; Alij ioha
nem baptistam. alii heliam. alii uero quasi u
num de prophetis; Tunc dicit illis; Vos uero quem me
dicitis esse?

m lxxxiii R espondens petrus. Ait ei; Tu es xp̄s; & cominatus
mc clxxviii est eis. ne cui dicerent de illo; Et cepit docere
l xcv illos. quoniam oportet filium hominis multa pati. et re
io cc vi probari a senioribus; & a summis sacerdotibus. et
scribis. & occidi. et post tres dies resurgere. et pa
lam uerbum loquebatur;

m lxxxiiii E t apprehendens eum petrus cepit increpare eum.
mc clxxviii qui conuersus. et uidens discipulos suos. commina
tus est petro dicens; Vade retro me satana. qui non
sapis que dei sunt. sed que sunt hominum;

m lxxxv E t conuocata turba cum discipulis suis. dixit eis.
mc clxx Siquis uult me sequi. neget semet ipsum. et tollat
l xvi crucem suam. et sequatur me; Qui enim uoluerit
animam suam. saluam facere. perdet eam;

XXVII Qui autem perdiderit animam suam propter me. & euuan
gelium. saluam eam faciet; Quid enim proderit
homini. si lucretur mundum totum. et detrimentum

tum faciat animę suę. Aut quid dabit homo
commutationis pro anima sua?
Qui enim me confessus fuerit. et mea uerba in ge-
ii m lxxxvi d lxxiiii l xcvi cxlvi neratione ista adultera et peccatrice. et filius
hominis confitebitur eū. cū uenerit in gl(ori)a
patris sui cum angelis suis;
iii m lxxxvii d clxxii l xcviii Et dicebat illis: Amen dico uobis. quia sunt qui-
dam de hic stantibus qui non gustabunt mor-
tem: donec uideant regnū dī. uenienς in
uirtute; Et post dies sex. assumpsit ihs pe- Caplm. ix.
trum. et iacobum. et iohannē. et ducit illos
in montē excelsum seorsum solos. & transfi-
guratus est coram ipsis; & uestimenta eius facta
sunt splendentia et candida nimis uelud nix:
qualia fullo super terrā non potest candida
facere; Et apparuit illis helias cū moyse. et
erant loquentes cū ihu; Et respondens petrus.
ait ihu; Rabbi. Bonū est nos hic esse. & faci-
amus hic tria tabernacula; Tibi unū. & moysi
unū. & helię unū; Non enī sciebat quid di-
ceret; Erant enī timore exterriti. & facta
est nubes obumbrans eos; Et uenit uox de nube

dicens; Hic est filius meus dilectus. Audite illum.
Et statim circumspicientes. neminem amplius
uiderunt. nisi ihesum tantum secum; Et descen
dentibus illis de monte. precepit illis. ne cui que
uidissent narrarent. nisi cum filius hominis a
mortuis resurrexerit.
lxxxviii Et uerbum continuerunt apud se conquiren
tes quid esset. cum a mortuis resurrexerit.
lxxxviiii lxxiii Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo di
cunt pharisaei et scribae. quia heliam opor
tet uenire primum. Qui respondens ait illis;
Helias cum uenerit primo restituet omnia. et
quomodo scriptum est in filium hominis. ut
multa patiatur et contempnatur; Sed dico
uobis quia et helias uenit. et fecerunt illi
quecumque uoluerunt. sicut scriptum est de eo.
xc Et ueniens ad discipulos suos. uidit turbam
magnam circa eos. et scribas conquirentes cum
illis. Et confestim omnis populus uidens eum
stupefactus est. et expauerunt. Accurrentesque salu
tabant eum. et interrogauit eos. quid inter
uos conquiritis.

d xci
d lxxi
lxxviii

Et respondens unus de turba dixit; Magis
ter. adtuli filium meum ad te. habentem spm̄
mutum; Qui ubi cumq; eum adprehenderit. al
lidit eum. & spumat et stridet dentibus & ares
cit; Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum.
et non potuerunt. Qui respondens eis dixit;
O generatio incredula. quam diu apud uos
ero. quam diu uos patiar. Adferte illum ad me;
Et adtulerunt eum; Et cum uidisset illum. statim
sps̄ conturbauit eum. Et elisus in terra. uolu
tabatur spumans; Et interrogauit patrem
eius; Quantum temporis est ex quo hoc ei ac
cidit. At ille ait; Ab infantia; Et frequen
ter eum in ignem & in aquas misit. ut eum perderet;
Sed si quid potes adiuua nos. misertus nrī;
Ihs̄ autem ait illi; Si potes credere. omnia possibi
lia sunt credenti; Et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis aiebat; Credo dn̄e. adiu
ua incredulitatem meam; Et cum uideret ihs̄
concurrentem turbam. comminatus est spui
inmundo. dicens illi; Surde & mute sps̄.
ego tibi praecipio exi ab eo. et amplius ne in

trocas in eum; Et clamans. et multum discerpens
eum: exiuit ab eo; Et factus est sicut mortuus:
ita ut multi dicerent quia mortuus est; Ihs
autem tenens manum eius. eleuauit illum: & surrexit
n m xcii x Et cum introisset domum: discipuli eius secreto inter
rogabant eum; Quare nos non potuimus eicere
eum? Et dixit illis: Hoc genus in nullo potest exi
re: nisi in oratione et ieiunio;
n m xciii d lxxvii l ci Et inde profecti praetergrediebantur galileam: nec
uolebat quemquam scire; Docebat autem discipulos
suos: & dicebat illis; Quoniam filius hominis tradetur
in manus hominum. et occident eum: et occisus ter
tia die resurget; At illi ignorabant uerbum:
et timebant eum interrogare;
n m xciiii Et uenerunt capharnaum; Qui cum domi esset.
interrogabat eos; Quid in uia tractabatis?
n m xcv d lxxviii l cv & ccxvii At illi tacebant; Siquidem inter se in uia disputa
uerant: quis esset eorum maior; Et respondens.
uocauit duodecim: & ait illis; Siquis uult primus
esse: erit omnium nouissimus. & omnium minister.
Et accipiens puerum: statuit eum in medio eorum;
Quem cum complexus esset: ait illis; Quisquis

II m xcvi mt xcviii l cxvi l cxx io cxi q xl l cxlviii l cxxviii
unum ex huiusmodi pueris receperit in no
mine meo. me recipit;
Et quicumq; me susceperit. non me suscipit. sed eum
qui me misit;
II m xcvii l cvi
Respondit illi iohannes dicens; Magister. uidim̄
quendam in nomine tuo eicientem demonia
qui non sequitur nos. et prohibuimus eum; Ihs aut̄
ait; Nolite prohibere eū; Nemo est enī qui faciat
uirtutē in nomine meo. et possit cito male lo
qui de me; Qui enī non est aduersum uos. pro uobis est;
II m xcviii mt c
Quisquis enī potū dederit uobis calicē aquae
in nomine meo quia xp̄i estis. Am̄ dico uobis.
non perdet mercedem suam.
II m xcviiii mt clxxviiii l cxcvii
Et quisquis scandalizauerit unū ex his pusillis
credentibus in me. bonū est ei magis. si circum
daretur mola asinaria collo eius. et in mare
mitteretur.
II m c mt clxxx
Et si scandalizauerit te manus tua. abscide il
lam; Bonū est tibi debilem introire ad uitam.
quā duas manus habentē ire in gehennam
in ignem inextinguibilem.
II m ci
Ibi uermis eorū non moritur. et ignis non ex

tinguitur. Et si pes tuus te scandalizat. am
puta illum; Bonū est tibi claudū introire
in uitā ęternam. quā duos pedes habentē
mitti in gehennā ignis inextinguibilis. ubi
uermis eorū non moritur. et ignis n̄ extingui
tur; Quod si oculus tuus scandalizat te. eice eū.
B onū est tibi luscū introire in regnū dī. quam
duos oculos habentē mitti in gehennā ignis.
ubi uermis eorū non moritur & ignis n̄ extin
guitur. Omnis enī igne salietur. & omnis uic
tima sale salietur.
ii Mr cii Mt xxxi L clxxxv B onū est sal; quod si sal insulsum fuerit. in quo il
lud condietis. Habete in uobis sal. et pacem
habete inter uos; Caplm x.
ii Mr ccii Mt clxxxvii Et inde surgens. uenit in fines iudeę ultra
iordanem. et conueniunt iterū turbę ad
eū. et sicut consueuerat. iterū docebat illos.
E t accedentes pharisęi. interrogabant
illū. si licet uiro uxorē dimittere. temptantes
eum. At ille respondens. dixit eis; Quid uobis
precepit moyses. Qui dixerunt; Moyses permi
sit libellū repudii scribere. et dimittere

Quibus respondens ihs ait. Ad duritiā cordis
uri scripsit uobis pceptū istud. Ab initio autē
creaturę: masculū & feminā fecit eos ds; Prop
ter hoc relinquet homo patrē et matrē. & ad
herebit uxori suę: et erunt duo in carne
una. Itaq; iam n sunt duo. sed una caro; Qđ
ergo ds coniunxit: homo non separet.
ii ciiii Et in domo iterū discipuli eius de eodem in
terrogauerunt eum.
ii cv cxc l cxcv Et dixit illis; Quicūq; dimiserit uxorē suā
& aliam duxerit: adulterium committit sup
eam. Et si uxor dimiserit uirū suū & aliū
nupserit: mechatur;
ii cvi ccii l ccxvi Et offerebant illi paruulos. ut tangeret illos:
discipuli autē comminabantur offerentib;.
Quos cū uideret ihs. indigne tulit: et ait illis;
Sinite paruulos uenire ad me. et ne phibueri
tis eos: taliū est enim regnū di; Amen dico uobis.
quisq's n receperit regnū di uelud paruulus:
non intrabit in illud; Et cōplexans eos. et in
ii cvii cxciii ponens manus sup illos: benedicebat eos;
l cxxi ccxviii Et cū egressus esset in uia: pcurrens quidā genu

flexo ante eũ · rogabat eum dicens · Magister
bone. quid faciam ut uitã aeternã percipiam?
Ihs aut dixit ei; Quid me dicis bonũ? Nemo bonus
nisi unus ds; Praecepta nosti. Ne adulteres. ne occi
das. ne fureris. ne falsum testimoniũ dixeris.
ne fraudem feceris. honora patrẽ tuũ · & matrẽ.
At ille respondens ait Magister bone. omnia haec
obseruaui a iuuentute mea;
mr cviii mt cxciiii lc clii io ccxviiii Ihs aut intuitus eũ dilexit eum. et dixit illi;
Vnũ tibi deest; Vade quaecũq; habes uende &
da pauperibus. et habebis thesaurũ in caelo.
et ueni sequere me;
mr cviiii mt cxlv lc ccxx Qui contristatus in uerbo abiit merens. erat enĩ
habens possessiones multas; Et circũspiciens ihs.
ait discipulis suis · Quã difficile qui pecunias
habent in regnũ di introibunt. Discipuli aut
obstupescebant in uerbis eius; At ihs rursus
respondens ait illis; Filioli. quã difficile est
confidentes in pecunias. in regnũ di introire;
Facilius est camelũ p foramẽ acus transire. quã
diuitẽ intrare in regnũ di · Qui magis am
mirabantur. dicentes ad semet ipsos; Et quis

potest saluus fieri. Et intuens illos ihs ait;
Apud homines impossibile est. sed non apud dm̄;
Omnia enim possibilia sunt apud dm̄; Et cepit pe
trus ei dicere: Ecce nos dimisimus omnia. et se
cuti sumus te;
m̄ cx / m̄ cxcviii / l ccxxi Respondens ihs ait; Amen dico uobis. non est qui re
linquerit domū. aut fratres. aut sorores. aut
patrē. aut matrem. aut filios. aut agros ppt
me et ppt euangeliū. qui non accipiat centi
es tantū. nunc in tempore hoc. domus. et fr̄s.
et sorores. et matres. et filios. & agros. cū persecu
tionibus. et in seculo futuro uitā. eternam.
m̄ cxi / m̄ cxcviii / l clxxii Multi aut̄ erunt primi nouissimi. et nouissi
mi primi;
m̄ cxii / m̄ cc / l ccxxii Erant aut̄ in uia ascendentes hierosolimam.
et pcedebat illos ihs. et stupebant et sequen
tes timebant;
Et assumens iterum xii. cepit eis dicere que
essent ei uentura. quia ecce ascendimus hiero
solimā. et filius hominis tradetur principib;
sacerdotū. et scribis. et senioribus. et dapna
bunt eū morte; Et tradent eū gentibus. et

ludent ei. et conspuent. et flagellabunt.
et interficient eū. & die tertia resurget;
cxiij ccii Et accedunt ad eū iacobus & iohannes fi
lii zebedei. dicentes; Magister: uolumus
ut quodcūq; petierimus facias nobis; At ille
dixit eis; Quid uultis ut faciam uobis: At
dixerunt; Da nobis ut unus ad dexteram
tuam: & alius ad sinistrā tuam sedeamus
in gloria tua; Ihs aut ait eis; Nescitis quid
petatis; Potestis bibere calicē quē ego bibo:
Aut babtismū quo ego baptizor. baptizari:
At illi dixerunt ei; Possumus; Ihs aut ait eis;
Calicem quidē quē ego bibo bibetis: & baptis
mū quo ego babtizor babtizabimini. Se
dere aut ad dexterā meam uel ad sinistrā
non est meū dare uobis: sed quib; paratū est
cxiiii cciii cclx Et audientes x. ceperunt indignari de ia
cobo & iohanne; Ihs aut uocans eos. ait illis;
Scitis quia hi qui uidentur principari gen
tibus dominantur eis. et principes eorum
potestatē habent ipsorū: Non ita aut est
in uobis. sed quicūq; uoluerit fieri maior

erit uester minister. et quicumq; uoluerit
in uobis primus ēē. erit omniū seruus;
ii M cxv I cciiii L xcii Nam et filius hominis ñ uenit ut ministrare
tur ei. sed ut ministraret. et daret animā
suam redemptionē p multis; Et ueniunt
hiericho.
ii M cxvi I ccv L ccxxiiii Et proficiscente eo de hiericho et discipulis
eius. et plurima multitudine. filius timei
bartimeus cecus sedebat iuxta uiā mendi
cans; qui cū audiss& quia ihs nazarenus est.
cepit clamare & dicere; fili dauid ihu mise
rere mei; & comminabantur ei multi ut
taceret; At ille multo magis clamabat. fili
dauid miserere mei; Et stans ihs pcepit il
lum uocari. & uocant cecū dicentes ei;
Animequior esto. surge. uocat te; Qui proiec
to uestimento suo. exiliens uenit ad eum;
Et respondens ihs. dixit illi; Quid uis tibi faci
am. Cecus aut dixit ei; Rabboni. ut uide
am; Ihs aut ait illi. Vade. fides tua te saluū
ii M cxvii I ccvi L ccxxvii fecit; Et confestim uidit. et sequebat eū in uia.
Et cū adpropinquarent hierosolimę et Caplm. xi.

bethrthaniç ad montẽ oliuarũ. mittit du
os ex discipulis suis: et ait illis; Ite in castellum
qđ contra uos est: et statim introeuntes
illuc inuenietis pullũ ligatũ sup quẽ ne
mo adhuc hominũ sedit; Soluite illũ: &
adducite; Et si quis uobis dixerit quid fa
citis: dicite quia dño necessarius est: et con
tinuo illũ dimittet huc;
mt cxviii mc ccviii l ccxxxiii Et habeuntes inuenerunt pullũ ligatũ
ante ianuam foris in biuio: & soluunt eũ;
Et quidã de illic stantib; dicebant illis:
Quid facitis soluentes pullũ: qui dixerunt eis.
sicut pceperat illis ihs: et dimiserunt eis; Et
duxert pullũ ad ihm. inponentes illi uesti
menta sua: et sedit sup eum; Multi autẽ
uestimita sua strauert in uia: Alii autem
frondes caedebant de arboribus: & ster
nebant in uia:
mt cxviiii mc ccviiii l ccxxxiiii i c Et qui pibant et qui sequebantur: clama
bant dicentes; Osanna: benedictus qui ue
nit in nomine dni; Benedictũ quod uenit
regnũ patris nri dauid. osanna in excelsis;

ii mt cxx
mr cxxiiii

Et introiuit hierosolimā in teplum; & circū
spectis omib; cū iam uespera eēt hora. exiuit
in bethaniam cum duodecim;
Et alia die cū exirent a bethania; esuriit; Cūq;
uidisset a longe ficū habente folia; uenit si quid
forte inueniret in eā; Et cū uenisset ad eā; nihil
inuenit pter folia; Non enī erat tēpus ficorū;
Et respondens dixit ei; Jā non amplius in eter
num; quisquā fructū ex te manducet; Et
audiebant discipuli eius;

ii mt cxxi
mr ccxxi
lc ccxxxviii
io xxi

Et ueniunt hierosolimā; et cū introisset teplū;
cœpit eicere uendentes & ementes in teplo;
et mensas nummulariorū. et cathedras uen
dentiū columbas euertit; et nō sinebat ut quis
quā transferret uas p templū; et docebat eos
dicens eis; Nonne scriptū est. quia domus
mea domus orationis uocabitur omib; gen
tibus; Vos aut fecistis eā speluncā latronum.

ii mt cxxii
mr ccxx
lc ccxxxviiii
io ccxlii
io cclxi
lc lxxxv
io lxxxviii
io lxxxvii

Quo audito; principes sacerdotū. & scribæ.
querebant quomodo eū perderent; Time
bant enī eum; qm uniuersa turba ammi
rabatur super doctrina eius;

m̄ cxxiii Et cum uespera facta esset. egrediebatur
de ciuitate; Et cum mane transirent. uide
runt ficū aridā factā a radicibus; Et recor
datus petrus. dicit ei; Rabbi. ecce ficus cui
male dixisti aruit;

m̄ cxxiiii m̄ ccxv Et respondens ihs ait illis; Habete fidem dī; Am
dico uobis. quicūq; dixerit monti huic tol
lere & mittere in mare. et n̄ hesitauerit in
corde suo. sed crediderit quia qđ cūq; dixe
rit fiat. fi& ei;

m̄ cxxv m̄ ccxvi l̄ cl Propterea dico uobis; Omīa quęcūq; orantes
petitis credite quia accipietis. & uenient
uobis

m̄ cxxvi m̄ xliiii Et cū stabitis ad orandū. dimittite siquid
habetis aduersus aliquē. ut pat̄ ur̄ qui in
cęlis est. dimitt& uobis peccata uestra.

m̄ cxxvii m̄ ccxvii l̄ ccxl Et ueniunt rursus hierosolimā. et cū ambu
lar& in templo accedunt ad eū summi sacer
dotes. et scribe et seniores. et dicunt illi; In
qua potestate hęc facis. Et quis tibi dedit
hanc potestatē ut ista facias. Ihs aūt respon
dens. ait illis; Interrogabo uos & ego unum

celis ē dimittat uobis pc̄ca ur̄a. Qđ si uos nō
dimiseritis. nec pater uester qui in

uerbũ & respondete mihi. et dicã uobis in
qua potestate hęc faciam; Baptismũ iohan
nis de cęlo erat. an ex hominibus? Responde
te mihi; At illi cogitabant secũ dicentes; Si
dixerimus de celo: dicet nobis; Quare ergo
non credidistis ei? Si dicemus ex hominib;
timemus populũ; Omnes enim habebant iohan
nem. quia uere propheta eẽt; Et responden
tes dixerũt ad ihm; Nescimus; Respondens
ihs ait illis; Neque ego dico uobis. in qua po
testate hęc faciam. **Caplm xii.**

m cxxviii · L cxxiiii · L ccxli

Et cepit illis in parabolis loqui; Vineam pas
tinauit homo. et circũ dedit sepem. et fodit
lacũ. et edificauit turrim. et locauit eam
agricolis. et peregre pfectus est; & misit ad
agricolas in tẽpore seruum. ut ab agricolis
acciperet fructũ uinee. Qui apphensum
eũ ciciderunt. & dimiserunt uacuũ; Et ite
rũ misit ad illos aliũ seruũ. & illũ in capite
uulnerauerunt. & contumeliis affecerũt;
Et rursum aliũ misit. & illũ occiderunt.
et plures alios. quos dã cedentes. Alios uero

occidentes; Adhuc ergo unu habens filium
carissimu et illu misit ad eos nouissimu dicens.
quia reuerebuntur filium meum; Coloni aute
dixert ad inuice; Hic est heres. uenite occidamus
eum et nra erit hereditas. Et adphendentes eu
occiderunt & eiecert eum extra uineam;
Quid ergo faci& dns uineae? Veni& et pdet colo
nos & dabit uinea aliis; Nec scriptura hanc
legistis. lapidem que reprobauerunt aedifican
tes. hic factus est in caput anguli. a dno fac
tum est istud. et est mirabile in oculis nris.
Mr cxxxviiii Mt ccxx L ccxlii I lxxxviii
Et querebant eum tenere et timuert turba;
Cognouert eni qm ad eos parabola hanc dix
iss& & relicto eo abierunt XXXVIII
Mr cxxx Mt ccxxiii L ccxliii
Et mittunt ad eum quosda ex pharisaeis & he
rodianis ut eu caperent in uerbo; Qui ue
nientes dicunt ei; Magister scimus quia
uerax es & n curas quequam nec enim uides
in faciem hominis. sed in ueritate uiam di
doces. Lic& dari tributu caesari an non da
bimus? Qui sciens uersutia illoru ait illis.
Quid me tptatis? Adferte mihi denarium

ut uideam· At illi attulerunt ei; Et ait illis·
Cuius est imago hec. et superscriptio· Dicunt illi·
Cesaris; Respondens autem ihs dixit illis; Reddi
te igitur que sunt cesaris cesari· et que sunt
dei deo; Et mirabantur super eo; Et uenerunt ad eum
sadducei. qui dicunt resurrectionem non esse·
& interrogabant eum dicentes; Magister· moy
ses nobis scripsit. ut si cuius frater mortuus
fuerit· et dimiserit uxorem. et filios non reli
querit· accipiat frater eius uxorem ipsius·
et resuscitet semen fratri suo; Septem ergo fratres
erant· & primus accepit uxorem· & mortuus
est. non relicto semine· & secundus accepit
eam. & mortuus est. & nec iste reliquit semen·
et tertius similiter; Et acceperunt eam similiter
septem· & non reliquerunt semen; Nouissima
omnium. defuncta est & mulier; In resurrec
tione ergo cum resurrexerint· cuius de his
erit uxor· Septem enim habuerunt eam uxorem
Et respondens ihs ait illis; Nonne ideo erra
tis. non scientes scripturas. neque uirtutem
dei· Cum enim a mortuis resurrexerint. neque

nubent neque nubentur. sed sunt sicut angeli
in celis; De mortuis autem quod resurgant. non
legistis in libro moysi super rubum. quomodo
dixerit illi deus inquiens; Ego sum deus abraham.
et deus isaac. & deus iacob; Non est deus mortuo
rum. sed uiuorum; Vos ergo multum erratis;
cxxxvi vi ccxxiiii Et accessit unus de scribis qui audierat illos
conquirentes. et uidens quoniam bene illis respon
derit. interrogauit eum. quod esset primum
omnium mandatum; Ihesus autem respondit ei;
quia primum omnium mandatum est; Audi
israel. dominus deus tuus deus unus est; Et diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo; et ex tota anima
tua. & ex tota mente tua. et ex tota uirtute
tua; Hoc est primum mandatum; Secundum
autem simile est huic; Diliges proximum tuum
tamquam teipsum; Maius horum aliud non est
cxxxvii Et ait illi scriba; Bene magister in ueritate
dixisti. quia deus unus est. et non est alius preter
eum. & ut diligatur ex toto corde & ex
toto intellectu. & ex tota anima. & ex to
ta fortitudine. et diligere proximum

tam quam seipsum: maius est omnib; olocaus
tomatibus. & sacrificiis. Ihs audiens qd sa
pienter respondiss&: dixit illi Non es lon
II M cxxxiii ge a regno dī;
M ccxxvi L ccxliiii Et nemo iam audebat eum interrogare.
II M cxxxiiii Et respondens ihs dicebat. docens in templo: quo
M ccxxv L ccxlv modo dicunt scribę xpm filiū esse dauid. Ipse
enī dauid dicit in spū scō; Dixit dns dno meo.
sede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos
scabellū pedum tuorū. Ipse ergo dauid dicit
eum dnm: et unde est filius eius: Et multa
turba eum libenter audiuit;
II M cxxxv M ccxxviii L cxlvi Et dicebat eis in doctrina sua; Cauete a scribis.
qui uolunt in stolis ambulare: et salutari in
foro: et in primis cathedris sedere in synagogis:
et primos discubitus in cenis
II M cxxxvi L ccxlvii Qui deuorant domos uiduarū sub obtentu
prolixe orationis: hi accipient plixius iu
ditium; Et sedens ihs contra gazo filatium.
aspiciebat quomodo turba iactar& aes in
gazo filatium: et multi diuites iactabant
multa; Cū uenisś& aut̄ una uidua pauper

misit duo minuta quod est quadrans. et conuocans
discipulos suos. ait illis; Amen dico uobis. quoniam uidua
hec pauper. plus omnibus misit quam miserunt in gazo
filatium; Omnes enim ex eo quod abundabat illis.
miserunt; hec uero de penuria sua omnia que
habuit misit totum uictum suum. Capitulum xiii.
mt cxxxvii mr ccxliii l ccxxvii ioh ccxlviii
Et cum egrederetur de templo. ait illi unus ex disci
pulis suis; Magister. aspice quales lapides. et
quales structure; Et respondens ihs. ait illi;
Vides has omnis magnas edificationes. Non relin
quetur lapis super lapidem. qui non destruatur
mt cxxxviii mr ccxliiii l ccxlviii
Et cum sederet in monte oliuarum contra templum.
interrogabant eum separatim petrus. et iaco
bus. et iohannes. et andreas; Dic nobis quando
ista fient. et quod signum erit quando hec omnia in
cipient consummari. Et respondens ihs. cepit
dicere illis; Videte ne quis uos seducat; Multi
enim uenient in nomine meo dicentes quia
ego sum. et multos seducent; Cum audieritis
autem bella et opiniones bellorum. ne timueri
tis; Oportet enim hec fieri. sed nondum finis; Exsur
get autem gens super gentem. et regnum super regnum.

et erunt terremotus ꝑ loca· et fames; Iniciū
dolorum hęc;
II mr cxxxviii mt lxxxvii l ccxliiii l ccl l cxlvi i cxli
Vidæte aut̄ uosmæt ipsos; Tradent aut̄ uos in con
ciliis· et in synagogis uapulabitis· et ante pre
sides & reges stabitis propt̄ me· in testimoniū illis;
II mr cxl mt ccxlvi
Et in omnes gentes primū oportæt ꝑdicare euangliū
II mr cxli mt lxxxviii l ccli i cxlviii
Et cū duxerint uos tradentes· nolite p̄ cogitare
quid loquamini· sed qđ datū uobis fuerit in
illa hora· id loquimini; Non enī estis uos loquen
tes· sed sps scs; Tradæt aut̄ frat̄ fr̄em in mortem·
& pat̄ filiū· et consurgent filii in parentes· et
morte adficient eos; Et eritis odio omnib; ꝓpt
nomen meum; Qui aut̄ sustinuerit in fine·
hic saluus erit;
II mr cxlii mt ccxlvii
Cum aut̄ uideritis abhominationē desolatio
nis stantē ubi ñ debæt· qui legit intelligat;
II mr cxliii mt ccxlviii l ccxiiii i ccliiii
Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes· &
qui sup tectum· ne descendat in domū· nec in
troeat ut tollat quid de domo sua; Et qui in
agro erit· ne reuertatur retro tollere uestimentū suū;
II mr cxliiii mt ccxlviiii l ccliiii
Vę aut̄ pregnantib; et nutrientibus· in il
lis diebus·

M cxlv / M ccl — Orate uero · ut hieme non fiant;
M cxlvi / M ccli / L cclv — Erunt enim dies illi tribulationes tales · qua
les non fuerunt ab initio creaturę quam con
didit deus usque nunc · neque fient;
M cxlvii / M cclii — Et nisi breuiasset dominus dies · non fuisset salua
omnis caro · sed propter electos quos elegit ·
breuiauit dies
M cxlviii / M cliii / L cciiii — Et tunc si quis uobis dixerit · ecce hic est xps ·
ecce illic · non credideritis ·
M cxlviiii / M ccliiii — Exsurgent enim pseudo xpi et pseudo prophe
tę · et dabunt signa et portenta ad sedu
cendos · si potest fieri etiam electos; Vos
ergo uidete · ecce predixi uobis omnia ·
M cl / M cclviii / L cclvii — Sed in illis diebus · post tribulationem illam ·
sol contenebrabitur · et luna non dabit splen
dorem suum · et stellę caeli erunt decidentes ·
et uirtutes quę sunt in caelis mouebuntur;
M cli / M cclviiii — Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in
nubibus · cum uirtute multa et gloria; Et
tunc mittet angelos suos · et congregabit
electos suos a quattuor uentis · a summo
terrę usque ad summum caeli; Sicut autem ·

discite parabolam; Cum iam ramus eius te-
ner fuerit et nata fuerint folia; cognoscatis
quia in proximo sit aestas; Sic et uos cum uide-
ritis haec fieri; scitote quod in proximo sit in os-
tiis; Amen dico uobis quoniam non transibit ge-
neratio haec; donec omnia fiant; Caelum et
terra transibunt; uerba autem mea non transibunt.
clii cclx De die autem illo et hora nemo scit. neque angeli
in caelo. neque filius. nisi pater;
cliii cclxii Videte. uigilate et orate; Nescitis enim quan-
do tempus est;
cliiii cclxviii Sicut homo qui peregre profectus reliquit do-
lxxxviii mum suam; et dedit seruis suis potestatem cuius-
que operis; et ianitori praecepit ut uigilet.
clv cclxvii lxlvi Uigilate ergo; Nescitis enim quando dominus ueniat;
Sero an media nocte; an galli cantu. an ma-
ne; Ne cum uenerit repente. inueniat uos dor-
mientes; Quod autem uobis dico. omnibus dico.
clvi cccxviii uigilate; Usque huc legitur in colloquio claustri. et post hoc legitur Capitulum xvi.
cclx lxx xlviii lxxvi Erat autem pascha et azima post biduum; Capitulum xiiii.
clvii cclxx Et quaerebant summi sacerdotes et scribae;
quomodo ihesum dolo tenerent et occiderent;

Dicebant enī; Non in die feſto· Ne forte tumul
tuſ fieret in populi;
mt. clviii / io. cclxxvi / l. lxxiiii / l. xcviii — Et cū eſſet in bethania in domo ſymoniſ lepſi
et recumberet; uenit mulier habenſ alabaſtrū
unguenti nardi ſpicati ꝓtioſi. et fracto ala
baſtro· effudit ſup caput eiuſ; Erant autē quidā
indigne ferenteſ intra ſemet ipſoſ· et dicenteſ
Vt quid ꝑditio iſta unguenti facta eſt· Poterat
enī unguentū iſtud uenundari pluſ quam
trecentiſ denariiſ. et dari pauperibuſ; Et fre
mebant in eam; Ihſ autē dixit; Sinite eam;
Quid illi moleſti eſtiſ· Bonū opuſ· operata eſt
in me; Semp enī pauipereſ habetiſ uobiſcum.
et cum uolueritiſ poteſtiſ illiſ bene facere;
Me autē· non ſemp habetiſ·
mt. clviiii / io. cclxxvii / l. xcviii — Quod habuit hęc fecit· preuenit unguere cor
puſ meū in ſepulturā· Amen dico uobiſ· ubicūq;
predicatū fuerit euuangeliū iſtud in uniuer
ſo mundo· et qd fecit hęc· narrabitur in me
moriam eiuſ·
mt. clx / io. cclxxviii / l. cclxii — Et iudaſ ſcariotheſ unuſ de duodecī· abiit ad
ſumoſ ſacerdoteſ· ut ꝓderet eum illiſ· Qui

audientes gauisi sunt. et pmiserunt ei pecuniā
se daturos; Et quęrebat. quomodo illū opor
tune traderet; Et primo die azimorū quan
do pascha immolabant. dicunt ei discipuli;
Quo uis eamus et paremus tibi ut manduces pas
cha? Et mittit duos ex discipulis suis. et dicit
eis; Ite in ciuitatē. et occurret uobis homo
laguenā aquę baiolans; Sequimini eum.
et quo cumq; introierit. dicite dno domus.
quia magister dicit; Ubi est refectio mea. ubi
pascha cum discipulis meis manducem? Et ip
se uobis demonstrabit cenaculū grande stra
tum. et illic parate nobis; Et abierunt disci
puli eius. et uenerunt in ciuitatē. et inuene
runt sicut dixerat illis. et pparauerunt pas
mt clxi
mt cclxxviii cha. Vespere autē facto. uenit cū duodecim;
l cxxi Et discūbentib; eis et manducantibus ait ihs;
Amen dico uobis. quia unus ex uobis me tradet
qui manducat mecum;
mt clxii
mt cclxxx At illi ceperunt contristari. et dicere ei singil
l cclviiii latim; Numquid ego?
io cxxii
mt clxiii
mt cclxxxi
l cclxviiii Qui ait illis; Unus ex duodecim. qui intingit

mecum manū in catino; Et filius quidem
hominis uadit. sicut scriptū est de eo. Vae
aut̄ homini illi. p quē filius hominis tradetur;
m̄ clxiiii ā cclxxxii Bonum erat ei. si non eēt natus homo ille;
m̄ clxv ā cclxxiiii l cclxvi l lxv Et manducantibus illis. accepit ihs panē &
benedicens fregit. et dedit eis & ait; Sumi
te. hoc est corpus meum;
m̄ clxvi ā cclxxxv l cclxv Et accepto calice. grās agens. dedit eis. et biberū
ex illo omīs; Et ait illis; Hic est sanguis meus no
ui testamenti. qui pro multis effundetur; Am
dico uobis. qđ iam n̄ bibam de genimine uitis.
usq; in diem illū cum illud bibā nouū in regno dī.
m̄ clxvii ā cclxxxvi Et hymno dicto. exierū in montē oliuarum
m̄ clxviii ā cclxxxvii l clii Et ait eis ihs; Omīs scandalizabimini in noc
te ista. quia scriptum est
Percutiam pastorē. et dispgentur oues; Sed m̄ clxviiii ā cclxxxviii
postea quā resurrexero. pcedā uos in galileam;
Petrus aut̄ ait ei; Et si omīs scandalizati fue m̄ clxx ā cclxxxviii
rint. sed n̄ ego; Et ait illi ihs; Amn dico tibi quia l cclxv l cxxvi
tu hodie in nocte hac. prius quā bis gallus uo
cem dederit. ter me es negaturus
m̄ clxxi ā ccxc At ille amplius loquebatur; Et si oportuerit

me simul cōmori tibi. non te negabo; Simi
liter aut̄ & om̄s dicebant;

mr clxxii mt cccxi lc cclxxxiii io clvi Et ueniunt in p̄dium cui nom̄ gethsemani.
et ait discipulis suis;

mr clxxiii mt cccxii Sedete hic. donec orem; Et adsumit petrū et
iacobum. & iohannē secum & cepit pauere
& tedere. & ait illis.

mr clxxiiii mt cccxiii lc clvii Tristis est anima mea. usq; ad mortē; Susti
nete hic. & uigilate mecum;

mr clxxv mt cccxiiii lc cclxxxi io clvii Et cū processisset paululum, p̄cidit sup̄ terrā.
et orabat. ut si fieri posset. transiret ab eo hora.
Et dixit; Abba pat̄. om̄a tibi possibilia sunt.
transfer calicem hunc a me.

mr clxxvi mt cccxv lc cclxxxii io clvii Sed non quod ego uolo. sed quod tu; Et ue
nit et inuenit eos dormientes; Et ait petro;
Simon dormis. n̄ potuisti una hora uigilare.

mr clxxvii mt cccxvii lc cclxxx lc cclxxxiii Vigilate & orate. ut non intretis in temp
tationem.

mr clxxviii mt cccxviii io clxx Sp̄s quidē p̄ptus est. caro uero infirma;

mr clxxviii mt cccxviii Et iterū abiens. orauit eundem sermonem
dicens; Et reuersus denuo. inuenit eos dormi
entes; Erant enī oculi illorum grauati. T

et ignorabant quid responderent ei;
mr clxxx mt cccxxviiii l c iiii Et uenit tertio. et ait illis; Dormite iam. et requi
escite; Sufficit; Venit hora. ecce tradetur filius
hominis in manus peccatorum; Surgite. eamus;
Ecce qui me tradet. prope est;
mr clxxxi mt ccc l cclxviii l clviii Et adhuc eo loquente. uenit iudas scarioth unus
ex duodecim. et cum eo turba multa cum gladiis
et lignis a summis sacerdotibus. et a scribis
et a senioribus;
mr clxxxii mt ccci l cclxxxvi Dederat autem traditor eius signum eis. dicens;
Quemcumque osculatus fuero. ipse est. tenete eum
et ducite caute; Et cum uenisset. statim accedens
ad eum. dixit; Rabbi. et osculatus est eum; At illi
manus iniecerunt in eum. et tenuerunt eum;
mr clxxxiii mt cccii l cclxxxvii l clx Unus autem quidam de circumstantibus educens
gladium. percussit seruum summi sacerdotis.
et amputauit illi auriculam;
mr clxxxiiii mt ccciiii l ccxxxviii l clxx Et respondens ihs. ait illis; Tamquam ad latronem
existis cum gladiis et lignis comprehendere me;
Cotidie eram apud uos in templo docens. et non me
tenuistis. sed ut impleantur scripturae;
mr clxxxv mt cccv Tunc discipuli eius relinquentes eum. omnes fugerunt

ii M clxxxv / M cccv Adoleſcenſ aut̄ quidā ſequebatur eū. amictus
ſindone ſup nudo. et tenuerunt eum; At ille
reiecta ſindone. nuduſ profūgit abeis·

ii M clxxxvi / M cccv / L cc xc / L clxii Et adduxerunt ihm adſummū ſacerdotē.
et conuenerūt om̄ſ ſacerdoteſ et ſcribae et
ſeniores;

ii M clxxxviii / M cccvii / L clxiii Petruſ aut̄ alonge ſecutuſ eſt eū. uſq; intro in
atriū ſummi ſacerdotiſ; & ſedebat cū miniſ
triſ. et calefaciebat ſe adignem;

ii M clxxxviii / M cccviii / L cccv Summi uero ſacerdoteſ et omē concilium
querebant aduerſuſ ihm teſtimoniū ut eū
morti traderent. nec inueniebant;

Multi enī teſtimoniū falſū dicebant aduer
ſuſ eū. et conuenientia teſtimonia n̄ erant·

M cxc / M ccc viiij Et quidā ſurgenteſ. falſū teſtimoniū ferebāt
aduerſuſ eum dicenteſ; Qm̄ nos audiuimuſ
eū dicentē; Ego diſſoluam tēplum hoc ma
nufactū. et p triduū aliud n̄ manu factū
aedificabo; Et n̄ erat conueniens teſtimo
nium illorum;

Et exſurgenſ ſummuſ ſacerdoſ in medium.
interrogauit ihm dicenſ; Non reſpondeſ

quicquā ad ea que tibi obiciuntur ab his?
Ille autē tacebat. & nihil respondit; Rursum
summus sacerdos interrogabat eū. et dicit ei;
Tu es xp̄s filius dei benedicti?
m̄r cxci m̄t cccx l ccxvii i lxviii Ih̄s autē dixit illi; Ego sum; Et uidebitis fili
um hominis a dextris sedentē uirtutis. et
uenientem cū nubibus caeli.
m̄r cxcii m̄t cccxi Summus autē sacerdos. scindens uestimenta
sua ait;
m̄r cxciii m̄t cccxv l ccxcviiii Quid adhuc desideramus testes? Audistis
blaspemiam. quid uobis uidetur? Qui omnes
condempnauerunt eū esse reum mortis;
m̄r cxciiii m̄t cccxiii l ccxciiii i clxiiii Et coeperūt quidā conspuere eū. et uelare faciem
eius. et colaphis eū caedere. et dicere ei; Pro
phetiza; Et ministri. alapis eū caedebant;
m̄r cxcv m̄t cccxvii l ccxciii i clxii Et cum esset petrus in atrio deorsum. uenit
una ex ancillis summi sacerdotis. et cum
uidisset petrū calefacientē se. aspiciens illū
ait; Et tu cū ih̄u nazareno eras. At ille ne
gauit dicens; Neque scio. neque noui quid dicis
m̄r cxcvi m̄t cccxvi l ccxcii i clxvi Et exiit foras ante atrium. & gallus canta
uit; Rursū autē cū uidisset illū ancilla.

cepit dicere circũstantibus. quia hic ex illis
est; At ille iterũ negauit; Et post pusillũ. rur
sus qui adstabant dicebant petro; Vere ex il
lis es; Nã & galileus es. Ille autẽ cepit anathe
matizare & iurare quia nescio hominem
istũ quem dicitis; Et statim iterum gallus
cantauit;

mt ccxcvii Et recordatus est petrus uerbi qđ dixerat ei
io cccxvi ihs. priusquã gallus cantet bis ter me nega
l ccxcii bis. & coepit flere. Capitulum xv.

mt ccxcviii Et confestim mane consiliũ facientes summi
io cccxvii sacerdotes cũ senioribus & scribis & uniuerso
l ccxcv concilio. Vincientes ihm. duxerunt et

mt ccxcviiii
io cccxviii tradiderunt pilato;
l ccc
l clxxvi Et interrogauit eũ pilatus; Tu es rex iudeorum?
mt cc
io cccxx At ille respondens. ait illi; Tu dicis;
l cccii
l clxvii Et accusabant eũ summi sacerdotes in multis;
mt ccci Pilatus autẽ. rursũ interrogauit eũ dicens;
io cccxxi
l clxxx Non respondes quicquã? Vides in quantis te
accusant? Ihs autẽ amplius nihil respondit.
mt ccii ita ut miraretur pilatus;
io cccxxii
l cccviiii Per diem autẽ festũ. dimittere solebat illis.

unum ex uinctis quęcumq; petissent;

II mr ccIII / mt cccxxIII / L clxxxIIII
Erat aut qui dicebatur barrabas. qui cū sedi
ciosis erat uinctus. qui in seditione fecerat
homicidium; Et cū accessiss& turba. coepit
rogare sicut semp faciebat illis; Pilatus aut.
respondit eis et dixit. Vultis dimittā uobis
regem iudęorum. Sciebat eni. quod p inui
diam tradidissent eū summi sacerdotes.

II mr ccIIII / mt cccxxv / L cccx / I clxxxIIII
Pontifices aut concitauert turbam. ut ma
gis barraban dimitter& eis;

II mr ccv / mt cccxxvI / L cccxI / I clxxxvIII
Pilatus aut. iterū respondens ait illis; Quid er
go uultis faciam regi iudeorum. At illi cla
mauert; Crucifige eum; Pilatus uero dice
bat eis. Quid eni mali fecit. At illi magis cla
mabant; Crucifige eum;

V mr ccvI / mt cccxxvIII / L cccxIIII / I cxcvI
Pilatus aut uolens populo satisfacere. dimi
sit illis barraban. & tradidit ihm flagellis
caesum. ut crucifigeretur;

II mr ccvII / mt cccxxvIII / L clxxv / I clxxxvII
Milites aut duxerunt eū intro in atriū prę
torii. & conuocant totam cohorte. & indu
unt eū purpura. et inponunt ei plectentes
spineam coronā. et coepert salutare eum

Haue. rex iudęorū; Et pcutiebant caput eius
arundine. et conspuebant eū. et ponentes
genua adorabant eum.
mr ccviii mt cccxxx Et postquā inluser̄t ei. exuerunt illū
purpura. et induer̄t illū uestimentis suis.
et educunt illum ut crucifigerent;
mr ccviiii mt cccxxxi l cccxv io cxcvii Et angariauer̄t pretereuntē quēpiam symo
nem cireneū uenientē deuilla patrē alex
andri. & rufi. ut tolleret crucem eius;
mr ccx mt cccxxxii l cccxviii io cxcvii Et pducunt illum in golgotha locum. qđ est
interptatum caluariae locus.
mr ccxi mt cccxxxiii l cciii Et dabant ei bibere murratū uinū & n̄ accepit.
mr ccxii mt cccxxxiiii l cccxxi io cci Et crucifigentes eum. diuiser̄t uestimenta eius.
mittentes sortē sup eis quis quiđ tolleret;
mr ccxiii Erat autē hora tertia & crucifixerunt eum;
mr ccxiiii mt cccxxxv l cccxxiiii Et erat titulus causae eius inscriptus. rex
iudaeorum;
mr ccxv mt cccxxxvi l cccxvii io cxcviii Et cū eo crucifigunt duos latrones. unum a
dextris. et alium a sinistris eius.
mr ccxvi mt cc lxxvii Et adimpleta est scriptura quę dicit. et cum
iniquis reputatus est;
mr ccxvii mt cccxxxvii Et ptereuntes. blaspemabant eū. mouentes

capita sua et dicentes; Vah qui destruit
templū et in tribus diebus reaedificat
saluum fac temet ipsū. descendens de cruce;
M ccxxviii Mt cccxxxviii L cccxxii Similiter & summi sacerdotes ludentes ad
alterutrū cū scribis dicebant; Alios saluos
fecit. se ipsum non potest saluum facere. xps
rex isrl descendat nunc de cruce. ut uidea
mus et credamus;
M ccxxx Mt cccxxxviiii L cccxxv Et qui cū eo crucifixi erant. conuiciabantur
ei; Et facta hora sexta. tenebrae factae sunt per
totam terram usque in horam nonam;
M ccxxxi Mt cccxl Et hora nona. exclamauit ihs uoce magna
dicens; heloy. heloy. lama sabacthani;
Quod est interpretatum; Ds ms. ds ms. ut quid de
reliquisti me? Et quidam de circumstantibus
audientes dicebant; Ecce heliam uocat;
M ccxxxii Mt cccxlii L cccxxiii Currens autē unus. et implens spongiam aceto.
circumponensq; calamo. potū dabat ei dicens;
Sinite uideamus. si ueniat helias ad deponen
dum eum;
M ccxxxiii Mt cccxliii L cccxxviiii Ihs autē emissa uoce magna. expirauit; Et ue
lum templi scissum est in duo. a sursū usq;

deorſum

ii M ccxxiiii Io cccxlvii L cccxxx Videns autē centurio qui ex aduerſo ſtabat
quia ſic clamans expiraſſet. ait Vere homo
hic filius dī erat

ii M ccxxvi Io cccxlvii Erant autē et mulieres de longe aſpicientes.
inter quas erat maria magdalene. et maria
iacobi minoris. et ioseph mater. et ſalome.
Et cū eēt in galilea. ſequebantur eum. et mi
niſtrabant ei. et aliæ multae. quæ ſimul cū
eo aſcenderant hieroſolimam;

ii M ccxxvii Io cccxlviii L cccxxxii I cxvi Et cū iam ſero eſſet factū. quia erat paraſceue
quod eſt ante ſabbatū. uenit ioseph abari
mathia nobilis decurio. qui et ipſe erat expec
tans regnum dī; Et audacter introiit ad pi
latū. et petiit corpus ihū; Pilatus autē. mira
batur. ſi iam obiſſet; Et acceſſito centurio
ne. interrogauit eum ſi iam mortuus eſt;
Et cū cognouiſſet a centurione. donauit
corpus ioseph

ii M ccxxviii Io cccxlviii L cccxxxiii I cxviii Ioseph autē mercatus ſindone. et deponens eum.
inuoluit ſindone. et poſuit eū in monumēto.
qd erat excisū de petra; Et aduoluit lapidem.

adhostium monumenti;
mr ccxxviii mt cccl Maria autem magdalene. et maria ioseph. aspi
ciebant ubi poneretur; Capitulum xvi.
mr ccxxx l cccxxxv Et cum transisset sabbatum. maria magdale
ne. et maria iacobi et salome ~~te~~ emerunt
aromata. ut uenientes ungerent ihm;
mr ccxxxi mt ccclii l cccxxxvi io ccviii Et ualde mane una sabbatorum. ueniunt ad
monumentum. orto iam sole; Et dicebant ad in
uicem; Quis reuoluet nobis lapidem ab hos
tio monumenti. Et respicientes. uiderunt re
uolutum lapidem. erat quippe magnus ual
de; Et introeuntes in monumentum. uiderunt
iuuenem sedentem in dextris coopertum stola can
dida. et obstupuerunt;
mr ccxxxii mt cccliii l cccxxxvii Qui dicit illis; Nolite expauescere; Ihm que
ritis nazarenum. crucifixum; Surrexit. non
est hic; Ecce locus. ubi posuerunt eum; Sed ite
dicite discipulis eius et petro. quia praecedet
uos in galileam. Ibi eum uidebitis. sicut dixit
uobis.
mr ccxxxiii mt cccliiii l cccxxxviii At illi exeuntes. fugerunt de monumento. Inua
[tremor]
serat enim eos et pauor. et nemini quicquam

dixerunt: timebant enim; Surgens autem mane pri
ma sabbati: apparuit primum marię magdalene:
de qua eiecerat septem demonia; Illa uadens
nuntiauit his qui cum eo fuerant: lugentibus
et flentibus; Et illi audientes quia uiueret: et
uisus esset ab ea: non crediderunt; Post hęc autem duo
bus ex eis ambulantibus: ostensus est in alia effigie:
euntibus in uillam; Et illi euntes nuntiauerunt
ceteris: nec illis crediderunt;

Nouissime recumbentibus discipulis undecim:
apparuit illis ihs; Et exprobrauit incredulitatem
illorum et duritiam cordis: quia his qui uiderant
eum resurrexisse non crediderunt; Et dixit eis;
Euntes in mundum uniuersum: praedicate euange
lium omni creaturę; Qui crediderit et bapti
zatus fuerit: saluus erit; Qui uero non crediderit:
condempnabitur; Signa autem eos qui credide
rint: hęc sequentur; In nomine meo demo
nia eicient: linguis loquentur nouis: serpen
tes tollent; Et si mortiferum quid biberint:
non eis nocebit; Super egros manus inponent: et
bene habebunt; Et dominus quidem ihs. post quam

locutus est eis. assumptus est in celum: & se
dit a dextris di. Illi aut profecti predicaue
runt ubiq: dno cooperante: et sermone
confirmante. sequentibus signis. AMEN

EXPLICIT EUUANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

Incipit pfatio in euangeliu luce euãgete.

Lucas sirus antiocensis arte medicus. discipulus
apostoloru. postea paulu sequutus usq; ad confes
sionē eius. seruiens dno sine crimine: Nãneq;
uxorem habens umquã. neq: filios: Septuaginta
quattuor annorum obiit in bithinia plenus spu sco.
Qui cu iã descripta essent euuangelia p matheum qui
dem in iudea. per marcu aute in italia sco instigan
te spu in achaiae partibus hoc scripsit euuangeliu.
significans etiam ipse in principio ante alia esse de
scripta. cui extra ea que ordo euangelice dispositi
onis exposcit. ea maxima necessitas laboris fuit.
ut primu grecis fidelibus omi pphetatione uenturi
in carne di manifestata. ne iudaicis fabulis attenti
in solo legis desideria tenerentur heretici fabulis

& stultis sollicitationib; seducti exciperent.
a ueritate laboraret. Deinhinc ut in principio
euuangelii iohannis natiuitate p̄sumpta cui
euuangeliū scriberet. et in quo electus scriberet
indicaret. contestans in se completa esse ab aliis
inchoata. Cui ideo post baptismū fili dī a ꝑfecti
one generationis in xp̄o. impletę repetenda a
principio natiuitatis humanę potestas ꝑmissa
est. ut requirentib; demonstraret. In quo adpre
hendens erat ꝑ nathan filiū. introitu recurren
tis in dm̄ generationis admisso indisparabilis ds̄
p̄dicans in hominib; xp̄m̄ suū ꝑfectio opus homi
nis redire in se ꝑ filium faceret qui ꝑ dauid
patrē uenientibus iter p̄buit in xp̄o; Cui lucę
non inmerito etiam scribendorū apostolorū
actuum potestas in mysterio datur. ut dō in
dm̄ pleno et filio ꝑditionis extincto oratione
ab apostolis facta Sorte dn̄i electionis cōplere
tur; Sicq; paulus consūmationē apostolicis ac
tibus daret quem diu contra stimulos recalcitran
tem dn̄s elegisset. qđ legentib; ac requirentibus
dm̄. et ꝑ singula expedire a nobis utile fuerat.

Scienteſ tam̄. quod operantem agricolam oporteat
defructibuſ ſuiſ edere; Vitamuſ publicam curi
oſitatem nenontam demonſtraſſe uolentibuſ
dm̄ uideremur. quam faſtidientibuſ ꝓdidiſſe;

EXPLICIT PRĘFATIO

INCIPIT PRAEFATIO SECUNDUM LUCAM.

I Zachariaſ angelo n̄ credenſ obmutuit ac
poſtea quam eliſab& peperit loquutuſ
eſt zachariaſ & prophetauit;
II Natiuitaſ ihu ab angeliſ paſtoribuſ indicatur qui
que die viii. circumciditur;
III Simeon iuſtuſ xp̄m paruulum benedicit;
IIII Ihſ annorū xii. intemplo cū doctorib; legiſ diſputat
V Anno quinto decimo tiberii caeſariſ ioh ihm baptizat.
quē exiſtimabant filiū ioſeph qui fuit filiuſ heli
VI Ihſ temptatuſ adiabolo uicit reuerſuſ ingalileam
& ingreſſuſ nazar&h inſynagogam eſaiam legit. de

quaeiectuſ hominē ademonio ſabbatiſ liberat·
etmultoſ alioſ curat·

VII D enaui alloquitur deaqua piſceſ multoſ capi facit·
etpetrum· & Iacobum· & Iohannē elegit· lepro
ſum mundat· & indeſertum orat·

VIII P araliticū dimiſſū ptectum curat· leui publicanū
ſequi lib&· et phariſeiſ dicit n̄ ēē opuſ ſaniſ medicū·

VIIII D iſcipuli ſpicaſ uellunt· manū aridam habentem
ſabbatiſ curat· apoſtoloſ elegit· et turbiſ beatitu
dinē aliorum· & aliorū infelicitatem cum pa
raboliſ predicat· & mandatiſ;

X C enturioniſ puerū curat· uiduę filiū mortuum
reſuſcitat· IHS deiohanne teſtimoniū dat cū ſimi
litudine puerorū inforo ſedentium· Mulier pec
catrix lacrimiſ pedeſ xpi lauat in itinere· ſequen
tibuſ ſecum iſ a mulieribuſ· Parabolam ſeminantiſ
dicit· Nauiganſ tempeſtatem ſedat;

XI D elucerna ſup candelabrū· de eiſ qui uerbū di faciunt·
De legione demoniorū in porcoſ· De pfluuio mulieriſ
De filia principiſ cui nomen erat iairuſ reſuſcitata·

XII M ittenſ diſcipuloſ pdicare dat eiſ omnem poteſtatem
quibuſ reuerſiſ quinq; panibuſ et duob; piſcibus

quinq; milia uirorum ſaciat petro xp̄ſ declaratur;
xiii Inmonte tranſfiguratur puerum lunaticum li
berat · & humilitate doc& · ac non ēē prohibendū
qui in nomine ſuo uirtutē faciat · dicit a ſamari
taniſ · n̄ recipitur ſequi ſe uolenti · ſimilitudinem
oratoriſ retro reſpicientiſ interponit
viiii Septuaginta elegit quoſ mittit ad p̄dicandum
a legiſ perito temptatuſ · dat parabola malatro
nibuſ uulnerati quē ſamaritanuſ miſericordia
motuſ collegit · apud martham mariç partē claudit
xv Orationē doc& cū parabola inportune paneſ ami
cino poſtulantiſ · daemone eiciens in principe dae
moniorum id facere dicetur · & dat ſignū ionae ·
lauandum potiuſ q̄d intuſ eſt elemoſinis p̄nuntiat ·
xvi A phariſaeiſ mon& cauendū ac timendū eoſ qui
corpuſ occidunt · petenti reſpondit ſe n̄ eſſe diuiſo
rem hereditatiſ cū ſimilitudine diuitiſ cui multa
bona nata fuerint · dicens petro felicē ēē bonum
diſpenſatorem;
xvii Sub exemplo galileorū occiſorū mon& agendā
pęnitentiam · parabolae ficulneę infructuoſę
ſubiungensq; mulierē decem & octo annis curbā

erigit. herodem uulpem designat.

XVIII Sabbatis hydropicũ curat hortaturq; inuitatorẽ
pauperes pascere cum parabola excusantium a
caena. Omnẽ effectionẽ ppt̃ se odiendam dicit cũ
parabola turrem aedificare uolentis & regis

XVIIII Sal fatuum esse ñ debere. similitudinẽ pastoris unã
ouem ꝑditam requirentis. & mulieris dragmam
inuenientis. & hominis qui duobus filiis suis sub
stantiam diuisit. de dispensatore prodigo qui sa
pienter fecit.

XX De diuite & Lazaro. & qđ seruitium. debitũ sit exhi
bendum. decem leprosi mundantur. Intranos dẽ
regnũ dĩ. similitudo uiduę rogantis. & iudicis
iniqui. & duorũ in templo orantium. difficile di
uitem introire in regnum dĩ.

XXI Cum discipulis aduentum sibi iudicar& caecum
mendicantẽ curauit. Zacheum conlaudat. et
decem minarũ similitudinẽ ponit. Sup pullũ
asinę sedit. & hierusalem fleuit. Interrogatus in qua
potestate hęc faceret. Interrogat & ipse cũ similitu
dine eius cuius filiũ cultores uineae occiderunt
temptatus de tributo respondit uiduam laudat

que duo minuta in donario misit. et de fine saeculi.
atque adventu suo predicat.
Iudas tradendi dominum tempus petit. Ihesus sacramentum
panis et calicis ostendit. addicit discipulis ut uen
dito uestimento emant gladium. Iudas tradit
dominum. Passio Ihesu. et sepultura. et resurrectio eius;

EXPLICIT BREVIS EVVAN
GELII SECUNDUM LUCAM
DEO GRATIAS SEMPER AMEN.
PROLOGUS HIERONIMI
PRESBITERI.

Lucas syrus antiocensis arte medicus discipulus apostolorum,
postea paulum secutus usque ad confessionem eius seruiens domino
sine crimine. Nam neque uxorem umquam habens neque filios septuaginta
IIII annorum obiit bethania plenus spiritu sancto. Qui cum iam descripta essent
euangelia per matheum quidem in iudea, per marcum autem in italia.
sancto instigante spiritu in achaiae partibus hoc scripsit euangelium.

F

Incipit euāgeliū scd̄m lucā. I

89

II quidam nomine zacharias de uice abia. et uxor
illi de filiabus aaron. et nomen eius elisabeth;
Erant aut iusti ambo ante dnm. incedentes in omnib;
mandatis et iustificationib; dni sine querela;
Et non erat illis filius. eo quod esset elisabeth steri
lis. et ambo processissent in diebus suis; Factu
est aut cum sacerdotio fungeretur zacharias
in ordine uicis suę ante dm. secundu consue
tudine sacerdotii sorte exiit ut incensum pone
ret. ingressus in templum dni; Et omnis multitudo
erat populi orans foris. hora incensi; Apparuit
aut illi angelus dni. stans a dextris altaris incen
si. Et zacharias turbatus est uidens. et timor irruit
sup eum; Ait aut ad illu angelus; Ne timeas za
charia. qm exaudita est deprecatio tua. et uxor
tua elisabeth pariet tibi filiu. et uocabis nomen
eius iohanne; Et erit gaudiu tibi et exultatio.
et multi in natiuitate eius gaudebunt; Erit
enim magnus coram dno. et uinu et sicera non bi
bet. et spu sco replebitur adhuc ex utero matris
suę. et multos filioru israhel conuertet ad dnm

dni ipsorũ; Et ipse pcedet ante illũ in spũ et uir
tute heliç. ut conuertat corda patrũ in filios
et incredibiles ad prudentiã iustorum; Para
re dno plebem pfectam; Et dixit zacharias ad
angelum; Unde hoc sciam? Ego enĩ sum senex.
& uxor mea pcessit in diebus suis;
II Et respondens angelus dixit ei; Ego sum gabri
hel qui adsto ante dnm. et missus sum loqui ad
te. et hec tibi euuangelizare;
III Et ecce eris tacens. et non poteris loqui usq; in di
em quo hec fiant. pro eo quod nõ credidisti uerbis
meis. quç implebuntur in tempore suo; Et
erat plebs expectans zachariam. et mirabantur
tur qđ tardaret ipse in templo; Egressus autẽ
nõ poterat loqui ad illos. et cognouerũt quod
uisionẽ uidiss& in teplo. & ipse erat innuens
illis. et pmansit mutus; Et factũ est ut impleti
sunt dies offitii eius. abiit in domũ suam;
P ost hos autẽ dies. concepit helisabeth uxor eius.
et occultabat se mensibus quinq; dicens. quia
mihi sic fecit dns in diebus quibus respexit au
ferre obprobrium meum inter homines;

III In mense autem sexto· missus est angelus gabrihel
a deo in ciuitate galileae cui nomen nazareth· ad
uirginem disponsatam uiro· cui nomen erat
ioseph· de domo dauid· et nomen uirginis maria;
Et ingressus angelus ad eam· dixit; Aue gratia
plena· dominus tecum; Benedicta tu in mulieribus;
Que cum audisset· turbata est in sermone eius· et co
gitabat qualis esset ista salutatio; Et ait ange
lus ei; Ne timeas maria· inuenisti enim gratiam a
pud deum; Ecce concipies in utero· et paries filium·
et uocabis nomen eius ihesum; Hic erit magnus· et filius
altissimi uocabitur; Et dabit illi dominus deus sedem da
uid patris sui· et regnabit in domo iacob in eternum·
et regni eius non erit finis; Dixit autem maria ad
angelum; Quomodo fiet istud· quoniam uirum non
cognosco· Et respondens angelus· dixit ei; Spiritus
sanctus superueniet in te· et uirtus altissimi obumbra
bit tibi; Ideoque et quod nascetur ex te sanctum· uocabi
tur filius dei; Et ecce helisabeth cognata tua· et
ipsa concepit filium in senectute sua; Et hic men
sis est sextus illi que uocatur sterilis· quia non
erit inpossibile apud deum omne uerbum;

Dixit aut̄ maria; Ecce ancilla dn̄i; fiat mihi:
secundū uerbum tuum; Et discessit ab illa an-
gelus; Exsurgens autē maria in diebus illis.
abiit in montana cū festinatione in ciuitatē
iudae: et intrauit in domū zachariae: et salu
tauit elisabeth; Et factum est ut audiuit salu
tationē mariae helisabeth: exultauit infans
in utero eius: Et repleta est spū scō helisabeth:
et exclamauit uoce magna et dixit; Benedic
ta tu inter mulieres: et benedictus fructus uen
tris tui; Et unde hoc mihi: ut ueniat mater
dn̄i mei ad me: Ecce enī ut facta est uox salu
tationis tuae in auribus meis: exultauit in gau
dio infans in utero meo; Et beata quae credi dis
ti: qm̄ perficientur ea quae dicta sunt tibi a
dn̄o; Et ait maria; Magnificat anima mea
dn̄m; Et exultauit sps̄ meus: in dō salutari meo;
Quia respexit humilitatē ancillae suae: ecce enī
ex hoc beatā me dicent om̄s generationes; Qui
a fecit mihi magna qui potens est: et scm̄ nomē
eius: Et miscdā eius a pgenie in pgenies timē
tibus eum; Fecit potentiam in brachio suo: dis

persit sup̄bos mente cordis sui· Deposuit potentes
de sede· et exaltauit humiles; Esurientes im
pleuit bonis· et diuites dimisit inanes· Susce
pit israhel puerū suum· recordatus misedę suę
Sicut locutus est ad patres nr̄os· Abraham et semi
ni eius in saecula·

Mansit aut̄ maria cū illa quasi mensibus tribus·
et reuersa est in domū suam; Elisabeth autē
impletum est tempus pariendi· et peperit
filium; Et audierunt uicini et cognati eius
quia magnificauit dn̄s misedām suam cum
illa· et congratulabantur ei; Et factū est in
die octauo· uenerunt circūcidere puerū·
et uocabant eum nomine patris sui zachariā;
Et respondens mat̄ eius· dixit; Nequaquam·
sed uocabitur iohannes; Et dixerunt ad illā;
Quia nemo est in cognatione tua· qui uocetur
hoc nomine· Innuebant aut̄ patri eius· quem
uellet uocari eum· Et postulans pugillarem·
scripsit dicens; Iohannes est nomen eius; Et mira
ti sunt uniuersi; Apertū est aut̄ ilico os eius· et
lingua eius· et loquebatur benedicens dm̄·

Et factus est timor super omnes uicinos eorum: et super
omnia montana iudeae diuulgabantur omnia
uerba haec; Et posuerunt omnes qui audierant
in corde suo dicentes; Quis putas puer iste erit:
Etenim manus domini erat cum illo; Et zacharias
pater eius impletus est spiritu sancto: et prophetauit
dicens: Benedictus dominus deus israhel: quia uisitauit
et fecit redemptionem plebis suae; Et erexit cor
nu salutis nobis: in domo dauid pueri sui;
Sicut locutus est per os sanctorum: qui a seculo sunt
prophetarum eius; Salutem ex inimicis nostris:
et de manu omnium qui oderunt nos; Ad
faciendam misericordiam cum patribus nostris:
et memorari testamenti sui sancti; Iusiurandum
quod iurauit ad abraham patrem nostrum: datu
rum se nobis; Ut sine timore de manu inimi
corum nostrorum liberati: seruiamus illi; In
sanctitate et iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris
Et tu puer propheta altissimi uocaberis: praeibis
enim ante faciem domini parare uias eius; Ad dan
dam scientiam salutis plebi eius: in remissionem
peccatorum eorum; Per uiscera misericordiae

dī nrī: in quibus uisitauit nos oriens ex alto
Illuminare his qui in tenebris et in umbra
mortis sedent: ad dirigendos pedes nros
in uiam pacis

l iii P uer autē crescebat. et confortabatur spū. et e
rat in desertis usq; in diem ostensionis suę isrł

Caplm. ii. F actum est autē in dieb; illis. exiit edictū a ce
sare augusto: ut describeretur uniuersus or
bis; Hęc descriptio prima facta est: a preside
syrię cyrino; Et ibant omēs ut pfiterentur:
singuli in suam ciuitatem; Ascendit autem
& ioseph a galilea de ciuitate nazareth: in iu
deam ciuitatē dauid quę uocatur bethleem.
eo quod eēt de domo et familia dauid: ut p
fiterentur cū maria desponsata sibi uxore
pregnante; Factū est autē cum eent ibi: im
pleti sunt dies ut pareret; Et peperit filium
suū primogenitū: et pannis eū inuoluit.
et reclinauit eū in psepio: quia nō erat ei lo
cus in diuersorio; Et pastores erant in regi
onę eadem uigilantes: & custodientes uigi
lias noctis super gregem suum; Et ecce

angeluſ dni ſtetit iuxta illoſ. et claritaſ di cir
cumfulſit illoſ. et timuerunt timore magno;
Et dixit illiſ angeluſ; Nolite timere; Ecce enim
euuangelizo uobiſ gaudiu magnum qd erit
omi populo. quia natuſ eſt uobiſ hodie ſalua
tor. qui eſt xpſ dnſ in ciuitate dauid; Et hoc
uobiſ ſignum, Inuenietiſ infante pannis in
uolutum. et poſitu in pſepio; Et ſubito facta
eſt cum angelo multitudo militię cęleſtis.
laudantium dm et dicentium; Gla in altiſ
ſimiſ dō. et in terra pax hominibus bone uo
luntatiſ; Et factu eſt ut diſceſſert ab eiſ. an
geli in caelu. Paſtoreſ loquebantur ad inui
cem; Tranſeamuſ uſq; bethleem. et uideamus
hoc uerbu quod factu eſt. qd dnſ oſtendit nob;
Et uenert feſtinanteſ. et inuenerunt maria
et ioseph. et infante poſitum in pſepio; Viden
teſ aut cognouerunt de uerbo. qd dictu erat
illiſ de puero hoc; Et omſ qui audierunt mi
rati ſunt. et de hiſ quę dicta erant a paſtorib;
ad ipſoſ; Maria aut conſeruabat omia uerba
hęc. conferenſ in corde ſuo; Et reuerſi ſunt

pastores. glorificantes & laudantes dm̄.
in omnib; que audierant et uiderant. sicut
dictum est ad illos

Et postquā consummati sunt dies octo ut circū
cideretur puer. uocatū est nomē eius ihs;
Quod uocatū est ab angelo. priusquā in utero
conciperetur. Et postquam impleti sunt di
es purgationis marię secundū legem moysi.
tulerunt ihm̄ in hierusalem ut sisterent eū
dno. sicut scriptū est in lege dnī. quia omne
masculinum adaperiens uuluam. scm̄ dno
uocabitur; Et ut darent hostiam secundum
quod dictū est in lege dnī. par turturum.
aut duos pullos columbarum

Et ecce homo erat in hierlm̄. cui nomē symeon;
Et homo iste iustus & timoratus. expectans con
solationē isrl̄. & sps scs erat in eo; Et responsū
acceperat ab spū scō. non uisurū se mortem.
nisi prius uideret xpm̄ dnī; Et uenit in spū
in templum; Et cū inducerent puerū ihm̄
parentes eius. ut facerent scdm̄ consuetudinē
legis pro eo. et ipse accepit eum in ulnas suas.

et benedixit dnm & dixit; Nunc dimittiſ ſer
uum tuum dne. ſecdm uerbu tuum in pace;
Quia uiderunt oculi mei ſalutare tuum;
quod paraſti ante faciem omnium populo
rum; Lumen ad reuelatione gentium.
et gloriam plebiſ tuæ iſrahel.
Et erat pater eiuſ et mater miranteſ ſup hiſ
que dicebantur de illo; Et benedixit illis
ſymeon. et dixit ad mariam matrem eius
Ecce poſituſ eſt hic in ruina et reſurrectione
multoru in iſrl. et in ſignu cui contradice
tur; Et tuam ipſiuſ anima ptranſibit gla
diuſ. ut reuelentur ex multiſ cordibus
cogitationeſ; Et erat anna pphetiſſa filia pha
nuhel de tribu aſer. hec pceſſerat in diebus
multiſ. et uixerat cu uiro ſuo anniſ ſeptem
a uirginitate ſua; Et hec uidua uſq; annos
octoginta quatuor. que n diſcedebat de te
plo. ieiuniiſ et obſecrationibuſ ſeruienſ noc
te ac die; Et hec ipſa hora ſupuenienſ confite
batur dno. et loquebatur de illo omnib; qui ex
pectabant redeptione hieruſalem; Et ut p

fecerunt omnia secundum legem domini. reuersi sunt
in galileam. in ciuitatem suam nazareth. Puer
autem crescebat et confortabatur plenus sapien
tia. et gratia dei erat in illo; Et ibant parentes eius
per omnes annos in hierusalem. in die sollempni paschę;
Et cum factus esset annorum duodecim. ascendenti
bus illis hierosolimam. secundum consuetudinem diei
festi. consummatisque diebus cum redirent. reman
sit puer ihesus in hierusalem. et non cognouerunt parentes
eius; Existimantes autem illum esse in comitatu.
uenerunt iter diei. et requirebant eum inter cog
natos et notos; Et non inuenientes. reuersi sunt
in hierusalem. requirentes eum; & factum est post
triduum. inuenerunt illum in templo sedentem in
medio doctorum. audientem illos & interrogan
tem eos;
lviiii ii Stupebant autem omnes qui eum audiebant. super
prudentia et responsis eius; Et audientes.
ammirati sunt;
lx x Et dixit mater eius ad illum; Fili. quid fecisti no
bis sic. Ecce pater tuus et ego dolentes quereba
mus te; & ait ad illos; Quid est quod me quere

batis· Nesciebatis quia in his que patris mei sunt
oportet me esse· Et ipsi non intellexerunt
uerbum· qd locutus est ad illos: Et descendit
cum eis· & uenit nazareth· et erat subditus
illis; Et mat̄ eius conseruabat omnā uerba
hec· in corde suo; Et ihs proficiebat sapientia.
~~et~~ et etate gr̄a· apud dm̄ et homines; Capitulum iii·
L vi dī vii l ii Anno autē quinto decimo imperii tiberii
caesaris· pcurante pontio pilato iudeam· te
trarcha autē galileae herode· Philippo autē
fratre eius tetrarcha itureae et traconiti
dis regionis· et lisania abilinae tetrarcha·
sub principibus sacerdotū anna & caipha·
factum est uerbū dn̄i sup iohannē zachariae
filium in deserto;
L v vii dī viii ... ci l x Et uenit in omnē regionē iordanis· pdicans
baptismū penitentie in remissionē peccato
rum· sicut scriptū est in libro sermonū isaie
prophete; Vox clamantis in deserto· parate
uiam dn̄i· rectas facite semitas eius; Omnis
uallis implebitur· & omnis mons et collis hu
milíabitur· et erunt praua in directa· et

aspera in vias planas: Et videbit omnis ca-
ro salutare dei:

l viii x Dicebat ergo ~~ergo~~ ad turbas que exiebant
ut baptizarentur ab ipso: Genimina vipe-
rarum: quis ostendit vobis fugere a ventura
ira: Facite ergo fructus dignos penitentie:
et ne ceperitis dicere patrem habemus abraham:
Dico enim vobis: quia potens est deus de lapidibus
istis suscitare filios abrahe. Iam enim securis
ad radicem arborum posita est: Omnis ergo
arbor non faciens fructum bonum: excidetur
et in ignem mittetur:

l viiii x Et interrogabant eum turbe dicentes: Quid
ergo faciemus: Respondens autem dicebat illis:
Qui habet duas tunicas: det non habenti: Et
qui habet escas: similiter faciat: Venerunt autem
et publicani ut baptizarentur: et dixerunt ad
ad illum: Magister: quid faciemus: At ille
dixit ad illos: Nihil amplius quam quod con-
stitutum est vobis facietis: Interrogabant autem
et milites: dicentes: Quid faciemus et nos: Et
ait illis: Neminem concutiatis: neque calum-

niam faciatis: et contenti estote stipen
diis uris; Existimante autē populo. et cogi
tantib; omnib; in cordib; suis de iohanne:
ne forte ipse eēt xps; Respondit iohannes:
dicens omnibus;

lu x — Ego quidē aqua baptizo uos: uenit et autē for
iiii — tior me. cuius nsum dignus soluere corri
xi — giam calciamentorū eius; Ipse uos bapti
l xii — zabit: in spū sco & igni

lu xi — Cuius uentilabrū in manu eius. et purga
xii — bit aream suā: et congregabit triticū in hor
reū suum: paleas autē comburet igni inextin
guibili; Multa quidē & alia exhortans. euan
gelizabat populo;

lu xii — herodes autē tetrarcha cū corriperetur ab illo de
xliiii — herodiade uxore fris sui. et de omnib; malis quę
lviiii — fecit herodes. adiecit & hoc supra omā: et inclu
sit iohannem in carcerem

lu xiii — Factū est autē cū baptizaretur omnis populus. & ihu
xiiii — baptizato & orante. apertū est celū: & descendit
u — sps scs corporali specię sicut columba in ipsū: et
x u — uox de cęlo facta est. tu es filius meus dilectus:

lvxiiii in te cōplacuit mihi; Et ipse ihs erat incipiens
quasi annorū xxx. ut putabatur. filius ioseph;

Qui fuit heli; Qui fuit mathat; Qui fuit levi; Qui fuit melchi; Qui fuit iamne; Qui fuit ioseph; Qui fuit matathie; Qui fuit amos; Qui fuit naum; Qui fuit hesli; Qui fuit nagge; Qui fuit mathat; Qui fuit matathie; Qui fuit semei; Qui fuit ioseph; Qui fuit iuda; Qui fuit iohāna; Qui fuit resa; Qui fuit zorobabel; Qui fuit salathiel;

Qui fuit neri; Qui fuit melchi; Qui fuit addi; Qui fuit chosan; Qui fuit helmoda; Qui fuit her; Qui fuit ihesu; Qui fuit heliezer; Qui fuit iorim; Qui fuit mathat; Qui fuit levi; Qui fuit symeon; Qui fuit iuda; Qui fuit ioseph; Qui fuit iona; Qui fuit eliachim; Qui fuit melea; Qui fuit mennā; Qui fuit mathata; Qui fuit nathan;

LUCAM

Qui fuit david;
Qui fuit yesse;
Qui fuit obeth;
Qui fuit booz;
Qui fuit salmō;
Qui fuit naason;
Qui fuit aminadab;
Qui fuit aran;
Qui fuit esrom;
Qui fuit phares;
Qui fuit iude;
Qui fuit iacob;
Qui fuit ysaac;
Qui fuit abrahe;
Qui fuit thare;
Qui fuit nachor;
Qui fuit seruch;
Qui fuit ragau;
Qui fuit phalech;
Qui fuit heber;
Qui fuit sale;
Qui fuit caynan;
Qui fuit arphaxat;
Qui fuit sem;
Qui fuit noe;
Qui fuit lamech;
Qui fuit mathusale;
Qui fuit enoch;
Qui fuit iareth;
Qui fuit malalehel;
Qui fuit caynan;
Qui fuit enos; Qui
fuit seth; q̄ fuit adam; q̄
fuit dei, Ihesus aūt et c.

Caplm. iiij.

Ihs aut plenus spu sco. regressus est a iordane,
& agebatur in spu in deserto diebus .xl. et temp
tabatur a diabolo. Et nihil manducauit in
diebus illis; Et consummatis illis. esuriit;
Dixit aut illi diabolus; Si filius dei es. dic lapi
di huic ut panis fiat. Et respondit ad illum
ihs; Scriptu est. quia n in pane solo uiuit
homo. sed in omni uerbo di. Et duxit illum
diabolus. et ostendit illi oma regna orbis ter
re. in momento temporis. et ait ei. Tibi da
bo potestate hanc uniuersam. et gloriam
illorum. quia mihi tradita sunt. & cui uolo
do illa. Tu ergo si adoraueris coram me. erit
tua oma; Et respondens ihs. dixit illi. Scrip
tu est. dnm dm tuu adorabis. et illi soli seruies
Et duxit illu in ihrlm. et statuit eu supra pin
nam templi. et dixit illi; Si filius di es. mitte
te hinc deorsum; Scriptu est enim. q2 angelis
suis mandauit de te. ut conseruent te. et quia
in manibus tollent te. ne forte offendas ad
lapidem pedem tuum; Et respondens ihs
ait illi; Dictu est. non temptabis dnm dm tuu;

Et consummata omni teptatione diabolus
recessit ab illo usq; ad tempus
Et regressus est ihs in uirtute sps in galileam.
et fama exiit p uniuersam regione de illo.
lx xvii d xxiii d xxvii l xlii et ipse docebat in synagogis eorum. et magni-
ficabatur ab hominibus
lx xviii x Et uenit nazareth ubi erat nutritus. et intra-
uit sedm consuetudine suam die sabbati in sy-
nagogam. et surrexit legere; Et traditus est
illi liber pphete isaiae; & ut reuoluit libru.
inuenit locu. ubi scriptum erat; Sps dni sup
me. ppt qd unxit me. euuangelizare paupe-
ribus misit me; Sanare contritos corde. pdi-
care captiuis remissione. et cecis uisum. dimit-
tere confractos in remissione. pdicare annu
dni acceptu. et diem retributionis; Et cu pli-
cuisset libru. reddidit ministro. & sedit. et om-
nium in synagoga oculi erant intendentes in
eum; Cepit aut dicere ad illos. quia hodie im-
lx xviiii d xli d l l lviii pleta est scriptura hec in auribus uestris
Et omis testimoniu illi dabant. & mirabantur
in uerbis grie que pcedebant de ore ipsius. et

lu xx dicebant; Nonne hic est filius ioseph: Et ait
illis; Utiq; dicetis mihi hanc similitudinem;
Medice cura te ipsum; Quanta audiuimus
facta in capharnaum: fac et hic in patria tua
A it autem; Amen dico uob: quia nemo ppheta ac
ceptus est in patria sua;
lu xxii dc xlu dc x lxxxv In ueritate dico uobis: multę uiduę erant
in dieb; helię in isrl. quando clausum est cęlu
annis trib; et mensib; sex: cu facta eet fames
magna in omni terra: et ad nulla illaru missus
est helias: nisi in sarepta sidonię ad mulierē
uiduam; Et multi leprosi erant in isrl sub
helisęo ppheta: et nemo eoru mundatus est
nisi naaman syrus; Et repleti sunt omns in
synagoga ira: hęc audientes; Et surrexerunt
et eiecerunt illu extra ciuitatē: et duxerunt
illum usq; ad supcilium montis: supra quē ciui
tas illoru erat aedificata: ut pcipitarent eu;
Ipse autē transiens: p medium illorum ibat;
lxxii dc dc xii Et descendit in chapharnaum ciuitatē galileę:
ibiq; docebat illos sabbatis
lu xxiiii dc lxii dc xiii Et stupebant in doctrina eius: quia in potestate

erat sermo ipsius.
lu xxv viii mr xiiii Et in sinagoga erat homo habens demoniū
inmundum. et exclamauit uoce magna di
cens; Sine. quid nobis & tibi ihu nazarene.
uenisti pdere nos. scio te qui sis. scs di. Et incre
pauit illū ihs dicens. Obmutesce. et exi ab illo.
Et cū pieciss& illū demoniū in mediū. exiit ab
illo. nihilq; illū nocuit; Et factus est pauor in
omnib; et conloquebantur ad inuicē dicen
tes; Quod est hoc uerbum. quia in potestate
et uirtute imperat inmundis spiritibus. et
exeunt. Et diuulgabatur fama de illo. in omē
locum regionis;
lu xxvi II mt lxvii mr xv Surgens aūt de synagoga. introiuit in domū symonis. Socrꝰ aū
symonis. tenebatur magnis febribus; Et rogaue
runt illū pro ea; Et stans sup illā imperauit fe
bri. et dimisit illam; Et continuo surgens minis
trabat illis; Cū sol aūt occidiss&. omīs qui habe
bant infirmos uariis languorib; ducebant
illos ad eum; At ille singulis manus inponens.
curabat eos;
lu xxvii VIII Exiebant aūt demonia a multis. clamantia

quia tu es filius di. Et increpans non sinebat
ea loqui. quia sciebant ipsum esse xpm.
lxxviii viii Facta aut die egressus ibat in desertu locum.
& turbe requirebant eum; Et uenerunt
usq; ad ipsum. et detinebant illu ne discede
ret ab eis; Quib; ille ait; Quia & aliis ciuita
tibus oportet me euuangelizare regnum di.
quia ideo missus sum; & erat predicans. in sy
nagogis galileae; Caplm .v.
lxxviiii Factum est aut cum turbe irruerent in eum.
ut audirent uerbu di. et ipse stabat secus
stagnu genesareth; & uidit duas naues stan
tes secus stagnu. piscatores aute descenderant &
lauabant recia; Ascendens aut in una nauim
que erat simonis. rogauit eum a terra re
ducere pusillum; & sedens docebat de na
uicula turbas;
lxxx viiii Ut cessauit aut loqui. dixit ad symonem.
Duc in altum. et laxate retia ura in captura;
Et respondens symon. dixit illi. Preceptor p
tota nocte laborantes nihil cepimus. in uer
bo aut tuo laxabo rete; Et cu hoc fecissent.

concluserunt piscium multitudinē copiosā;
Rumpebatur autem rete eorū. et annuerunt sotiis
qui erant in alia naui. ut uenirent et adiu
uarent eos; Et uenerunt. et impleuerunt
ambas nauiculas ita ut mergerentur;
lxxxi Quod cum uideret symon petrus. procidit ad
genua ihu dicens; Exi a me. quia homo pec
cator sum dne; Stupor ~~autem~~ enim circūdede
rat eum et omnes qui cū illo erant. in captura
piscium quā ceperant; Similiter autem ia
cobum. et iohannē filios zebedei. qui erant
socii symonis;
lxxxii Et ait ad symonem ihs; Noli timere. ex hoc
iam homines eris capiens; Et subductis ad
terrā nauibus. relictis omnibus. secu
ti sunt illum;
lxxxiii Et factū est cum ēēt in una ciuitatum. et ecce
uir plenus lepra. et uidens ihm. et procidens
in faciem. rogauit eum dicens; Dne. si uis. potes
me mundare; Et extendens manū. tetigit illū
dicens; Volo mundare; Et confestim lepra dis
cessit ab illo; Et ipse p̄cepit illi ut nemini di

cere: sed uade ostende te sacerdoti. et offer p
emundatione tua: sicut praecepit moyses
in testimonium illis;
lxxiiii mt xxiiii mr xxvii i xlvi Perambulabat autem magis sermo de illo: et con
ueniebant turbae multae ut audirent illum: et cura
rentur ab infirmitatibus suis;
lxxv mr xlviiii mr lxvi Ipse autem secedebat in desertum: et orabat;
lxxvi mr cliii mr lxviiii Et factum est in una dierum: et ipse sedebat do
cens; Et erant pharisaei sedentes et legis doc
tores: qui uenerant ex omni castello galileae
et iudeae et hierusalem: et uirtus erat domini ad sanan
dum eos;
lxxvii mt lxx mr xx i lxxviii Et ecce uiri portantes in lecto hominem qui erat
paralyticus: et quaerebant eum inferre. et ponere
ante eum; Et non inuenientes qua parte illum
inferrent prae turba. ascenderunt supra tectum:
et per tegulas summiserunt illum cum lecto ante
ihesum; Quorum fidem ut uidit: dixit; Homo.
remittuntur tibi peccata tua; Et coeperunt
cogitare scribae et pharisei: dicentes; Quis
est hic qui loquitur blasphemias: Quis po
test dimittere peccata nisi solus deus: Ut cog

nouit aut ihs cogitationes eoru· respondens
dixit ad illos; Quid cogitatis in cordib; uris·
Quid est facilius dicere dimittuntur tibi
peccata· an dicere. surge et ambula· Ut aut
sciatis· quia filius hominis hab& potestate
in terra dimittendi peccata· Ait paralitico
Tibi dico. surge. tolle lectu tuu· et uade in domu
tuam; Et confestim surgens coram illis. tulit in
quo iacebat· & abiit in domu suam magnifi
cans dm; Et stupor adphendit oms· et magni
ficabant dm; Et repleti sunt timore dicentes·
quia uidimus mirabilia hodie;
lxxxviii mt lxxi mr xxi Et post hec exiit· et uidit publicanu nomine
leui sedentem ad teloneum· et ait illi; Seque
re me; Et relictis omib;· surgens secutus est eu;
llxxxviiii mt lxxii mr xxii i cl xxxvi Et fecit ei conuiuium magnum leui in domo
sua· & erat turba multa publicanoru· et ali
oru qui cu illis erant discubentes; Et murmu
rabant pharisaei· & scribe eoru· dicentes ad
discipulos eius; Quare cu publicanis· et pecca
l xl mt lxxiii mr xxiii toribus manducatis & bibitis· Et respondens
ihs· dixit ad illos; Non egent qui sani sunt me

dico: sed qui male habent; Non ueni uocare
iustos. sed peccatores in penitentiam; At illi
dixerunt ad eum; Quare discipuli iohannis
ieiunant frequenter. & obsecrationes faciunt.
similit̄ & phariseorum. tui autem edunt et bibunt.
Quibus ipse ait; Numquid potestis filios sponsi
dum cum illis est sponsus. facere ieiunare. Veni
ent autem dies. cum ablatus fuerit ab illis sponsus.
tunc ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autem et
similitudinem ad illos. Quia nemo commis
suram a uestimento nouo inmittit in uestimen
tum uetus. Alioquin. et nouum rumpit. et ue
teri non conuenit commissura a nouo; Et nemo
mittit uinum nouum in utres ueteres. Alio
quin rumpet uinum nouum utres. et ipsum ef
fundetur. & utres peribunt. Sed uinum nouum
in utres nouos mittendum est. et utraque con
seruantur. Et nemo bibens uetus. statim uult
nouum. Dicit enim. uetus melius est Cap̄ VI.
L xli Mt xxiiii Mc xxiiii Factum est autem in sabbato secundo primo cum
transiret per sata. uellebant discipuli eius spi
cas et manducabant. confricantes manib;

Quidā autē phariseorū dicebant illis; Quid faci
tis quod non licet in sabbatis? Et respondens ihs.
ad eos dixit; Non hoc legistis quod fecit dauid
cū esurisset ipse et qui cum eo erant? quomo
do intrauit in domū dī. et panes propositi
onis sūpsit et manducauit. et dedit his qui cū
ipso erant? quos nō licebat mādu care. nisi tan
tū sacerdotibus? Et dicebat illis; Quia dns
ē filius hominis. etiam sabbati
lxlii cxvi cxxv Factū est autē et in alio sabbato ut intraret in
synagogam et doceret. et erat ibi homo. et ma
nus eius dextera erat arida; Obseruabant
autē scribe et pharisei si in sabbato curaret. ut
inuenirent unde accusarent illum; Ipse ue
ro sciebat cogitationes eorū. et ait homini q
habebat manū aridam; Surge. et sta in me
dium; Et surgens stetit; Ait autē ad illos ihs;
Interrogo uos. si licet sabbatis benefacere. an
male? Animā saluā facere. an pdere;
Et circū spectis omnib; dixit homini; Extende
manū tuam; Et extendit. et restituta est ma
nus eius; Ipsi autē repleti sunt insipientia.

et conloquebantur adinuicem quidnam fa
cerent de ihu;

l xliii / m cxlviii / m lxvi Factū est autē in illis dieb; exiit in montē orare
et erat pnoctans in oratione di·

l xliiii / m lxxx / m xxx Et cū dies factus eēt. uocauit discipulos suos. et
elegit xii. ex ipsis quos & ad apostolos nomina
uit. Symonem. quē cognominauit Petrum. &
Andream frēm eius. Iacobum. & Iohannem.
Philippum. & Bartholomeum. Matheum. &
Thomā. Iacobum alphei. & Symonem qui
uocabatur zelotes. Iudam iacobi. et Iudam
scarioth. qui fuit proditor;

l xlv / m xxiii / m xxii / l xlvi Et descendens cū illis stetit in loco campestri. et
turba discipulorū eius. et multitudo copiosa
plebis. ab omī iudea et hierlm. et maritima. &
tyri. et sidonis. qui uenenerant ut audirent
eū. et sanarentur a languorib; suis; Et qui uexa
bantur ab spiritib; inmundis. curabantur; Et
omis turba querebat eū tangere. quia uirtus
de illo exiebat. et sanabat omīs;

l xlvi / m xxv Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos. dicebat;
Beati pauperes. quia urm̄ est regnum di;

l xlvii ch xxxviii Beati qui nunc esuritis: quia saturabimini;
l xlviii ch xxvi Beati qui nunc fletis: quia ridebitis.
l xlviiii ch xxx Beati eritis cum uos oderint homines. et cum separa
uerint uos et exprobrauerint: et eiecerint
nomen uestrum tamquam malum propter filium hominis:
Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces
uestra multa est in caelo; Secundum haec enim faciebant
prophetis patres eorum.
l l Verumtamen uae uobis diuitibus: qui habetis
consolationem uestram; Vae uobis qui saturati
estis: quia esurietis; Vae uobis qui ridetis nunc:
quia lugebitis et flebitis.
l li Vae cum bene uobis dixerint omnes homines: secundum
haec faciebant pseudoprophetis patres eorum;
lii Sed uobis dico qui auditis: diligite inimicos uestros:
benefacite his qui uos oderunt; Benedicite
maledicentibus uos: orate pro calumniantibus uos;
l iii ch xxvii Et qui te percutit in maxillam: praebe et alteram; Et ab
eo qui aufert tibi uestimentum: etiam tunicam
noli prohibere; Omni autem petenti te tribue: et
l iiii qui aufert quae tua sunt: ne repetas.
ch liiii Et prout uultis ut faciant uobis homines: et uos

facite illis similiter;
Et si diligitis eos qui uos diligunt. que uobis
est gratia? Nam et peccatores diligentes se diligunt;
Et si benefeceritis his qui uobis benefaciunt?
que uobis est gratia? Siquidem et peccatores hoc
faciunt; Et si mutuum dederitis his a quibus
speratis recipere. que gratia est uobis? Nam et
peccatores peccatoribus fenerantur. ut recipi
piant equalia. Verumtamen diligite inimi
cos uestros. et benefacite. et mutuum date. nihil inde
sperantes; Et erit merces uestra multa. et eritis
filii altissimi. quia ipse benignus est super in
gratos et malos; Estote ergo misericordes. sicut
et pater uester misericors est;
Ilvi cxli Nolite iudicare. et non iudicabimini; Nolite con
depnare. et non condepnabimini; Dimittite. et
dimittemini; Date. et dabitur uobis; Mensu
ram bonam et confertam et coagitatam. et superflu
entem. dabunt in sinum uestrum; Eadem uero mensura
qua mensi fueritis. remetietur uobis.
Ilxii clvi Dicebat autem illis et similitudinem; Numquid po
test cecus cecum ducere? nonne ambo in foueam

Ī lviii ōl xc l cxviii cadent. Non est discipulus sup magistrum;
Perfectus aut omis erit: si sit sicut magister eius
Ī lviii ōl i Quid aut uides festucam in oculo fris tui: trabē
aut quę in oculo tuo est n consideras? Et quo
modo potes dicere fri tuo. frater sine eiciā
festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo tra
bem n uides? Hypocrita: eice primu trabem
de oculo tuo: & tunc pspicies ut educas festu
cam de oculo fratris tui;
Ī lx ōl viii Non est eni arbor bona que facit fructus ma
los: neq; arbor mala faciens fructu bonum;
Ī lxi ōl viii Unaqueq; eni arbor: de fructu suo cognoscitur;
Neque eni de spinis colligunt ficus: neq; de
rubo uindemiant uuam;
Bonus homo: de bono thesauro cordis sui p
fert bonu; Et malus homo: de malo thesau
ro pfert malu; Ex habundantia eni cordis
os loquitur;
Quid aut uocatis me dne dne: et n faci Ī lxiii ōl viii l cxvi
tis que dico? Omis qui uenit ad me & au
dit sermones meos. et facit eos: ostendā uobis
cui similis est;

I lxiiii / M lxi Similis est homini edificanti domū: qui fo
dit inaltū. et posuit fundamentum supra pe
tram; Inundatione autem facta. illisum est
flumen domui illi: et non potuit eam mouere.
Fundata enī erat supra petram; Qui aūt audit
et non facit. similis est homini aedificanti domū
suā supra petrā sine fundamto: in quā illisus est
fluuius et continuo cecidit: et facta est ruina
domus illius magna. **Caplm. VII.**

I lxv / M lxiiii / I xxxvii Cum aūt implessꝫ omīa uerba sua in aures plebis:
intrauit in capharnaum. Centurionis aūt seruus
cuiusdam male habens erat moriturus: qui illi
erat ṗtiosus. Et cū audissꝫ de ihū. misit ad eum
seniores iudeorū: rogans eū ut ueniretꝫ et sa
naretꝫ seruum eius; At illi cū uenissent ad ihm.
rogabant eū sollicite dicentes ei: quia dignus
est ut hoc illi prestes; Diligit enī gentē nram: et sy
nagogam ipse aedificauit nobis; Ihs aūt ibat
cum illis; Et cū iam n̄ longe essꝫ a domo: misit a
sit ad eū centurio amicos dicens; Dne. noli
uexari. Non enī dignus sū: ut sub tectū me
um intres; Propṫ quod et me ipsū non sum

dignũ arbitratus ut uenire ad te. sed dic uerbo.
et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potes
tate constitutus. habens sub me milites. Et dico hu
ic uade. et uadit. Et alio ueni. et uenit. Et seruo
meo fac hoc. et facit. Quo audito ihs miratus est.
et conuersus sequentibus se turbis dixit. Amen dico
uobis. nec in isrl tantam fidem inueni.

l lxvi lxvi Et reuersi qui missi fuerant domum. inuenerunt
seruum. qui languerat sanum.

l lxvii Et factum est deinceps. ibat in ciuitatem quae uocatur
naim. et ibant cum illo discipuli discipuli eius. et
turba copiosa. Cum autem adpropinquarent portae ciui
tatis. ecce defunctus efferebatur filius unicus ma
tris suae. Et haec uidua erat. et turba ciuitatis mul
ta cum illa. Quam cum uidisset ihs. misericordia motus sup
eam. dixit illi. Noli flere. Et accessit. et tetigit lo
culum. Hi autem qui portabant. steterunt. Et ait.
Adolescens. tibi dico. surge. Et resedit qui erat mor
tuus. et coepit loqui. et dedit illum matri suae. Acce
pit autem omnes timor. et magnificabant dnm dicen
tes. Quia propheta magnus surrexit in nobis. et
quia ds uisitauit plebem suam.

l. lxvii Et exiit hic ſermo in uniuerſam iudeā de eo: et
omnem circa regionem.
l. lxviii d eu Et nuntiauerunt iohanni diſcipuli eiuſ de
omnib; hiſ: et conuocauit duoſ de diſcipuliſ ſuiſ
iohanneſ: et miſit ad ihm dicenſ: Tu eſ qui uen
turuſ eſ. an aliū expectamuſ: Cū autē ueniſſent
ad eū uiri: dixerūt; Iohanneſ baptiſta miſit noſ
ad te dicenſ; Tu eſ qui uenturuſ eſ. an aliū expec
tamuſ: In ipſa autē hora. curauit multoſ a lan
guoribuſ et plagiſ. et ſpiritibuſ maliſ: et cecis
multiſ donauit uiſum; Et reſpondenſ dixit
illiſ: Euntes renuntiate iohanni: que uidiſ
tiſ et audiſtiſ; Ceci uident: claudi ambulant:
lepſi mundantur; Surdi audiunt: mortui re
ſurgunt: pauperes euuangelizantur; Et beatuſ
eſt qui nō fuerit ſcandalizatuſ in me; Et cū diſceſ
ſiſſent nuntii iohanniſ: cepit dicere de iohanne
ad turbaſ; Quid exiſtiſ in deſertū uidere: Arun
dinē uento moueri: Sed quid exiſtiſ uidere:
hominē mollib; ueſtimentiſ indutum: Ecce
q in ueſte p̄tioſa ſunt. et deliciiſ: in domibus
regū ſunt; Sed quid exiſtiſ uidere: Prophetā:

Vtiq; dico uobis. et plus quã propheta;
l lxx ciii ci Hic est de quo scriptũ est; Ecce mitto angelũ me
um ante faciem tuam. qui pparabit uiam
tuam ante te;
l lxxi cxiii Dico eñ uobis. maior int natos mulierũ prophe
ta iohanne baptista nemo est; Qui aut̃ mi
nor est in regno dĩ. maior est illo.
l lxxii Et omis populus audiens et publicani iustifica
runt dñm. baptizati baptismo iohannis;
Pharisei aut̃ et legisperiti consiliũ dĩ spreue
runt in semet ipsos. non baptizati ab eo; Ait aũt dñs;
l lxxiii cvii Cui ergo similes dicã homines generationis hu
ius. & cui similes sunt. Similes sunt pueris seden
tibus in foro et loquentibus ad inuicẽ. et dicen
tibus; Cantauimus uobis tibiis. et n saltastis. la
mentauimus. et n plorastis; Venit eñ iohannes
baptista neq; manducans panẽ neq; bibens ui
num. et dicitis demoniũ habet; Venit filius
hominis manducans et bibens. et dicitis; Ecce
homo deuorator. et bibens uinũ. amicus pub
licanorũ et peccatorũ; Et iustificata est sapien
tia ab omib; filiis suis.

I lxxiiii
di cclxxvi
ii
di clvii
I ccviii

Rogauit aut illum quidā phariseꝰ ut manducaret
cum illo; Et ingressus domū pharisei: discubuit; Et ecce
mulier quę erat in ciuitate peccatrix: ut cognouit
qd accubuit in domo pharisei: attulit alabastrum
unguenti: et stans retro secus pedes eius. lacrimis cę
pit rigare pedes eius: et capillis capitis sui tergebat: et
osculabatur pedes eius: et unguento unguebat;
Videns aut phariseus qui uocauerat eū. ait intra se:
dicens. Hic si eēt ppheta: sciret utiq; quę et qualis
mulier esset quę tangit eum: quia peccatrix est;
Et respondens ihs: dixit ad illum; Symon: habeo
tibi aliquid dicere; At ille ait; Magister dic; Duo de
bitores erant cuidā feneratori: unus debebat de
narios quingentos: alius quinquaginta; Non ha
bentibus illis unde redderent: donauit utrisque;
Quis ergo eū plus diligit: Respondens symon: dixit;
Estimo: quia is cui plus donauit; At ille dixit ei Rec
te iudicasti; Et conuersus ad mulierē: dixit symoni;
Vides hanc mulierē: Intraui in domū tuā: aquā pe
dibus meis n̄ dedisti; Hęc aut lacrimis rigauit pedes
meos: et capillis suis tersit; Osculū mihi n̄ dedisti; Hęc
aut ex quo intraui n̄ cessauit osculari pedes meos;

Oleo caput meũ non unxisti. hęc aũt unguento
unxit pedes meos. Propt qđ dico tibi; Remittunt
ei peccata multa; qm̃ dilexit multũ; Cui aũt mi
nus dimittitur. minus diligit; Dixit aũt ad illã;
Remittuntur tibi peccata; Et ceperũt qui simul ac
cumbebant dicere intra se; Quis est hic qui etiã
peccata dimittit. Dixit aũt ad mulierẽ; Fides
tua te saluam fecit. uade in pace **Caplm̃. viii**
Ł lxxv Et factũ est deinceps. et ipse iter faciebat p ciuitates
et castella. predicans et euuangelizans regnũ dĩ
et duodecim cũ illo. et mulieres aliquę quę erant
curatę a spiritib; malignis. et infirmitatibus.
maria quę uocatur magdalenę. de qua demonia
septẽ exierant. et iohanna uxor chusae. procurato
ris herodis. et susanna. et alię multę. quę minis
trabant eis de facultatibus suis.
Ł lxxvi / ɔh cxxxi / ii / m xxxvi Cum aũt turba plurima conueniret. et de ciuita
tibus properarent ad eum. dixit p similitudinẽ;
Exiit qui seminat. seminare semen suum. Et dũ semi
nat. aliud cecidit secus uiam. et conculcatũ est.
et uolucres cęli comederũt illud; Et aliud cecidit
supra petrã. et natũ aruit. quia nõ habebat humorẽ;

Et aliud cecidit inter spinas: et simul exorte
spine suffocauerunt illud; Et aliud cecidit inter
ram bonam: et ortum fecit fructum centuplum; Hec di
cens clamabat; Qui habet aures audiendi: au
diat; Interrogabant eum discipuli eius: que esset
hec parabola; Quibus ipse dixit; Vobis datum est
l lxxvii nosse misterium regni dei;
di cxxxiii
di xxxvii
l c viiii
Ceteris autem in parabolis: ut uidentes non uideant:
et audientes non intelligant;
l lxxviii
di cxxxv Est autem hec parabola; Semen est uerbum dei; Qui
di xxxviii autem secus uiam. hi sunt qui audiunt: deinde ue
nit diabolus. et tollit uerbum de corde eorum: ne
credentes salui fiant. Nam qui supra petram. qui
cum audierint cum gaudio suscipiunt uerbum:
Et hi radices non habent. quia ad tempus credunt:
et in tempore temptationis recedunt; Quod autem in
spinis cecidit. hi sunt qui audierunt: et a sollicitu
dinibus. et diuitiis et uoluptatibus uite euntes
suffocantur: et non referunt fructum; Quod autem
in bona terra: hi sunt qui in corde bono et ob
timo audientes uerbum retinent: et fruc
tum adferunt in pacientia;

I lxxviii · di xxxii · di xxviii · l cxxxiii

Nemo autem lucernam accendens operit eam vase
aut subtus lectum ponit · sed supra candelabrum
ponit · ut intrantes videant lumen ·

I lxxx · di xcii · di xl

Non enim est occultum quod non manifestetur · nec absconditum quod non cognoscatur · et in palam veniat ·

I lxxxi · di cxxxii

Videte ergo quomodo audiatis; qui enim habet dabitur illi · et quicumque non habet · etiam quod putat
se habere auferetur ab illo ·

I lxxxii · di cxxx · di xxxv

Venerunt autem ad illum mater et fratres eius · et non poterant
adire eum prae turba · Et nuntiatum est illi · mater
tua et fratres tui stant foris · volentes te videre · Qui
respondens · dixit ad eos; Mater mea et fratres mei hi
sunt · qui verbum dei audiunt et faciunt ·

I lxxxiii · di lxviii · di xlvii

Factum est autem in una dierum · et ipse ascendit in naviculam et discipuli eius; Et ait ad illos; Transfretemus trans stagnum · et ascenderunt; Navigantibus
autem illis · obdormivit; Et descendit procella venti
in stagnum · et conplebantur fluctibus · et periclitabantur; Accedentes autem suscitaverunt eum · dicentes ·
Praeceptor perimus; At ille surgens increpavit
ventum et tempestatem aquae · et cessavit · et facta est
tranquillitas; Dixit autem illis; Ubi est fides vestra?

Qui timentes mirati sunt: dicentes ad inuicē;
Quis putas hic est. quia & uentis imperat et
mari: et obediunt ei. Et nauigauerunt autē
ad regionē gerassenorū: que est contra gali
leam; Et cū egressus esset ad terrā: occurrit illi
uir quidā qui habebat demonium iam tem
poribus multis. et uestimento non induceba
tur: neq; in domo manebat. sed in monumentis;
Is ut uidit ihm procidit ante illū: et exclamans
uoce magna dixit; Quid mihi et tibi est ihu
fili di altissimi: Obsecro te: ne me torqueas.
Precipiebat enī spiritui inmundo: ut exiret ab
homine; Multis enī temporibus arripiebat
illū: et uinciebatur catenis. et cōpedibus cus
toditus: et ruptis uinculis agebatur a demo
nio in deserto; Interrogauit autē illū ihs dicens
Quod tibi nomē est: At ille dixit; Legio; quia intra
uerant demonia multa in eum; Et rogabant
illū. ne imperaret illis: ut in abissū irent; Erat
autē ibi grex porcorū multorū pascentiū in
monte: et rogabant eū ut permitteret eis in illos
ingredi. et permisit illis; Exierunt ergo demonia

ab homine · et intrauerunt in porcos · et impe
tu abiit grex p̄ preceps in stagnū · et suffocatus
est; Quod ut uiderunt factum · qui pascebant
fugerunt · et nuntiauerunt in ciuitate · et in
uillas; Exierunt autē uidere q̄d factū est · Et
uenerunt ad ihm · et inuenerunt hominē se
dentē a quo demonia exierant uestitū ac sana
mente ad pedes eius · et timuerunt; Nuntia
uerunt autē illis et qui uiderant · quomodo sa
nus factus eēt a legione; Et rogauerunt illum
omīs multitudo regionis gerassenorū ut dis
cederet ab ipsis · quia timore magno tenebantur ·
L lxxxiiii ii oi xlviii Ipse autē ascendens nauim · reuersus est; Et rogabat
illū uir a quo demonia exierant · ut cū eo esset;
Dimisit autē eū ihs · dicens; Redi domū tuam · et narra
quanta tibi fecit ds̄;
L lxxxv d lxxxiiii ii oi xlviiii Factū est autē cum redisset ihs · excepit illū turba · e
rant enī omīs expectantes eum · et ecce uenit uir ·
cui nomen iairus · et ipse princeps synagoge e
rat; Et cecidit ad pedes ihu · rogans eū ut intraret
in domū eius · quia filia unica erat illi · fere anno
rū duodecim · et hec moriebatur; Et contigit dū

iret. a turbis comprimebatur; Et mulier que
dam erat in fluxu sanguinis ab annis duo
decim. que in medicos erogauerat omnem sub
stantiã suam. nec ab ullo potuit curari. Ac
cessit retro. et tetigit fimbriã uestimenti eius.
et confestim stetit fluxus sanguinis eius; Et ait
ihs; Quis est qui me tetigit. Negantibus autem
omnib; dixit petrus. et qui cũ illo erant; Precep
tor. turbe te comprimunt. et affligunt. et di
cis quis me tetigit. Et dixit ihs. Tetigit me a
liquis; Nã et ego noui uirtutẽ de me exisse.
Videns autem mulier quia n̄ latuit. tremens ue
nit et procidit ante pedes illius. et ob quã causam
tetigerat eũ. indicauit corã omni populo. et
quemadmodũ confestim sanata sit; At ipse dixit
illi; Filia. fides tua te saluã fecit. uade in pace;
Adhuc illo loquente. uenit quidã ad principe
synagoge. dicens ei; Quia mortua est filia tua.
noli uexare illũ; Ihs autem audito hoc uerbo.
respondit patri puelle. Noli timere. crede tantũ.
et salua erit. Et cũ uenisset domũ. non p̄misit
intrare secũ quemquã. nisi petrũ. et iacobum

et iohannē. et patrem. et matrē puellę; Fle
bant autē omnes: & plangebant illam; At ille dix;
Nolite flere: non enim est mortua: sed dormit; Et
deridebant eū: scientes quia mortua esset:
Ipse autē tenens manū eius: clamauit dicens.
Puella. surge; Et reuersus est sps eius. et sur
rexit continuo: et iussit illi dari manduca
re; Et stupuerūt parentes eius: quib; pcepit
ne alicui dicerent. qd factū erat. Caplm. ix.
L lxxxvi Mt lxxxviii Mr lxxviii Conuocatis autē duodecim apostolis. dedit
illis uirtutē & potestatē sup omīa demonia:
& ut languores curarent: Et misit illos pdi
care regnū dī: et sanare infirmos.
L lxxxvii Mt lxxxvi Mr liii Io cx Et ait ad illos: Nihil tuleritis in uia: neque
uirgā. neque perā. neque panē. neque pecu
niam: neq; duas tunicas habeatis: Et in quā
cūq; domū intraueritis. ibi manete: et in
de ne exeatis.
L lxxxviii Mt lxxxv Mr lv Et quicumq; nō receperint uos: exeuntes de ciui
tate illa. etiam puluerē pedū uestrorum ex
cutite in testimonium supra illos.
L lxxxviiii Mr lvi Egressi autē circuibant p castella: euange

lizantes et curantes ubique;

L xc Mt cxlii M lvii Audiuit aut herodes tetrarcha omnia que fiebant
ab eo: et hesitabat eo quod diceretur a quibusdam:
quia iohannes surrexit a mortuis: A quibusdam
uero quia helias apparuit: ab aliis aut quia
propheta unus de antiquis surrexit; Et ait hero
des: Iohannem ego decollaui: quis aut est iste de
quo ego audio talia: Et querebat uidere eum;

L xci M lxi Et reuersi apostoli: narrauerunt illi quecumq; fecerunt:

L xcii Mt cxlvi I xlvii Et adsumptis illis recessit seorsum in locum desertum
qui est bethsaidae; Quod cum cognouissent turbe:
secute sunt illum; Et excepit illos: et loquebatur
illis de regno dei: et eos qui cura indigebant
sanabat;

L xciii Mt cxlvii M lxiii I xlviii Dies aut ceperat declinare: et accedentes duo
decim dixerunt illi; Dimitte turbas: ut euntes
tes in castella uillasq; que circa sunt diuer
tant ut inueniant escas: quia hic in loco deser
to sumus; Ait aut ad illos: Vos date illis man
ducare; At illi dixerunt; Non sunt nobis plus
quam quinq; panes: et duos pisces: nisi forte nos
eamus et emamus in omnem hanc turbam escas;

Erant aut fere. uiri quinq; milia; Ait aut addis
cipulos suos; Facite illos discu(m)bere p conuiuia
quinquagenos; Et ita fecer(un)t; Et discubere fecer(un)t
om(ne)s. Acceptis aut quinq; panib; . et duobus pisci
bus. respexit in celu(m). et benedixit illos. et fregit. &
distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas;
Et manducauerunt om(ne)s. et saturati sunt; Et sub
latu(m) est qd sup fuit illis fragmentoru(m). cophini
duodecim

Lxciiii Mt clxvi Mr lxxxii Io lxxiii Et factu(m) est cu(m) solus ess& orans. erant cu(m) illo et dis
cipuli; Et int(er)rogauit illos dicens; Que(m) me dicunt
esse turbe. At illi responderunt. et dixerunt;
Johanne(m) baptistam. alii aut heliam. alii q(ui)a
p(ro)pheta unus de priorib; surrexit; Dixit aut
illis; Vos aut que(m) me e(ss)e dicitis. Respondens
petrus dixit. xp(istu)m di;

Lxcv Mt clxviii Mr lxxxiii Et ille increpans illos. p(rae)cepit ne cui dicerent hoc.
dicens. Q(uia) oportet filiu(m) hominis multa pati. et rep
bari a seniorib; et principib; sacerdotu(m). et scri
bis. et occidi. et tertia die resurgere.

Lxcvi Mt clxx Mr lxxxv Dicebat aut ad om(ne)s; Si quis uult post me uenire.
abneget seipsu(m). et tollat cruce(m) sua(m) cotidie. et sequa

tur me; Qui enim uoluerit animā suā saluam
facere: pdet illam; Nam qui pdiderit animā
suam pp̄ter me: saluam faciet illam; Quid enī
pficit homini si lucretur uniuersum mun
dū. se autē ipsum pdat. et detrimentū sui faciat?
Lxxvii ꝯ xc iiii ꝯ lxxxvi Namque qui me erubuerit. et meos sermones: hunc
filius hominis erubescet: cū uenerit in maies
tate sua et patris. et scorum angelorum;
Lxxviii ꝯ lxxii ꝯ lxxxvii Dico autē uobis: uere sunt aliqui hic stantes.
qui non gustabunt mortē: donec uideant ~~uide~~
~~ant~~ regnum di
viiii Factū est autē post hec uerba fere dies octo: et as
sumpsit petrū et iacobū. et iohannē: et ascendit
in montē ut oraret; Et facta est dū oraret: speci
es uultus eius altera: et uestitus eius albus re
fulgens: et ecce duo uiri loquebantur cū illo;
Erant autē moyses & helias uisi in maiestate:
et dicebant excessū eius quē completurus e
rat in hierusalem. Petrus uero et qui cū illo erant
grauati erant somno. Et euigilantes uiderūt
maiestatē eius: et duos uiros qui stabant cum
illo; Et factū est dū discederent ab illo: ait

petrus ad ihm; Preceptor. bonum est nos hic
esse. et faciamus tria tabernacula; Unum tibi.
et unum moysi. et unum helie. Nesciens quid dice
ret. Hec autem illo loquente. facta est nubes et
obumbrauit eos. et timuerunt intrantibus
illis in nube; Et uox facta est de nube dicens.
hic est filius meus dilectus. ipsum audite; Et dum fieret
uox. inuentus est ihs solus. et ipsi tacuerunt. et
nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his.
que uiderant

Lxxviiii ā clxxiiii di xi Factum est autem in sequenti die descendentibus illis
de monte. occurrit illi turba multa. & ecce uir
de turba exclamauit dicens. Magister. obse
cro te respice (in filium meum) quia unicus est mihi; Et ecce sps
apprehendit illum. et subito clamat. et elidit. et
dissipat eum cum spuma. et uix discedit dilani
ans eum; Et rogaui discipulos tuos ut eicerent
illum. et non potuerunt. Respondens autem ihs dixit.
O generatio infidelis et peruersa. usque quo ero a
pud uos. Adduc huc filium tuum. Et cum accederet.
elisit illum demonium. et dissipauit; Et increpa
uit ihs spm inmundum. et sanauit puerum. et

Lc reddidit illum patri eius·
m lxxv Stupebant autē omſ· in magnitudine dī
Lci Omnibuſq; mirantib; in omnib; quę faciebat· dixit ad
mt clxxvi m cciii diſcipuloſ ſuoſ· Ponite uoſ in cordib; uriſ ſermo
neſ iſtoſ; Filiuſ enī hominiſ futurū eſt ut tradatur
in manuſ hominū; At illi ignorabant uerbū
iſtud· et erat uelatū ante eoſ ut nō ſentirent il
lud· et timebant eum interrogare de hoc uerbo;
Lcii mt clxxvii m ccv Intrauit autē cogitatio in eoſ· quiſ eorū maior
eſſet; At ihſ uidenſ cogitationeſ cordiſ illorum.
adprehendenſ puerū ſtatuit illū ſecuſſe· et ait il
liſ; Quicumq; ſuſceperit puerū iſtū in nomine
meo· me recipit; Et quicumq; me receperit· recipit
eū qui me miſit· Nā qui minor eſt inter omneſ
uoſ· hic maior eſt;
Lciii m ccvii Reſpondenſ autē iohanneſ· dixit; Preceptor uidi
muſ quendā in nomine tuo eicientē demonia.
et prohibuimuſ eum· quia nō ſequitur nobiſcum;
Et ait ad illū ihſ· Nolite prohibere; Qui enī non eſt
aduerſū uoſ· pro uobiſ eſt;
Lciiii Factū eſt autē dū complerentur dieſ aſſumptionis
eiuſ· et ipſe faciem ſuā firmauit ut iret hierſlm

Et misit nuntios ante conspectū suū. et euntes
intrauerunt in ciuitatē samaritanorū ut p̄pa
rarent illi. et non receperunt eū. quia facies eius
erat euntis hierl̄m. Cū uidissent autē discipuli
eius. iacobus & iohannes. dixer̄t. Dn̄e. uis di
cimus ut ignis de cęlo descendat. et consumat
illos. Et conuersus. increpauit illos. dicens.
Nescitis cuius sp̄s estis. Filius hominis n̄ uenit
animas p̄dere. sed saluare. Et abier̄t in ali
ud castellum.
l cv dl xxviii Factū est autē ambulantib; illis in uia. dixit
quidā ad illū. Sequar te quocūq; ieris. Et ait
illi ih̄s. Vulpes foueas habent. et uolucres cęli
nidos. filius autē hominis n̄ habet ubi caput re
l cvi clinet. Ait autē ad alterū. Sequere me. Ille
autē dixit. Dn̄e. p̄mitte mihi primū ire. & sepe
lire patrē meum. Dixitq; ei ih̄s. Sine. ut mor
tui sepeliant mortuos suos. Tu autē uade. ad
nuntia regnū di. Et ait alter. Sequar te dn̄e.
sed primū p̄mitte mihi renuntiare his qui do
mi sunt. Ait ad illū ih̄s. Nemo mittens manū
suā in aratrū. et aspiciens retro. aptus est regno

Caplm. X.

l c vii — di; Post hec autē designauit dns̄ & alios sep
tuaginta duos. et misit illos binos ante faciem
suā in omem ciuitatē et locū quo erat ipse uen
turus. et dicebat illis;

l c viii / d lxxviii — Messis quidē multa. operarii autē pauci. Rogate
ergo dnm̄ messis. ut mittat operarios in mes
sem suam.

l c viiii / d lxxvi — Ite, Ecce ego mitto uos. sicut agnos inter lupos.

l c x / d lxxx ii / d liii — Nolite portare sacculum. neque peram. neque
calciamenta. & neminē per uiā salutaueritis.

l c xi / d lxxxiii — In quacūq; domū intraueritis. primū dicite,
Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis.
requiescet sup illā pax uřa. Sin autē. ad uos re
uertetur.

l c xii / d lxxxiii / d liiii — In eadem autē domo manete. edentes et bibentes
que apud illos sunt. Dignus est enī operarius
mercede sua. Nolite transire de domo in domū;

l c xiii — Et in quācumq; ciuitatē intraueritis. et susce
perint uos. manducate que adponuntur
uobis. et curate infirmos qui in illa sunt. et

l c xiiii / d lxxxv / d lv — dicite illis. adppinquabit in uos regnū dī.
In quācūq; ciuitatē intraueritis. et non

receperint uos. exeuntes in plateas eius dicite.
etiam puluerem qui adhesit uobis de ciuita-
te uia extergimus in uos; Tamen hoc scitote.
quia adppinquauit regnū dī; Dico uobis. qz
sodomis in die illa remissius erit. quam illi ciuitati;
[l c xv / c c viii] Ve tibi corrozaim; ue tibi bethsaida. quia
si in tyro et sidone factę fuissent uirtutes quę
in uobis factę sunt. olim in cilicio & cinere
sedentes penitterent; Verumtamen tyro et
sidoni remissius erit in iudicio quā uobis;
Et tu capharnaū usque ad celū exaltata. usq;
ad infernum demergeris;
[l c xvi / c c xviii / c c xvi / l c x] Qui uos audit. me audit; Et qui uos spernit. me
spernit; Qui aut me spernit. spernit eū qui me
misit.
[l c xvii] Reuersi sunt aut septuaginta duo cū gaudio. di-
centes; Dne. etiam demonia subiciuntur no-
bis in nomine tuo; Et ait illis; Videbā satanan
sicut fulgur de caelo cadentē; Ecce dedi uobis
potestatē calcandi supra serpentes et scorpio
nes. et supra omnem uirtutē inimici. et nihil
uos nocebit; Verumtamen in hoc nolite gaudere

quia sp̃s uobis subiciuntur; Gaudete autẽ.
quod nomina uestra scripta sunt in caelo;
Lcxviii dcx In ipsa hora exultauit spũ sc̃o. et dixit; Confi
teor tibi pater dñe caeli & terrę. quia abscon
disti haec a sapientib; et prudentibus. et reue
lasti ea paruulis; Etiam pater. quia sic pla
cuit ante te.
Lcxviiii dcxi lxxx Omnia mihi tradita sunt a patre meo. et nemo scit
qui sit filius hominis nisi pater. et qui sit pat nisi
filius. et cui uoluerit filius reuelare.
Lcxx dcxxiii Et conuersus ad discipulos suos. dixit; Beati ocu
li qui uident. quae uos uidetis; Dico enim uobis.
quod multi prophetae & reges uoluerunt uidere
quae uos uidetis. et non uiderunt; Et audire quae
auditis. et non audierunt;
Lcxxi dcxcii dcvii Et ecce quidam legis peritus surrexit. temptans illum
et dicens; Magister. quid faciendo uitam aeter
nam possidebo; At ille dixit ad eum; In lege quid
scriptum est. quomodo legis; Ille respondens.
dixit; Diliges dñm dm̃ tuum ex toto corde
tuo. et ex tota anima tua. et ex omnib; uirib;

tuis. et ex omni mente tua. et proximum tuum sicut
te ipsum. Dixitque illi. Recte respondisti. hoc fac
et uiues.
Lxxxii Ille autem uolens iustificare se ipsum. dixit ad ihesum.
Et quis est meus proximus? Suspiciens autem ihesus dixit.
Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho.
et incidit in latrones. Qui etiam dispoliauerunt
eum. et plagis impositis abierunt. semiuiuo relicto.
Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem
uia. et uiso illo praeteriuit. Similiter et leuita cum
esset secus locum. et uideret eum. pertransiit. Samari-
tanus autem quidam iter faciens. uenit secus eum. et
uidens eum misericordia motus est. Et appropians
alligauit uulnera eius. infundens oleum et ui-
num. Et imponens illum in iumentum suum. duxit
in stabulum. et curam eius egit. Et altera die pro-
tulit duos denarios. et dedit stabulario. et
ait. Curam illius habe. et quodcumque supererogaue-
ris. ego cum rediero reddam tibi. Quis horum
trium uidetur tibi proximus fuisse illi qui inci-
dit in latrones? At ille dixit. Qui fecit mise-
ricordiam in illum. Et ait illi ihesus. Vade et tu fac

simulitter;
Factū est autē dū irent. et ipse intrauit in quod
dā castellū. et mulier quedā martha nomine
excepit illum in domū suā; Et huic erat
soror nomine maria. que etiā sedens secus
pedes dn̄i audiebat uerbū illius; Martha
autē. satagebat circa frequens ministerium;
Que stetit. et ait; Dn̄e. non est tibi curę quod so
ror mea reliquid me solā ministrare. Dic ergo
illi. ut me adiuuet; Et respondens. dixit
illi dn̄s; Martha. martha. Sollicita es. et tur
baris erga plurima; Porro. unū est necessa
rium; Maria optimā partē elegit. quę
non auferetur ab ea; Caplm. xi.

l cxxi
d xl

Et factū est cū eēt in loco quodā orans. ut ces
sauit. dixit unus ex discipulis eius ad eum;
Dn̄e doce nos orare sicut iohannes docuit disci
pulos suos; Et ait illis; Cū oratis dicite;
Pat̄ sc̄ificetur nomē tuū. Panē nr̄m cotidianū da
nob̄ cotidie. et dimitte nob̄ peccata nr̄a. Siquid
de. et ipsi dimittimus omi debenti nobis;
Et ne nos inducas in temptatione. Sed libera nos

lcxxiiii a malo; Et ait ad illos: Quis uestrum habebit
amicum. et ibit ad illum media nocte et dicet illi?
Amice commoda mihi tres panes. quoniam amicus meus
uenit de uia ad me. et non habeo quod ponam ante
illum? Et ille deintus respondens dicat. Noli
mihi molestus esse. iam ostium clausum est. et pu
eri mei mecum sunt in cubili. non possum surgere et
dare tibi? Et ille si perseuerauerit pulsans. dico
uobis et si non dabit illi. surgens eo quod amicus eius
sit; propter improbitatem tamen eius surget. et dabit illi
quot quot habet necessarios;

lcxxv
liii Et ego uobis dico: Petite: et dabitur uobis: Que
rite: et inuenietis: Pulsate: et aperietur uobis;
Omnis enim qui petit accipit. et qui querit inuenit.
et pulsanti aperietur; Quis autem ex uobis patrem
petit panem. numquid lapidem dabit illi? Aut piscem?
numquid pro pisce serpentem dabit illi? Aut si peti
erit ouum? numquid porriget illi scorpionem? Si
ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare fi
liis uestris. quanto magis pater uester de celo dabit
lcxxvi spiritum bonum petentibus se?
cxxviii Et erat eiciens demonium. et illud erat mutum;

Et cũ eiecisset demoniũ. loquutus est mutus; et
admirate sunt turbe;
L cxxvii M cxxi M xxxii Quidã autẽ ex eis dixerũt; In beelzebub principe
demoniorũ. eicit demonia;
L cxxviii M cxxvii Et alii temptantes. signũ de celo querebant ab eo;
L cxxviiii M cxxii M xxxiii Ipse autẽ ut uidit cogitationes eorũ; dixit eis; Omne
regnũ in se ipsũ diuisũ desolabitur; & domus su
pra domũ cadet; Si autẽ et satanas in se ipsũ diui
sus est. quomodo stabit regnũ ipsius. quia dicitis
in beelzebub eicere me demonia; Si autẽ ego in be
elzebub eicio demonia; filii uestri in quo eiciunt;
Ideo ipsi iudices uestri erunt; Porro. si in digito di
eicio demonia; profecto peruenit in uos regnũ di;
Cum fortis armatus custodit atrium suũ; in pa
ce sunt ea que possidet; Si autẽ fortior illo sup
ueniens uicerit eũ; uniuersa arma eius au
feret in quib; confidebat; et spolia eius distribu
et; Qui non est mecũ; aduersum me est; Et qui non
colligit mecum; dispergit;
L cxxx M cxxxviiii Cum inmundus sps exierit de homine; ambu
lat per loca inaquosa. querens requiem; et non inue
niens dicit; Reuertar in domũ meã; unde exiui;

Et cū uenerit · inuenit scopis mundatā · ornatā; Et tunc
uadit & adsumit septē alios sp̄s nequiores se · et
ingressi habitant ibi; Et sunt nouissima hominis
illius · peiora prioribus;

lc xxxi Factū est autē cū hęc diceret · extollens quędam
mulier uocē de turba · dixit illi; Beatus uenter
qui te portauit · et ubera quę suxisti; At ille
dixit; Quin immo · Beati qui audiunt uer-
bum dī · & custodiunt illud;

lc xxxii mt cxxviii Turbis autē concurrentib; · cępit dicere; Gene-
ratio hęc generatio nequā est · Signū quęrit ·
& signū non dabitur illi · nisi signū ionę; Nam
sicut fuit ionas signū nineuitis · ita erit et filius
hominis generationi isti; Regina austri sur-
get in iudicio cū uiris generationis huius · et con-
dēpnabit illos · quia uenit ā finib; terrę audire
sapientiā salomonis; Et ecce plus quā salomon
hic; Viri nineuitę surgent in iudicio cū genera-
tione hac · & condēpnabunt illā · quia pęniten-
tiam egerunt · ad pdicationē ionę; & ecce plus iona hic;

lc xxxiii mt xxxii II mr xxxviiii Nemo lucernā accendit · & in abscondso ponit ne-
q; sub modio · sed supra candelabrū · ut qui in

grediuntur · lumen uideant;
L cxxxiiii d xlvii Lucerna corporis tui: est oculus tuus; Si oculus
tuus fuerit simplex: totū corpus tuū lucidum
erit; Si aūt nequā fuerit: etiam corpus tuū te
nebrosū erit · Vide ergo: ne lum̄ qđ in te est te
nebre sint; Si ergo corpus tuū totum lucidū fu
erit · n̄ habens aliquā partē tenebrarū: erit lu
cidū totū: et sicut lucerna fulgoris illuminabit te·
L cxxxv d cxxxvi Et cū loqueretur · rogauit illū quidā phariseus:
ut pranderet · apud se; Et ingressus recubuit;
Phariseus aūt · cepit intra se reputans dicere: qua
re n̄ baptizatus ēēt · ante prandiū; Et ait dns ad illū·
Nunc uos pharisei · qđ de foris est calicis & catini
mundatis: Qđ aūt intus est urm̄. plenū est rapi
na et iniquitate; Stulti: nonne qui fecit qđ
de foris est · etiam id qđ intus est fecit: Verunta
men · qđ sup est · date elemosinā: et ecce omīa mun
da sunt uobis;
L cxxxvi d ccxxxiiii Sed ve uobis pharisei: qui decimatis mentā · et
rutā · et omne holus: et p̄teritis iudiciū et carita
tē dī; Hec aūt oportuit facere: & illa non o
mittere;

Lcxxxvii dcccxxxviii dcxxxv Vae uobis pharisaeis. qui diligitis primas cathedras
in synagogis et salutationes in foro;

Lcxxxviii dcccxxxvii Uae uob(is) qui estis ut monumenta quae non apparent.
et homines ambulantes supra nesciunt;

Lcxxxviiii dcccxxxviii Respondens aut(em) quidam ex legis peritis. ait illi; Ma-
gister. haec dicens. etiam nobis contumeliam facis.
At ille ait; Et uob(is) legis peritis uae. quia honeratis ho-
mines honerib(us); quae portari non possunt. et ipsi uno
digito u(est)ro non tangitis sarcinas;

Lcxl dcccxxxviii Vae uob(is) qui aedificatis monumenta prophetarum. pa-
tres aut(em) u(est)ri occiderunt illos; Profecto testificamini.
quod consentitis operib(us) patrum u(est)rorum; Quoniam quidem
ipsi eos occiderunt. uos aut(em) aedificatis eorum sepulchra;

Lcxli dccxl Propterea et sapientia d(e)i dixit; Mittam ad illos p(ro)-
phetas et apostolos. et ex illis occident. et persequen-
tur. ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui ef-
fusus est a constitutione mundi. a generatione
ista; A sanguine abel. usq(ue) ad sanguinem zacha-
riae. qui periit inter altare et aedem; Ita dico uob(is).
requiretur ab hac generatione;

Lcxlii dcccxxxii Uae uob(is) legis peritis. quia tulistis clauem scientiae.
et ipsi non introistis. et eos qui introibant prohibuistis;

Lec xliii Cum hec ad illos diceret; ceperunt pharisaei et legis
periti grauiter insistere. et os eius opprimere. de mul
tis insidiantes ei. et querentes capere aliquid ex ore
Caplm xcj. eius; ut accusarent eum. Multis autem turbis circum
stantibus ita ut se inuicem conculcarent; cepit di
cere ad discipulos suos;
Lec xliiii Attendite a fermento phariseorum. quod est hypocrisis;
Nihil opertum est quod non reueletur. neque abscondi
tum quod non sciatur; Quoniam que in tenebris dixistis
in lumine dicentur. et quod in aurem locuti estis
in cubilibus; predicabitur in tectis; Dico autem vobis amicis
meis. ne terreamini ab his qui occidunt corpus;
et post hec non habent amplius quod faciant. Osten
dam autem vobis quem timeatis; Timete eum qui postquam
occiderit. habet potestatem mittere in gehennam;
Ita dico vobis hunc timete; Nonne quinque passeres
ueneunt dipondio. et unus ex illis non est in obliui
one coram deo. Sed et capilli capitis uestri omnes numera
ti sunt; Nolite ergo timere. multis passeribus pluris
estis; Dico autem vobis. Omnis quicumque confessus fuerit
me coram hominibus; et filius hominis confitebitur
illum coram angelis dei;

Lex lvii / cn xcviii / ii / cn lxxxvi Qui autē negauerit me coram hominibus: dene-
gabitur coram angelis dī;

Lex lvii / cn cxxiii / ii / cn xxxiii Et omnis qui dicit uerbū in filiū hominis: remittetur illi;
Ei aūt qui in spm̄ scm̄ blaspemauerit: nō remittetur.

Lex lviii / cn lxxxviii / ii / cn cxli Cum autē inducent uos in synagogas. et ad magistra
tus et potestates: nolite solliciti esse qualiter aut
quid respondeatis: aut quid dicatis; Ipse enī scs̄ doce
bit uos in ipsa hora: quę oporteat dicere;

Lex lviii / x Ait autē quidā ei de turba; Magister: dic fratri meo.
ut diuidat mecū hereditatē; At ille dixit ei;
Homo. quis me constituit iudicē aut diuisorē supra
uos: Dixitq; ad illos; Videte et cauete ab omnī a
uaritia: qa nō in habundantia cuiusquā uita
eius est. ex his quę possidet;

Dixit autē similitudinē ad illos dicens; Hominis cu
iusdā diuitis uberes fructus ager attulit: Et co
gitabat intra se dicens; Quid faciam: qd̄ nō habeo q
congregē fructus meos: Et dixit; Hoc faciam;
Destruam horrea mea. et maiora faciā: et illuc con
gregabo omā quę nata sunt mihi et bona mea:
et dicā animę meę; Anima habes bona multa
posita in annos plurimos: requiesce. comede. bibe.

cpulare; Dixit aut̄ illi ds̄; Stulte. hac nocte animā
tuā repetunt a te. que aut̄ parasti cuius erunt? Sic
est qui sibi thesaurizat. et non est in dm̄ diues;
l cl cxlviii Dixitq; ad discipulos suos; Ideo dico uobis. nolite
solliciti esse anime [ur̄e] qd manducetis. neq; corpori
qd uestiamini; Anima plus est quā esca. et corpus
plus quā uestimentum; Considerate coruos quia
non seminant neq; metunt. quib; non est cellarium.
neq; horreū. et ds pascit illos; Quanto magis uos
plures estis illis? Quis aut̄ urm̄ cogitando po
test adicere ad staturā suā cubitum unū? Si
ergo neq: qd minimū est potestis. qd de ceteris
solliciti estis? Considerate lilia [agri] quomodo cres
cunt. non laborant. neq3 nent; Dico aut̄ uob. nec
salomon in omī gl̄a sua uestiebatur sicut u
nū ex istis; Si aut̄ fenū qd hodie in agro est. et
cras in clibanū mittitur ds sic uestit. quanto ma
gis uos pusille fidei? Et uos nolite querere quid
manducetis. aut quid bibatis. et nolite in sublime
tolli; Hec enim omā gentes mundi querūt; Pat aut̄
ur̄ scit. qm his indigetis; Veritamen querite [pmū] reg
nū di. et hec omā adicientur uobis;

§ cli ÷ Nolite timere pusillus grex quia complacuit
patri uestro dare uobis regnum.
§ clii ch cxxiii ii ch cviii Uendite que possidetis et date elemosinam.
§ cliii ch xlvi Facite uobis sacculos qui non ueterascunt. thesaurum
non deficientem in celis. quo fur non adpropiat neque tinea
corrumpit. Ubi enim est thesaurus uester ibi et cor uestrum erit;
§ cliiii ÷ Sint lumbi uestri precincti et lucerne ardentes; Et
uos similes hominibus expectantibus dominum suum quan-
do reuertatur a nuptiis; Ut cum uenerit et pulsa-
uerit confestim aperiant ei;
§ clv ch cclxvi Beati serui illi quos cum uenerit dominus inuenerit ui-
gilantes; Amen dico uobis quod precinget se et faciet
illos discumbere et transiens ministrabit illis; Et si
uenerit in secunda uigilia et si in tertia uigilia
uenerit et ita inuenerit beati sunt serui illi;
§ clvi ch cclxiiii ii ch clv Hoc autem scitote quia si sciret pater familias qua hora
fur ueniret uigilaret utique et non sineret perfodi
domum suam; Et uos estote parati quia qua hora
non putatis filius hominis ueniet;
§ clvii ch cclxv Ait autem ei petrus: Domine ad nos dicis hanc parabolam
an et ad omnes? Dixit autem dominus; Quis putas est fide-
lis dispensator et prudens quem constituit dominus

supra familiam suam · ut det illis in tempore tritici mensuram:
Beatus ille seruus: quem cum uenerit dns · inuenerit
ita facientem; Vere dico uobis: quia supra omnia que
possidet: constituet eum

l clvii ĉ cclxvi Quod si dixerit seruus ille in corde suo · moram facit dns
mś uenire: et ceperit percutere pueros & ancillas · et
edere et bibere et inebriari: ueniet dns serui il
lius in die qua non sperat · et hora qua nescit · et diui
det eum · partemque eius cum infidelibus ponet;

l lviii Ille autem seruus qui cognouit uoluntatem dni sui · et
non se praeparauit: et non fecit secundum uoluntatem eius:
uapulabit multis; Qui autem non cognouit · et fecit dig
na plagis: uapulabit paucis: Omni autem cui multum
datum est · multum queretur ab eo: et cui commendaue
runt multum · plus petent ab eo ·

l clx ĉ xxv Ignem ueni mittere in terram: et quid uolo nisi accenda
tur: Baptisma autem habeo baptizari: et quomodo
coartor · usque dum perficiatur: Putatis quia pacem ue
ni dare in terram: Non dico uobis: sed separationem; Erunt
enim ex hoc quinque in domo una diuisi: tres in duo ·
et duo in tres; Diuidentur pater in filium: et filius
in patrem suum · Mater in filiam: et filia in matrem

clxi & socrus in nurum suam. et nurus in socrum suam;
clxii Dicebat aut et ad turbas; Cu uideritis nubē orientē
ab occasu. statim dicitis. Nubes uenit. et ita fit; Et
cu austru flantē dicitis quia ęstus erit. et fit;
Hypocrite. faciem cęli et terrę nostis pbare. hoc
aut tempus quomodo n pbatis. Qd aut et a uob
ipsis non iudicatis quod iustum est.
clxii clxxxvi Cu aut uadis cu aduersario tuo ad principē in uia.
da operā liberari ab illo. ne forte tradat te apud
iudicē. et iudex tradat te exactori. & exactor
mittat te in carcerē; Dico tibi. n exies inde donec
etiam nouissimu minutum reddas; Capitulu. xiii.
c xiii clxiii Aderant aut quidā ipso in tpr. nuntiantes illi de
galileis. quoru sanguinē pilatus miscuit cu sacri
ficiis eoru; Et respondens dixit illis; Putatis quod
hi galilei p omnib; galileis peccatores fuert. quia
talia passi sunt; Non dico uob; Sed nisi pęnitentiā
habueritis. omns similit peribitis; sicut illi decē
et octo supra quos cecidit turris in siloam. et occi
dit eos; Putatis quia & ipsi debitores fuerunt.
preter omns homines habitantes in hierusalē.
Non dico uobis; Sed si non pęnitentiā egeritis.

omnes simuliter peribitis;
Lc lxxiii D icebat aut̄ hanc similitudinē; Arborē fici ha
bebat quidā plantatā in uinea sua. et uenit que
rens fructū in illa. et n̄ inuenit; Dixit aut̄ ad cul
torē uineę; Ecce anni tres sunt ex quo uenio
querens fructū in ficulnea hac. et n̄ inuenio;
S uccide ergo illā. ut quid etiā terrā occupat; At il
le respondens. dixit illi; Dn̄e. dimitte illā et
hoc anno. usq; dū fodiam circa illā. et mittam
stercora; Et si quidē fecerit fructū. sin aut̄. in fu
turū succides eam; Erat aut̄ docens in synago
ga eorū sabbatis; Et ecce mulier quę habebat
sp̄m infirmitatis. annis decē & octo. et erat in
clinata. nec omnino poterat sursum respicere;
Q uā cum uideret ih̄s. uocauit ad se. et ait illi; Mu
lier. dimissa es. ab infirmitate tua; Et inposuit
illi manus. et confestim erecta est. et glorifica
bat dm̄;
Lc lxxv ch xxvi R espondens aut̄ archisinagogus indignans. qui
a sabbato curasset ih̄s. dicebat turbę; Sex di
es sunt in quib; oportet operari. In his ergo
uenite et curamini. et n̄ in die sabbati; Respon

dit autem ad illum dominus et dixit; Hypocritae. unus
quisque vestrum in sabbato non solvit bovem suum aut asinum
a praesepio. et ducit adaquare? Hanc autem filiam
abrahae quam alligavit satanas. ecce decem et octo
annis. non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati?

L clxvi Et cum haec diceret. erubescebant omnes adversarii
eius; Et omnis populus gaudebat in universis. quae
gloriose fiebant ab eo;

L clxvii M cxxxvii Mr xliii Dicebat ergo; Cui simile est regnum dei. et cui simile
esse existimabo illud? Simile est grano sinapis.
quod acceptum homo misit in hortum suum. et crevit
et factum est in arborem magnam. et volucres caeli re
quieverunt in ramis eius.

L clxviii M cxxxviii Et iterum dixit; Cui simile aestimabo regnum dei? Si
mile est fermento. quod acceptum mulier abscon
dit in farinae sata tria. donec fermentaretur totum;

L clxviiii M lxxvi Mr lii Et ibat per civitates et castella docens. et iter faciens
in hierusalem;

L clxx M lv Ait autem illi quidam; Domine. si pauci sunt qui salvan
tur? Ipse autem dixit ad illos; Contendite intra
re per angustam portam. quia multi dico vobis quae
runt intrare. et non poterunt;

l clxxi Cu aut̄ intrauerit pat̄ familias et clauserit ostiū:
ā lx et incipietis foris stare. et pulsare ostiū dicentes;
Dn̄e. aperi nob; Et respondens dic& uobis. Nescio
uos unde sitis; Tunc incipietis dicere. Mandu
cauimus coram te et bibimus. et in plateis nr̄is do
cuisti; Et dic& uobis; Nescio uos unde sitis: disce
dite a me om̄s operarii iniquitatis; Ibi erit fle
tus. et stridor dentium;
l clxxii Cum uideritis abraham. & isaac & iacob. et om̄s
ā lxv prophetas in regno dī: uos aut̄ expelli foras; Et
uenient ab oriente et occidente et aquilone.
et austro: et accumbent in regno dī.
l lxxiii ā cxcviii ā cxi Et ecce sunt nouissimi qui erant primi. & sunt
primi. qui erant nouissimi;
l lxxiiii In ipsa die accesserunt quidā phariseorū dicentes
illi. Exi et uade hinc. quia herodes uult te occide
re; Et ait illis. Ite. dicite uulpi illi; Ecce eicio dae
monia. et sanitates pficio hodie & cras. et tertia die
consumor. Veritamen oportet me hodie et cras
et sequenti die ambulare. quia non capit prophetā
perire extra hierusalem.
l clxxv ā ccxli Hierusalem hierusalem. que occidis pphetas. et lapidas

cos qui mittuntur adte; Quotiens uolui con
gregare filios tuos quemadmodū auis nidū suū
sub pennis: et noluisti; Ecce relinquetur uobis
deserta; domus uestra. Dico autē uobis. quia non uidebitis
me: donec ueniat cū dicetis Benedictus qui ue
nit in nomine dnī; **Caplm xciij.**

I clxxvi Et factū est cū intraret in domū cuiusdā princi
pis phariseorū sabbato manducare panē: et
ipsi obseruabant eū; Et ecce homo quidā hy
dropicus. erat ante illum;

I clxxvii II cxvi Et respondens ihs: dixit ad legis peritos. et phari
seos dicens Si licet sabbato curare: At illi tacu
erunt; Ipse uero adprehensū sanauit eū: ac di
misit; Et respondens ad illos dixit; Cuius uestrū
asinus aut bos in puteū cadet: et non continuo
extrahet illū die sabbati: Et non poterant ad hęc
respondere illi;

I clxxviii Dicebat autē et ad inuitatos parabolā: intendens
quomodo primos accubitus eligerent: dicens
ad illos; Cū inuitatus fueris ad nuptias: non dis
cūbas in primo loco: ne forte honoratior te sit
inuitatus ab illo: et ueniens is qui te et illum

uocauit dicat tibi; Da huic locū; Et tunc inci
pies cū rubore. nouissimū locum tenere; Sed
cū uocatus fueris. uade et recūbe in nouissimo lo
co. ut cū uenerit qui te inuitauit. dicat tibi:
Amice. ascende superius; Tunc erit tibi gloria.
coram simul discumbentibus;
l. clxxviiii ch. ccxxxi Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et qui
se humiliat exaltabitur;
l. clxxx Dicebat autem et ei qui se inuitauerat; Cū facis
prandium aut cenā. noli uocare amicos tu
os. neq; fr̄s tuos. neq; cognatos. neq; uicinos di
uites. ne forte et ipsi te reinuitent. et fiat tibi re
tributio; Sed cū facis conuiuiū. uoca paupe
res. debiles. claudos. cęcos. et beatus eris. quia
non habent retribuere tibi; Retribuetur
enim tibi. in resurrectione iustorum;
Hęc cū audisset quidā de simul discūbentib;
dixit illi; Beatus qui manducat panem
in regno dī.
l. clxxxi ch. ccxxxi Et ipse dixit ei; Homo quidā fecit cenā mag
nā. et uocauit multos; Et misit seruū suum
hora cęnę dicere inuitatis ut uenirent. quia

iam parata sunt omnia; Et ceperunt simul omnes ex
cusare; Primus dixit ei; Villam emi: et necesse
habeo exire et uidere illam; Rogo te: habe me
excusatum; Et alter dixit; Iuga boum emi quin
que: et eo probare illa; Rogo te: habe me excusatum;
Et alius dixit; Uxorem duxi: et ideo non possum ue
nire; Et reuersus seruus. nuntiauit hec domino
suo: Tunc iratus pater familias: dixit seruo suo;
Exi cito in plateas. et uicos ciuitatis: et paupe
res ac debiles. et cecos et claudos. introduc huc;
Et ait seruus; Domine factum est ut imperasti: et ad
huc locus est; Et ait dominus seruo; Exi in uias et
sepes. et compelle intrare: ut impleatur domus
mea; Dico autem uobis: quod nemo uirorum illorum
qui uocati sunt. gustabit cenam meam.
clxxxii ii xcvi Ibant autem turbe multe cum eo: et conuersus. dixit
ad illos; Si quis uenit ad me. et non odit patrem suum.
et matrem. et uxorem. et filios. et fratres. et sorores. ad
huc autem et animam suam: non potest meus discipulus
esse; Et qui non baiulat crucem suam et uenit post me:
non potest meus esse discipulus.
clxxxiii Quis enim ex uobis uolens turrim edificare. non

priuſ ſedenſ computat ſumptoſ qui neceſſarii ſunt.
ſi habeat ad perficiendum; ne poſteaquam poſuerit
fundamentum. et non potuerit perficere; omnes qui ui-
dent incipiant illudere ei dicentes; quia hic homo
coepit aedificare. et non potuit conſummare; Aut quiſ
rex iturus committere bellum aduerſus alium regem;
non ſedens priuſ cogitat. ſi poſſit cum decem milibuſ
occurrere ei. qui cum uiginti milibus uenit ad ſe;
Alioquin adhuc illo longe agente; legationem
mittens. rogat ea quae pacis ſunt;
L clxxxiiii M xcvi Si ergo omniſ ex uobiſ qui non renuntiat omnibus
quae poſſidet; non poteſt meus eſſe diſcipulus;
L clxxxv M xxxi Mr cii Bonum eſt ſal; Si autem ſal ~~quoque~~ euanuerit; in quo
condietur; Neque in terram neque in ſterquilinium
utile eſt. ſed foraſ mittetur; qui habet aureſ au-
diendi audiat; Caplm. XV.
L clxxxvi M lxxii Mr xxii Erant autem adpropinquanteſ publicani et pecca-
tores. ut audirent illum; Et murmurabant phari-
ſei et ſcribae. dicenteſ; quia hic peccatores recipit.
et manducat cum illis;
L clxxxvii M clxxxii Et ait ad illos parabolam iſtam dicenſ; Quiſ ex uobiſ
homo qui habet centum oueſ. et ſi perdiderit unam

ex illis. nonne dimittit nonaginta nouē in deser
to. et uadit ad illā que perierat donec inueniat
illam: Et cū inuenerit eam: inponit in humeros
suos gaudens; Et ueniens domū: conuocat amicos
et uicinos dicens illis; Congratulamini mihi:
quia inueni ouem meā que perierat; Dico uo
bis. qđ ita gaudiū erit in cęlo. sup uno peccatore
penitentiā agente: quā sup nonaginta nouem
iustis qui non indigent penitentia;
clxxxviii Aut que mulier habens dragmas decē. Si pdiderit
dragmā unā: nonne accendit lucernā et euer
tit domū. et querit diligenter donec inueniat:
Et cū inuenerit: conuocat amicas et uicinas dicens;
Congratulamini mihi: quia inueni dragmā quā pdiderā
clxxxvii ii / dclxxvii Ita dico uob: gaudium erit corā angelis dī: super
uno peccatore penitentiam agente.
cxc Ait autē; Homo quidā habuit duos filios. & dixit
adolescentior ex illis patri; Pat dā mihi portio
nē substantię. quę me contingit; Et diuisit illi sub
stantiam; Et non post multos dies. congregatis omnib;
adolescentior filius peregre pfectus est in regio
nē longinquā: et ibi dissipauit substantiā suam.

uiuendo luxuriose; Et postquā omā consūmas
sec. facta est fames ualida in regione illa. et ipse ce
pit egere; Et habiit. et adhesit uni ciuiū regio
nis illius. et misit illū in uillā suā ut pasceret por
cos; Et cupiebat implere uentrē suū de sili
quis quas porci manducabant. et nemo illi da
bat; Ipse autē in se reuersus. dixit; Quanti mercena
rii [in domo] patris mei habundant panib;. ego autē hic fa
me pereo; Surgā et ibo ad patrē meū. et dicā
illi; Pat. peccaui in cęlū et corā te. et iā non sū
dignus uocari filius tuus. fac me sicut unū de
mercenariis tuis; Et surgens. uenit ad patrem
suū; Cū autē adhuc longe essēt. uidit illū pat
ipsius. et misericordiā motus est; Et accurrens cecidit
supra collū eius. & osculatus est eum; Dixitq; ei
filius; Pat. peccaui in cęlū et corā te. iam non sum dig
nus uocari filius tuus; Dixit autē pat ad seruos su
os; Cito pferte stolā primā. et induite illū. et da
te anulū in manu eius. et calciamenta in pedes;
Et adducite uitulū saginatū. et occidite. et man
ducemus. et epulemur; Quia hic filius meus
mortuus erat & reuixit. perierat & inuentus

est; Et ceperunt epulari; Erat autem filius eius senior in
agro; Et cum ueniret et adpropinquaret domui: au-
diuit symphoniam et chorum; Et uocauit unum de ser-
uis: et interrogauit que hec essent; Isq; dixit illi;
Frater tuus uenit: et occidit pater tuus uitulum saginatum:
quia saluum illum recepit; Indignatus est autem:
et nolebat introire; Pater ergo illius egressus: ce-
pit rogare illum; At ille respondens: dixit patri suo;
Ecce tot annis seruio tibi: et numquam mandatum
tuum preteriui: et numquam dedisti mihi hedum ut
cum amicis meis epularer; Sed postquam filius tu-
us hic qui deuorauit substantiam suam cum mere-
tricibus uenit: occidisti illi uitulum saginatum;
At ipse dixit illi; Fili: tu semper mecum es: et omnia mea
tua sunt; Epulari autem et gaudere oportebat:
quia frater tuus hic mortuus erat et reuixit;
Perierat: et inuentus est; Capitulum xvi

Homo quidam erat diues qui habebat uillicum: et hic
diffamatus est apud illum: quasi dissipasset bona
ipsius; Et uocauit illum et ait illi; Quid hoc audio
de te: Redde rationem uillicationis tue; Iam enim
non poteris uillicare; Ait autem uilicus intra se;

Quid faciā. quia dns meus aufert a me uilicationem:
Fodere non ualeo: mendicare erubesco; Scio quid faciam.
ut cū amotus fuero a uilicatione: recipiant me in
domos suas; Conuocatis itaq; singulis debitoribus
domini sui: dicebat primo; Quantū debes dnō
meo: At ille dixit; Centū cados olei; Dixitq; illi;
Accipe cautionē tuā: et sede cito. et scribe quinqua
ginta; Deinde alio dixit; Tu uero quantū de
bes: qui ait; Centū choros tritici; Ait illi; Acci
pe litteras tuas. & scribe octoginta; Et laudauit
dns uilicū iniquitatis. quia prudenter fecisset.
quia filii huius seculi: prudentiores filiis lucis
in generatione sua sunt; Et ego dico uobis; facite
uobis amicos de mamona iniquitatis: ut cū defece
ritis. recipiant uos in eterna tabernacula; Qui fi
delis est in minimo: et in maiore fidelis est; Et qui
in modico iniquus est: et in maiore iniquus est;
Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis. quod
uestrū est quis credet uobis: Et si in alieno fide
les non fuistis. quod uestrū est quis dabit uobis:
l cxci
cn xlviii Nemo seruus potest duob; dominis seruire; Aut
enī unū odiet. et alterū diliget: Aut unū adhe

rebit. et alterum contempnet; Non potestis do
seruire et mammone.

L cxcii Audiebant aut omnia hec pharisaei qui erant aua
ri. et deridebant illum; Et ait illis; Vos estis qui ius
tificatis uos coram hominibus; ds aut nouit corda
ura. quia qd hominibus altum est. abhomina
tio est ante dm.

L cxciii ch cx Lex et pphete usq; ad iohannem. ex eo regnum di e
uangelizatur. et omnis in illud uim facit

L cxciiii ch cxxxiiii Facilius est aut caelum et terra preterire. quam
de lege unum apicem cadere

Et omnis qui dimittit uxorem suam. et ducit L cxcv
alteram. mechatur; Et qui dimissam a uiro
ducit. mechatur

Homo quidam erat diues. et induebatur L cxcvi
purpura et bysso. et epulabatur cotidie splen
dide; Et erat quidam mendicus nomine lazarus.
qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus. cu
piens saturari de micis que cadebant de mensa di
uitis; Sed et canes ueniebant. et lingebant ulce
ra eius; Factum est aut ut moreretur mendicus. et
portaretur ab angelis in sinum abrahe; Mortuus

et nemo illi dabat

est aut̄ et diues. et sepultus est in inferno; Ele
uans aut̄ oculos suos. cū eēt in tormtis. uidit
abraham alonge et lazarū in sinu eius. & ipse
clamans. dixit; Pat̄ abraham miserere mei. et
mitte lazarū ut intinguat extremū digiti
sui in aqua ut refrigeret linguā meā. quia
crutior in hac flamma; Et dixit illi abraham;
Fili recordare quia recepisti bona in uita tua. et
lazarus similiter mala; Nunc aut̄ hic consola
tur. tu uero cruciaris; Et in his omnib; inter nos
& uos chaos magnū firmatū est. ut hi qui uolunt
hinc transire ad uos n̄ possint. neq; inde huc
transmeare; Et ait; Rogo ergo te pater.
ut mittas eū in domū patris mei; Habeo
enī quinq; frs. ut testetur illis. ne & ipsi ueniant
in locū hunc tormtorum; Et ait illi abraham;
Habent moysen et pphetas. audiant illos; At ille
dixit; Non pat̄ abraham. sed si quis ex mortuis
ierit ad eos. penitentiā agent; Ait aut̄ illi; Si
moysen et pphetas n̄ audiunt. neq; si quis ex mor
tuis resurrexerit. credent; **Capl̄m. xvii.**

lec xxiiii
dcl xxviiii
dn̄ xviiii

Et ad discipulos suos ait; Inpossibile est. ut n̄ ueni

ant scandala; Vae aut̄ illi. p quē ueniunt; Vtili
us est illi si lapis molaris inponatur circa collū eius.
et p̄iciatur in mare. quā ut scandalizet unum de
pusillis istis;

l. cxcviii v. de clxxiii Attendite uob; Si peccauerit frater tuus. increpa il
lū. et si penitentiā egerit. dimitte illi; Et si sep
l. cxcviii de clxxxvii ties in die peccauerit in te.
Et septies in die conuersus fuerit ad te dicens. peni
tet me. dimitte illi;

l. cc de clxxv Et dixerunt apli. Dne adauge nobis fidem; Dixit
aut dns; Si habueritis fidē sicut granū sinapis.
diceretis huic arbori moro. eradicare et trans
plantare in mare. et obœdiet uobis.

l. cci Quis aut̄ urm̄ habens seruum arantē. aut pascen [boues]
tē. qui regresso de agro. dicat illi statim. transi
recumbe. et non dicat ei. para qđ cenem. et precinge
te. et ministra mihi donec manducē et bibā. et
post hec tu manducabis et bibes. Nūqd gratiam
habet seruo illi quia fecit quae ei imperauerat.
Non puto; Sic et uos. cū feceritis omnia que p̄cepta
sunt uobis. dicite; Serui inutiles sumus. Quod
debuimus facere. fecimus;

Et factum est dum iret in hierusalem: transiebat per mediam
samariam et galileam; Et cum ingrederetur quoddam
castellum: occurrerunt ei decem uiri leprosi; Qui stete
runt a longe: et leuauerunt uocem dicentes; Ihesu pre
ceptor miserere nostri; Quos ut uidit: dixit; Ite os
tendite uos sacerdotibus; Et factum est dum irent: mun
dati sunt; Unus autem ex illis ut uidit quia munda
tus est: regressus est cum magna uoce magnificans
deum; Et cecidit in faciem ante pedes eius: gratias
agens; & hic erat samaritanus; Respondens
autem ihesus: dixit; Nonne decem mundati sunt. et nouem
ubi sunt: Non est inuentus qui rediret et daret
gloriam deo: nisi hic alienigena; Et ait illi; Surge ua
de: quia fides tua te saluum fecit;
L ccii Mt cclxi Interrogatus autem a pharisaeis quando uenit regnum
dei: respondit eis & dixit; Non uenit regnum dei
cum obseruatione. neque dicent. ecce hic: aut ec
ce illic; Ecce enim regnum dei intra uos est;
L cciii Et ait ad discipulos suos; Venient dies quando
desideretis uidere unum diem filii hominis & non uidebitis
L cciiii Mt ccliii Mr cxlviii Et dicent uobis; Ecce hic: ecce illic; Nolite ire:
neque sectemini;

ccv cclvi Nam sicut fulgur coruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget:
ita erit filius hominis in die sua.

ccvi clxviii lxxxiii Primum aut oportet illum multa pati: et reproba-
ri a generatione hac;

ccvii cclxi Et sicut factum est in dieb; noe: ita erit in dieb; filii
hominis; Edebant et bibebant et uxores duce-
bant: et dabantur ad nuptias usq; in diem qua
intrauit noe in arcam: et uenit diluuium: et per-
didit omnes;

ccviii Similiter factum est in dieb; loth; Edebant et bibe-
bant: emebant et uendebant: plantabant et e-
dificabant; Qua die aut exiit loth a sodomis:
pluit ignem et sulphur de caelo: et omnes perdidit; Se-
cundum haec erit: qua die filius hominis reuelabitur;

ccviiii ccxlviii xliii In illa hora qui fuerit in tecto et uasa eius in domo:
ccx ne descendat tollere illa; Et qui in agro: similiter
non redeat retro; Memores estote uxoris loth

ccxi xcvii cv Quicumq; quesierit animam suam saluam facere: perdet
illam; Et qui perdiderit illam: uiuificabit eam

ccxv cclvii Dico uob: in illa nocte erunt duo in lecto uno: unus
assumetur et alter relinquetur; Due molentes
erunt in unum: una assumetur et altera relinquetur;

Duo in agro: unus assumetur: et alt relinquetur;

Caplm. xviii. lccxiiii

Dicebat aut et parabolā ad illos: qm oportet
semp orare et n deficere dicens; Iudex quidā
erat in quadā ciuitate: qui dm non timebat
et hominē non reuerebatur; Vidua aut quedā
erat in ciuitate illa: et ueniebat ad eū dicens;
Vindica me de aduersario meo: et nolebat p mul
tū tempus; Post hec aut dix intra se; Et si dm non
timeo nec hominē reuereor: tamen quia mo
lesta est mihi hec uidua uindicabo illā: ne in no
uissimo ueniens suggillet me; Ait aut dns; Au
dite qd iudex iniquitatis dicit; ds aut n faciet
uindictā electorū suorū clamantiū ad se die
ac nocte: et patientiā habebit in illis: Dico
uob: quia cito faciet uindictā illorū; Verūta
men filius hominis ueniens putas inueniet fidē in terra:
Dixit aut ad quosdā qui in se confidebant tam
quā iusti et aspnabantur ceteros: parabolam
istam; Duo homines ascenderunt in templum:
ut orarent; Unus phariseus: et alt publicanus
Phariseus stans: hec apud se orabat; Ds. grās ago
tibi: quia n sum sicut ceteri hominū; Rapto

lccxiii dcclvii Respondentes dicunt illi: Ubi dne: Qui dixit eis: Ubicūq; fuerit corpus: illuc congregabunt aquile;

res. iniusti. adulteri. uelud & ut hic publicanus. Ie
iuno bis in sabbato. decimas do omniu quę possideo
Et publicanus a longe stans. nolebat nec oculos
ad celu leuare. sed percutiebat pectus suu dicens;
Ds. propitius esto mihi peccatori; Amen dico uobis.
descendit hic iustificatus in domu sua ab illo.
l ccxv dı cccxxi Quia omis qui se exaltat humiliabitur. et qui se
humiliat exaltabitur.
l ccxvi dı cxcii dı cvi Afferebant aut ad illu et infantes. ut eos tangeret;
Quos cu uidissent discipuli. increpabant illos.
Ihs aut conuocans illos. dixit; Sinite pueros ue
nire ad me. et nolite eos uetare. talium est enim
regnum di;
l ccxvii dı lxxxiii dı cv Amen dico uobis. quicumq; non acceperit regnu
di sicut puer. n intrabit in illud
l ccxviii dı cxciii dı cvii Et interrogauit eu quida princeps dicens; Magister
bone. quid faciens uita eterna possidebo. Dixit
aut ei ihs. Quid me dicis bonu. nemo bonus nisi
solus ds. Mandata nosti. Non occides. n mecha
beris. n furtu facies. n falsu testimoniu dices.
honora patre tuu et matre; Qui ait; hęc omnia
custodiui a iuuentute mea;

l ccxviiii — mt cxciii — mr cviii
Quo audito ihs ait ei; Adhuc unu tibi deest;
Omia quecumq; habes uende et da pauperib: et ha
be bis thesauru in celo: et ueni sequere me;

l ccxx — mt cxcv — mr cviiii
Hi ille auditis contristatus est. quia diues erat
ualde; Videns aut illu ihs triste factu dixit. qua
difficile qui peccunias habent in regnu di intro
ibunt; Facilius est enim camelu p foramen acus tran
sire: qua diuite intrare in regnu di; Et dixert
qui audiebant; Et quis potest saluus fieri: Ait
illis; que inpossibilia sunt apud homines: pos
sibilia sunt apud dm; Ait aut petrus; Ecce nos
dimisimus omia: et secuti sumus te;

l ccxxi — mt cxcviii — mr cx
Qui dixit eis; Amen dico uob: nemo est qui reliquid
domu. aut parentes. aut fratres. aut uxore aut
filios; ppt regnu di: et n recipiat multo plura
in hoc tpr: et in selo futuro uitam eternam;

l ccxxii — mt cci — mr cxii
Assupsit aut ihs duodecim: et ait illis; Ecce ascen
dimus hierosolima: et consumabuntur omia
que scripta sunt p prophetas de filio hominis;
Tradetur enim gentib; et illudetur: et flagellabi
tur: et conspuetur; Et post qua flagellauerint.
occident eu: et die tertia resurget;

L ccxxiii ÷ Et ipsi nihil horu intellexert; Erat aut uerbu istud
absconditu ab eis. et n intellegebant que dicebantur
L ccxxiiii Mt ccv Mr cxvi Factu est aut cum adppinquaret hiericho. cecus
quida sedebat secus uia mendicans; Et cu audiret
turba preterieunte. interrogabat qd hoc esset;
Dixerunt aut ei. qd ihs nazarenus transiret; Et cla
mauit dicens; Ihu fili dauid. miserere mei; Et qui
preibant. increpabant eu ut taceret; Ipse uero mul
to magis clamabat. fili dauid miserere mei; Stans
aut ihs. iussit eu adduci ad se; Et cu adppinquasset.
introgauit illu dicens. Quid tibi uis faciam. At ille
dixit; Dne ut uideam; Et ihs dixit illi; Respice. fi
des tua te saluum fecit; Et confestim uidit. et seque
batur illu. magnificans dnm; Et omis plebs ut uidit.
dedit laudem do;

Caplin xix.

L ccxxv ÷ Et ingressus pambulabat hiericho. & ecce uir no
mine zacheus. & hic erat princeps publicanoru. et
ipse diues. Et querebat uidere ihm quis eet. et non po
terat p turba. quia statura pusillus erat; Et pcurrens
ascendit in arbore sicomoru ut uideret illu. quia in
de erat transiturus; Et cu uenisset ad locu. suspiciens
ihs uidit illu. & dixit ad eu; Zachee. festinans

descende: quia hodie indomo tua oportet me manere; Et festinans descendit. et excepit illū gaudens.
Et cū uiderent omś. murmurabant dicentes. qđ ad hominē peccatorē diuertisset; Stans aūt zacheus. dixit addnm; Ecce dimidiū bonorū meorum dne do pauperibus. et si qđ aliquē defraudaui reddo quadruplum; Ait ihs ad eum; Quia hodie salus domui huic facta est. eo quod et ipse filius sit abrahae.

Lcc xxvi dī clviii Venit enī filius hominis querere. et saluum facere quod perierat.

Lcc xxvii Haec illis audientibus. adiciens dixit parabolā eo qđ eēt ppe hierlm. et quia existimarent. qđ confestim regnū dī manifestaretur; Dixit ergo

Lcc xxviii dī cc lxviii dī clviiii Homo quidā nobilis abiit in regione longinquā. accipere sibi regium et reuerti;

Lcc xxviiii dī clx Vocatis aūt decē seruis suis. dedit illis decē mnas;
Et ait ad illos; Negotiamini du uenio; Ciues aūt eius oderant illū. et miserūt legationē post illū dicentes; Nolumus hunc regnare sup nos; Et factū est ut rediret acceptoregno. iussit uocari seruos. quib; dedit pecuniā. ut sciret quantū quisq;

negociatus eēt; Venit autē primus dicens; Dne.
mna tua decem mnas adquisiuit; Et ait illi; Eu
ge bone serue: quia in modico fidelis fuisti:
eris potestatē habens supra decē ciuitates; Et al
ter uenit dicens; Dne. mna tua fecit quinq;
mnas; Et huic ait; Et tu esto supra quinq; ciui
tates; Et alt uenit dicens; Dne. ecce mna tua
quā habui repositā in sudario; Timui enim te. quia
homo austerus es: tollis qđ non seminasti; Dicit — posuisti: & metis qđ n
ei; De ore tuo te iudico serue nequā; Sciebas qđ
ego austerus homo sim: tollens qđ n̄ posui. et me
tens qđ n̄ seminaui; Et quare n̄ dedisti pecuniā
meā ad mensā. et ego ueniens cū usuris utiq; ex
egissem illam: Et adstantib; dixit; Auferte
ab illo mnām: et date illi qui decē mnas habet;
Et dixerunt ei; Dne. habet decem mnas;
L ccxxx / M cclxxi / M xlii — Dico autē uobis: quia omī habenti dabitur; Ab
eo autē qui n̄ habet: et qđ habet. auferetur ab eo;
L ccxxxi / M cclxxxii — Veritamen inimicos meos illos qui noluerunt
me regnare sup se. adducite huc: et interfice an
te me; Et his dictis: pcedebat ascendens hierosolimā
L ccxxxii / M ccvi / M ccxvii — Et factū est cū adpropinquasset ad bethfage. et

132

bethaniam. ad montē qui uocatur oliueti. mi
sit duos discipulos suos dicens; Ite in castellū quod
contra uos est. in quod introeuntes. inuenietis pul
lum asinę alligatū. cui nemo umquā hominū
sedit; Soluite illū. et adducite; Et si quis uos interro
gauerit. quare soluitis. sic dicetis ei. quia dns
operam eius desiderat;
L ccxxiii M cc viii M cxviii Abierunt autē qui missi erant. et inuener̄t sicut
dixit illis stantē pullū; Soluentib; autē illis pul
lū. dixerunt domini eius ad illos; Quid soluitis
pullū. At illi dixer̄t; Quia dns eū necessariū
habet; Et duxer̄t illū ad ihm. et iactantes uesti
menta sua supra illū inposuer̄t ihm; Euntę autē
illo. substernebant uestimenta sua in uia;
L ccxxiiii M ccviii M cxviii I c Et cū appropinquaret iam ad descensū montis
oliueti. cęper̄t omnis turbę discipulorū gauden
tes laudare dm̄ uoce magna. sup omib; quas uide
rant uirtutib; dicentes; Benedictus qui uenit
in nomine dnī. pax in cęlo. et glā in excelsis;
L ccxxv M ccxiii Et quidā phariseorū de turbis. dixer̄t ad illum;
Magister. increpa discipulos tuos; Quib; ipse ait;
Dico uob. quia si hi tacuerint. lapides clamabunt;

l ccxxxvi Et ut appropinquauit uidenſ ciuitatē fleuit
ſup illam. dicenſ. quia ſi cognouiſſeſ et tu. Et
quidē in hac die tua que ad pacē tibi. nunc
autē abſcondita ſunt ~~abſcondita ſunt~~ ab o
culiſ tuiſ. Quia uenient dieſ in te. et circū
dabunt te inimici tui uallo. et circūda
bunt te undiq; et ad terā conſternent te.
et filioſ tuoſ qui in te ſunt;
l ccxxxvii
ꝯ ccxlii
ꝯ cxxxvii Et nō relinquent in te lapidem ſup lapidem.
eo quod nō cognoueriſ tempuſ uiſitationiſ tuę;
l ccxxxviii
ꝯ ccxxi
ꝯ cxxi
l lxxv Et ingreſſuſ in templū. cępit eicere uendenteſ
in illo. et ementeſ. dicenſ illiſ; Scriptū eſt.
quia domuſ mea domuſ orationiſ eſt; Voſ
autē feciſtiſ illā ſpeluncā latronum;
l ccxxxvii
ꝯ ccxx
ꝯ cxxii
l lxxxv Et erat docenſ. cotidie in templo. Principeſ
autē ſacerdotū et ſcribę. et principeſ plebiſ
querebant illū pdere. et nō inueniebant quid
facerent illi. Omniſ enī populuſ ſuſpenſuſ erat.
audienſ illum; Capitulum XX.
l ccxl
ꝯ ccxvii
ꝯ cxxvii Et factū eſt in una dierū docente illo popu
lū in templo & euangelizante. conuenerunt
principeſ ſacerdotū. et ſcribę cū ſenioribuſ.
et aiunt dicenteſ ad illū; Dic nobiſ in qua

potestate hec facis. aut quis est qui dedit tibi
hanc potestatē. Respondens autē. dixit ad illos;
Interrogabo & ego uos unū sermonē. responde
te mihi; Baptismū iohannis de cęlo erat an ex
hominib;. At illi cogitabant int̄ se dicentes;
Quia si dixerimus de cęlo. dicet nobis; Quare
ergo n̄ credidistis illi. Si autē dixerimus. plebs
uniuersa lapidabit nos; Certi sunt enī. iohannē
pphetam esse; Et responderunt se nescire unde
esset; Et ihs̄ ait illis; Neq; ego dico uobis. in qua po
testate hęc facio;

ex hominib;

L ccxli
Mt ccxxviii
Mc cxxviii

Cepit autē dicere ad plebē parabolā hanc. Ho
mo quidam plantauit uineā. et locauit eam colonis.
et ipse peregre fuit multis t̄poribus; Et in tem
pore misit ad cultores seruum. ut de fructu ui
neę darent illi; Qui cesū dimiser̄t eum ina
nē. & addidit alterū seruū mittere; Illi autē
hunc quoq; cedentes & afficientes contume
lia. dimiser̄t inanē; Et addidit tertiū mitte
re. qui & illū uulnerantes eiecerunt; Dixit
autē dn̄s uineę; Quid faciam. Mittā filium
meū dilectū. forsitan cū hunc uiderint uere
buntur; Quē cum uidissent coloni. cogitaue

runt inter se dicentes: Hic est heres; Occidamus illum:
ut nostra fiat hereditas; Et eiectum illum extra uineam:
occiderunt; Quid ergo faciet illis dominus uineae?
Veniet et perdet colonos istos: et dabit uineam aliis;
Quo audito: dixerunt illi Absit; Ille autem aspiciens
eos: ait; Quid est ergo hoc quod scriptum est. lapidem
quem reprobauerunt aedificantes. hic factus est in ca
put anguli: Omnis qui ceciderit supra illum lapi
dem: conquassabitur; Supra quem autem ceciderit:
comminuet illum; **Capitulum. ~~xx~~ xxi**

lccxlii dh ccxx ii dī cxxviii l lxxxviii Et querebant principes sacerdotum et scribae mit
tere in illum manus illa hora: et timuerunt populum;
Cognouerunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem
istam;

lccxliii d ccxxiii ii dī cxxx Et obseruantes miserunt insidiatores qui se iustos
simularent ut caperent eum in sermone: et trade
rent illum principatui et potestati presidis; Et in
terrogauerunt illum dicentes; Magister. scimus
quia recte dicis et doces: et non accipis personam: sed in
ueritate uiam dei doces; Licet nobis tributum da
re caesari an non: Considerans autem dolum illorum:
dixit ad eos Quid me temptatis: Ostendite mihi

denarium; Cuius habet imaginē et inscriptionē?
Respondentes dixerunt ei; Cesaris; Et ait illis; Red
dite ergo que cesaris sunt cesari. et que sunt dī dō;
Et nō potuerunt uerbū eius reprehendere corā plebe. et
mirati in responso eius tacuerunt; Accesserunt autē
quidā saduceorū. qui negant ēē resurrectio
nē. et interrogauerunt eum dicentes. Magister.
moyses scripsit nobis. Si frater alicuius mortuus
fuerit habens uxorē. et hic sine filiis fuerit. ut
accipiat eam frater eius uxorē. et suscitet semen fratri
suo; Septē ergo fratres erant. et primus accepit uxo
rem. et mortuus est sine filiis; Et sequens accepit
illam. similiter et omnes septē. et nō reliquerunt semen.
et mortui sunt; Nouissime omnium. mortua est
et mulier; In resurrectione ergo. cuius eorū erit
uxor? Siquidem septē habuerunt eam uxorē;
Et ait illis ihs; Filii sēculi huius nubunt. et tradun
tur ad nuptias; Illi uero qui digni habebuntur
sēclo illo et resurrectione ex mortuis. neque nubunt.
neque ducent uxores. neque enim ultra mori poterunt;
Equales enim angelis sunt. et filii sunt dī. cum sint
filii resurrectionis; Quia uero resurgent

mortui. et moyses ostendit secus rubum. sicut di-
cit dominum deum abraham. et deum isaac. et deum iacob.
deus autem non est mortuorum sed uiuorum; Omnes enim
uiuunt ei; Respondentes autem quidam scribarum.
l ccxliiii / mt ccxxvi / mr cxxiiii
dixerunt. Magister. bene dixisti;
Et amplius non audebant eum interrogare;
l ccxlv / mt ccxxv / mr cxxxiiii
Dixit autem ad illos; Quomodo dicunt xpm filium
dauid esse. et ipse dauid dicit in libro psalmorum.
Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. donec ponam
inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Dauid ergo
dominum illum uocat. et quomodo filius eius est.
l ccxlvi / mt ccxxviii / mr cxxxv
Audiente autem omni populo. dixit discipulis suis;
Attendite a scribis. qui uolunt ambulare in stolis.
et amant salutationes in foro. et primas cathedras
in synagogis. et primos discubitus in conuiuiis.
l ccxlvii / mr cxxxvi
Qui deuorant domos uiduarum. simulantes longam
orationem. hi accipient dampnationem maiorem;
Respiciens autem uidit eos qui mittebant munera sua
in gazofilatium diuites. Vidit autem et quandam ui-
duam pauperculam mittentem era minuta duo. et
dixit; Vere dico uobis. quia uidua haec pauper plus
quam omnes misit; Nam omnes hi ex habundanti sibi mi-

ſerunt in munera di. hec aut̃ ex eo qđ deeſt illi
omnẽ uictum ſuum quẽ habuit miſit.
L ccxlviii M ccxlii Mr cxxxvii Et quib; dã dicentib; de tẽplo qđ lapidib; bo
niſ et doniſ ornatũ ẽẽt. dixit; hec que uidetiſ.
uenient dieſ in quib; ñ relinquetur lapiſ ſup
L ccxlviiii M ccxliii Mr cxxxviii lapidẽ qui ñ deſtruatur; Interrogauert aut
illũ dicenteſ; Preceptor. quando hec erunt.
et qđ ſignũ cum fieri incipient; Qui dixit;
Videte ne ſeducamini. Multi enĩ uenient in
nomine meo dicenteſ quia ego ſũ. et tẽpuſ ad
propinquauit; Nolite ergo ire poſt illoſ; Cum
audieritiſ ꝓlia & ſeditioneſ. nolite terreri; O
portet primũ hec fieri. ſed ñ dum ſtatim finiſ;
Tunc dicebat illiſ; Surget genſ contra gentẽ. et reg
nũ aduerſuſ regnũ. et terremotuſ magni erunt
L ccl M ccxliiii Mr cxxxviiii L ccli per loca. et peſtilentie & fameſ. terroreſq; de celo.
et ſigna magna erunt; Sed ante hec omĩa inici
ent uobiſ manuſ ſuaſ & ꝑſequentur. tradenteſ
in ſynagogaſ & cuſtodiaſ. trahenteſ ad regeſ &
ad pſideſ ꝑpt nomen meũ; Continget aut̃ uob in
L ccli M lxxxviii Mr ccli teſtimonium; Ponite ergo in cordib; uriſ non p
meditari. quẽadmodũ reſpondeatiſ; Ego enĩ

dabo uobis os & sapientiã. cui n̄ poterunt resis
tere & contradicere om̄s aduersarii uri̅; Tra
demini aut̄ a parentib; & frib; & cognatis & a
micis. et morte afficient ex uobis. & eritis odio om̄ib;
homib; pp̄t nom̄ meũ; Et capillus de capite uro̅
non peribit; In pacientia ur̄ã. possidebitis ani
mas uestras;
l cclii ✗ Cũ aut̄ uideritis circumdari ab exercitu hier̄lm.
tunc scitote quia appropinquabit desolatio eius.
l ccliii ꝺ cclviii ꝺ cxliii Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes. et
qui in medio eius discedant. et qui in regionib;
non intrent in eam. quia dies ultionis hi sunt.
ut impleantur om̄ã que scripta sunt;
l ccliiii ꝺ ccxlviiii ꝺ cxliiii l ccl ꝺ ccli ꝺ cxlvi l cclvi ✗ Væ aut̄ pregnantib; & nutrientib; in illis dieb;
Erit enĩ pressura magna sup̄ terram. & ira populo huic.
Et cadent in ore gladii. et captiui ducentur in om̄s
gentes. & hier̄lm calcabitur a gentib;. donec im
pleantur tempora nationum;
l cclvii ꝺ cclviii ꝺ cl Et erunt signa in sole. & luna & stellis. & in terris p̄s
sura gentiũ. pre confusione sonitus maris & fluc
tuũ. arescentib; hominib; p̄ timore & expectati
one que sup̄ueniẽt uniuerso orbi; Nã uirtutes

caelorum mouebuntur;
L cc lviii · M cc lviii · M cli — Et tunc uidebunt filiū hominis uenientē in nu
be: cū potestate magna. et maiestate;
His aut̄ fieri incipientibus. respicite et leuate capi
ta urā: qm̄ adppinquat redeptio urā; Et dixit
illis similitudinē; Videte ficulneam. et omnis ar
bores: cū pducunt iam ex se fructū. scitis qm̄ p
pe est aestas; Ita et uos cū uideritis haec fieri:
scitote qm̄ prope est regnū dī; Amē dico uobis:
quia nō preteribit generatio haec donec om̄a fi
ant; Caelū et terra transibunt: uerba aut̄ mea
non transibunt
L cc lviiii — Attendite aut̄ uobis ne forte grauentur corda urā
in crapula. & ebrietate. et curis huius uitę: et sup
ueniat in uos repentina dies illa; Tamquā la
queus enī superueniet in om̄s. qui sedent sup faciem
om̄is terrę; Vigilate itaq; om̄i tempore orantes:
ut digni habeamini fugere ista om̄a quę futura
sunt: et stare ante filiū hominis; Erat aut̄ diebus
docens in tēplo: noctib; uero exiens morabatur
in monte qui uocatur oliueti: et om̄s populus
manicabat in templo audire eum; Caplm̄. xxii.

Sequit̄ passio dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. q̄ nō legit̄
usq; ad caplm̄ xxiiii.

i ccl(x) / cclxxiiii / i xx / clvi
Appropinquabat aut̄ dies festus azimorum·
qui dicitur pascha·
i clxi / ccxx / cxxviiii / i lxxvii
Et querebant principes sacerdotū et scribae·
quomodo ihm̄ interficerent· timebant
uero plebem·
i cclxii / viiii / cclxxviii / i cclviii / cclxxvii / clx
Intrauit aut̄ satanas in iudā qui cognominatur·
scarioth· unum de duodecim·
Et abiit et locutus est cū principib; sacerdotū
et magistratib;· queadmodū illū traderet eis; Et
gauisi sunt· et pacti sunt pecuniam illi dare; Et
spopondit; Et querebat oportunitatē· ut tra
deret illū sine turbis; Venit aut̄ dies azimorū·
in qua necesse erat occidi pascha· et misit petrū
& iohannem dicens; Euntes parate nob̄ pascha·
ut manducemus; At illi dixerunt; Vbi uis paremus·
At dix adeos· Ecce introeuntib; uobis in ciuitatē·
occurret uob̄ homo anphoram aquę portans;
Sequimini eū in domū in quā intrat· et dicetis
patri familias domus; Dicit tibi magister; Vbi est
diuersoriū· ubi pascha cū discipulis meis mandu
cem· Et ipse uob̄ ostendet caenaculū magnum
stratū· et ibi parate; Euntes aut̄ inuenerūt sicut

dixit illis. et parauerunt pascha. Et cum facta eēt
hora discubuit. et duodecim apli cum eo;
L cclxvi ÷ Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha man
L cclxv Mt cclxxxiii ducare uobiscū. antequā patiar; Dico enī uob.
Mr clxvi quia ex hoc nō manducabo illud. donec implea
tur in regno dī;
L cclxvi Mt cclxxx Et accepto calice. grās egit et dixit; Accipite. et di
uidite inter uos. Dico enī uobis. qđ non bibā de
generatione uitis. donec regnū dī ueniat;
Et accepto pane. grās egit et fregit. et dedit eis di
cens; Hoc est corpus meū qđ pro uob datur.
hoc facite in meā commemorationem
L cclxvii Mt cclxxxv Mr clxvi Similit & calicē. postquā cenauit dicens; Hic est
calix nouum testamtum in sanguine meo. qui
pro uobis fundetur;
L cclxviii Mt cclxxxi Mr clxiii Veruntamen. ecce manus tradentis me mecū est in
mensa. Et qui dē filius hominis. secundū qđ defi
nitū est uadit. Veruntamē. ue illi homini per
quem tradetur;
Et ipsi coeperūt querere int se quis eēt ex eis qui hoc
L cclxx ii Mt cciii Mr cxiii facturus esset;
Facta est aut et contentio int eos. quis eorū uide

retur esse maior; Dixit autem eis; Reges gen
tium dominantur eorum. et qui potestatem ha
bent super eos benefici uocantur; Uos autem non
sic; Sed qui maior est in uobis. fiat sicut iunior;
Et qui praecessor est. sicut ministrator.
cclxxi Nam quis maior est. qui recumbit an qui ministrat?
Nonne qui recumbit? Ego autem in medio uestrum sum.
sicut qui ministrat; Uos autem estis. qui permansistis
mecum in temptationibus meis; Et ego dispono uobis
sicut disposuit mihi pater meus regnum. ut edatis
et bibatis super mensam meam in regno meo; Et
sedeatis super thronos iudicantes duodecim tri
bus israhel;
cclxxiii Ait autem dominus symoni; Symon. ecce satanas expetiuit
cclxxv uos ut cribraret sicut triticum. ego autem rogaui pro te
cclxxvii mcclxxvi ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus
confirma fratres tuos;
mcclxxvi Qui dixit ei; Domine tecum paratus sum. et in carcerem.
et in mortem ire;
At ille dixit; Dico tibi petre. non cantabit hodie
gallus. donec ter abneges nosse me;
cclxxvi Et dixit eis; Quando misi uos sine sacculo et pera.
et calciamentis. numquid aliquid defuit uobis? At illi

dixerũt; Nichil; Dixit ergo eis; Sed nunc qui
habet sacculũ tollat similit & peram; Et qui nõ
habet. uendat tunicã suam. & emat gladium.
l cc lxxvii / m cxxvi Dico enĩ uob. qm adhuc hoc qđ scriptũ est opor
tet impleri in me. & cũ iniquis deputatus est
Etenĩ ea quę sunt de me. finem habent;
At illi dixerũt; Dñe. ecce gladii duo hic; At ille
dixit eis; Satis est;
l cc lxxviiii / m cxci / m clxxi / I clvi Et egressus. ibat secundũ consuetudinẽ in mon
tem oliuarũ; Secuti sunt autẽ illũ & discipuli;
l cc lxxx / m ccxcvi / m clxxvii Et cum peruenissent ad locum. dixit illis.
l cc lxxi Orate. ne intretis in temptationem.
m ccxciiii / I clxi / m clxxxv Et ipse auulsus est ab eis. quantũ iactus est lapi
dis; Et positis genibus. orabat dicens.
l cc lxxxii / m ccxcv / I lii / m clxxvi Pater. si uis. transfer calicem istum a me; Verum
tamen. nõ mea uoluntas. sed tua fiat;
l cc lxxxiii / x Apparuit autẽ illi angelus de cęlo confortans
eũ. & factus est in agonia. prolixius orabat; Et
factus est sudor eius. sicut guttę sanguinis
decurrentis in terram.
l cc lxxxiiii / m ccxcvi / m clxxvii Et cũ surrexisset ab oratione & uenisset ad dis
cipulos suos. inuenit eos dormientes. prę tristi
tia; Et ait illis; Quid dormitis? Surgite orate.

ne intretis in temptationem;
I cclxxxv Adhuc eo loquente. ecce turba et qui uocabatur
iudas unus de duodecim ante cedebat eos. et ad
propinquauit ihu ut oscularetur eum.
ihs aut̄ dixit ei; iuda. osculo filiū hominis tradis?
I cclxxxvii Uidentes aut̄ qui circa ipsū erant qđ futurū erat.
dixer̄ ei; Dn̄e. si percutimus in gladio? et percussit
unus ex illis seruum principis sacerdotū. et am
putauit auriculā eius dextram; Respondens
aut̄ ihs ait: Sinite usq; huc;
I cclxxxviii Et cū tetigiss& auriculā eius. sanauit eum;
Dixit aut̄ ihs ad eos qui uenerant ad se principes
sacerdotū. et magistratus templi. et seniores;
Quasi ad latronē existis cū gladiis. et fustibus.
cum cotidie uobiscū fuerim in tēplo. non exten
distis manus in me; Sed haec est hora. et potestas
tenebrarū;
I ccxc Comp̄hendentes aut̄ eū. duxer̄ ad domum prin
cipis sacerdotum.
I ccxci Petrus uero. sequebatur a longe; Accenso autem
igne in medio atrio. et circū sedentibus illis.
erat petrus in medio eorū; Quē cū uidiss& ancilla.

quę dam ſedente ad lumen. et eū fuiſſ& intui
ta. dixit; Et hic cū illo erat; At ille. negauit
eum dicens; Mulier. non noui illū;
l cccxcii Et poſt puſillū. Aliuſ uidenſ eū. dixit. Et tu de illiſ eſ;
Petruſ uero ait; O homo n̄ ſum; Et interuallo fac
to quaſi horę uniuſ. Aliuſ quidā adfirmabat
dicenſ; Vere et hic cū illo erat; Nā et galileuſ
eſt; Et ait petruſ; homo. neſcio quid dicis; Et
continuo adhuc illo loquente. galluſ cantauit;
l cccxciii Et conuerſuſ dn̄ſ. reſpexit petrum; Et recorda
tuſ eſt petruſ uerbi dn̄i ſicut dixerat. quia pri
uſquā galluſ cantet. ter me negabiſ. et egreſ
ſuſ foraſ petruſ. fleuit amare;
l cccxciiii Et uiri qui tenebant illū. inludebant ei. cę
dentes; Et uelauerūt eum. et percutiebant faci
em eiuſ. et interrogabant eū dicentes; Pro
phetiza quiſ eſt qui te percuſſit; Et alia multa
blaſphemantes. dicebant in eum;
l cccxcv Et ut factuſ eſt dieſ. conuenerunt ſeniores ple
biſ. et principeſ ſacerdotū. et ſcribae. & duxe
runt illū in conciliū ſuū dicentes; Si tu es
xp̄ſ. dic nobis;

ccxcvi Et ait illis; Si uobis dixero. non credetis mihi;
Si autem et interrogauero. non respondebitis
mihi. neque dimittetis;
ccxcvii Ex hoc autem. erit filius hominis sedens a dextris
uirtutis dei;
ccxcviii Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei? qui ait;
Vos dicitis. quia ego sum;
ccxcviiii At illi dixerunt; Quid adhuc desideramus
testimonium? Ipsi enim audiuimus de ore eius;

Capitulum xxiii

ccc Et surgens omnis multitudo eorum. duxerunt
illum ad pilatum.
ccci Coeperunt autem illum accusare dicentes. Hunc in
uenimus subuertentem gentem nostram. et prohiben
tem tributa dari caesari. et dicentem se christum
regem esse;
cccii Pilatus autem. interrogauit illum dicens; Tu es rex
iudeorum? At ille respondens ait; Tu dicis;
ccciii Ait autem pilatus ad principes sacerdotum. et tur
bas; Nichil inuenio cause in hoc homine.
ccciiii At illi inualescebant dicentes. Commouit po
pulum docens per uniuersam iudeam. incipiens
a galilea usque huc. Pilatus autem audiens gali

140

leam. interrogauit si homo galileus esset; Et
ut cognouit qđ de herodis potestate ẽẽt. remisit
eũ ad herodem. qui et ipse hierosolimis erat il
lis diebus; Herodes aut̃. uiso ihũ. gauisus est ual
de. Erat enĩ cupiens ex multo tempr̃ uidere eũ.
eo qđ audierat multa de illo. et sperabat signum
aliquid uidere ab eo fieri; Interrogabat aut̃ illũ
multis sermonib; et ipse nihil respondebat illi;
l cccv Stabant etiam principes sacerdotũ et scribę.
constanter accusantes eum;
l cccvi Spreuit aut̃ illũ herodes cũ exercitu suo. et inlu
sit indutũ ueste alba. et remisit ad pilatũ; Et
facti sunt amici herodes et pilatus. ex ipsa hora.
nam antea inimici erant ad inuicem;
l cccvii Pilatus aut̃ conuocatis principib; sacerdotum
et magistratib; et plebe. dixit ad illos; Optulistis
mihi hunc hominẽ quasi auertentẽ populũ.
et ecce ego coram uobis interrogans. nullã cau
sam inuenio in homine isto ex his in quibus eum
accusatis. sed neq; herodes;
l cccviii Nam remisi uos ad illũ. et ecce nihil dignũ morte
actum est ei;

I cccviiii Emendatū illū ergo illū dimittā: Necesse aut̄
habebat. dimittere eis p̄ diem festum unum
I cccx Exclamauit aut̄ simul uniuersa turba dicens;
Tolle hunc. et dimitte nobis barraban. Qui e
rat ppt̄ seditionē quandā factā in ciuitate.
et homicidium. missus in carcerem;
I cccxi Iterū pilatus locutus est ad illos. uolens di
mittere ihm̄; At illi. succlamabant dicentes;
Crucifige. crucifige illum;
I cccxii Ille aut̄ tertio. dixit ad illos; Quid eni mali fecit?
nullā causam mortis inuenio in eo; corripi
piam ergo illum. et dimittam.
I cccxiii At illi instabant uocib; magnis postulantes. ut
crucifigeretur; Et inualescebant uoces eorum
I cccxiiii At pilatus. adiudicauit fieri petitionē eorum
Dimisit aut̄ illis eum. qui ppt̄ homicidiū et
seditionē missus fuerat in carcerē. quē petebāt;
Ihm̄ uero. tradidit uoluntati eorum.
I cccxv Et cū ducerent eū. adp̄henderūt symonē quen
dā cyrenensem uenientē de uilla. et inposue
runt illi crucē portare post ihm̄;
I cccxvi Sequebatur aut̄ illū multa turba populi et

mulierum. que plangebant. et lamentabantur
eum. Conuersus aut̄ ad illas ihs. dixit; Filię
hierlm. nolite flere sup me sed sup uos ipsas fle
te. et sup filios uros; Qm ecce uenient dies. in
quib; dicent; Beatę steriles et uentres quę n̄
genuert. et ubera quę n̄ lactauert; Tunc inci
pient dicere montib; cadite sup nos. et collib;
operite nos; Quia si in uiridi ligno hęc faciunt.
in arido qid fiet;
l cccxvii D ucebantur aut̄ et alii duo nequā cum eo.
ut interficerentur;
l cccxviii E t postquā uenerunt in locū qui uocatur calua
rię. ibi crucifixerunt eum;
l cccxviiii E t latrones. unū a dextris. et alterū a sinistris;
l cccxx Ihs aut̄ dicebat; Pater. dimitte illis. non enim
sciunt quid faciunt;
l cccxxi D iuidentes uero uestimēta eius. miserunt sortes;
Et stabat populus expectans.
l cccxxii E t deridebant illū principes cū eis dicentes; Ali
os saluos fecit. se saluum faciat. si hic est
xpc di electus;
l cccxxiii I nludebant aut̄ ei. et milites accedentes. et a

cetum offerentes illi dicentes; Si tu es rex iudę
orum. saluum te fac;
I cccxxiiii Erat autem et superscriptio scripta super illum. litteris
grecis. et latinis. et hebraicis; hic est rex iudęorum;
I cccxxv Unus autem de his qui pendebant latronibus.
blasphemabant eum dicentes; Si tu es xps. sal
uum fac temet ipsum et nos.
I cccxxvi Respondens autem alter. increpabat illum dicens.
neque tu times deum quod in eadem dampnatione
es. et nos quidem iuste nam digna factis recipimus.
hic uero nihil mali gessit. et dicebat ad ihm.
Domine memento mei. cum ueneris in regnum tuum.
Et dixit illi ihs; Amen dico tibi. hodie mecum eris
in paradyso;
I cccxxvii Erat autem fere hora sexta. et tenebrę factę sunt
in uniuersam terram. usque in horam nonam;
I cccxxviii Et obscuratus est sol. et uelum templi scissum est
I cccxxviiii medium; Et clamans magna ihs. ait; Pater
in manus tuas commendo spm meum; Et hęc
dicens. expirauit.
I cccxxx Uidens autem centurio quod factum fuerat. glorifi
cauit deum dicens; Uere hic homo iustus erat;

l cccxxxi Et omīſ turba corū quiſimul aderant ad
ſpectaculū iſtud· et uidebant quę fiebant·
percutienteſ pectora ſua reuertebantur;
Stabant autē omſ noti eiuſ alonge· et mu
lieres quę ſecutę erant cū agalilea· hęc
uidenteſ;
l cccxxxii Et ecce uir nomine ioſeph qui erat decurio
uir bonuſ et iuſtuſ· hic nō conſenſerat· conſilio
et actibuſ corū ab arimathia ciuitate iudeę·
qui expectabat et ipſe regnum dī;
l cccxxxiii Et depoſitū inuoluit ſindone· et poſuit eū in mo
numento exciſo; In quo nōdum quiſquam po
ſituſ fuerat;
l cccxxxiiii Et dieſ erat paraſceueſ· et ſabbatū inluceſcebat·
ſubſecutę autē mulieres quę cū ipſo uenerant
de galilea· uiderū monumentum· et quēadmo
dum poſitum erat corpuſ eiuſ;
l cccxxxv / m ccxxx Et reuertenteſ parauerū aromata· et unguenta·
et ſabbato quidē ſiluerū ſecundū mandatum
Caplm. xxiiij. l cccxxxvi / m ccclii / l ccviii / m ccxxxi Una autē ſabbati ualde diluculo· uenerū ad mo
numentum· portanteſ quę parauerant aromata·
et inuenerū lapidē reuolutū a monumento;

Et ingressę non inuenerunt corpus dni ihu; Et fac
tum est dum mente consternatę essent de isto: ec
ce duo uiri steterunt iuxta illos in ueste candida;
L cccxxxvii Mt ccclii Mr ccxxxii Cum timerent autem et declinarent uultum in terra:
dixerunt ad illas; Quid quęritis uiuentem cum mor
tuis: Non est hic: sed surrexit; Recordamini qua
liter locutus sit uobis: cum adhuc in galilea esset
dicens; Quia oportet filium hominis tradi in ma
nus hominum peccatorum et crucifigi: et die ter
tia resurgere; Et recordatę sunt uerborum eius;
L cccxxxviii Mt cccliii Mr cxxxiii Et egressę a monumento: nuntiauerunt hęc omnia
illis undecim. et ceteris omnibus;
L cccxxxviiii x Erat autem maria magdalene. et iohanna. et maria
iacobi. et cetere quę cum eis erant: quę dicebant ad
apostolos hęc; Et uisa sunt ante illos sicut delira
mentum uerba ista: et non credebant illis; Petrus
autem surgens cucurrit ad monumentum: et procum
bens uidit linteamina sola posita; Et abiit secum
mirans quod factum fuerat; Et ecce duo ex illis ibant
ipsa die in castellum quod erat in spatio stadiorum
sexaginta ab hierusalem: nomine emmaus; Et ip
si loquebantur ad inuicem: de his omnibus quę ac

ciderant; Et factū est dū fabularentur· et secū
quererent· et ipse ihs appropinquans· ibat cum
illis· Oculi autē illorū tenebantur· ne eū agnos
cerent; Et ait ad illos; Qui sunt hi sermones quos
confertis ad inuicē· ambulantes. et estis tristes·
Et respondens unus cui nomen cleophas· dixit
ei; Tu solus peregrinus es in hierlm et non cogno
uisti quę facta sunt in illa his diebus· Quib;
ille dixit; Quę· Et dixerunt; De ihu nazare
no qui fuit uir ppheta potens in opere et ser
mone· corā dō et omni populo; Et quomodo tra
diderunt eū summi sacerdotes et principes
nri in dāpnationē mortis· et crucifixerunt
eum; Nos autē sperabamus· quia ipse esset re
dempturus isrl; Et nunc sup hęc omā· tertia
dies hodie qđ hęc facta sunt; Sed et mulieres
quedā ex nris terruerūt nos· que ante lucē fue
runt ad monumentum· et non inuento corpore
eius· uenerūt dicentes se etiam uisionē angelo
rū uidisse· qui dicunt eū uiuere; Et abierunt
quidā ex nris ad monumentum· et ita inuene
runt sicut mulieres dixerūt· ipsū uero non

inuenerunt; Et ipse dixit ad eos; O stulti et tardi
corde ad credendum in omnibus que locuti sunt
prophete; Nonne hec oportuit pati xpm. et ita
intrare in gloriam suam. Et incipiens a moyse
et omnibus prophetis. interpretabatur illis in om
nibus scripturis. que de ipso erant; Et appropin
quabant castello quo ibant. et ipse se finxit
longius ire; Et coegerunt illum dicentes; Mane
nobiscum. quoniam aduesperascit. et inclinata est iam
dies; Et intrauit cum illis; Et factum est dum recumbe
ret cum illis. Accepit panem. et benedixit. et fregit.
et porrigebat illis; Et aperti sunt oculi eorum.
et cognouerunt eum. et ipse euanuit ex oculis eorum;
Et dixerunt ad inuicem; Nonne cor nostrum ardens
erat in nobis. dum loqueretur in uia. et aperiret
nobis scripturas. Et surgentes eadem hora. re
gressi sunt in hierusalem. et inuenerunt congre
gatos undecim. et eos qui cum ipsis erant. dicen
tes quod surrexit dominus uere. et apparuit symoni;
Et ipsi narrabant que gesta erant in uia. et
quomodo cognouerunt eum in fractione
panis;

143
144

cccxl viiii C um hęc aut̄ loquuntur ih̄ſ ſtetit in medio
coru̅ · et dixit eiſ Pax uobiſ; Ego ſum · nolite ti
mere · Conturbati uero et conterriti · exiſti
mabant ſe ſp̄m̄ uidere; Et dixit eiſ; Quid turba
ti eſtiſ · et cogitationeſ aſcendunt in corda ur̄a ·
Videte manuſ meaſ et pedeſ · quia ipſe ego ſum ·
Palpate et uidete · quia ſp̄ſ carnē et oſſa non
habet · ſicut me uidetiſ habere; Et cu̅ hoc dixiſ
ſet · oſtendit eiſ manuſ et pedeſ;
cccxli viiii cccxxi A dhuc aut̄ illiſ n̄ credentib; et mirantib; p̄ gau
dio · dixit; Habetiſ hic aliquid q̄d manducetur ·
At illi optulerunt ei partē piſciſ aſſi · et fauum
melliſ; Et cu̅ manducaſſet corā eiſ · ſumenſ reli
quiaſ dedit eiſ; Et dixit ad illoſ;
cccxlii x H ęc ſunt uerba quę locutuſ ſum ad uoſ · cu̅ adhuc
eſſem uobiſcu̅ · q̄m neceſſe eſt implere om̄a · quę
ſcripta ſunt in lege moyſi · et p̄phetiſ · et pſalmiſ
de me; Tunc aperuit illiſ ſenſu̅ ut intelligerent
ſcripturaſ · et dixit; Q̄m ſic ſcriptu̅ eſt · et ſic opor
tebat xp̄m pati · et reſurgere a mortuiſ die ter
tia; Et p̄dicari in nomine eiuſ penitentiā · et re
miſſionē peccatoru̅ in om̄ſ genteſ · incipien

tibus ab hierosolima; Vos autē estis testes horum:
et ego mittā promissum patris mei in uos; Vos autē
sedete in ciuitate: quoadusq; induamini uir-
tute ex alto: Eduxit aut̄ eos foras in bethaniā:
et eleuatis manib; suis benedixit eis; Et factū
est dū benediceret illis. recessit ab eis: et fereba-
tur in celū; Et ipsi adorantes. regressi sunt in
hierlm: cum gaudio magno; & erant semper
in teplo: laudantes et benedicentes dm̄; Amen·

EXPLICIT EVANGELIVM SECVNDV̄ LVCAM INCIPIT PROLOGVS SECVNDVM IOHANNEM·

Hic est iohannes euangelista unus ex discipulis dī qui uirgo
electus a dō est. quē de nuptiis uolentē nubere uocauit ds̄. cui
uirginitatis in hoc duplex testimonium in euangelio datur. qd̄
et p̄ ceteris dilectus a dō dicitur. & huic matrē suam de cruce
cōmendauit dn̄s. ut uirginē uirgo seruaret; Deniq; mani
festans in euangelio qd̄ erat ipse incorruptibilis uerbi opus
inchoans. solus uerbo carnē factū ēē. nec lumen a tenebris cōprehensū

fuisse testatur. Primum signum ponens quod in nuptiis fecit dominus. ut ostendens quod erat ipse legentibus demonstraret. quod ubi dominus inuitatus deficere nuptiarum uinum debeat. Ut ueteribus inmutatis noua omnia que a christo instituuntur appareant; Hoc autem euangelium scripsit in asia. Postea quam in pathmos insula apocalipsin scripserat. et cui in principio canonis incorruptibile principium in genesi. Etiam incorruptibilis finis per uirginem in apocalipsi redderetur. Dicente christo. Ego sum. A et ω. et hic est iohannes. qui sciens superuenisse diem recensus sui. Conuocatis discipulis suis. in epheso per multa signorum experimenta promens christum. descendens in defossum. sepulture sue locum. facta oratione. positus est ad patres suos. tam extraneus a dolore mortis. quam a corruptione carnis inuenitur alienus. Tamen post omnes euangelium scripsit. et hoc uirgini debebatur. quorum tamen uel scriptorum tempore dispositio. uel librorum ordinatio. Ideo per singula nobis non exponitur. ut scienti desiderio collocatio. et querentibus fructus laboris. et deo magisterii doctrina seruetur. Amen.

INCIPIT BREVIARIUS EVANGELII SECUNDUM IOHANNEM.

Phariseorum leuitę interrogant iohannem. Iohannes ihesum uidens. agnum dei dicit; Et andreas petro dicit. Inuenimus messiam; ihesus ad cenam de aqua uinum fecit; De templo numularios eicit

Soluite hoc templum dicens nichodemo loquitur. ⁊ minorari.

III Ihs in iudea baptizat. et iohannes in enon. quiq; dix xpm crescere. se aut

IIII Ihs cū muliere samaritana loquitur. Prophetam in patria sua sine honore n̄ habere esse dicit. Et reguli filiū a morte resuscitauit.

V Apud natatoriam bethsaidā triginta octo annorū infirmitatem hominis sanat. Ac dicit. scrutamini scripturas. et si crederetis moysi. crederetis forsitan et mihi.

VI De quinq; panib; et duob; piscib; et qđ eū regē facere uoluerunt. Ihs supra mare ambulabat. et de manna. et de pane caelesti loquitur. A credentib; ab eo discipulis unum ex xii.

VII Scenophegia ihs in medio die festo ascendens in templū docet multis etiam de turba credentib; Ide clamat. si quis sitit ueniat et bibat. Cū ministris et nichodemo principes contendunt. De muliere adultera. Ihs lumē mundi ēē se praedicat.

VIII Ihs interrogatus principium se ēē respondit. qđ omis peccator seruus sit. et qđ ihs ante abraham sit. Cęcū ex natiuitate curat.

VIIII De iania et uili. p dedicatione deambulans in tēplo. se et patrem unū ēē dicit. De lazari resurrectione.

X Maria pedes ihu unguit. et capillis suis extersit. Ihs sup asinum sedit. et uolentibus grecis uidere ihm. loquitur de grano frumenti. qđ in terrā mittitur. Et uox de caelo ad ihm. Et qđ multi ex principibus crediderāt in ihm. sed ppt phariseos n̄ confiterentur.

edeſ diſcipulorum lauat. De iude traditione. Et petri negatione.
p̄dicit. Et de dilectione fratrum. Et q̄d ipſe in patre. & pater in
ipſo eſt. et de obſeruandiſ mandatiſ paracliti ſpſ.
e uinea et palmitibuſ. De dilectione. & pmiſſione paracliti.
et omnia patriſ ſua eſſe et cetera mandata.
hiſ diſcipuloſ patri commendat. Ihſ a iuda traditur. Allocutio
pilati a iudeoſ. De ihu et de barraba.
aſſio ihu. et ſepultura. et reſurrectio eiuſ.

Incipit euāgeliū ſecūdū iohannē. Cap. I.
IN principio erat uerbū. Et uerbū apud deū:
et deus erat uerbū. Hoc erat ī principio apud deū.
Oīa p ipſum fcā ſunt: et ſin ipſo fcm̄ ē nichil. Quod
fcm̄ eſt: in ipſo uita erat. Et uita erat lux hoīnū: et lux ī tenebris lucet: et tenebre eam
non cōprehenderūt.

I II Fuit homo missus a dō: cui nomen erat iohan
M VI L CVI nes; Hic uenit in testimonium: ut testimoni
um ꝑhiberet de lumine: ut om͞s crederent ꝑ
illum; Non erat ille lux: sed ut testimonium
perhiberet de lumine.

I III III M I L XIIII Erat lux uera: quę inluminat omnē hominē
uenientē in hunc mundū; In mundo erat: et
mundus ꝑ ipsū factus est: et mundus eum
non cognouit.

I IIII X In propria uenit: et sui eum non recepert̄; Quot
quot aut̄ recepert̄ eum: dedit eis potestatē filios
dī fieri: his qui credunt in nomine eius; Qui n̄
ex sanguinib;: neq; ex uoluntate carnis: neq;
ex uoluntate uiri: sed ex dō nati sunt;

I V M I L XIIII Et uerbū caro factū est: et habitauit in nobis;
Et uidimus gloriam eius: gloriam quasi uni
geniti a patre; Plenū gr̄e: et ueritatis:

I VI M XI M IIII L X Iohannes testimoniū ꝑhibet de ipso. et clamat
dicens: Hic erat quē dixi: qui post me uenturus
est. ante me factus est: quia prior me erat.

I VII X Et de plenitudine eius nos om͞s accepimus: et gra
tiam pro grā: quia lex ꝑ moysen data est: grā

et ueritas p ihm xpm facta est;
iiii cxii cxviii Deum nemo uidit umquā. Unigenitus filius qui est
in sinu patris. ipse enarrauit;
viii x Et hoc est testimoniū iohannis. quando miserunt
iudaei ab hierosolimis sacerdotes et leuitas ad
iohannem. ut interrogarent eum. tu quis es; & con
fessus est. et nō negauit; Et confessus est. quia nō
sū ego xps; Et interrogauerūt eum; Quid ergo.
helias es tu. qui dixit; Non sum; Propheta es tu.
Et respondit; Non; Dixerūt ergo ei; Quis es ut respon
sum demus his qui miserūt nos. quid dicis de te ipso.
x viii ii vii Ait; Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam
dni. sicut dixit isaias propheta;
xi x Et qui missi fuerant. erant ex phariseis; Et interro
gauerūt eū. et dixerunt ei; Quid ergo baptizas.
si tu es xps. neq; helias. neq; propheta.
xii xi iii v Respondit eis iohannes dicens; Ego baptizo in
aqua. medius autē urm̄ stetit. quē non scitis.
Ipse est qui post me uenturus est. qui ante me fac
tus est. cuius nō sum dignus ut soluā eius corrigi
am calciamenti;
xiii x Haec in bethania facta sunt trans iordanen.

ubi erat iohannes baptizans; Altera (autē) die uidit
iohannes ihm uenientē ad se. et ait; Ecce agnus
di. (ecce) qui tollit peccata mundi;

I xiiii Hic est de quo dixi; Post me uenit uir qui ante me
factus est. quia prior me erat. et ego nesciebam eū;
Sed ut manifestetur isrl. propterea ueni ego in
aqua baptizans;

I xv Et testimoniū phibuit iohannes dicens. quia uidi
spm̄ descendentē quasi colūbam de cęlo. et man
sit sup eum. et ego nesciebam eum; Sed qui misit me
baptizare in aqua. ille mihi dixit; Sup quē uideris
spm̄ descendentē. et manentē sup eum. hic est qui
baptizat in spū sc̄o; Et ego uidi. et testimoniū per
hibui. quia hic est filius di;

I xvi Altera die iterū stabat iohannes. et ex discipulis
eius duo; Et respiciens ihm ambulantē. dicit; Ecce
agnus di; Et audierūt eū duo discipuli loquentē.
et secuti sunt ihm. Conuersus autē ihs. et uidens
eos sequentes se. dicit eis; Quid quęritis. Qui dixe
runt ei; Rabbi. qd̄ dicitur interpretatū magister.
Ubi habitas. Dicit eis; Uenite et uidete; Uenerunt
et uiderūt ubi maneret. et apud eū manserunt

die illo; Hora autem erat quasi decima; Erat autem
Andreas frater symonis petri. unus ex duobus qui
audierant a iohanne. et secuti fuerant eum;
Invenit hic primum fratrem suum symonem. et dicit ei;
lxvii / ii clxvi / iii lxxxii / lxxiiii Invenimus messiam. quod est interpretatum christus; Et
adduxit eum ad ihesum; Intuitus autem eum ihesus. dixit
Tu es symon filius iona (iohannis). tu uocaberis cephas. quod
interpretatur petrus;
lxviii In crastinum uoluit exire in galileam. et inuenit
philippum. et dicit ei ihesus; Sequere me; Erat autem
philippus a bethsaida. ciuitate andreae et petri;
Inuenit philippus nathanahel. et dicit ei; Quem
scripsit moyses in lege. et prophetae. inuenimus ihesum
filium ioseph a nazareth; Et dixit ei nathanahel;
A nazareth potest aliquid boni esse; Dicit ei philip
pus; Veni et uide; Vidit ihesus nathanahel uenien
tem ad se. et dicit de eo; Ecce uere israhelita. in quo
dolus non est; Dicit ei nathanahel; Unde me nos
ti; Respondit ihesus. et dixit ei; Priusquam te philip
pus uocaret. cum esses sub ficu. uidi te; Respon
dit ei nathanahel. et ait; Rabbi. tu es filius dei.
tu es rex israhel; Respondit ihesus. et dixit ei; Quia

dixi tibi. uidi te sub ficu credis? maius his uide
bis. Et dicit ei. Amen amen dico uobis. uidebi
tis caelum apertum. et angelos dei ascendentes et
descendentes supra filium hominis. Capitulum .ii.
Et die tertia nuptiae factae sunt in chana galileae.
et erat mater ihesu ibi. Vocatus est et ihesus et discipu
li eius ad nuptias. Et deficiente uino. dicit
mater ihesu ad eum. Vinum non habent. Et dicit
ei ihesus. Quid mihi et tibi est mulier. Nondum ue
nit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quod
cumque dixerit uobis facite. Erant autem ibi lapi
deae hydriae sex positae secundum purificationem
iudaeorum. capientes singulae metretas bi
nas uel ternas. Dicit eis ihesus. Implete hydrias
aqua. Et impleuerunt eas usque ad summum.
Et dicit eis ihesus. Haurite nunc et ferte architri
clino. Et tulerunt. Vt autem gustauit architricli
nus aquam uinum factam. et non sciebat unde esset.
ministri autem sciebant qui hauserant aquam.
uocat sponsum architriclinus. et dicit ei. Omnis
homo primum bonum uinum ponit. et cum inebria
ti fuerint. tunc id quod deterius est. Tu autem ser

uasti bonū uinū usq; adhuc; Hoc fecit initi
um signorū ihs in chana galileę. et manifesta
uit gl̄am suam. Et crediderunt in eū discipli eius
ſ xviii VII ẽ xviii Post hoc descendit capharnaum. et ipse et mater
eius. et frs eius. et discipuli eius. et ibi manserū
non multis diebus.
ſ xx ẽ cclxviiii ẽ clvi ſ cclx Et prope erat pascha iudęorum. et ascendit
hierosolimam ihs;
ſ xxi ẽ ccxi ẽ cxxi ſ ccxxxviii Et inuenit in tēplo uendentes boues. et oues et co
lumbas. et nūmularios sedentes; Et cū fecisset
quasi flagellū de funiculis. omīs eiecit de tēplo.
Oues quoq; et boues. et nūmulariorū effudit
aes. et mensas subuertit; Et his qui colūbas
uendebant. dixit; Auferte ista hinc. et nolite
facere domū patris mei. domū negotiationis;
ſ xxi Recordati uero sunt discipuli eius. quia scriptū
est. zelus domus tuę comedit me.
ſ xxiii ẽ clxi ẽ lxxxii Responderū ergo iudei. et dixerū ei; qd signū
ostendis nobis. quia hęc facis.
ſ xxiiii Respondit ihs. et dixit eis; Soluite tēplū hoc.
et in trib; dieb; excitabo illud. Dixerū ergo
iudei; Quadraginta et sex annis aedificatū

est templum hoc. et in trib; dieb; excitabis illud.
Ille aut̄ dicebat de templo corporis sui; Cū ergo
resurrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli
eius quia hoc dicebat. et crediderūt scripturę. et
sermoni quem dixit ihs; Cū aut̄ eēt hierosolimis
in pascha in die festo. multi crediderūt in nomine
eius. uidentes signa eius quę faciebat; Ipse aut̄
ihs n̄ credebat semet ipsū eis. eo quod ipse nosset
om̄s. et quia opus ei non erat. ut quis testimoniū
perhiberet de homine; Ipse enī sciebat quid eēt
in homine; Caplm. iii.

Erat aut̄ homo ex phariseis nichodemus nomine.
princeps iudęorū; Hic uenit ad ihm nocte. et dix
ei. Rabbi. scimus quia a dō uenisti magister; Ne
mo enī potest hęc signa facere quę tu facis. nisi fue
rit ds cū eo; Respondit ihs. et dixit ei; Am̄. am̄
dico tibi. nisi quis natus fuerit denuo. non po
test uidere regnū dī. Dicit ad eū nichodemus;
Quomodo potest homo nasci cū sit senex. Num
quid potest in uentrē matris suę iterato introi
re et nasci. Respondit ihs; Amen amen dico ti
bi. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū scō.

non potest introire in regnū dī; Quod natū est
ex carne: caro est; ~~Et quod natū est ex carne ca~~
~~ro est~~; Et quod natū est ex spū: sps est; Non mireris
quia dixi tibi: oportet uos nasci denuo; Sps
ubi uult spirat: et uocē eius audis: sed nescis
unde ueniat aut quo uadat; Sic est omnis qui
natus est ex spū; Respondit nichodemus: et dix
it ei. Quomodo possunt hęc fieri? Respondit
ihs: et dixit ei; Tu es magister in israhel. et hęc ig
noras? Amen amen dico tibi: quia quod sci
mus loquimur: et quod uidimus testamur: et
testimoniū nrm n̄ accipitis; Si terrena dixi
uobis et n̄ creditis: quomodo si dixero uobis cęles
tia credetis? Et nemo ascendit in cęlū. nisi qui
descendit de cęlo: filius hominis qui est in ce
lo; Et sicut moyses exaltauit serpentē in deser
to: ita exaltari oportet filiū hominis: Ut omnis
qui credit in ipso n̄ pereat: sed habeat uitam
aeternam;

lxxiii Sic enim dilexit ds mundū. ut filiū suū unige
nitū daret: ut omnis qui credit in eū non pere
at: sed habeat uitā ęternā; Non enim misit

ds filiū suū in mundū. ut iudicet mundum:
sed ut saluetur mundus p ipsum; Qui credit in
eū: non iudicatur; Qui aut̄ non credit. iā iudi
catus est. quia n̄ credidit in nomine unigeni
ti filii dī; Hoc est aut̄ iudiciū: quia lux ue
nit in mundū: et dilexert̄ homines magis te
nebras quā lucē; Erant enī eorū mala opera;
Omīs enī qui male agit odit lucē: et n̄ uenit
ad lucē: ut n̄ arguantur opera eius; Qui aut̄
facit ueritatē uenit ad lucē: Ut manifestent̄
opera eius: quia in dō sunt facta.
III Post hec uenit ihs et discipuli eius in iudeam
terrā: et illic demorabatur cū eis. et baptizabat
I xxv gh vii I vi Erat aut̄ et iohannes baptizans in enon iuxta
salim. quia aquę multę erant illic: et adue
niebant. et baptizabantur;
I xxvii x Nondū enī missus fuerat in carcerem iohannes
I xxvi iiii gh xviiii gh viii Facta est ergo questio ex discipulis iohannis
cū iudeis de purificatione: et uenert̄ ad io
hannē. et dixert̄ ei; Rabbi. qui erat tecum
trans iordanen cui tu testimoniū phibuisti:
ecce hic baptizat. et omīs ueniunt ad eum;

Respondit iohannes et dixit; Non potest homo
accipere quicquam nisi fuerit ei datum de celo;
xxviii .. iiii x Ipsi uos mihi testimonium perhibetis. quod dixerim
non sum ego xpistus. sed quia missus sum ante illum.
ccxviii x Qui habet sponsam. sponsus est; Amicus autem spon
si qui stat et audit eum. gaudio gaudet propter uocem
sponsi; Hoc ergo gaudium meum impletum est; Illum
oportet crescere. me autem minui; Qui desursum ue
nit. super omnis est; Qui ~~est de terra~~. de terra est. ~~et~~
de terra loquitur. qui de celo uenit super omnis est.
et quod uidit et audiuit. hoc testatur. et testimo
nium eius nemo accipit. Qui accipit eius testimo
nium. signauit quia deus uerax est. Quem enim misit
deus. uerba dei loquitur; non enim ad mensuram dat
deus spiritum.
cccx. cci. xviii. ccxi x Pater diligit filium. et omnia dedit in manu eius;
Qui credit in filium. habet uitam aeternam; qui
autem incredulus est filio. non uidebit uitam. sed
ira dei manet super eum; Capitulum iiii.
Ut ergo cognouit ihesus quia audierant pharisei. quia
ihesus plures discipulos facit et baptizat. quam
iohannes. quanquam ihesus non baptizaret. sed disci

puli eius.

l xxxii ch xxviii Reliquit iudeam · et abiit iterũ in galileam; O
portebat aut̃ eum transire p̃ samariam;

c iiii l xxxiii Venit ergo in ciuitatẽ samarię · que dicitur sichar.
iuxta p̃dium qđ dedit iacob ioseph filio suo; E
rat aut̃ ibi fons iacob;

Ihs ergo fatigatus ex itinere. sedebat sic sup fon
tem; hora aut erat quasi sexta; Venit mulier de sa
maria. haurire aquã · Dicit ei ihs; Da mihi bi
bere; Discipuli enĩ eius abierant in ciuitatẽ. ut
cibos emerent; Dicit ergo ei mulier samaritana
Quomodo tu iudeus cũ sis. bibere a me poscis. quę
sũ mulier samaritana. Non enĩ coutuntur iudei
samaritanis; Respondit ihs. et dixit ei; Si scires
donũ dĩ · et quis est qui dicit tibi. da mihi bibere.
tu forsitan petisses ab eo. et dedisset tibi aquam
uiuam. Dicit ei mulier; Dne. neque in quo hauri
as habes. et puteus altus est; Vnde ergo habes aquã
uiuam. Nũquid tu maior es patre nr̃o iacob · qui de
dit nobis puteum. et ipse ex eo bibit · et filii eius · et
pecora eius. Respondit ihs. et dixit ei; Omnis qui
biberit ex aqua hac. sitiet iterũ; Qui aut̃ biberit

ex aqua quam ego dabo ei. n̄ sitiet in ęternum.
sed aqua quā ego dabo ei. fiet in eo fons aquę
salientis in uitā ęternam; Dicit ad eū mulier
Dn̄e. da mihi hanc aquā. ut non sitiam. neq;
ueniam huc haurire; Dicit ei ihs̄; Vade uoca
uirū tuum. et ueni huc; Respondit mulier. et
dixit; Non habeo uirū; Dicit ei ihs̄; Bene dixis
ti. quia n̄ habeo uirū; Quinq; enī uiros habu
isti. et nunc quē habes n̄ est tuus uir; Hoc uere dix
isti; Dicit ei mulier; Dn̄e uideo quia ꝓpheta es tu;
Patres nr̄i in monte hoc adorauerūt. Et uos dicitis
quia hierosolimis est locus. ubi adorare oportet
Dicit ei ihs̄; Mulier. crede mihi. quia ueniet ho
ra. quando neq; in monte hoc. neq; in hierosoli
mis adorabitis patrē. Vos adoratis qd̄ nescitis. nos
adoramus qd̄ scimus. quia salus ex iudęis est; Sed
uenit hora et nunc est. quando ueri adoratores
adorabunt patrē in spū et ueritate; Nā et pater
tales quęrit. qui adorent eum; Sp̄s est ds̄. et eos
qui adorent eū. in spū et ueritate oportet ado
rare; Dicit ei mulier; Scio quia messias uenit q̄ dr̄ xp̄c; Cū ḡ uenit.
ille nobis adnuntiabit omā; Dicit ei ihs̄; Ego

ſum: qui loquor tecū; Et continuo uenerunt
diſcipuli eius: et mirabantur. quia cū muliere
loquebatur; Nemo tamen dixit. quid queris: aut
quid loqueris cū ea; Reliquit ergo hydriam
ſuam mulier: et abiit in ciuitatē: et dicit illis
hominib; Venite et uidete hominē: qui dix
mihi omīa quęcūq; feci; Nūquid ipſe eſt xp̄s:
Exierūt de ciuitatē: et ueniebant ad eū; Interea
rogabant eū diſcipuli dicentes; Rabbi
manduca; Ille autē dixit eis; Ego cibū habeo
manducare: quē uos neſcitis; Dicebant ergo
diſcipuli ad inuicē; Nūquid aliquis attulit
ei manducare: Dicit eis ih̄s; Meus cibus eſt
ut faciam uoluntatē eius. qui miſit me: ut p
ficiam opus eius; Nonne uos dicitis qđ adhuc
quatuor menses ſunt. et meſſis uenit: Ecce di
co uobis. Leuate oculos u̅ros. et uidete regio
nes: quia albę ſunt iam ad meſſem; Et qui me
tit mercedē accipit: et congregat fructum
in uitam ęternam; Vt et qui ſeminat ſimul
gaudeat. et qui metit; In hoc enī eſt uerbum
uerū: quia alius eſt qui ſeminat: et alius eſt

qui metit; Ego misi uos metere. quod uos non la
borastis; Alii laborauerunt. et uos in labores
eorū introistis; Ex ciuitate autē illa . multi cre
diderunt in eum samaritanorū. propter uer
bū mulieris testimoniū perhibentis. quia
dixit mihi omā quęcūq; feci; Cū uenissent
ergo ad illū samaritani. rogauerunt eum
ut ibi maneret; Et mansit ibi duos dies; Et mul
to plures crediderunt ppt sermonē eius. et
mulieri dicebant; Quia iam nō propt tuam
loquelam credimus. ipsi enī audiuimus et
scimus. quia hic est uere saluator mundi;
lxxxiiii xviii Post duos autē dies exiit inde. et abiit in galileā;
lxxxv cxlii li lxxi Ipse enī ihs testimonium perhibuit. quia pro
pheta in sua patria honorem non habet;
lxxxvi x Cum ergo uenisset in galileam . exceperunt
eū galilei. cū omā uidissent quę fecerat hiero
solimis in die festo. et ipsi enī uenerant ad di
em festū. Venit ergo iterū in chana galileę.
ubi fecit aquam uinum;
lxxxvii lxiii lxv Et erat quidā regulus. cuius filius infirmaba
tur capharnaum; Hic cū audisset quia ihs

adueniret a iudea in galileam. abiit ad eum.
et rogabat eum ut descenderet et sanaret filiũ
eius. incipiebat enĩ mori; Dixit ergo ihs ad eũ;
Nisi signa et pdigia uideritis. n credditis. Dixit
ad eũ regulus; Dne. descende. priusquã moriat
filius meus; Dicit ei ihs. Vade filius tuus uiuit;
Credidit homo sermoni quẽ dixerat ei ihs. et
ibat; Iam aut̃ eo descendente. serui occurrert̃
ei. et nuntiauert̃ eĩ dicentes. quia filius eius
uiueret; Interrogabat ergo horam ab eis. in qua
melius habuerat; Et dixert̃ ei; Quia heri hora
septima. reliquit eum febris; Cognouit ergo
pater quia illa hora erat. in qua dixit ei ihs.
filius tuus uiuit; Et credidit ipse. et domus eius
tota;

Hoc iterũ secundo signũ fecit ihs. cum uenisset
a iudea in galileam; **Caplm. v.**

lxxxviii / Mt lxx / Lc xx / lxxxvii
Post hec erat dies festus iudeorũ. et ascendit ihs
hierosolimam; Est aut̃ hierosolimis pbatica pis
cina. que cognominatur hebraice bethsaida.
quinq; porticus habens; In his iacebat multitu
do magna. languentiũ. cecorũ. claudorum.

aridorū: expectantium aquę motum; Angelus
autē dn̄i secundū tempus descendebat in piscina; ‡ mouebat aq̄; Et q̄ p̄or descendebat ī piscinam
post motionē aquę; sanus fiebat. A qua cūq; tene
batur infirmitate; Erat autē quidā homo ibi; tri
ginta et octo annos habens in infirmitate sua;
hunc cū uidisset ihs iacentē; et cognouisset quia
multū iam tempus haberet; dicit ei; Uis sanus
fieri? Respondit ei languidus; Dn̄e. hominē
non habeo; ut cū turbata fuerit aqua. mittat
me in piscinā. Dū uenio enī ego; alius ante me
descendit; Dicit ei ihs. Surge tolle grabbatū tuū;
et ambula; Et statim sanus factus est homo; et sustu
lit grabbatū suum. et ambulabat; Erat autē sab
batū in illo die; Dicebant ergo iudei illi qui sanus
fuerat; Sabbatū est; non licet tibi tollere grabba
tum tuum;

lxxxviiii x Respondit eis; Qui me sanū fecit. ille mihi dixit;
tolle grabbatū tuū et ambula; Interrogauerunt ergo
eū; Quis est ille homo qui dixit tibi. tolle grabba
tū tuū et ambula; Is autē qui sanus fuerat effectus;
nesciebat quis eēt; Ihs autē declinauit a turba;
constituta in loco; Postea inuenit eū ihs in teplo;

et dixit illi; Ecce sanus factus es; iam noli pecca
re; ne deterius tibi aliquid contingat; Abiit
ille homo et nuntiauit iudeis; quia ihs esset
qui fecit eum sanum; Propterea persequebantur iu
dei ihm; quia hec faciebat in sabbato; Ihs autem
respondit eis; Pater meus usque modo operatur; et
ego operor; Propterea ergo magis querebant
eum iudei interficere; quia non solum soluebat sab
batum; sed et patrem suum dicebat deum. equalem
se faciens deo; Respondit itaque ihs; et dixit eis;
Amen amen dico uobis; non potest filius a se face
re quicquam; nisi quod uiderit patrem facientem;
Quecumque enim ille fecerit; hec et filius similiter
facit; Pater enim diligit filium; et omnia demonstrat
ei que ipse facit; et maiora his demonstrabit ei
opera. ut uos miremini; Sicut enim pater suscitat
mortuos et uiuificat; sic et filius quos uult
uiuificat; Neque enim pater iudicat quemquam; sed
iudicium omne dedit filio; ut omnes honorificent
filium; sicut honorificant patrem;
Io xl Mt xcviii Mr xcvi L cxvi Qui non honorificat filium; non honorificat pa
trem qui misit illum;

I xli x Amen amen dico uobis. quia qui uerbũ meũ
audit. et credit ei qui misit me. habet uitam
aeternam; Et in iudicium non uenit. sed tran
sit a morte ~~a morte~~ in uitã; Amen amen dico
uobis. quia uenit hora et nunc est. quando
mortui audient uocẽ filii dĩ. et qui audie
rint. uiuent; Sicut enĩ patr habet uitam in
semet ipso. sic dedit et filio uitã habere in se
met ipso; Et potestatẽ dedit ei et iudicium facere.
quia filius hominis est; Nolite mirari hoc. quia
uenit hora in qua omñs qui in monumentis sunt.
audient uocẽ eius; Et procedent qui bona fe
cerunt. in resurrectionẽ uitae; qui uero mala
egerunt. in resurrectionẽ iudicii; Non possũ
ego a me ipso facere quicquã; Sicut audio iu
dico. et iudicium meũ iustum est;

I xlii ccxcvi clxxxvi clxxxii Quia nõ quero uoluntatẽ meam. sed uoluntatẽ
eius qui misit me;

I xliii x Si ego testimonium phibeo de me. testimoniũ
meũ non est uerũ. Alius est qui testimonium
phibet de me. et scio quia uerum est testimo
niũ qđ phibet de me; Vos misistis ad iohannẽ.

et testimonium perhibuit ueritati· Ego autẽ
non ab homine testimoniũ accipio: sed hec dico:
ut uos salui sitis; Ille erat lucerna ardens et lucens:
uos autẽ uoluistis exultare ad horã in luce eius;
Ego autẽ habeo testimonium maius iohanne;
Opera enĩ que dedit mihi patr̃ ut pficiam ea:
Ipsa opera que ego facio· testimoniũ phibent
de me: quia patr̃ me misit; Et qui misit me pa
ter: ipse testimoniũ perhibuit de me:
l xliiii d cxii l cxviii Neq; uocẽ eius umquã audistis: neq; speciem
eius uidistis:
l xlv Et uerbũ eius ñ habetis in uobis manens: quia
quẽ misit ille huic uos ñ credidistis; Scrutami
ni scripturas: quia uos putatis in ipsis uitã eter
nam habere; Et ille sunt que testimoniũ per
hibent de me: et ñ uultis uenire ut uitam
habeatis· Claritatẽ ab hominib; ñ accipio:
sed cognoui uos. quia dilectionẽ di non habetis
in uobis; Ego ueni in nomine patris mei: et non
accepistis me; Si alius uenerit in nomine suo: illũ
accipietis; Quomodo potestis uos credere: quia
~~qui~~ gl̃am ab inuicẽ accipitis· et gl̃am que a solo

est do non queritis: Nolite putare quia ego accu
saturus sim uos apud patrem: est qui accusat
uos moyses in quo uos speratis; Si enim crederetis
moysi: crederetis forsitan et mihi; De me enim ille
scripsit; Si autem illius litteris non creditis. quomodo
meis uerbis credetis: **Capitulum. VI.**

I xlvi m xxiii m xxii I xlii
Post hec abiit ihs trans mare galileę: quod est tibe
riadis; Et sequebatur eum multitudo magna:
quia uidebant signa quę faciebat super his
qui infirmabantur:

I xlvii m cxlvi I xcii
Subiit ergo in montem ihs: et ibi sedebat cum discipulis suis;
I xlviii m cclxxiii m clvi I ccl x
Erat autem proximum pascha: dies festus iudeorum;
I xlviiii m cxlvii m clxiiii I xciii
Cum subleuasset ergo oculos ihs. et uidisset quia
multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad
philippum; Unde ememus panes ut mandu
cent hi: Hoc autem dicebat temptans eum: ipse enim
sciebat quid eet facturus: Respondit ei philippus;
Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis:
ut unusquisque modicum quid accipiat; Dicit ei u
nus ex discipulis eius: Andreas. frater simonis petri;
Est puer unus hic qui habet quinque panes orde
aceos: et duos pisces. Sed hęc quid sunt inter

tantos? Dixit ergo ihs; Facite homines discum
bere; Erat autem fenum multum in loco; Discubuerunt
ergo uiri numero quasi quinque milia; Accepit
ergo panes ihs et cum gratias egisset, distribuit discum
bentibus; Similiter et ex piscibus; quantum uolebant;
Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis; Colligi
te quę superauerunt fragmenta, ne pereant; Colle
gerunt ergo et impleuerunt duodecim cophinos
fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis, quę
superfuerunt his qui manducauerant;
i l Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat sig
num, dicebant; Quia hic est uere propheta, qui uen
turus est in mundum; Ihs ergo cum cognouisset
quia uenturi essent ut raperent eum et face
rent eum regem,
i li Fugit iterum in monte ipse solus; Ut autem sero fac
mt cl tum est, descenderunt discipuli eius ad mare.
mr lxvii Et cum ascendissent nauim, uenerunt trans mare in
capharnaum; et tenebrę iam factae erant; Et
non uenerat ad eos ihs; Mare autem uento magno
flante exsurgebat; Cum remigassent ergo qua
si stadia uiginti quinque aut triginta, uident

ihm ambulantē sup mare et pximū naui fieri.
et timuerunt; Ille autē dicit eis; Ego sum. nolite ti
mere. Voluerunt ergo accipere eū in nauim. et
statim fuit ad terram in quam ibant;
lu Altera die turba que stabat trans mare. uidit quia
nauicula alia n̄ erat ibi nisi una. et quia n̄ intro
isset cū discipulis suis ihs in nauem. sed soli disci
puli eius abissent; Alie uero superuenerūt naues
a tiberiade iuxta locū ubi manducauerant
panē. gr̄as agentes dō; Cū ergo uidisset turba
quia ihs non eēt ibi neq; discipuli eius. ascende
runt nauiculas. et uenerunt capharnaum.
querentes ihm; Et cū inuenissent eum trans ma
re. dixerunt ei; Rabbi. quando huc uenisti.
Respondit eis ihs. et dixit; Amen amen dico uo
bis. queritis me. n̄ quia uidistis signa. sed quia
manducastis ex panibus. et saturati estis;
Operamini n̄ cibū qui perit. sed qui pmanet in
uitam aeternā. que filius hominis uobis da
bit; Hunc ergo pat signauit ds; Dixerunt g
ad eum; Quid faciemus ut operemur opera
dī. Respondit ihs. et dixit eis; Hoc est opus

di: ut credatiſ in eum quem miſit ille·
I liii · mr clxi · mt lxxxvii Dixerunt ergo ei· Quod ergo tu faciſ ſignum· ut
uideamuſ et credamuſ tibi. quid operariſ·
I liiii · x Patreſ noſtri manducauerunt manna in deſerto. ſicut
ſcriptum eſt. panem de celo dedit eiſ manducare·
Dixit ergo eiſ ihſ· Amen amen dico uobiſ. non
moyſeſ dedit uobiſ panem de celo: ſed pater meuſ
dat uobiſ· panem de celo uerum. Paniſ enim dei eſt qui
deſcendit de celo: et dat uitam mundo· Dixerunt
ergo ad eum Domine· ſemper da nobiſ panem hunc·
I lv · mt cclxxxiii · mr clxv · l cclxvi Dixit autem eiſ ihſ; Ego ſum paniſ uitae; qui uenit ad me
non eſuriet: et qui credit in me. non ſitiet umquam;
ſed dixi uobiſ: quia et uidiſtiſ me· et non credidiſtiſ·
I lvi · x Omne quod dat mihi pater ad me ueniet: et eum qui
uenit ad me non eiciam foraſ·
I lvii · mt ccxcv · mr clxxvi · l cclxxxii Quia deſcendi de celo. non ut faciam uoluntatem meam:
ſed uoluntatem eiuſ qui miſit me:
I lviii · x Haec eſt autem uoluntaſ eiuſ qui miſit me patriſ. ut omne
quod dedit mihi non perdam ex eo: ſed reſuſcitem illud
in nouiſſimo die; Haec eſt enim uoluntaſ patriſ mei
qui miſit me: ut omniſ qui uidet filium et credit
in eum habeat uitam aeternam; Et ego reſuſcitabo eum:

in nouissimo die ·

I lviiii Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset
cxli Ego sum panis qui de caelo descendi et dicebant
l Nonne hic est ihs filius ioseph cuius nos nouimus
lxviiii patrem et matrem quomodo ergo dicit hic quia
de caelo descendi

I lx Respondit ergo ihs et dixit eis Nolite murmu
rare inuicem Nemo potest uenire ad me ni
si pater qui misit me traxerit eum et ego resuscita
bo eum in nouissimo die Est scriptum in prophe
tis erunt omnes docibiles di Omnis qui audiuit
a patre et didicit uenit ad me

I lxi Non quia patrem uidit quisquam nisi is qui est a deo
cxii hic uidet patrem
lxiii

I lxii Amen dico uobis qui credit in me habet uitam aeternam
I lxiii Ego sum panis uitae
cclxxxiiii Patres uestri manducauerunt in deserto manna et
clxv mortui sunt Hic est panis de caelo descendens
cclxvi ut si quis ex ipso manducauerit non moriatur
I lxiiii

I lxv Ego sum panis uiuus qui de caelo descendi Si quis
cclxxxiiii manducauerit ex hoc pane uiuet in aeternum
clxv Et panis quem ego dabo caro est mea pro mundi
cclxvi

159

ī lxvi uita. Litigabant ergo iudęi ad inuicē dicenteſ;
Quomodo poteſt hic nobiſ carnē ſuā dare ad man
ducandū? Dixit ergo eiſ ihſ; Amē amē dico uobiſ.
niſi manducaueritiſ carnē filii hominiſ. et bi
beritiſ eiuſ ſanguinē. nō habebitiſ uitā in uobiſ;
Qui manducat meā carnē. et bibit meū ſan
guinē. habet uitam ęternam; Et ego reſuſci
tabo eum. in nouiſſimo die; Caro enim mea ue
re eſt cibuſ. et ſanguiſ meuſ uere eſt potus;
ī lxvii ioh cclxxxiiii lu clxv l cclxvii Qui manducat meā carnē. et bibit meū ſangui
nē. in me manet et ego in illo; Sicut miſit me
uiuenſ pat̄. et ego uiuo ꝓpt̄ patrem; Et qui man
ducat me. et ipſe uiuet ꝓpt̄ me; Hic eſt paniſ qui
de cęlo deſcendit. nō ſicut manducauerunt pa
treſ ur̄i manna. et mortui ſunt; Qui manducat
hunc panē. uiuet in ęternum; Hęc dixit in ſynago
ga. docenſ in capharnaum; Multi ergo audi
enteſ ex diſcipuliſ eiuſ. dixerunt; Duruſ eſt
hic ſermo. quiſ poteſt eum audire? Sciens autē
ihſ apud ſemetipſū. quia murmurarent de
ī lxviii ioh cccx ioh cxci l ccxcvii hoc diſcipuli eiuſ. dixit eiſ; Hoc uoſ ſcandali
zat? Si ergo uideritiſ filiū hominiſ aſcen

dentem: ubi erat prius;
I lxx dccxcvii Sps est qui uiuificat: caro non prodest quicquam·
dclxxviii Verba que ego locutus sum uobis. sps et uita sunt:
I lxxi sed sunt quidam ex uobis· qui non credunt·
I lxxii dcclxxvii Sciebat enim ab initio ihs· qui essent credentes:
dclxi et quis traditurus esset eum;
I lxxiii Et dicebat. Propterea dixi uobis: quia nemo potest
uenire ad me: nisi fuerit ei datum a patre meo·
Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro:
et iam non cum illo ambulabant; Dixit ergo
ad xii; Numquid et uos uultis abire:
I lxxiiii dclxvi Respondit ergo ei symon petrus: Domine ad quem
dlxxii lxciiii ibimus: Verba uite eterne habes. et nos credimus
et cognouimus: quia tu es xps filius dei;
I lxxv Respondit eis ihs; Nonne ego uos duodecim elegi:
et ex uobis unus diabolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis; hic enim erat traditurus
eum: cum esset unus ex duodecim· Caplm. vii.
VII Post hec ambulabat ihs in galileam: non enim uo
lebat in iudeam ambulare: quia querebant
eum iudei interficere; Erat autem in proximo di
es festus iudeorum: scenophegia; Dixerunt

aut ad eum fr̄s eius; Transi hinc et uade in iudeā.
ut et discipuli tui uideant opera tua quę facis;
Nemo quippe in occulto quid facit. et quęrit ip
se in palam ēē; Si hęc facis. manifesta teipsū mundo;
Neq; enī fr̄s eius credebant in eum; Dicit ergo
eis ihs; Tempus meū nondū aduenit. tempus aut̄
urm̄ semp est paratum; Non potest mundus o
disse uos; Me aut̄ odit. quia ego testimonium p
hibeo de illo. quia opera eius mala sunt; Vos as
cendite ad diem festum hunc. ego enī nondum
ascendo ad diem festū istum. quia meū tempus
nondū impletū est; Hęc cū dixisset. ipse mansit
in galilea; Vt aut̄ ascenderunt fr̄s eius. tunc et
ipse ascendit ad diem festū. non manifeste. sed
quasi in occulto; Iudęi ergo quęrebant eū in die
festo. et dicebant; Vbi est ille. Et murmur mul
tū de eo erat in turba; Quidā enī dicebant quia
bonus est. Alii aut̄ dicebant. non. sed seducit tur
bas; Nemo tamē palā loquebatur de illo. ppter
metū iudęorum

Iam aut̄ die festo mediante. ascendit ihs in tem
plum. et docebat; Et mirabantur iudęi. dicentes;

quomodo hic litteras scit cū non didicerit?
Respondit eis ihs· et dixit; Mea doctrina ñ est
mea· sed eius qui misit me; Si quis uoluerit uo
luntatē eius facere· cognoscet de doctrina utrū
ex dō sit· an ego a me ipso loquar; Qui a semetipso
loquitur· glām propriam querit; Qui autē que
rit glām eius· qui misit illū· hic uerax est· et in
iustitia in illo ñ est; Nonne moyses dedit uob
legem· et nemo ex uobis facit legē? Quid me que
ritis interficere? Respondit turba· et dixit; Dae
moniū habes; Quis te querit interficere? Respon
dit ihs· et dixit eis· Unū opus feci· et omīs miramī
ni; Propterea moyses dedit uobis circūcisionem.
non quia ex moyse est· sed ex patrib; Et in sabbato
circūciditis hominē· Si circūcisionē accipit ho
mo in sabbato ut nō soluatur lex moysi· mihi in
dignamini quia totū hominē sanū feci in sab
bato? Nolite iudicare secdm faciem· sed iustū iudi
tiū iudicate; Dicebant ergo quidā ex hieroso
limis; Nonne hic est quē querunt interficere? Ecce
palā loquitur· et nihil ei dicunt; Numquid uere
~~non~~ cognouerūt principes quia hic est xps? Sed

hunc scimus unde sit. xp̄s autem cum uenerit. nemo
scit unde sit.

Ī lxxvi, ā cxii, l cxviii — Clamabat ergo docens in templo ih̄s. et dicens; Et me
scitis. et unde sim scitis. et a me ipso n̄ ueni. sed est
uerus qui misit me. quem uos n̄ scitis; Ego scio eum.
Et si dixero quia n̄ scio eum. ero similis uobis mendax.
Sed scio eum. quia ab ipso sum. et ipse me misit.

Ī lxxvii, ā ccxx, ā cxxviii, l ccxlv — Querebant ergo eum adprehendere. et nemo misit
in illum manus. quia n̄dum uenerat hora eius

Ī lxxviii — De turba autem multi crediderunt in eum. et dicebant;
Xp̄s cum uenerit. numquid plura signa faciet. quam
que hic facit. Audierunt pharisei turbam mur
murantem de illo hec;

Ī lxxviiii, ā ccc, ā clxxxi, l cclxxxv — Et miserunt principes et pharisei ministros. ut adp
henderent eum;

Ī lxxx, x — Dixit ergo eis ih̄s; Adhuc modicum tempus uobiscum
sum. et uado ad eum qui misit me;

Ī lxxxi — Queretis me. et n̄ inuenietis; Et ubi sum ego. uos n̄ po
testis uenire; Dixerunt ergo iudei ad semetipsos;
Quo hic iturus est. quia n̄ inueniemus eum. Num
quid in dispersione gentium iturus est. et docturus
gentes. Quis est hic sermo quem dixit. queretis me

et n̄ inuenietis. et ubi sum ego uos non potestis
uenire. In nouissimo aut̄ die magno festiuita
tis. stabat ih̄s. et clamabat dicens; Si quis sitit.
ueniat ad me et bibat; Qui credit in me sicut
dicit scriptura. flumina de uentre eius flu
ent aquę uiuę; Hoc aut̄ dixit de sp̄u. quem
accepturi erant credentes in eum; Nondū
enī erat sp̄s datus. quia ih̄s nondum fuerat
glorificatus;
lxxxii / x Ex illa ergo turba cū audissent hos
sermones eius dicebant. hic est uere
propheta, Alii dicebant. hic est xp̄c;
lxxxiii / v Quidā aut̄ dicebant; Nūquid a galilea xp̄s ue
nit. Nonne scriptura dicit. quia ex semine
dauid. et bethleem castello ubi erat dauid.
uenit xp̄s.
lxxxiiii / x Dissensio itaq; facta est in turba ꝓpter eum.
lxxxv Quidā aut̄ ex ipsis uolebant adprehendere eū.
sed nemo misit super illum manus;
lxxxvi / x Uenerūt ergo ministri ad pontifices. et phari
seos. et dixerūt eis illi; quare n̄ adduxistis eū.
Responderūt ministri; Nūquā sic locutus

est homo: sicut hic homo; Responderunt ergo
eis pharisei; Numquid aliquis ex principibus cre
didit in eum aut ex phariseis? Sed turba hec
que non novit legem: maledicti sunt; Dicit ni
chodemus ad eos ille qui venit ad eum nocte:
qui unus erat ex ipsis. Numquid lex nostra iudi
cat hominem: nisi audierit ab ipso prius et cog
noverit quid faciat? Responderunt: et
dixerunt ei; Numquid et tu galileus es?
Scrutare scripturas: et vide quia pro
pheta a galilea non surgit; Et reversi sunt:
unusquisque in domum suam. Capitulum viii.
ii Ihs autem perexit in montem oliveti: et diluculo
iterum venit in templum; Et omnis populus venit
ad eum: et sedens docebat eos; Adducunt autem
scribe et pharisei mulierem in adulterio depre
hensam: et statuerunt eam in medio: et dixerunt
ei. Magister: hec mulier modo deprehensa est
in adulterio; In lege autem moyses mandavit
nobis huiusmodi lapidare; Tu ergo quid dicis?
Hec autem dicebant temptantes eum: ut possent ac
cusare eum; Ihs autem inclinans se deorsum:

digito scribebat in terra· Cu͂ aut͂ p̄seuerarent in
terrogantes eu͂· erexit se et dixit eis; Qui sine pec
cato est ur͂m· primus in illa͂ lapide͂ mittat; Et ite
rum se inclinans· scribebat in terra; Audientes
aut͂ hec unus post unu͂ exiebat͂· incipientes a senio
ribus; Et remansit solus· et mulier in medio stans;
Erigens aut͂ se ih͂s· dixit ei; Mulier· ubi sunt qui
te accusabant· nemo te condempnauit· quae
dixit; Nemo dn͂e; Dixit aut͂ ei ih͂s; Nec ego te
condempnabo; Vade· et amplius iam noli peccare;
Iteru͂ ergo locutus est eis ih͂s dicens; Ego su͂ lux
mundi; Qui sequitur me n͂ ambulat in tene
bris· sed habebit lume͂ uite· Dixerunt ergo ei pha
risei; Tu de te ipso testimonium p̄hibes· testi
moniu͂ tuum n͂ est uerum; Respondit ih͂s· et
dixit eis; Et si ego testimonium p̄hibeo de me
ipso· ueru͂ est testimonium meu͂· quia scio unde
ueni· et quo uado; Vos aut͂ nescitis unde uenio.
aut quo uada͂; Vos secd͂m carne͂ iudicatis· ego n͂
iudico quemquam; Et si iudico ego· iudicium
meum ueru͂ est· quia solus n͂ sum· sed ego et qui
me misit pat͂; Et in lege ura͂ scriptu͂ est· quia

duorū hominū testimonium uerum est;
Ego sū qui testimonium phibeo de me ipso.
et testimoniū phibet de me. qui misit me
pater; Dicebant ergo ei. Ubi est pat tuus?
I lxxxvii Respondit ihs; Neq; me scitis. neq; patrē meum;
Mt cxii
L cxviiii Si me sciretis. forsitan et patrē meū sciretis;
I lxxxviii Hęc uerba locutus est in gazo filatio. docens in
Mt ccxx
Mr ccxviiii templo; Et nemo adphendit eum. quia nec
L ccxlii
dū uenerat hora eius;
VIII
I lxxxviiii Dixit ergo iterū eis ihs; Ego uado et quęretis
me. et in peccato uro moriemini; Quo ego
uado. uos n̄ potestis uenire; Dicebant ergo
iudei; Nūquid intficiet semetipsū. quia dicit
quo ego uado uos n̄ potestis uenire. Et dice
bat eis; Vos de deorsum estis. ego de supnis sū
Vos de mundo hoc estis. ego n̄ sum de hoc mun
do; Dixi ergo uobis. quia moriemini in pec
catis uris;

Si ergo n̄ credideritis quia ego sum. moriemi
ni in peccato uro; Dicebant ergo ei; Tu quis
es? Dixit eis ihs; Principiū. qui et loquor uo
bis; Multa habeo de uobis loqui et iudicare.

ſed qui miſit me uerax eſt. et ego quę audiui ab
eo. hęc loquor in mundo; Et n̄ cognouerunt. quia
patrē eis dicebat dm̄; Dixit ergo eis ihs; Cum exal
tauerítis filiū hominis. tunc cognoſcetis quia
ego ſum. et a meipſo facio nihil. ſed ſicut docuit
me pat̄. hęc loquor; Et qui me miſit mecū eſt. et non
reliquit me ſolū. quia ego quę placita ſunt ei.
facio ſemp̄; Hęc illo loquente. multi crediderūt in
eum; Dicebat ergo ihs ad eos qui crediderūt
ei iudęos; Si uos manſeritis in ſermone meo.
uere diſcipuli mei eritis. et cognoſcetis uerita
tem. et ueritas liberabit uos. Responderunt
ei. Semē abrahę ſumus. et nemini ſeruiuimus um
quā; Quomodo tu dicis. liberi eritis. Respondit
eis ihs; Amē amē dico uobis. quia omīs qui facit
peccatū. ſeruus eſt peccati; Seruus autē n̄ manet
in domo in ęternum. filius manet in ęternum.
Si ergo filius uos liberauerit. uere liberi eritis;
Scio quia filii abrahę eſtis. ſed quęritis me in
terficere. quia ſermo meus n̄ capit in uobis.
Ego quę uidi apud patrē loquor. et uos quę ui
diſtis apud patrē urm̄ facitis; Reſponderūt

et dixerunt ei; Pater nr̄ abraham est; Dicit eis
ihs̄. Si filii abrahe estis: opera abrahe facite;
Nunc aut̄ queritis me interficere: hominē qui
ueritatē uob̄ locutus sum. quā audiui a dō.
hoc abraham n̄ fecit; Vos facitis opera patris uri.
Dixerunt itaq; ei. Nos ex fornicatione n̄ sumus
nati: unū patrē habemus dm̄; Dixit ergo eis
ihs̄; Si ds̄ pater ur̄ esset: diligeretis utique me;
Ego eni ex dō pcessi et ueni; Neque eni a me ipso
ueni: sed ille me misit; Quare loquelā meā non
cognoscitis. quia n̄ potestis audire sermonem
meum: Vos ex patre diabolo estis: et desideri
a patris uri uultis facere; Ille homicida erat
ab initio: et in ueritate n̄ stetit: quia ueritas
in eo non est; Cū loquitur mendatiū. ex pro
priis loquitur: quia mendax est. et pater eius;
Ego aut̄ quia ueritatē dico: non creditis mihi.
Quis ex uobis arguet me de peccato: Si ueritā
tē dico: quare uos n̄ creditis mihi: qui est ex dō:
uerba di audit; Propterea uos n̄ auditis: quia
ex dō non estis; Responderūt igitur iudei. et
dixerūt ei; Nonne bene dicimus nos quia sama

ritanus es tu . et demonium habes? Respondit
ihs; Ego demonium non habeo. sed honorifico pa
trem meum. et uos inhonorastis me; Ego autem non
quero gloriam meam. est qui querat et iudicet;
Amen amen dico uobis. si quis sermonem meum seruaue
rit. mortem non uidebit in eternum; Dixerunt ergo
iudei; Nunc cognouimus. quia demonium
habes; Abraham mortuus est et prophete. et tu
dicis. si quis sermonem meum seruauerit. non gusta
bit mortem in eternum. Numquid tu maior es patre
nostro abraham qui mortuus est. et prophete mor
tui sunt; Quem te ipsum facis? Respondit ihs; Si ego
glorifico me ipsum. gloria mea nihil est; Est pater
meus qui glorificat me. quem uos dicitis quia deus
noster est. et non cognouistis eum; Ego autem noui eum;
Et si dixero quia non scio eum. ero similis uobis men
dax; Sed scio eum. et sermonem eius seruo; Abraham
pater uester exultauit ut uideret diem meum.
et uidit et gauisus est; Dixerunt ergo iudei ad eum;
Quinquaginta annos nondum habes. et abra
ham uidisti? Dixit eis ihs; Amen amen dico uo
bis. antequam abraham fieret ego sum; Tulerunt

ergo lapides: ut iacerent in eum; Ihs aut̄ abscon
dit se. et exiuit de templo: Capl̄m. ix.
Et preteriens uidit hominē cecū a natiuitate:
et interrogauerūt eum discipuli sui; Rabbi.
quis peccauit. hic aut parentes eius. ut cecus nas
ceretur: Respondit ihs; Neq; hic peccauit. neq;
parentes eius. sed ut manifestentur opera di
in illo; Me oportet operari opera eius qui mi
sit me: donec dies est; Venit nox: quando nemo
potest operari; Quādiu in mundo sū: lux sū
mundi: Hęc cū dixisset exspuit in terram: et
fecit lutū ex sputo: et liniuit lutū sup oculos
eius: et dixit ei Vade laua in natatoria siloę:
quod interpretatur missus; Abiit ergo et la
uit: et uenit uidens; Itaq; uicini et qui uide
bant eū prius quā mendicus erat. dicebant;
Nonne hic est qui sedebat et mendicabat:
Alii dicebant quia hic est: Alii aut̄ nequaq̄.
sed similis est eius; Ille dicebat: quia ego sum
Dicebant ergo ei; Quomodo aperti sunt ti
bi oculi: Respondit; Ille homo qui dicit̄
ihs. lutū fecit. et unxit oculos meos: et

dixit mihi; Vade ad natatoriam siloe: et laua;
Et abii: et laui. et uidi. Dixerunt ei Ubi est ille.
Ait; Nescio; Adducunt eum ad phariseos: qui
cecus fuerat; Erat autem sabbatum quando lutum
fecit ihs: et apperuit oculos eius; Iterum ergo
interrogabant eum pharisei: quomodo uidisset;
Ille autem dixit eis; Lutum posuit super oculos meos:
et laui et uideo; Dicebant ergo ex phariseis
quidam; Non est hic homo a deo: qui sabbatum
non custodit; Alii dicebant; quomodo po-
test homo peccator hec signa facere: et scisma
erat inter eos; Dicunt ergo ceco iterum; Tu quid di-
cis de eo qui apperuit oculos tuos: Ille autem
dixit: quia propheta est; Non crediderunt ergo iu-
dei de illo quia cecus fuisset et uidisset: donec
uocauerunt parentes eius qui uiderat: et inter-
rogauerunt eos dicentes; Hic est filius uester quem
uos dicitis quia cecus natus est. quomodo ergo
nunc uidet: Responderunt eis parentes eius:
et dixerunt; Scimus quia hic est filius noster. et quia
cecus natus est: quomodo autem nunc uideat
nescimus: aut quis eius aperuit oculos. nos

nescimus; Ipsum interrogate. aetatem habet. ipse
de se loquatur; Haec dixerunt parentes eius. quia
timebant iudeos; Iam enim conspirauerant iudaei.
ut si quis eum confiteretur xpm. extra synagogam
fieret Propterea parentes eius dixerunt. quia aetatem
habet. ipsum interrogate; Vocauerunt ergo rursum
hominem qui fuerat caecus. et dixerunt ei; Da glo
riam deo; Nos scimus. quia hic homo peccator
est; Dixit ergo ille; Si peccator est nescio. unum
scio. quia caecus cum essem. modo uideo; Dixerunt
ergo illi; Quid fecit tibi. quomodo aperuit tibi
oculos. Respondit eis; Dixi uobis iam et audistis.
quid iterum uultis audire. Numquid et uos uultis
discipuli eius fieri. Maledixerunt ei. et dixerunt;
Tu discipulus ~~illius~~ illius sis. nos autem moysi disci
puli sumus; Nos scimus quia moysi locutus est
deus. hunc autem nescimus unde sit; Respondit ille
homo. et dixit eis; In hoc enim mirabile est. quia
uos non scitis unde sit. et aperuit oculos meos; Sci
mus autem. quia peccatores deus non audit. sed si
quis dei cultor est. et uoluntatem eius facit. hunc
exaudit; A saeculo non est auditum. quia aperuit

quis oculos caeci nati; Nisi hic esset a dō: non po
terat facere quicquā; Responderunt et dixerunt ei;
In peccatis natus es totus: et tu doces nos? Et eiece
runt eum foras; Audiuit ihs quia eiecerunt eum
foras: et cū inuenisset eū· dixit ei; Tu credis in fili
um dī? respondit ille et dixit; Quis est dne ut cre
dam in eum? & dixit ei ihs; Et uidisti eum: et qui
loquitur tecū ipse est; At ille ait; Credo dne; Et
procidens: adorauit eum; Dixit ei ihs; In iudi
cium ego in hunc mundū ueni: ut qui n uident
uideant: et qui uident caeci fiant; Et audierunt
ex phariseis qui cū ipso erant: et dixerunt ei; Nu
quid et nos caeci sumus? Et dixit eis ihs; Si caeci esse
tis: n haberetis peccatū· Nunc uero dicitis quia uide
mus: peccatum uestrum manet; Caplm. x.

Amen amen dico uobis: qui n intrat per ostiū in ouile
ouium· sed ascendit aliunde: ille fur est et latro;
Qui aut intrat per ostium: pastor est ouium; Hu
ic ostiarius aperit: et oues uocē eius audiunt;
Et ~~cū~~ proprias oues uocat nominatim: et educit
eas; Et cū proprias oues emiserit· ante eas uadit: et o
ues illū sequuntur: quia sciunt uocē eius; Alienū

aut non sequuntur· sed fugiunt ab eo· quia non
nouerunt uocem alienorum; Hoc prouerbium
dixit eis ihesus; Illi autem non cognouerunt· quid loque-
retur eis; Dixit ergo eis iterum ihesus;
Amen amen dico uobis· quia ego sum ostium
ouium; Omnes quotquot uenerunt· fures sunt et
latrones· sed non audierunt eos oues; Ego sum ostium;
Per me si quis introierit saluabitur· et ingredi
etur· et egredietur· et pascua inueniet; Fur non
uenit nisi ut furetur· et mactet et perdat; Ego
ueni ut uitam habeant· et habundantius habe
ant; Ego sum pastor bonus; Bonus pastor animam
suam ponit pro ouibus suis; Mercenarius et
qui non est pastor· cuius non sunt oues propriae·
uidet lupum uenientem· et dimittit oues et fu
git; Et lupus rapit· et dispergit oues; Mercena
rius autem fugit quia mercenarius est· et non per
tinet ad eum de ouibus; Ego sum pastor bonus; Et
I xc cognosco meas· et cognoscunt me meae·
C cxii L cxviii Sicut nouit me pater· et ego agnosco patrem;
I xci Et animam meam pono pro ouibus meis;
C ccuii L C cxv Et alias oues habeo quae non sunt ex hoc ouili·

et illas oportet me adducere: et uocē meam
audient: Et fiet unū ouile: et unus pastor.
Propterea pat̄ me diligit: quia ego pono animā
meam: ut iterū sumā eam; Nemo tollit eam
a me: sed ego pono eam a meipso. Potestatē ha
beo ponendi animā meā: et potestatē habeo
iterū sumendi eam: hoc mandatū accepi a pa
tre meo. Dissensio iterū facta est int̄ iudęos; pp
ter sermones hos. Dicebant autē multi ex ipsis;
Dęmoniū habet: & insanit. Quid eum auditis?
Alii dicebant: hęc uerba non sunt dęmonium
habentis. Nūquid dęmoniū potest cęcorū ocu
los aperire? Facta sunt autē encęnia in hierosо
limis: et hiemps erat; Et ambulabat ihs in templo:
in porticu salomonis; Circūdeder̄t ergo eū iu
dęi: et dicebāt ei; Quousq; animā nrām tollis?
Si tu es xps: dic nobis palam; Respondit eis ihs;
Loquor uobis: et nō creditis; Opera quę ego facio
in nomine patris mei: hęc testimoniū phibent de
me; Sed uos nō creditis: quia nō estis ex ouib; meis;
Oues meę uocē meā audient: et ego cognosco
eas: et secuntur me; & ego uitā ęternā do eis.

et non peribunt in eternum· et non rapiet eas
quisquã de manu mea· Pater mĩs qd dedit mihi
maius est omnib; et nemo potest rapere de manu
patris mei; Ego et patr̃ unũ sumus; Sustulerunt
lapides iudei· ut lapidarent eum; Respondit
eis ihs; Multa opera bona ostendi uobis ex
patre meo· ppt quod eorũ opus me lapidatis·
Responderunt ei iudei; De bono opere ñ lapi
damus te· sed de blasphemia; Et quia tu homo
cũ sis· facis te ipsũ dm̃; Respondit eis ihs; Nonne
scriptũ est in lege urã. quia ego dixi dĩi estis· Il
los dixit deos· ad quos sermo dĩ factus est· et non
potest solui scriptura· quẽ pater scificauit· et
misit in mundũ · uos dicitis quia blasphemas.
quia dixi filius dĩ sum· Si non facio opera patris
mei· nolite credere mihi; Si autẽ facio· et si mihi
non uultis credere operibus credite· ut cognos
catis et credatis quia in me est patr̃. et ego in patre;
I xciii / ch cxvii / a / m xxvi Querebant ergo eũ adphendere· et exiuit de ma
nibus eorũ. Et abiit iterũ trans iordanen in eũ
locũ ubi erat iohannes baptizans primum·
et mansit illic·

IOHAN̄

Et multi uenerunt et dicebant. quia iohannes
qui dē signū fecit nullū. omīa aūt quecūq; dixit
iohannes de hoc uera erant. et multi crediderunt in eū; Caplm̄ xi.
Erat aūt quidā languens lazarus a bethania. de
castello marie. et marthe sororū eius; Maria
aūt erat que unxit dnm̄ unguento. et extersit
pedes eius capillis suis. cuius frat lazarus infir
mabatur; Miserunt ergo sorores eius ad eum.
dicentes; Dne. ecce quē amas. infirmatur; Au
diens aūt ihs. dixit eis; Infirmitas hec n̄ est ad
mortē. sed p gla di. ut glorificetur filius di per eā;
Diligebat aūt ihs martham et sororē eius mariam.
et lazarū; Ut ergo audiuit quia infirmabatur.
tunc quidē mansit in eodē loco duob; diebus;
Deinde post hec. dicit discipulis suis; Eamus in
iudeam iterū; Dicunt ei discipuli. Rabbi. nunc
querebant te iudei lapidare. et iterū uadis
illuc. Respondit ihs; Nonne duodecim hore st
diei. Si quis ambulauerit in die n̄ offendit.
quia lucē huius mundi uidet; Si aūt ambula
uerit nocte offendit. quia lux n̄ est in eo; Hec
ait. et post hec dicit eis; Lazarus amicus nr̄

dormit. sed uado ut a somno exsuscitē eum;
Dixerūt ergo discipuli eius. Dn̄e. si dormit: sal
uus erit; Dixerat autē ih̄s de morte eius: Illi autē
putauerunt quia de dormitione somnii di-
ceret; Tunc ergo dixit eis ih̄s manifeste; Laza
rus mortuus est: et gaudeo ppt̄ uos ut credatis.
qm̄ non eram ibi: sed eamus ad eum; Dixit er
go thomas qui dicitur didimus: ad condisci
pulos; Eamus et nos: et moriamur cū eo. Venit
itaq; ih̄s: et inuenit eū quatuor dies iam in mo
numto habentē; Erat autē bethania iuxta hie
rosolimā: quasi stadiis quindecim; Multi autē
ex iudeis uenerant ad martham et mariam:
ut consolarentur eas de fratre suo; Martha
autē ut audiuit quia ih̄s uenit: occurrit illi;
Maria autē domi sedebat; Dixit ergo martha
ad ih̄m; Dn̄e. si fuisses hic: frater meus n̄ fuisset
mortuus; Sed et nunc scio. quia quecūq; po-
posceris a d̄o: dabit tibi d̄s; Dicit illi ih̄s; Resur
get frater tuus; Dicit ei martha; Scio. quia resur
get in nouissimo die; Dixit ei ih̄s; Ego sū resur
rectio et uita: qui credit in me. etiam si mor-

tuus fuerit uiuet; Et omnis qui uiuit et credit
in me: non morietur in eternum; Credis hoc?
Ait illi; Utique domine; Ego credidi quia tu es christus
filius dei: qui in hunc mundum uenisti; Et cum
hec dixisset: Abiit et uocauit mariam sororem
suam silentio dicens: Magister adest. et uocat
te; Illa ut audiuit. surrexit cito: et uenit ad
eum; Nondum enim uenerat ihesus in castellum: sed
erat adhuc in illo loco ubi occurrit ei martha;
Iudei igitur qui erant cum ea in domo et con
solabantur eam: cum uidissent mariam quia
cito surrexit et exiit. secuti sunt eam dicen
tes: quia uadit ad monumentum ut ploret
ibi; Maria ergo cum uenisset ubi erat ihesus:
uidens eum cecidit ad pedes eius. et dixit ei; Domine.
si fuisses hic: non esset mortuus frater meus; Ihesus ergo
uidens eam plorantem. et iudeos qui uenerant cum
ea plorantes: infremuit spiritu et turbauit seipsum:
et dixit; Ubi posuistis eum? Dicunt ei; Domine. ue
ni et uide; Et lacrimatus est ihesus; Dixerunt ergo
iudei; Ecce quomodo amabat eum; Quidam
autem dixerunt ex ipsis; Non poterat hic qui

peruit oculos ceci facere. ut et hic n̄ moreretur.
Ihs ergo rursū fremens in semetipso. uenit ad mo
numentū; Erat aūt spelunca. et lapis supposi
tus erat ei. Ait ihs; Tollite lapidē; Dicit ei mar
tha. soror eius qui mortuus fuerat; Dne iam fe
tet. quatriduanus enī est. Dicit ei ihs; Nonne
dixi tibi. qm̄ si credideris uidebis glām di. Tu
lerunt ergo lapidem; Ihs aūt eleuatis sursum
oculis. dixit; Pater. grās ago tibi. qm̄ audisti me;
Ego aūt sciebam quia semp̄ me audis. sed ppter
populū qui circū stat dixi. ut credant quia tu
me misisti; Hec cū dixisset. uoce magna clamauit;
Lazare ueni foras; Et statim pdiit qui fuerat
mortuus. ligatus pedes et manus institis. et faci
es illius sudario erat ligata. Dicit eis ihs; Solui
te eū. et sinite abire; Multi ergo ex iudeis qui
uenerant ad mariam et uiderant que fecit. cre
diderūt in eum; Quidā aūt ex ipsis abierunt ad
phariseos. et dixerunt eis. que fecit ihs
Collegerūt ergo pontifices et pharisei conciliū. et
dicebant; Quid facimus. quia hic homo multa
signa facit. Si dimittimus eū sic. omīs credent in

cum; Et uenient romani: et tollent nrm̄ et locum
et gentē; Unus autē ex ipsis nomine caiphas cū eet pon
tifex anni illius. dixit eis; Vos nescitis quicquā nec
cogitatis. quia expedit nobis ut unus moriatur ho
mo pro populo: et nō tota gens pereat; Hoc autē a semet
ipso nō dixit. sed cū eēt pontifex anni illius pphetauit.
uit. quia ihs moriturus erat pro gente; Et nō tantū p
gente: sed ut filios dī qui erant dispsi cgregaret in unū
Ab illo ergo die: cogitauerūt interficere eum; Ihs ergo
iam nō in palā ambulabat apud iudeos: sed abiit
in regionē iuxta desertū. in ciuitatē que dicitur ef
frem; Et ibi morabatur cū discipulis suis
Proximum autē erat pascha iudeorum;
Et ascenderunt multi hierosolimā de regione ante
pascha: ut scificarent se ipsos.
Querebant ergo ihm. et conloquebantur ad inui
cem in teplo stantes. quid putatis quia nō uenit ad
diem festū: Dederant autē pontifices et pharisei
mandatū: ut si quis cognouerit ubi sit. indicet ut Caplm. xij
adphendant eū; Ihs ergo ante dies sex pasche uenit
bethaniā: ubi fuerat lazarus mortuus quē suscitauit
Fecerūt autē ei cenā ibi: et martha ministrabat,

Lazarus uero unus erat ex discumbentibus cum eo;
Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici
pretiosi. et unxit pedes ihu. et extersit capillis
suis. et domus impleta est ex odore unguenti; Di
cit ergo unus ex discipulis eius iudas scariothis.
qui erat eum traditurus; Quare hoc unguentum
non uenit ut ~~ut~~ trecentis denariis. et datum est egenis.
Dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum.
sed quia fur erat et loculos habens. ea que mitte
bantur ex portabat; Dixit ergo ei ihs; Sine illam. ut
in die sepulturae meae seruet illud; Pauperes enim
semper habetis uobiscum. me autem non semper habetis.
I xcviii Cognouit ergo turba multa ex iudeis. quia illic
est. et uenerunt non propter ihm tantum. sed ut lazarum
uiderent quem suscitauit a mortuis; Cogitaue
runt autem principes sacerdotum ut lazarum inter
ficerent. quia multi propter illum abibant ex iudeis.
et credebant in ihm
I c / ccviii / cxviii / I ccxxxiiii In crastinum autem turba multa que uenerat ad di
em festum. cum audisset quia ihs uenit hierosolimam
acceperunt ramos palmarum. et processerunt obuiam ei.
et clamabant; Osanna benedictus qui uenit

innomine dni: rex israhel;
Et inuenit ihs asellū: et sedit sup eū sicut scriptum
vii est, Noli timere filia syon: ecce rex tuus uenit se
dens super pullū asinae·
Haec n cognouert discipuli eius primū: sed quando
glorificatus est ihs: tunc recordati sunt quia
haec erant scripta de eo: et haec fecert ei, Testimo
nium ergo phibebat turba quae erat cū eo quan
do lazarū uocauit de monumento: et suscita
uit eū a mortuis; Propterea et obuiā uenit ei
turba: quia audierunt eū fecisse hoc signū;
Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos: Videtis
quia nihil pficimus: ecce mundus totus post eum
abiit; Erant autē gentiles quidā ex his qui ascen
derant: ut adorarent in die festo; hi ergo acces
serunt ad philippū qui erat a bethsaida gali
leae: et rogabant eū dicentes; Dne. uolumus
ihm uidere; Venit philippus: et dicit andreae;
Andreas rursū et Philippus dixerunt ihu;
cl cxcvii clxxx Ihs autē respondit eis dicens; Venit hora: ut cla
rificetur filius hominis;
cliii Amen amen dico uobis: nisi granū frumenti ca

dens in terrā mortuū fuerit: ipsū solū manet·
Si autē mortuū fuerit: multū fructū adfert;
ρ cx ɱ xcvii ɫ ccxi Qui amat animā suam: pdet eā; Et qui odit animā
suam in hoc mundo: in uitā etnā custodit eam;
ρ cxi Si quis mihi ministrat: me sequatur; & ubi sum
ego: illic et minister meus erit; Si quis mihi minis
trauerit: honorificabit eū pat meus qui est in celis·
ρ cxii ɱ ccxciii ɫ clxxiii Nunc anima mea turbata est; & quid dicam:
pater· saluum me fac· ex hora hac;
ρ cxiii Sed propterea ueni in horā hanc; Patr· clarifica
tuū nomen; Venit ergo uox de celo; Et clarifica
ui: et iterū clarificabo; Turba ergo que stabat
et audierat: dicebat tonitruū factū esse; Alij
dicebant: angelus ei locutus est; Respondit ihs:
et dixit; Non ppt me uox hec uenit: sed ppt uos;
Nunc iuditiū est mundi: nunc princeps huius
mundi eicietur foras; Et ego si exaltatus fuero
a terra: omīa traham ad me ipsū; Hoc autē dice
bat: significans qua morte esset moriturus;
Respondit ei turba: Nos audiuimus ex lege: quia
xps manet in eternum; Et quomodo tu dicis:
oportet exaltari filiū hominis: Quis est iste

filius hominis? Dixit ergo eis ihs; Adhuc modi
cum lumen in uobis est; Ambulate dum lucem habetis
ut non tenebrę uos comprehendant; Et qui ambu
lat in tenebris nescit quo uadit; Dum lucem ha
betis credite in lucem ut filii lucis sitis; Hęc locutus
est ihs et abiit et abscondit se ab eis; Cum autem tan
ta signa fecisset coram eis non credebant in eum
ut sermo ysaię impleretur quem dixit. Dne quis
credidit auditui nostro et brachium dni cui reue
latum est.

viiii cxxxiii xxxvi lxxvii Propterea non poterant credere quia iterum dix
isaias; Excecauit oculos eorum et indurauit cor
eorum ut non uideant oculis et intelligant cor
de et conuertantur et sanem eos;

cx x Hęc dixit isaias quando uidit gloriam eius et locu
tus est de eo; Verumtamen et ex principibus multi
crediderunt in eum sed propter phariseos non confitebantur
ut de synagoga non eicerentur; Dilexerunt enim
gloriam hominum magis quam gloriam dei.

cxi xcviii xcvi lxxvi Ihs autem clamauit et dixit; Qui credit in me non cre
dit in me sed in eum qui misit me; Et qui uidet me
uidet eum qui misit me;

173

l cxii Ego lux in mundū ueni: ut omnis qui credit in me
in tenebris nō maneat; Et si quis audierit uerba
mea & nō custodierit: ego nō iudico eum; Non
enī ueni ut iudicem mundū: sed ut saluum
faciam mundū; Qui spernit me & nō accipit
uerba mea: habet qui iudicet eū; Sermo quē lo
cutus sū ille iudicabit eū in nouissimo die: quia
ego ex me ipso non sū locutus. sed qui misit me
pater. Ipse mihi mandatū dedit qđ dicā aut
quid loquar: & scio quia mandatū eius uita
ęterna est. Quę ergo ego loquor: sicut dixit
mihi pater sic loquor; **Caplm. xiiij.**

[Margin, red:] ic dimittit lc̃io in laust. usq; ad aplm. xx. xi

Ante diem autē festū paschę. sciens ihs quia uenit
eius hora ut transeat ex hoc mundo ad patrem.
cū dilexisset suos qui erant in mundo. in fi
nem dilexit eos.

l cxiii l cclxiii Et cena facta cū diabolus iam misisset in cor ut tra
deret eum iudas symonis scariothis:
l cxiii l cxi l cxviii Sciens quia omā dedit ei patr̄ in manus. & quia
a dō exiuit & ad dm̄ uadit:
l cxv Surgit a cęna: & ponit uestimenta sua; Et cū acce
pisset linteum. p̄cinxit se; Deinde mittit aquā

inpeluim. et cepit lauare pedes discipulorũ. et
extirgere linteo quo erat p̃cinctus; Venit ergo
ad symonẽ petrum. et dicit ei petrus; Dñe. tu mi
hi lauas pedes? Respondit ihs. et dicit ei; Quod
ego facio tu nescis modo. scies aũt postea; Dicit
ei petrus; Non lauabis mihi pedes in eternum;
Respondit ei ihs; Si n̄ lauero te. n̄ habebis partẽ
mecũ; Dicit ei symon petrus; Dñe. non tantum
pedes meos. sed et manus et caput; Dicit ei ihs;
Qui lotus est n̄ indiget nisi ut pedes lauet. sed est
mundus totus; Et uos mundi estis. sed n̄ om̄s;
Sciebat enĩ quisnam eẽt. qui traderet eum. pp
terea dixit non estis mundi om̄s; Postquã ergo
lauit pedes eorum. et accepit uestimenta sua.
cum recubuisset iterũ dixit eis; Scitis quid fe
cerim uobis.

ccxvi Vos uocatis me magister et dñe. et bene dicitis;
lviiii sum etenim;
lxiii
ccxvii Si ergo ego laui pedes urõs dñs et magister. et uos
x
Sol debetis alter alterius lauare pedes; Exemplũ
enĩ dedi uobis. ut quem admodũ ego feci uo
bis. ita et uos faciatis.

l cxviii · ch xc · l lviii A men amen dico uobis· n̄ est seruus maior dn̄o suo·
neq; apostolus maior eo qui misit illum; Si hec sci
tis· beati eritis si feceritis ea·

l cxviiii N on de omnib; uobis dico· ego scio quos elegerim· sed
ut impleatur scriptura; Qui manducat meũ pa
nẽ· leuabit contra me calcaneũ suũ; Amodo dico
uobis priusquã fiat ut credatis cũ factũ fuerit qui
a ego sum·

l cxx · ch xcviii · m xcvi · l cxvi A men am̄ dico uobis qui accipit si quẽ misero· me ac
cipit; Qui autẽ me accipit· accipit eũ qui me misit;

l cxxi · ch cclxxviiii · m lxi C um hec dixisset ihs· turbatus est spũ· et ptestatus ẽ·
et dixit; Am̄ am̄ dico uobis quia unus ur̄m tra
det me;

l cxxii · ch cclxxx · m clxii · l cclxxviii A spiciebant ergo ad inuicẽ discipuli· haesitantes
de quo diceret;

l cxxiii E rat ergo recũbens unus ex discipulis eius in sinu ihu
quẽ diligebat ihs· Innuit ergo huic symon pe
trus et dicit ei; Dñe quis est· Respondit ihs; Ille
est cui ego intinctũ panem porrexero;

l cxxiiii · l cclxii E t cũ intinxisset panẽ dedit iudę symonis scari
othi· et post bucella tunc introiuit in illũ satanas·

l cxxv D icit ei ihs· quod facis fac citius; Hoc autẽ nemo sci

uit discũbentiũ ad q̃d dixerit ei; Quidã enĩ pu
tabant quia loculos habebat iudas· q̃d dixisset
ei ihs· eme ea que opus sunt nobis ad diem festum
aut egenis ut aliquid daret; Cũ ergo accepisset il
le buccellã· exiuit continuo· Erat autẽ nox; Cũ
ergo exisset· dicit ihs; Nunc clarificatus est filius
hominis· et ds clarificatus est in eo; Si ds clarifi
catus est in eo· et ds clarificauit eũ in semetipso;
Et continuo clarificauit eũ; Filioli adhuc mo-
dicũ uobiscũ sum; Queritis (e) me· et sicut dixi iu
deis· quo ego uado· uos ñ potestis uenire; Et uobis
dico modo; Mandatũ nouũ do uobis· ut diliga
tis inuicẽ· sicut dilexi uos· ut et uos diligatis in
uicẽ; In hoc cognoscent omñs quia mei discipuli
estis· si dilectionẽ habueritis ad inuicem;
xxvi clxxxvii lxx clxxv Dicit ei symon petrus; Dñe quo uadis? respondit
ihs; Quo ego (uado) ñ potes me modo sequi· sequeris autẽ
postea; Dicit ei petrus; Quare ñ possumus te sequi
modo? Animã meã p te ponã; Respondit ihs; A
nimã tuã p me ponis? Amẽ amẽ dico tibi· ñ canta
bit gallus donec me ter neges; Et ait discipulis suis; Capl̃m. xiiii
xxxii x l Non turbetur cor urm̃; Creditis in dm̃· et in me

credite; in domo patris mei mansiones multe sunt;
Si quo minus dixissem vobis. quia vado parare vo
bis locum; Et si abiero et preparavero vobis locum.
iterum venio et accipiam vos ad me ipsum. ut ubi
sum ego et vos sitis; Et quo ego vado scitis. et viam
scitis; Dicit ei Thomas; Domine. nescimus quo va
dis; Et quomodo possumus viam scire; Dicit ei
ihesus; Ego sum via. veritas et vita; Nemo venit
ad patrem. nisi per me; Si cognovissetis me. et patrem
meum utique cognovissetis; Et amodo cognosce
tis eum. et vidistis eum; Dicit ei philippus; Domine. os
tende nobis patrem. et sufficit nobis; Dicit ei ihesus.
Tanto tempore vobiscum sum. et non cognovistis me. Phi
lippe. qui videt me. videt et patrem; Quomodo
tu dicis ostende nobis patrem. Non credis quia
ego in patre. et pater in me est. Verba que ego lo
quor vobis. a me ipso non loquor; Pater autem in me
manens. ipse facit opera; Non creditis quia ego
in patre. et pater in me est. Alioquin. propter ope
ra ipsa credite; Amen amen dico vobis. qui credit
in me opera que ego facio. et ipse faciet. et ma
iora horum faciet. quia ego ad patrem vado;

xviii Et quodcūq; petieritis in nomine meo. hoc facia
xvi ut glorificetur pat̄ in filio. si quid pecieritis
xv me in nomine meo hoc faciam; Si diligitis
me. mandata mea seruate. et ego rogabo patrē
et aliū paraclitū dabit uobis. ut maneat uobis
cū in æternū spm̄ ueritatis quē mundus n̄ po
test accipere. quia n̄ uidit eū nec scit eū; Vos
autē cognoscetis eum. quia apud uos manebit.
et in uobis erit; Non relinquā uos orphanos.
ueniam ad uos; Adhuc modicū. et mundus
me iā non uidet; Vos autē uidetis me. quia ego
uiuo. et uos uiuetis; In illo die. uos cognoscetis
quia ego sū in patre meo. et uos in me. et ego in
uobis; Qui habet mandata mea. et seruet
ea. ille est qui diligit me;
xxviiii Qui autē diligit me. diligitur a patre meo; Et
xviii ego diligam eū. et manifestabo ei meipsum;
xvi
xvi Dicit ei iudas. n̄ ille scariothes dn̄e qd̄ factū est
xxx quia nob̄ manifestaturus es te ipsū. et n̄ mundo.
x
Respondit ihs̄ et dixit ei;
xxx Si quis diligit me. sermonē meū seruabit; Et pa
ter meus diliget eū. et ad eum ueniemus. et

mansionē apud eū faciemus; Qui nō diligit me.
sermones meos nō seruat;
I cxxxi Et sermonē quē audistis nō est meus. sed eius qui mi
M xcviii sit me patris; Haec locutus sū uob. apud uos manens.
M xcvi L cxvi Paraclitus autē sps scs quē mittet patr in nomine meo. il
I cxxxii x le uos docebit omīa. et suggeret uob omīa quęcūq;
dixero uobis; Pacē relinquo uobis. pacē meā do uob;
Non quomodo mundus dat. ego do uobis; Non tur
betur cor urm. neq; formidet; Audistis quia ego
dixi uobis. uado et uenio ad uos; Si diligeretis me.
gauderetis utiq; quia uado ad patrē. quia pater ma
ior me est; Et nunc dixi uobis priusquā fiat. ut cū
factū fuerit credatis; Iā non multa. loquar uobis
cum; Venit enī princeps mundi huius. et in me nō
habet quicquā; Sed ut cognoscat mundus. quia
diligo patrem; Et sicut mandatū dedit mihi patr.
sic facio. Surgite eamus hinc; Caplm. xv.
xii Ego sū uitis uera. et patr meus agricola est; Omnē
palmitē in me nō ferentē fructū. tollet eum; Et om
nē qui fert fructū. tollet eum. ut fructū plus ad
ferat; Iā uos mundi estis. ppt sermonē quē locutus
sū uobis; Manete in me. et ego in uobis; Sicut pal

mes n̄ potest ferre fructū a semetipso nisi manse
rit in uite. sic nec uos nisi in me manseritis; Ego
sū uitis. uos palmites; Qui manet in me et ego in
eo. hic fert fructū multū. quia sine me nihil po
testis facere; Et si quis in me n̄ manserit. mittet
foras sicut palmes et arescet. et colligent eū. et
in ignē mittent. et ardet;
Si manseritis in me. et uerba mea in uobis manserint.
q̄dcūq; uolueritis petetis. et fiet uobis;
In hoc clarificatus est pat̄ meus. ut fructū plurimū
afferatis. et efficiamini mei discipuli; Sicut dilex
it me pat̄. et ego dilexi uos. manete in dilectione
mea; Si p̄cepta mea seruaueritis. manebitis in di
lectione mea. sicut et ego patris mei p̄cepta serua
ui. et maneo in eius dilectione; Hęc locutus sū uo
bis. ut gaudiū meū in uobis sit. et gaudium urm̄
impleatur; Hoc est p̄ceptū meū ut diligatis in
uicem. sicut dilexi uos;
Maiorē hac dilectionē nemo habet. ut animam
suam quis ponat pro amicis suis.
Uos amici mei estis. si feceritis quę ego p̄cipio uob;
Iam n̄ dicam uos seruos. quia seruus nescit quid

faciat dñs eius; Vos autē dixi amicos. quia om̄a
quecūq; audiui a patre meo· nota feci uobis;
Non uos me elegistis sed ego elegi uos· et posui uos.
ut eatis et fructū afferatis· et fructus ur̄ maneat;
I cxxxvii II ccxvi III cxxv Et qđcūq; petieritis patrē in nomine meo. det uob
I cxxxviii Haec mando uob· ut diligatis inuicē; Si mundus
uos odit. scitote quia me priorē uobis odio ha
buit; Si de mundo fuissetis· mundus qđ suū erat
diligeret; Quia uero de mundo ñ estis. sed ego
elegi uos de mundo, ꝓpterea odit uos mundus:
I cxxxviiii II xc I lviii Mementote sermones mei quę ego dixi uobis. non
est seruus maior dño suo;
I cxl Si me psecuti sunt. et uos psequentur; Si sermonē me
um seruauerunt. et ur̄m seruabunt; Sed hęc fa
cient uobis. propter nomen meum·
I cxli II ccxliiii III cxxxviiii Quia nesciunt eum qui misit me
I ccl I cxlii II cxii I cxviiii Si ñ uenissem· et locutus fuissem eis peccatū non
haberent: Nunc autē. excusationem ñ habent
de peccato suo;
I cxliii I cxliiii II xcviii IV xcvi Qui me odit. et patrem meum odit;
Si opera ñ fecissem in eis que nemo alius fecit· pec
I cxlv catū non haberent; Nunc autē. et uiderunt

et oderunt. et me et patrē meū; Sed ut impleatur
sermo qui in lege eorū scriptꝰ est. quia odio habu
erunt me gratis; Cum autē uenerit paraclitus
quē ego mittā uobis a patre spm̄ ueritatis qui a
patre ꝓcedit. ille testimoniū ꝑhibebit de me;
Et uos testimoniū ꝑhibetis. quia ab initio me
cū estis; Hęc locutus sū uobis. ut n̄ scandalizemi — Caplm. xvi.
ni. absq; synagogis facient uos;
Sed uenit hora. ut omnis qui int̄ficit uos arbitre
tur obsequiū se p̄stare dō; Et hęc facient uobis.
quia n̄ nouerit patrē neque me; Sed hęc locutus
sū uobis. ut cū uenerit hora eorum reminisca
mini. quia ego dixi uobis;
Haec autē uobis ab initio n̄ dixi. quia uobiscū e
ram. at nunc. uado ad eum qui me misit. et ne
mo ex uobis interrogat me quo uadis; Sed quia hęc
locutus sū uobis. tristitia impleuit cor urm̄;
Sed ego ueritatē dico uobis. expedit uobis ut ego
uadam; Si enī non abiero. paraclitus n̄ ueniet
ad uos; Si autē abiero. mittā eū ad uos; Et cū ue
nerit. ille arguet mundū de peccato. et de
iustitia. et de iudicio; De peccato quidem

quia non crediderunt in me; De iustitia uero. quia
ad patrem uado. et iam non uidebitis me; De iudicio
autem quia princeps mundi huius. iudicatus est;
Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potestis ser-
uare modo; Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis. do-
cebit uos omnem ueritatem; Non enim loquetur a
semetipso. sed quaecumque audiet loquetur. et quae
uentura sunt adnuntiabit uobis; Ille me cla-
l° cxlviii rificabit. quia de meo accipiet et adnuntiabit
l cxlviiii uobis. Omnia quaecumque habet pater mea sunt.
l° cxlviiii ropterea dixi quia de meo accipiet. et adnun-
tiabit uobis; Modicum et iam non uidebitis me. et ite-
rum modicum et uidebitis me quia uado ad patrem;
Dixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicem; Quid est hoc
quod dicit nobis. modicum et non uidebitis me et iterum
modicum et uidebitis me. et quia uado ad patrem.
Dicebant ergo; Quid est hoc quod dicit modicum. Nes-
cimus quid loquitur; Cognouit autem ihesus quia uo-
lebant eum interrogare. et dixit eis; De hoc quaeri-
tis inter uos quia dixi modicum. et non uidebitis me
et iterum modicum et uidebitis me. Amen amen dico
uobis. quia plorabitis et flebitis uos. mundus

mundus autem gaudebit; Vos autem contristabimini. sed
tristitia uestra uertetur in gaudium; Mulier cum
parit tristitiam habet. quia uenit hora eius; Cum
autem pepererit puerum. iam non meminit pressurę
propter gaudium. quia natus est homo in mundum
Et uos igitur. nunc quidem tristitiam habetis; Ite
rum autem uidebo uos. et gaudebit cor uestrum; Et gau
dium uestrum. nemo tollet a uobis; Et in illo die non
interrogabitis quicquam

Amen amen dico uobis. si quid pecieritis patrem in nomine
meo. dabit uobis; Usque modo non petistis quic
quam in nomine meo; Petite et accipietis. ut gau
dium uestrum sit plenum

Hęc in prouerbiis locutus sum uobis; Venit hora. cum iam
non in prouerbiis loquar uobis. sed palam de patre adnun
tiabo uobis; Illo die in nomine meo petetis; Et non dico
uobis. quia ego rogabo patrem de uobis; Ipse enim pater
amat uos. quia uos me amastis. et credidistis quia
ego a deo exiui; Exiui a patre et ueni in mundum. iterum
relinquo mundum. et uado ad patrem; Dicunt ei discipuli
eius; Ecce nunc palam loqueris. et prouerbium nullum dicis
Nunc scimus quia scis omnia. et non opus est tibi ut quis te

I clii interroget; In hoc credimus quia a dō existi;
Om cclxxxvii / m clxviii Respondit eis ihs· Modo creditis; ecce uenit hora· et iā
uenit ut dispergamini unusquisq; in ppria· et me
solū relinquatis· et nō sum solus quia pat̄ mecū est;
I cliii Hęc locutus sū uobis· ut in me pacē habeatis· in mundo
p̄ssurā habebitis· sed confidite ego uici mundū·

Cap. xvii. Hęc locutus est ihs· Et subleuatis oculis in cęlū. dix;
Pat̄· uenit hora clarifica filiū tuū. ut filius tuus
clarificet te; Sicut dedisti ei potestatē omīs car
nis· ut omne qđ dedisti ei· det eis uitā ęternam;
Hęc est aut̄ uita ęterna· ut cognoscant te solū ue
rū dm̄. et quē misisti ihm̄ xpm̄; Ego te clarifica
ui sup terrā. opus consūmaui· qđ dedisti mihi ut
faciam; Et nunc clarifica tu me pater· apud temet
ipsū. claritate quā habui priusquā mundus
eēt apud te; Manifestaui nom̄ tuū hominib;
quos dedisti mihi de mundo; Tui erant. et mihi
eos dedisti. et sermonē tuū seruauerunt; Nunc
cognouerunt quia omā quę dedisti mihi abs te
sunt· quia uerba quę dedisti mihi dedi eis; Et
ipsi acceperunt· et cognouerunt uere· quia
a te exiui. et crediderunt quia tu me misisti

Ego p eis rogo. n̄ p mundo rogo. sed p his quos dedisti
mihi. quia tui sunt; Et mea omĩa tua sunt. et tua me
a sunt. Et clarificatus sũ in eis; Et iam n̄ sunt in mun
do. et hi in mundo sunt. et ego ad te uenio; Pat scē.
serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint
unũ sicut et nos; Cũ essem cũ eis. ego seruabã eos in
nomine tuo; quos dedisti mihi hos custodiui. et
nemo ex his periit nisi filius pditionis. ut scriptura
impleatur; Nunc autẽ ad te uenio. et hec loquor
in mundo. ut habeant gaudiũ meũ impletũ in
semetipsis; Ego dedi eis sermonẽ tuũ. et mundus
odio eos habuit. quia n̄ sunt de mundo. sicut et
ego n̄ sũ de mundo; Non rogo ut tollas eos de mun
do. sed ut serues eos ex malo; De mundo n̄ sunt.
sicut et ego n̄ sum de mundo; Scifica eos in ueri
tate; Sermo tuus ueritas est; Sicut tu me misisti
in mundũ. et ego misi eos in mundũ; Et p eis ego scifi
co me ipsũ. ut sint et ipsi scificati in ueritate;
on p eis autẽ rogo tantũ. sed et p eis qui credituri
sunt p uerbũ eorũ in me. ut omñs unũ sint. sicut
tu pat in me et ego in te. ut et ipsi in nobis unũ
sint. ut mundus credat. quia tu me misisti;

Et ego claritatē quā dedisti mihi dedi eis. ut sint
unū· sicut et nos unū sumus; Ego in eis et tu in me.
ut sint consummati in unū; & ut cognoscat mun
dus quia tu me misisti. et dilexi eos sicut et me di
lexisti; Pat̄. quos dedisti mihi· uolo ut ubi ego sum·
et illi sint mecū. ut uideant claritatē meam quā
dilexisti me ante constitutionē mundi·

cliiii ō xii L cxviii Pat̄ iuste. et mundus te n̄ cognouit. ego autē te cognoui;
clv ~ Et hi cognouerū̄t quia tu me misisti. et notū feci eis no
mē tuū. et notū faciam· ut dilectio quā dilexisti me
in ipsis sit. et ego in ipsis; **Caplm. xviii·**

clvi ō ccxc ō clxxii L cclxxviiii Haec cū dixisset ih̄s· egressus est cū discipulis suis trans
torrentē cedron· ubi erat hortus. in quē introiuit
ipse et discipuli eius;

clvii ~ Sciebat autē et iudas qui tradebat eū locū· quia frequen
ter ih̄s conuenerat illuc cum discipulis suis;

clviii ō ccc ō clxxxi L cclxxv Iudas ergo cū accepisset cohortē et a pontificib;
et pharisaeis ministros. uenit illuc cū laternis et faci
bus et armis;

clviiii ~ Ih̄s itaq; sciens omā quę uentura erant super eū. pcessit et
dicit eis; Quē quęritis? Responderū̄t et dixerunt ei;
Ih̄m nazarenū; Dicit eis ih̄s; Ego sū; Stabat autē et

iudas qui tradebat eū cū ipsis; Ut ergo dixit eis; Ego sū. abierṫ
retrorsū. et ceciderṫ in terrā; Iterū ergo eos interrogauit
Quē quęritis; Illi autē dixerṫ; Ihm nazarenū; Respon
dit ihs; Ego sū; Si ergo me quęritis. sinite hos abire; Ut im
pleretur sermo quē dixit. quia quos dedisti mihi non
perdidi ex eis quemquam;

Symon ergo petrus habens gladiū eduxit eū. et percus
sit pontificis seruum. et abscidit eius auriculā dex
tram; Erat autē nomen seruo malchus;

Dixit ergo ihs petro; Mitte gladiū in uaginā; Calicē
quē dedit mihi pater. non bibam illud?

Chohors ergo et tribunus. et ministri iudęorū. compre
henderunt ihm. et ligauerunt eum;

Et adduxerṫ eū ad annan primū; Erat autē socer caiphę.
qui erat pontifex anni illius; Erat autē qui consilium
dederat iudęis. quia expedit unū hominē mori p populo

Sequebatur autē ihm symon petrus et alius discipulus.

Discipulus autē ille erat notus pontifici. et introiuit cū
ihu in atrium pontificis;

Petrus autē. stabat ad ostium foris;

Exiuit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici.
et dixit hostiarię. et intro duxit petrum.

I clxviii / Mt cccxiiii / Mc cxcv / L cxci — Dicit ergo petro ancilla hostiaria; Numquid et tu ex
discipulis es hominis istius? Dicit ille; Non sum.
I clxviiii — Stabant autem servi et ministri ad prunas quia frigus
erat. et calefiebant; Erat autem cum eis petrus. stans et
et calefaciens se; Pontifex ergo interrogabat ihesum de
discipulis suis. et de doctrina eius; Respondit ei
ihesus; Ego palam locutus sum mundo. ego semper docui in sy
nagoga et in templo quo omnes iudei conveniunt. et in
occulto locutus sum nihil;
I clxxi — Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt. quid
locutus sim ipsis; Ecce hi sciunt. que dixerim ego;
I clxxii / Mt cccxiii / Mc cxciiii / L ccxciiii — Hec autem cum dixisset. unus assistens ministrorum. de
dit alapam ihesu dicens; Sic respondes pontifici?
I clxxiii — Respondit ei ihesus; Si male locutus sum. testimonium
perhibe de malo; Si autem bene. quid me cedis?
I clxxiiii / Mt cccxii / Mc clxxxviii / L ccxc — Et misit eum annas ligatum. ad caipham pontificem.
I clxxv / Mt cccxv / Mc cxcvi / L ccxcii — Erat autem symon petrus. stans et calefaciens se; Dixerunt
ergo ei; Numquid et tu ex discipulis es eius? Negavit ille
et dixit; Non sum; Dicit unus ex servis pontificis.
cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam; Non
ne ego te vidi in horto cum illo? Iterum ergo negavit
petrus. et statim gallus cantavit;

Adducunt ergo ihm ad caipham in pretorium. erat autem mane:
Et ipsi non introierunt in pretorium ut non contaminarentur. sed
manducarent pascha; Exiuit ergo pilatus ad eos foras.
et dixit eis; Quam accusationem defertis aduersus homi
nem hunc? Responderunt et dixerunt ei; Si non esset hic
malefactor. non tibi tradidissemus eum; Dixit ergo
eis pilatus; Accipite eum uos. et secundum legem uestram iudi
cate; Dixerunt ergo ei iudei; Nobis non licet inter
ficere quemquam; ut sermo ihu impleretur quem
dixit. significans qua esset morte moriturus.
Introiuit ergo iterum in pretorium pilatus. et uoca
uit ihm et dixit ei; Tu es rex iudeorum? Et respon
dit ihs; A temetipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de me?
Respondit pilatus; Numquid ego iudeus sum? gens tua
et pontifices. tradiderunt te mihi; Quid fecisti?
Respondit ihs; Regnum meum. non est de hoc mun
do; Si ex hoc mundo esset regnum meum. ministri
mei utique decertarent. ut non traderer iudeis;
Nunc autem regnum meum non est hinc;
Dixit itaque ei pilatus; Ergo rex es tu? Respondit
ihs; Tu dicis. quia rex sum ego;
Ego in hoc natus sum. et ad hoc ueni in mundum ut

teſtimonium phibeam ueritati; Omis qui eſt ex
ueritate. audit meā uocē; Dicit ei pilatus; Quid eſt
ueritas? Et cū hoc dixiſſet. iterū exiuit ad iudaeos;
I cl lxxxii I ccc vii Et dicit eis; Ego nullā inuenio in eo cauſam.
I clxxxiii Est autē conſuetudo. ut unū dimittā uobis in paſcha;
II cccxxiii III ccc iii uultis ergo dimittā uobis regem iudeorum?
I clxxxiiii II cccxxv III cc iiii Clamauerūt rurſum omīs dicentes; Non hunc. ſed
I ccc x barraban; Erat autē barrabas latro; Capm̄. xix.
I clxxxv II cccxxviiii Tunc ergo adphendit pilatus ihm̄ et flagellauit. et
III cc vii milites plectentes coronā de ſpinis. inpoſuerūt capiti
eius; Et ueſte purpurea circūdederunt eum. et ue
niebant ad eū et dicebant; Aue rex iudeorum; et dabant ei alapas;
I clxxxvi I ccc iii Exiit iterū pilatus foras. et dicit eis; Ecce adduco eū
X ccc vii uobis foras. ut cognoſcatis qā in eo nullā cauſā inuenio.
I clxxxvii II cccxxviii Exiit ergo ihs portans ſpineam coronā. et purpure
III cc viii um ueſtimentū. et dicit eis; Ecce homo;
I clxxxviii II cccxxxvii Cum ergo uidiſſent eū pontifices et miniſtri. clama
III cc. v I ccc xi bant dicentes; Crucifige. crucifige. eum;
I clxxxviiii Dicit eis pilatus. Accipite eū uos. et crucifigite.
I cxc I ccc vii Ego enī non inuenio in eo cauſam;
I ccc xii Reſponderūt ei iudei; Nos legē habemus. et ſecun
I cxci dū legem debet mori. quia filiū dī ſe fecit.

C um ergo audisset pilatus hunc sermonē. magisti
muit; Et ingressus est ꝑtoriū iterū. et dicit ad ihm;
Unde es tu? Ihs autē. responsū non dedit ei;
D icit ergo ei pilatus; Mihi n̄ loqueris? Nescis quia
potestatē habeo crucifigere te. et potestatē habeo
dimittere te? Respondit ihs; Non haberes potesta
tem aduersum me ullam. nisi tibi eēt datū desu
per; Propterea qui tradidit me tibi. maius pecca
tū habet; Exinde querebat pilatus dimittere eū;
Iudei autē. clamabant dicentes; Si hunc dimit
tis. non es amicus caesaris; Omnis qui se regē facit.
contra dicit cęsari; Pilatus autē cū audisset hos ser
mones. adduxit foras ihm. et sedit ꝓ tribunali in
loco qui dicitur lithostratus. hebraice autē gab
batha; Erat autē parasceue paschę. hora quasi sex
ta; Et dicit iudeis; Ecce rex uester;
I lli autē clamabant; Tolle tolle. crucifige eum.
D icit eis pilatus; Regē urm̄ crucifigā? Responderunt
pontifices; Non habemus regem nisi caesarem;
T unc ergo tradidit eis illū. ut crucifigeretur.
S usceper̄t autē ihm et eduxer̄t. et baiulans sibi crucē
exiuit in eū qui dicit̄ caluarię locū hebraice gol

Io cxcviii
Mt cccxxxvi
Mr ccxv
Lc cccxxiiii gotha. ibi eum crucifixerunt.
Et cū eo alios duos hinc et inde. medium aūt ihm.

Io cxcviiii
Mt cccxxxv
Mr ccxiiii
Lc cccxxiiii Scripsit aūt et titulū pilatus. et posuit super crucē;
Erat aūt scriptū. ihs nazarenus rex iudeorum
Io cc Tunc ergo titulū multi legerūt iudeorū. quia prope
ciuitatē erat locus. ubi crucifixus est ihs; Et erat
scriptū hebraice grece et latine; Dicebant ergo
pilato pontifices iudeorū; Noli scribere rex iu
deorū. sed quia ipse dixit rex sū iudeorū; Respon
dit pilatus; Quod scripsi scripsi;

Io cci
Mt cccxxxiiii
Mr ccxi
Lc cccxxi Milites ergo cū crucifixissent eū. acceperūt uestimenta
eius. et fecerūt quattuor partes unicuiq; militi
partē et tunicā; Erat aūt tunica inconsutilis. desu
per contexta p totū; Dixerūt ergo ad inuicē; Non
scindamus eam. sed sortiamur de illa cuius sit
ut scriptura impleretur dicens; Partiti sunt uesti
menta sibi. et in uestē meā miserunt sortē; Et mili
tes quidem hec fecerunt;

Io ccii Stabant aūt iuxta crucē ihū. mat eius. et soror ma
tris eius maria cleophe. et maria magdalene; Cū
uidisset ergo ihs matrē et discipulū stantē quē di
ligebat. dicit matri suę; Mulier. ecce filius tuus

Deinde dicit discipulo; Ecce mater tua; Et ex illa ho
ra. accepit eam discipulus in sua;
Postea sciens ihs quia iam omnia consummata sunt. ut
consummaretur scriptura dicit; Sitio; Vas ergo
positum erat aceto plenum; Illi autem spongiam plenam
aceto hysopo circumponentes. obtulerunt ori eius;
Cum ergo accepisset ihs acetum. dixit; Consummatum
est; Et inclinato capite. tradidit spm
Iudei ergo quoniam parasceue erat. ut non remanerent in
cruce corpora sabbato; Erat enim magnus dies ille sab
bati. rogauerunt pilatum ut frangerentur eorum
crura. et tollerentur; Venerunt ergo milites. et pri
mi quidem fregerunt crura. et alterius qui cruci
fixus est cum eo; Ad ihm autem cum uenissent ut ui
derunt eum iam mortuum. non fregerunt eius crura.
sed unus militum lancea latus eius aperuit. et con
tinuo exiuit sanguis et aqua; Et qui uidit tes
timonium perhibuit. et uerum est testimonium eius;
Et ille scit quia uera dicit. ut et uos credatis; Fac
ta sunt enim hec. ut scriptura impleretur dicens.
Os non comminuetis ex eo; Et iterum alia scriptura
dicit; Videbunt in quem transfixerunt.

I cc vi · M cccxlvi · Mr ccxxviii · L cccxxii — Post hec autem rogauit pilatum ioseph ab arimathia eo quod esset discipulus ihu. occultus autem propter metum iudeorum. ut tolleret corpus ihu; Et permisit pilatus. Venit ergo. et tulit corpus ihu;

I cc vii — Venit autem et nichodemus qui uenerat ad ihm nocte primum. ferens mixturam myrrę et aloes. quasi libras centum;

I cc viii · M cccxlviii · Mr ccxxviii · L cccxxiii — Acceperunt ergo corpus ihu. et ligauerunt eum linteis cum aromatibus. sicut mos iudeis est sepelire; Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus. et in horto monumentum nouum. in quo nondum quisquam positus fuerat; Ibi ergo propter parasceuen iudeorum quia iuxta erat monumentum. posuerunt ihm;

Capitulum XX. I cc viiii · M ccclii · Mr ccxxxi · L cccxxxvi — Una autem sabbati maria magdalene uenit mane cum adhuc tenebre essent ad monumentum: et uidit lapidem sublatum a monumento;

I cc x — Cucurrit ergo et uenit ~~aduenit~~ ad symonem petrum. et ad alium discipulum quem amabat ihs: et dicit eis; Tulerunt dominum de monumento: et nescimus ubi posuerunt eum; Exiit ergo petrus. et ille alius discipulus: et uenerunt ad monumentum; Currebant autem duo simul. et ille alius discipulus precucur-

rit citius petro. et uenit primus ad monumentum;
Et cum se inclinasset. uidit posita linteamina. non
tamen introiuit; Venit ergo symon petrus se-
quens eum. et introiuit in monumentum. et uidit
linteamina posita. et sudarium quod fuerat sup(er) ca-
put eius. non cum linteaminib; positum. sed separa-
tim inuolutum in unum locum; Tunc ergo introiuit
et ille discipulus qui uenerat primus ad monu-
mentum. et uidit et credidit; Nondum enim sciebat
scripturam. quia oporteret eum a mortuis resur-
gere; Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipsos;
Maria autem stabat ad monumentum foris. plorans;
Dum ergo fleret. inclinauit se. et prospexit in monu-
mentum. et uidit duos angelos in albis sedentes. unum
ad caput. et unum ad pedes. ubi positum fuerat
corpus ihu.

Dicunt ei illi; Mulier. quid ploras. Dicit eis; Quia tu-
lerunt dominum meum. et nescio ubi posuerunt eum;
Hec cum dixisset. conuersa est retrorsum. et uidit ihm
stantem. et non sciebat quia ihs est; Dicit ei ihs; Mulier
quid ploras. quem queris. Illa estimans quia hortu-
lanus esset. dicit ei; Domine. si tu sustulisti eum. dicito

mihi ubi posuisti eū: et ego eū tollam; Dicit ei
ihſ; Maria; Conuersa illa: dicit ei; Rabboni:
quod dicitur magister; Dicit ei ihſ; Noli me tan
gere: ñdum enī ascendi ad patrē meū; Vade autē
ad fr̄s meos: et dic eis; Ascendo ad patrē meū et
patrē urm̄: dm̄ meū et dm̄ urm̄; Venit maria
magdalene adnuntians discipulis. quia ui
di dnm̄: et haec dixit mihi;

l ccxii cxiiii l cccxl Cum esset ergo sero die illo una sabbatorū: et
fores essent clausę ubi erant discipuli congre
gati ppt̄ metū iudęorū: uenit ihſ et stetit in
medio: et dicit eis; Pax uobis; Et cū hoc dixisset:
ostendit eis manus et latus;

l ccxiii Gauisi sunt ergo discipuli: uiso dnō; Dixit ergo
eis iterū; Pax uobis; Sicut misit me pat̄: et ego
mitto uos; Hoc cū dixisset: insufflauit. et dix̄
eis; Accipite spm̄ scm̄;

l ccxv h ccxvi Quorū remiseritis peccata. remittuntur eis: et
quorū retinueritis. retenta sunt;

l ccxvi Thomas autē unus ex duodecim qui dicitur di
dimus: ñ erat cū eis. quando uenit ihſ; Dixerunt
ergo ei alii discipuli; Vidimus dnm̄; Ille autē

dixit eis: Nisi uidero in manibus eius fixura͂ cla
uoru͂: et mitta͂ digitu͂ meu͂ in locu͂ clauorum:
et mitta͂ manu͂ mea͂ in latus eius: n͂ credam;
Et post dies octo: iteru͂ erant discipuli eius intus:
et thomas cu͂ eis; Venit ih͂s ianuis clausis: et stetit
in medio et dixit: Pax uobis. Deinde dicit tho
me; Infer digitu͂ tuu͂ huc: et uide manus meas et ad
fer manu͂ tua͂ · et mitte in latus meu͂: et noli esse in
credulus. sed fidelis;
Respondit thomas: et dixit ei; Dn͂s m͂s: et ds͂ m͂s; Di
cit ei ih͂s: Quia uidisti me credidisti: beati qui n͂ ui
derunt · et crediderunt; Multa quide͂ et alia sig
na fecit ih͂s · in conspectu discipuloru͂ suoru͂: que n͂
sunt scripta in libro hoc; Hec aut͂ scripta sunt: ut
credatis · quia ih͂s est xp͂s filius di͂; Et ut credentes ui
tam habeatis: in nomine eius; **Caplm. xxi.**
Postea manifestauit se iteru͂ ih͂s ad mare tyberiadis:
manifestauit aut͂ sic; Erant aut͂ simul symon petrus.
et thomas qui dicit͂ didimus: et nathanahel qui erat
a chana galileae: et filii zebedei: et alii ex discipu
lis eius duo; Dicit eis symon petrus; Vado piscari;
Dicunt ei; Venimus et nos tecu͂; Et exiert͂ · et as

cenderunt in nauim . et illa nocte nihil prendide-
runt ; Mane autem iam facto . stetit ihs in litore . non tamen
cognouerunt discipuli quia ihs est ; Dicit ergo eis ihs ; Pue-
ri . numquid pulmentarium habetis . responderunt ei ; Non ;
Dixit eis ; Mittite in dexteram nauigii rete . et inuenie-
tis ; Miserunt ergo rete . et iam non ualebant illud tra-
here pre multitudine piscium .
I ccxxxiii Dicit ergo discipulus ille quem diligebat ihs petro . dns
est ; Symon petrus cum audisset quia dns est . tunicam
succinxit se . erat enim nudus . et misit se in mare ; Alii
autem discipuli . nauigio uenerunt ; Non enim longe
erant a terra . sed quasi cubitis ducentis . trahentes
rete piscium .
I ccxxxi I cccxli Ut ergo descenderunt in terram . uiderunt prunas po-
sitas . et piscem suppositum . et panem ; Dicit eis ihs ; Adferte
de piscibus . quos prendidistis nunc ;
I ccxxxii I xxx Ascendit symon petrus . et traxit rete in terram . ple-
num magnis piscibus . centum quinquaginta tribus ;
I ccxxxiii I cccxli Et cum tanti essent . non est scissum rete ;
I ccxxxiiii Dicit eis ihs ; Venite prandete ; Et nemo audebat dis-
cumbentium interrogare eum tu quis es . scientes quia dns est ;
I ccxxxv I cccxlii Et uenit ihs . et accepit panem et dat eis . et piscem similiter ;

Hoc iam tertio manifestatus est ihs discipulis suis. cū
resurrexisset a mortuis;
Cū ergo prandissent. dicit symoni petro ihs; Symon
iohannis diligis me plus his.
Dicit ei; Etiam dñe. tu scis quia amo te; Dicit ei; Pasce
agnos meos;
Dicit ei iterū; Symon iohannis diligis me.
Dicit illi; Etiam dñe. tu scis quia amo te; dicit ei; Pasce
agnos meos;
Dicit ei tertio; Symon iohannis. Amas me. Contris-
tatus est petrus quia dixit ei tertio amas me. et
dicit ei; Dñe. tu omnia scis. tu scis quia amo te;
Dicit ei; Pasce oues meas.
Amen amen dico tibi. cū esses iunior. cingebas te.
et ambulabas ubi uolebas; Cū autē senueris. ex-
tendes manus tuas. et alius te cinget. et ducet
quo tu non uis; Hoc autē dixit. significans qua morte
clarificaturus esset dm̄; Et cū hoc dixisset. dicit
ei. sequere me; Conuersus petrus. uidit illū discipu-
lū quē diligebat ihs sequentē. qui et recubuit in cena
sup pectus eius. et dixit. Dñe. quis est qui tradet te;
Hunc ergo cū uidisset petrus. dicit ihū; Dñe. hic

autē quid? Dicit ei ihs; Sic eum uolo manere do
nec ueniam. quid ad te? Tu me sequere; Exiuit
ergo sermo iste inter frs. quia discipulus ille
non moritur; Et nō dixit ei ihs. quia nō moritur.
sed sic eum uolo manere donec ueniam; quid
ad te; Hic est discipulus ille qui testimoniū per
hibet de his. et scripsit hec; Et scimus quia uerū
est testimonium eius; Sunt autē et alia multa.
que fecit ihs. que si scribantur ꝑ singula. nec
ipsum arbitror mundū capere eos qui scri
bendi sunt libros; **Explicit euāgeliū scdm iohem.**

ΔΩ ΓΡΑΘ ΥΑCΑ Ͻ CΗΝ

ſ ccr
l cc

INCIPIT PROLOGUS EVANGELIORUM

Novum opus me facere co
gis ex vetere ut post ex
emplaria scripturarum
toto orbe dispersa quasi qui
dam arbiter sedeam. et quia
inter se variant. quae sint il
la quae cum graeca consenti
ant veritate decernam.
pius labor. sed periculosa
praesumptio iudicare; De cete
ris ipsum ab omnibus iudican
dum senis mutare linguam.
et canescentem mundum adi
nitia retrahere mundum par
vulorum. Quis enim doctus pa
riter vel indoctus cum in ma
nus volumen adsumpserit.
et a saliva quam semel inbi
bit viderit discrepare. quod de
lectitat; Non statim erum
pat in vocem me falsarium me
clamans esse sacrilegum. qui
audeam aliquid in veteribus.
addere. mutare. corrigere.
Adversus quam invidiam du
plex causa me consolatur.

quod et tu qui summus sacer
dos es. fieri iubes. et verum non
esse quod variat etiam ma
ledicorum testimonio conpro
batur; Si enim latinis exempla
ribus fides est adhibenda. re
spondeant quibus tot sunt ex
emplaria pene quot codices.
Sin autem veritas est quaerenda
de pluribus; Cur non ad graecam ori
ginem revertentes ea quae aut a vi
tiosis interpretibus male edita. vel
a praesumptoribus inperitis e
mendata. perversius vel a libra
riis dormitantibus. aut ad
dita sunt aut mutata corri
gimus; Neque vero ego de ve
tere disputo testamento. quod
a septuaginta senioribus
in graecam linguam versum tertio
gradu ad nos usque pervenit.
Non quaero quid aquila. quid
simmachus sapiant. quare
theodotion inter novos et ve
teres medius incedat. sit illa
vera interpretatio quam apostoli
probaverunt; De novo nunc
loquor testamento quod graecum

esse n̄ dubium est. excepto apl̄o
matheo qui primus in iudea
euangl̄m xp̄i hebraicis litte
ris edidit. hoc certe cū in nr̄o ser
mone discordat. et diuersos riuo
lorū tramites ducit. uno de fon
te querendus est. p̄termitto e
os codices quos a luciano et esici
o nuncupatos paucorū homi
nū asserit puersa contentio. qi
bus utiq; nec in uetere instrum̄to
post septuaginta intp̄retes e
mendare qđ licuit. nec in nouo
pfuit emendasse cū multarum
gentiū linguis scriptura ante
translata doceat. falsa ēē que ad
dita sunt; Igit̄ hec p̄sens p̄faci
uncula. pollicetur. quattuor
tantū euangelica quorū or
do iste est **MATHEUS**
MARCUS LUCAS
IOHANNES.

Codicū grecorū emendata con
latione. sed ueterū que ne
multū a lectionis latine consue
tudine discreparent; Ita cala
mo imperauimus ut his tantū
que sensū uidebant mutare
correctis reliqua manere pate
remur ut fuerant; Canones quo
q; quos eusebius cesariensis ep̄s
alexandrinū secutus ammo
niū in decē numeros ordina
uit sicut in greco habentur ex
p̄ssimus. qđ si quis de curiosis
uoluerit nosse que in euange
liis uł eadē uł uicina uł sola
sint eorū distinctione cognos
cat. magnus si quidē hic in nr̄is
codicib; error inoleuit. dū qđ
in eadē re. alius euangelista
plus dixit. in alio quia minus
putauerint. addiderint. uel
dū eundē sensū alius aliť ex
pressit. ille qui unū e quattu
or primū legerat ad eius ex
emplū. cetero quoq; aestima
uerit emendandos. Unde ac
cidit. ut apud nos mýxta sint
omā. et in marco plura. luce
atq; mathei. rursus in ma
theo. Iohannis et marci. et in
ceteris reliquorū que aliis
p̄pria sunt inueniantur; Cū
itaq; canones legeris qui sub
iecti sunt confusionis errore

sublato et similia omnium
scies et singulis sua queq; resti
tues. In canone primo concor
dant quattuor.
Matheus. marc. luc. Iohanni.
In secundo. III. mat. mar. luc.
In tertio. III. mat. luc. Iohn.
In quarto. III. mat. mar. Ioh.
In quinto. II. mat. luc.
In sexto. II. mat. mar.
In septimo. II. mat. Ioh.
In octauo. II. luc. mar.
In nono. II. luc. Ioh.
In decimo ppria unusquisq;
que n habentur in aliis edi
derit. Singulis uero euange
liis ab uno incipiens usq; in fi
ne librorum dispar numerus
increscit. hic nigro colore p
scriptus sub se habet aliu ex
minimo numero discolore
qui ad decem usq; pcedens indi
cat prior numerus in quo sit
canone requirendus; Cum igit
aperto codice uerbi gra illud siue
illud capitulum scire uolueris
cuius canonis sit. statim ex sub
iecto numero doceberis. et

recurrens ad principia in qui
bus canonum est distincta conge
ries. eodemq; statim canone ex ti
tulo frontis inuento. illum que
querebas numerum eiusdem
euangeliste. qui et ipse ex
inscriptione signatur inuenti
es. atq; e uicinio ceterorum tra
mitibus inspectis quos nume
ros a regione habeant adno
tabis. et cum scieris recurris ad
uolumina singulorum et sine
mora repertis numeris quos an
te signaueras repperies et loca
in quibus uel eadem uel uicina
dixerunt; OPTO UT IN
XPO VALEAS ET MEMI
NERIS MEI PAPA BEA
TISSIME.

Matheus ex iudea sicut in or
dine primus ponitur. ita
euangelium in iudea primus
scripsit. cuius uocatio ad dm
ex publicanis actib; fuit. duorum
generatione xpi principia
psumens unius cuius prima
circumcisio in carne. alterius
cuius secundum cor electio fuit.

et ex utrisq; in patrib; xps. sicq;
quatter denario numero trifor
miter posito principiu acre
dendi fide in electionis tēpus
porrigens. & ex electione us
q; in transmigrationis diem
dirigens atq; a transmigra
tionis die usq; in xpm defi
niens decursus aduentus
dnī ostendit generatione
ut et numero satisfaciens
et tempori. et se qđ eēt os
tenderet. et dī in se opus mons
trans. etiam in his quorū ge
nus posuit xpi operantis a
principio testimoniū non ne
garent. quarū omnium rerū
tēpus. ordo numerus. deposi
tio uel ratio. qđ fidei necessa
riū est. ds xps est qui factus
est ex muliere factus sub lege
natus ex uirgine. passus in car
ne. omnia in cruce fixit ut tri
umphans ea in semetipso.
resurgens in corpore. et patris
nom̄ in patrib; filio. et filio
nom̄ patris restituens in filius
sine principio. sine fine. osten
dens unū secum patrē esse quia
unus est. in quo euangelio
utile est desiderantib; dm̄
sic prima. ut media. ut pfecta
cognoscere. ut et uocationē a
pli. et opus euangelii. et di
lectionē dī in carne nascentis
per uniuersā legentes intel
legant. ad id in eo in quo ad
prehensi sunt. et adphende
re expetunt. recognoscant.
nobis enī hoc in studio argu
mentis sint. et fidē facte ei
tradere. et operantis dī intel
legendam diligenter esse dis
positionē querentibus n̄ tacere;

EXPLICIT ARGUMENTŪ

INCIP CAPITULARE EVANGELIORUM DE CIRCULO ANNI IN NAT DNI AD SCAM MARIAM MAIOREM SECUNDUM LUCAM.

Exiit edictū Acesare augusto
usq; pax hominibus boneuo
luntatis. Itē adscam anasta
siam. Sedm luc. cap iii. Pastores
loquebantur adinuicem usq;
sicut dictū est adillos:
Itē adsem Petrū Sedm ioh cap. i.
Inprincipio erat uerbum usq;
plenum grāe et ueritatis.
In nat sci Stephani. Sedm math
cap ccxl. Dicebat ihs turbis iude
orū usq; benedict' qui uenit in nomine dni
In nat sci ioh apli. Sedm ioh cap
ccxxxiii. Dix ihs petro. Sequere
me. usq; quia uerū est testimoniū
In nat Innocent. Sedm mat. cap
vi. Ecce angls apparuit ioseph.
usq; qm nazareus uocabitur.
In nat sci Siluestri. Sedm mat. cap
cclxiii. Dix ihs discipulis suis. Vigi
late. usq; sup omā bona sua cstitui

IN NOCT DNI AD SCAM MARIAM AD MARTIRES SCD LUCAM.

Postquā consummati sunt dies
octo. usq; et glam plebis tue isrl
In uigl de theophania. in eccla
sci Petri. Sedm mat. cap. vi. In illo
tpr Defuncto herode. usq; qm na
zareus uocabitur.
In theophania. Sedm mat. cap. iii.
Cū ergo natus esset ihs. usq; in re
gionem suam.
Domc. Post theoph in eccla sci ioh
& Pauli. Sedm luc. cap. iii. Cū fact'
esset ihs annorū xii. usq; apud
dm̄ et homines.
In oct epiph Sedm mat. cap. xiii.
Venit ihs a galilea. usq; in quo
mihi complacui.
Die xiiii. men sup scripto. nat sci
felicis in pincis. Sedm luc. cap
cxvi. Dix ihs discipulis suis. Qui
uos audit. usq; nomina urā
scripta sunt in cęlis.
Fr. iiii. Post theoph. Sedm ioh
cap. xiii. Vidit ioh ihm uenien
tē ad se. usq; quia hic est filius di
Mens sup scripto die xvii. nat sci
marcelli. Sedm mat. cap. cclxviii.
Dix ihs discipulis suis parabolā
hanc. Homo quidā peregre pf.
usq; intra in gaudiū dni tui.
Ebdm ii. Post theoph die domc
in eccla sci eusebii. sedm ioh. cap.
xviii. Nuptię factę sunt. usq;

et crediderūt diſcipuli eiuſ

I tē alia poſt theoph. ſcdm̄ luc̄. cap
xvii. R egreſſuſ ihſ in uirtute
ſp̄ſ in galileam. Vſq; que proce
debat de ore eiuſ.

F R̄. iiii. Sc̄dm mar̄. cap̄. xviii. Venit
ad ih̄m lep̄ſuſ dep̄canſ eū. Vſq; que
p̄cepit moyſeſ in teſtimonium.

F R̄. vi. Scdm̄. mar̄. cap̄. l. egreſſuſ
eſt ihſ uenit in patriā ſuā. et ſe
quebatur. Vſq; inpoſitiſ manu
buſ curauit eum.

S abbatū. Scdm̄ luc̄. cap̄. xxvi.
Surgenſ ihſ de ſinagoga intro
iuit. Vſq; oportet me euangelī

E bdom. iii. die dom̄c. Scdm̄ mat̄
cap̄. lxiii. Cū deſcendiſſet ihſ de
monte. Vſq; et natuſ eſt ex illa hor̄

F R̄. iiii. Scdm̄ mar̄. cap̄. xxv. Intro
iuit ihſ in ſynagogā. et erat ibi
homo. uſq; et reſtituta eſt manuſ.

F R̄. vi. Scdm̄ luc̄. cap̄. xxxiii. Cū
eſſet ihſ in una ciuitate. Ecce
uir plenuſ lepra. Vſq; et cura
rentur ab infirmitatib; ſuiſ.

S abbatū. Scdm̄ mar̄. cap̄ xxxvi
Cepit ihſ docere ad mare. Vſq;
qui habet aureſ audiendi audi

D ie. xviii. m̄ ſup̄ ſcrip̄. nat ſcē Priſce.
Scdm̄ mat̄. cap̄. cxl. Simile eſt
regnū celoꝝ theſauro abſcondi
to. Vſq; noua et uetera.

D ie. xx. m̄ ſup̄ ſcrip̄. nat ſci Sebaſ
tiani. Scdm̄. luc̄. cap̄. xlv. Deſ
cendenſ ihſ de monte ſtetit in
loco campeſtri. Vſq; ecce enim
merceſ urā multa in celo.

D ie ſup̄ ſcrip̄. nat ſci fabiani. Scdm̄
mat̄. cap̄. cclxiii. Dix̄ ihſ diſci
puliſ ſuiſ. Vigilate quia neſci
tiſ diem. Vſq; ſup omnā bona ſua

E bdm. iiii. Poſt theoph. die dom̄c
Scdm̄ mat̄. cap̄. lxviii. Aſcenden
te ihu in nauicula. Vſq; uenti
et mare. obediunt ei.

D ie. xxi m̄ ſup̄ ſcrip̄ ſcē Agnę de
paſſione. Scdm̄ mat̄. cap̄. cclxviii.
Dix̄ ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Simile ē.
regnū celorū decē uirginibuſ.
Vſq; quia neſcitiſ diē neq; horā

F R̄. iiii. Scdm̄. mat̄. K̄. lxxiiii.
Loquente ihū ad turbaſ. Ecce
unuſ de principib;. Vſq; in uniuer
ſā terram illam.

D ie. xxii. m̄ ſup ſcrip̄. nat ſci
Vincentij. Scdm̄ Ioh̄. K̄. ciiii.

Dix̄ ihſ diſcipuliſ ſuiſ; Niſi granū
frumti. Vſq; patriſ qui in celiſ ē;
F R̄. vi. Sc̄dm̄ mar̄. cap̄ xli. Dice
bat ihſ diſcipuliſ ſuiſ. & turbiſ
in de orū. Videte qd̄ auditiſ.
Vſq; diſcipliſ ſuiſ diſſerebat omā.
S abb ſc̄dm̄ luc̄. cap̄. clxxviii. Dice
bat ihſ parabolā intendenſ quo
modo primoſ. Vſq; qui mandu
cat panē in regno dī.
E bd̄om. v. Poſt theoph die dom̄.
ſc̄d. mat̄. cap̄. cxxxvi. Dix̄ ihſ diſ
cipliſ ſuiſ parabolā hanc; Simi
le eſt regnū celor̄ homini qui ſe
minauit bonū ſem̄. Vſq; horreū mi
I te alia. ſc̄dm̄ mar̄. cap̄. xlviii.
In illo tp̄r. Cū tranſcendiſſet ihſ
in nauem. Vſq; & eſto ſana a pla
ga tua;
D ie. xxviii. mēn ſup̄ ſcrip̄. nat̄ ſc̄ę
agne de natiuit̄. Sc̄dm̄ mat̄. cap̄
cxl. Dix̄ ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Simile
eſt regnū cęlorū. theſauro abſcō
Vſq; noua et uetera;
F R̄ vi. Sc̄dm̄ mar̄. cap̄. xlvii. Ve
nit ihſ tranſ fretū in regionē ge
raſenorū. Vſq; et miſertuſ eſt tui.
S abbatū. Sc̄dm̄. luc̄. cap̄. lxvii.
factū eſt deinceps. ibat ihſ in ciuita
tē. Vſq; quia dſ uiſitauit plebē ſuā.
E bd̄m. vi. poſt theophania die dom̄
Sc̄dm̄ mar̄. cap̄. lxvii. Cum ſero eēt
factū erat nauiſ. Vſq; salui fiebant
F R̄. vi. ſc̄dm̄ luc̄. cap̄ lxxiiii. roga
uit ihm̄ quidā phariſeuſ. ut cum
illo manducaret. Vſq; qm̄ dilexit.
S abb. ſc̄dm̄ mar̄. cap̄. xxi. Egreſſuſ
ihſ ad mare. omnīſq; Vſq; non ue
ni uocare iuſtoſ.
E bd̄ vii. poſt theoph. die dom̄c.
ſc̄dm̄ mat̄. cap̄. cxvi. Cū ueniſ
ſet ihſ ad turbaſ. Vſq; et curauit
eoſ omneſ.
M enſ febr̄. die. ii. mēn ſup̄ ſcrip̄.
ſc̄dm̄ luc̄. cap̄. iii. Poſtquā com
pleti ſunt dieſ purgationiſ eiuſ
Vſq; gl̄a plebiſ tue iſrl̄.
D ie. v. m̄ ſup̄ ſcrip̄. nat ſc̄ę agathę.
ſc̄dm̄ mat̄. cap̄. cclxviii. Simile ē
regnū celorum decem uirginib;
Vſq; quia neſcitiſ diem neq; horā
F R̄. iiii. ſc̄dm̄ mar̄. cap̄. lxiii. Exienſ
ihſ de naue. uidit turbā multā.
Vſq; & abiit in montē orare.
F R̄. vi. Sc̄dm̄ mat̄. cap̄. cxlvii.
Veſpere autē facto. acceſſerūt ad

ihm̄ · uſq; quinq; milia hominū
Ebd̄m · uiii · Poſt theoph · die dom̄
ſecd̄m luc̄ · cap̄ · lxxxvi · Conuo
catis ihſ diſcipl̄ · uſq; et curauit ubiq;
F R̄ · iiii · Secd̄m mat̄ · cap̄ · cliiii ·
Acceſſer̄ ad ih̄m a hieroſolimiſ
uſq; n̄ lotiſ manib; manducare
Die xiiii · mſ ſup ſcrip · nat̄ ſci Ua
lentini · Secd̄m · luc̄ · cap̄ · xcvi ·
Dicebat ihſ diſcipliſ ſuiſ · Siquiſ
uult poſt me · uſq; uideant regd̄
F R̄ · vi · ſecd̄ · luc̄ · cap̄ · lxxxiii · factū
eſt in una dierū aſcendens ihſ
uſq; quanta illi feciſſet ihſ ·
Sabb · ſecd̄ · mat̄ · cap̄ · lxxii · Sur
genſ ihſ abiit in fineſ tyri · et
ſidoniſ · uſq; et demoniū exiſſe ·
Ebdom̄ uiiii · Poſt theoph · die dom̄ ·
ſecd̄m mat̄ · cap̄ · ccxxi · Dix̄ ihſ
diſcipliſ ſuiſ · Simile ē̄ regnum
cęlorū homini regi qui fecit
nuptiaſ filio ſuo · uſq; pauci
autem electi ·
Ebdom̄ · x · poſt theoph · ſecd̄m
mat̄ · cap̄ · clvii · Egreſſuſ ihſ
receſſit in parteſ tyri · uſq; et
ſanata eſt filia illiuſ ex illa hora ·
Menſ marc · die xii · nat̄ gregorii
confeſſoriſ · ſecd̄m mat̄ · cap̄ · cclxiii ·
Dix̄ ihſ diſcipliſ ſuiſ · Vigilate
uſq; ſup omā bona ſua conſtit̄ ·
Die xxv · menſ mar̄ · adnuntia
tio dn̄i · ſecd̄m luc̄ · cap̄ · iii ·
Miſſuſ eſt gabrihel angl̄ſ ·
uſq; ſecd̄m uerbū tuum ·

INCIPIUNT LECTIONES A SEPTUAGESIMA USQUE IN PASCHA ·

In ſeptuageſima die domc̄ ·
ad ſcm̄ laurentiū · ſecd̄m mat̄
cap̄ · cc · Dix̄ ihſ diſcipliſ ſuiſ pa
rabolam hanc · Simile eſt reg
nū cęlorū homini patri familiaſ
q exiit p̄mo mane · uſq; pauci uero ·

IN LXMO ·

Die domc̄ ad ſcm̄ paulū · Secd̄m
luc̄ · cap̄ · lxxvi · Cum turba pluri
ma conueniret · uſq; fructū ad
fert in pacientiam ·

IN QUINQUAGESM̄

Die domc̄ · ad ſcm̄ petrū · ſecd̄m luc̄ ·
cap̄ · ccxxii · Adſumpſit ihſ duodeci̅ ·
uſq; ut uidit dedit laudē dō ·
F R̄ iiii · ad ſcam̄ Sauinā · ſecd̄m
mat̄ · cap̄ xlv · Dix̄ ihſ diſcipliſ

Cu ieiunatis. usq; ibi est & tortium
F R. v. ad scm georgiū. scd mat. cap
lxiiii. Cu introisset ihs in caphar
naū. Usq; & sanatus e puer ex illa
F R. vi. In pamachii. scd mat. cap.
xxxviii. Dix ihs discipulis suis.
Audistis quia dictū est. usq;
qui uidet in abscondito.
S abb scm mat. cap. lxvii. Cu
sero factū eet. usq; et qi qi tange
bant salui fiebant;

IN QUADRAGESIMO.

D ie domic. Ad lateranis scdm mat.
cap xv. Ductus est ihs in desertū.
usq; et ministrabant ei.
F R. ii. Ad scm petrū Ad uincu
la. scdm mat. k cclxxiii. Dix
ihs discipulis suis. Cu uenerit
filius hominis in sede. usq; ius
ti autē in uitā ęternam.
F R. iii. Ad scm anastasiam. scdm
mat. k ccx. Cu intrasset ihs hie
rosolimā. Usq; ibi docebat eos de
regno di.
F R. iiii. Ad scam mariā. scdm mat
k cxxvii. Accesserunt ad ihm scri
bę et pharisei dicentes. usq; ipse
meus frs soror et mat est.

F R. v. Dicebat ihs ad eos qui crede
derant ei ex iudeis: Si manseritis
in sermone meo. scdm ioh. cap
lxxxviii. usq; n̄ credetis in illu.
F R. vi. ad aplos. scdm ioh. k lxxxviii.
Erat dies festus iudeorū. usq; qa
ihs esset qui fecit eū sanum.
D ie sabb. xv. lectiones ad scm
petrū. Scdm mat. k clxxii
Adsumpsit ihs petrū. et iacobū
& ioh. usq; donec filius hominis
D omc. ii. Scdm mat. cap. clvii. E
gressus ihs secessit in partes tyri
usq; et sanata est filia eius ex illa h.
F R. ii. AD scm clementē. scdm ioh
k lxxxviii. Dix ihs turbis iudeorum
Ego uado et queretis me. usq;
que placita sunt ei facio semp
F R. iii. Ad scam balbinā. scdm mat.
k ccxxvii. Locutus est ihs ad turbas.
usq; qui se humiliauerit ex
F R. iiii. Ad scam Ceciliam. scdm mat
k cci. Ascendit ihs hierosolimam.
usq; redemptionē pro multis.
F R. v. Ad scam ma[illegible] riam
trans tyberi. tit [illegible] eius calisti
scdm. ioh. cap xli. Dixit ihs turbis
iudeorū & phariseorum. Usq;

reſurrexerunt credent·
F R̄·v· Ad apt̄oſ· ſcdm mat̄· k̄· ccxvii
Dixit ihſ diſcipuliſ ſuiſ & turbiſ
iudeorū parabolā hanc; Homo
erat p̄t̄ familiaſ· Vſq; prophetā
eum habebant
D ie ſabb· Ad ſcoſ marcellinū & petrū·
ſcdm luc̄· k̄ cxc· Dixit ihſ diſci
puliſ ſuiſ· Homo quidā habuit
duoſ filioſ· uſq; et inuentuſ eſt·
E bdom̄· iii· ad ſcm̄ laurentiū· ſcdm
ſcdm· luc̄· k̄ cxxvi· Erat ihſ eiciens
demoniū· Vſq; et cuſtodiunt illud
F R̄· ii· Ad ſcm̄ mar̄· ſcdm· luc̄· k̄ xx·
Dixer̄ pharisei ad ihm· Quanta
Audiuimuſ· Vſq; p medium illoꝝ ib
F R̄· iii· Ad ſcam̄ potentianā· ſcdm
mat̄· k̄ clxxx· Reſpiciens ihſ diſ
cipuloſ ſuoſ· dixit ſymoni petro·
Si peccauerit in te fr̄ tuuſ· Vſq; ſep
tuagieſ ſeptieſ·
F R̄ iiii· Ad ſcm̄ ſixtū ſcdm mat̄· cap̄
clxiii· Acceſſer̄ ab hieroſolimiſ·
Vſq; Non quo inquinat hominē
F R̄· v· cap̄· cl· Ad ſcoſ coſmam &
da[illegible]ianū· ſcdm ioh
cap̄· lii· Operamini nō cibum
vſq; noſ ſicic & umquam·
F R̄· vi· Ad ſcm̄ laurentiū· in titu-
lo lucinę· Sc̄dm ioh· k̄ xxxiii·
Ihſ fatigatuſ ex itinere· Vſq;
Hic eſt uere ſaluator mundi·
S abb Ad ſcam̄ Suſannam· Sc̄dm
ioh· k̄ lxxxvi· Perrexit ihſ in
montē oliueti· Vſq; uade & iam
pluſ noli peccare·
E bd· iiii· die dom̄· in ſurio· ſcdm
ioh· cap̄· xlvi· habiit ihſ transmare
galileę· vſq; qui uenturuſ ē in mund
F R̄· ii· Ad ſcoſ iiii coronatoſ· ſcdm
ioh· cap̄· xx· Prope erat paſcha
iudęorū· Vſq; ſciebat qd eēt in homine·
F R̄· iii· in tit̄ damaſi· ſcdm ioh· cap̄
lxxv· Iam die feſto mediante aſ
cendiante· Aſcendit ihſ· Vſq; mul
ti crediderunt in eum·
F R̄· iiii· ad ſcm̄ Paulū Sc̄dm ioh· k̄
lxxxviii· Preteriens ihſ uidit hominē
cecū· Vſq; procidens adorauit eum·
F R̄· v· Ad ſcm̄ Silueſtrum· ſcdm ioh· k̄
xxx viii· Dicebat ihſ turbiſ iudeoꝝ
Pat̄ mſ uſq; modo operatur· Vſq; in re
ſurrectionē iudicij·
F R̄ vi· Ad ſcm̄ Euſebium ſcdm· ioh
k̄ xciiii· Erat quidā languenſ laza
ruſ· Vſq; et crediderunt in eum·

Sabb. Ad scm Laurentiu. Scdm Ioh
cap. lxxvi. Dicebat ihs turbis
iudeoru. Ego lux sum mundi. Usq;
quandiu uenit hora eius.
Ebdom. v. die domc. Ad scm petru
scdm Ioh. cap. lxxxviii. Dicebat
ihs turbis iudeoru et principib;
sacerdotu. Quis ex uobis arguet me
de peccato. Usq; exiuit de templo.
F. ii. Ad scm chrisogonu. Scdm Ioh
k lxxviii. Miserunt principes et
pharisei. Usq; credentes in eum.
F. iii. Ad scm quiriacum. Scdm
Ioh. k. lxxv. Ambulabat ihs in
galileam. Usq; propter metu
iudaeorum.
F. iiii. Ad scm Marcellum Scdm
Ioh. cap. xcii. Facta sunt encenia
in hierosolima. Usq; in me est pat.
et ego in patrem.
F. v. Ad scm Apollonarem. Scdm
Ioh. cap lxxxii. Cu audissent qui
dem de turba. Usq; reuersi sunt
unusquisq; in domum suam.
F. vi. Ad scm Stephanum Scdm
Ioh. cap. xciiii. Collegerunt ponti
fices. Usq; et ibi morabat cu discipulis
Sabb. Ad scm Stephanu. Scdm Ioh
lxiii. Am Am dico uobis. Usq;
cum eet unus ex duodecim.

SABBATO DATUR FERMENTUM IN CONSESTOTORIO LATERANENSIS

Ebdomd. vii. die domc. Ad lat
legitur passio dni. Scdm mat
k cclxiiii. Dix ihs discipulis
suis. Scitis quia post biduum
pascha fiet. Usq; signantes lapid.
F. ii. Ad scm nereum et achilleu
scdm Ioh. cap. xcvii. Ante sex
dies paschę. Usq; abiit et abscon
dit se ab eis.
F. iii. Ad scam Priscam. Scdm
Ioh. cap. cxii. Ante diem festu
paschę. Usq; et ds continuo clar.
F. iiii. Ad scam mariam. legitur
passio dni. Scdm lucam. cap. ccxl
Adppinquabat dies festus azimor
qui dicitur pascha. Usq; in quo non
du quisqua positus fuerat
F. v. Ad lateranis. conficitur
crisma. Scdm Ioh. cap. cxii.
Sciens ihs quia uenit eius hora
Usq; et uos ita faciatis.
F. vi. In siurio qd est in basilica.

hierlm legitur passio dni. secdm
ioh. cap. clvi. Egressus est ihs
trans torrentem cedron. usq; quia
iuxta erat monumentu posuerunt.

S abb sco ad lateranis. secdm
mat. cap. ccclii. Vespere
autem sabbati. usq; ibi eum
uidebitis. ecce pdixi uobis.

IN D SEPT IN PASCHA DMC SCA AD SCAM MARIA MAIOREM

secdm mar. cap. ccxxx. maria
magdalene. et maria iacobi.
et salomeae. usq; ibi eu uidebi

F II. ad scm petrum. secdm
luc. cap. cccxxxviii. Duo
ex discipulis ihu ibant in
castellum. usq; in fractione.

F III. ad scm paulu secdm
luca. cap. cccxl. Stetit ihs
in medio discipuloru suoru
usq; remissione peccatoru i omnis g

F IIII. ad scm laurentium
secdm iohan. cap. ccxviiii.
manifestauit se ihs. discipulis
suis ad mare tyberiadis.
usq; cu resurrexisset a mort.

F VI ad apostolos. secdm ioh.
cap. ccxi. maria stabat ad
monumentum foris plorans.
usq; quia uidi dnm. et hec
dixit mihi;

F VI. ad scam mariam. ad
mart. secdm mat. cap. ccclv.
Vndecim discipuli abierunt
usq; ad consummationem seti.

S abb ad lateranis. secdm iohan
ccxxxi. Vna sabbati uenit
maria magdalene mane. usq;
quia oporteret eu a mortuis res.

D ie domc. octauas paschae. secdm
ioh. cap. ccxvi. Cu esset sero die
illo una sabbatoru. usq; in no
mine eius

M ens apri die xiii. nat scoru
Tiburtii. Valeriani. et maxi
miani. secdm iohan. cap. cxxxiii.
Dix ihs discipulis suis. Hoc e
preceptum meu. usq; in nomi
ne meo det uobis.

I n pascha annotina. secdm
iohan. cap. xxiii. Erat homo
ex phariseis. usq; sed habeat ui
tam aeternam.

D ie xxiii. mens sup scrip. nat
sci Georgii. secdm luc. cap. ccl

Dix ihs discipulis suis. Ponite
in cordib; uris. usq; in patien
tia ura possidebitis animas
[D]ie xxv. mens sup scrip. in leta
nia maiore sedm luc. cap
cxxiiii. Dix ihs discipulis
suis. Quis urm habebit a
[m]icum. usq; dabit spm petenti
[F]R iiii. sedm ioh. cap. cliii. Re
spiciens ihs discipulis suis dix.
pat sce serua eos. usq; serues
[e]eos a malo.
[F]R. vi. sedm ioh. cap. xxxvii.
Erat quidam regulus. usq; et cre
didit ipse et domus eius tota.
[D]ie xxviii. mens sup scrip. nat
sci Vitalis. Sedm ioh. cap.
cxxxii. Dix ihs discipulis
suis. Ego sum uitis uera. usq;
fiet uobis.
[S]abb. sedm ioh. cap. xlvi. Abiit
ihs trans mare galileę quod est
tyberiadis. usq; et ibi sedebat
E bd. ii. ad scos cosmam. et
damianum. sedm ioh. cap.
lxxxviiii. Dix ihs discipulis
suis. Ego sum pastor bonus. usq;
ouili et unus pastor.

M ens mai. kl mai. natl aplorum
philippi et iacobi. sedm ioh
cap. cxxvii. Dix ihs discipulis
suis. Non turbetur cor urm.
usq; quodcumq; pecieritis in nomi
D ie iii. mens sup scrip. natl
scorum Alexandri. et euenti
et theodoli. sedm ioh. cap.
cxxxviii. Dix ihs discipulis
suis. Hec mando uobis. usq;
qui oderunt me gratis.
F R vi. sedm ioh. cap. cxii.
Dix ihs discipulis suis. Qui
credit in me. usq; sicut dix
mihi pater sic loquor.
E bd. iii. sedm ioh. cap. cxlviii
Dix ihs discipulis suis. Mo
dicum et iam non uidebitis
me. usq; et gaudium urm ne
mo tollet a uobis.
D ie x. mns sup scrip. nat sci Gor
diani. sedm mat. cap. xcv.
Dix ihs discipulis suis. Nolite
arbitrari quia ueni pacem mit
tere. usq; non perdet mercedem suam
D ie xii. mes sup scrip. natl scorum
nerei et achillei. Sedm mat
cap. clxxxviii. Accesserunt

ad ihm phariſei teptanteſ eū
vſq; ſed quib; datū eſt a patre
D ie ſup̄ ſcrip. natł ſci Pancratii. ſcđ
ioh̄ cap̄ cxxxviii. Dix̄ ihſ diſ
cipuliſ ſuiſ. Hęc mando uobiſ
vſq; abuerīt me gratiſ.
E bdme. iiii. poſt paſcha ſcđm
ioh̄. cap̄ cxlvii. Dix̄ ihſ diſ
cipuliſ ſuiſ. Vado ad eū qui
me miſit. Vſq; & adnuntia
bit uobiſ.
I n letania maiore ſcđm luc̄
cap̄. cxxiii. Dix̄ ihſ diſcipł
ſuiſ. Quiſ urm̄ habebit a
micū. Vſq; petentib; ſe.
E bđ. v. Ante aſcenſā dnī.
ſcđm Iohān. cl. Dix̄ ihſ diſ
cipuliſ ſuiſ. Am̄ am̄ dico
uobiſ. vſq; quia a dō exiſti.
D ie xiii. men̄ ſup̄ ſcrip. dedi
catio ęcclę ſcē marię ad mar
legit euuangł cuiuſ quo oc
curerit ebđ coq̄đ ſemp in
dom̄ celebrat̄ ipſa ſollepnit̄
D ie xviiii. men̄ ſup̄ ſcrip. natł
ſcē prudentianę. ſcđm mat̄
cap̄. cxl. Dix̄ ihſ diſcipuliſ ſuiſ
parabolam hanc. Simile ē

regnū cęlorū theſauro abſcondi
to. vſq; noua & uetera.
F R̄. iiii. ſcđm ioh̄. cap̄. xxv. Abiit
ihſ cū diſcipuliſ ſuiſ in iudęam
vſq; gaudiū meū impletū eſt
D ie xxv men̄ ſup̄ ſcrip. natł ſci
Vrbani confeſſoriſ atq; pontificiſ
uia apła. ſcđm mat̄. cap̄. cclxiii
Dix̄ ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Vigilate
ergo. vſq; bona ſua conſtituet eū
I n uigła de aſcenſa dnī. ſcđm ioh̄
cap̄. cliii. Subleuatiſ ihſ oculiſ
in cęlū. Vſq; ego ad te uenio.
F R̄. v In aſcenſa dnī. ſcđm marc̄.
cap̄. ccxxiiii. Recumbentib;
undecim diſcipuliſ. Vſq; ſequen
tibuſ ſigniſ.
D omīc. i. Poſt aſcenſā dnī. ſcđm
ioh̄. cap̄. cxlv. Dix̄ diſcipuliſ
ſuiſ. Cū aūt uenerit paraclituſ
vſq; quia ego dixi uobiſ.
F R̄. iii. ſcđm. cap̄. cxxxiii. Dix̄
ihſ diſciplīſ ſuiſ. Si manſeritiſ
in me. vſq; et gaudiū urm̄ im
pletum eſt.
S abb̄ in uigł pent̄. ſcđm ioh̄.
cap̄. cxxviii. Dix̄ ihſ diſcipuliſ
ſuiſ. Si diligitiſ me mandata

mea ſeruabit. Vſq; et manifeſta
bo ei me ipſum.
D ie domc. Pent. ſecdm. Ioh. cap
cxxx. Dix ihs diſcipulis ſuis
Si quis diligit me. Vſq; ſic facio.
F R. II. ad uinc. ſecdm Ioh. cap
xxIIII. Dix ihs diſcipulis ſuis
Sic enī dilex ds mundū. Vſq; in
do ſunt facta.
F R. III. ad ſcam anaſtaſiam
ſecdm Ioh. cap. lxxxvIIII. Dixi
ihs diſcipulis ſuis. Amē amē di
co uobis. qui nō intrat per oſtiū
Vſq; & habundantiū habeant.
F R. IIII. ad ſcam mariam ſecdm
Ioh. lx. Dix ihs diſcipulis ſuis.
Nemo poteſt uenire ad me
Vſq; pro uita mundi.
F R. V. Secdm. luc. cap lxxxvi
Conuocatis ihs. Vſq; & euan
tes ubiq;
F R. VI ad apłos. ſecdm luc. cap
xxxvi. Factū eſt in una die
rū. Vſq; quia uidimus mira
bilia hodie.
S abb. in xII. lec. ad ſcm Petri
in ieiunio ſecdm mat. cap. ccv.
Egrediente ihū ab hiericho

Vſq; et ſecuti ſunt eum.
O ctauas pent. ſecdm Ioh. Kxxiiii
Erat homo ex phariſeis. Vſq;
ſed habeat uitā eternam
E bd. I. poſt pent. ſecdm. luc. cap
cxcvi Homo quidā erat diues
Vſq; ſi quis ex mortuis reſurrexerit
E bd. II. Poſt pent. ſecdm. luc. cap
clxxxi. Dix ihs diſcipulis ſuis Simi
litudinē hanc. homo quidā fecit
cenā magnā. Vſq; qui uocati ſunt
guſtabit cenam meam.
E bd. III. Poſt pent. ſecdm luc. cap
clxxxvi. Erant appropinquan
tes ad ihm. Vſq; ſup uno peccatore.
M enſe iunio die. II. nat. ſcorum
marcelli et petri. uia lauicana
ſecdm lucā. cap. ccxlviii. Dix
ihs diſcipulis ſuis. Cū audieritis
p̄lia Vſq; in paciencia uā poſſid
F R. IIII. ſecdm lucā. cap xciii.
Accedentes diſcipuli ad ihm
Vſq; et ſaturati ſunt;
D ie. VIIII. menſ ſup ſcripto. nat
ſcorū. Prim… et feliciani. ſecdm
Ioh. cap. cxxxiiii. Hoc eſt pre
ceptū meū. Vſq; in nomine
meo det uobis.

FR·VI·ſedm̄ luc̄·cap̄·clxxxvi
Erant appropinquantes ad ihm̄
peccatores. uſq; ſuper uno peccat
Sabb ſedm̄ luc̄ cap̄·lxxxv·
Venit ad ihm̄ uir cui nomen
zacheus. uſq; fides tua te ſaluū
Die·xii·meñ ſup ſcrip·natl
ſci Baſilidiſ ſed ioh·cap xxiiii
Erat homo ex phariſeis·uſq;
ſed habeat uitā eternam·
Die·xiiii·menſ ſup ſcrip
natl ſce feliculę·ſedm̄ mt̄
k·cxl Dix̄ ihſ diſcipulis ſuis
parabolā hanc·Simile eſt reg
nū cęlorū theſauro abſcon
dito·uſq; noua & uetera·
FR·IIII·ſedm̄ luc̄·cap̄·xciii·Acce
dentes diſcipuli ad ihm̄·Dixer
illi·uſq; & ſaturati ſunt
FR·VI ſedm̄·luc̄·cap̄·cxxxvi·
Erant appropinquantes ad
ihm̄·uſq; ſuper uno peccatore
Sabb ſedm̄ luc̄ cap̄·lxxxv·Venit
ad ihm̄ uir cui nomē zacheus
uſq; uade in pace
Die·xviii·meſ ſup ſcrip·natl ſco
rū·marci·& marcelliani uia
ardeatina·ſedm̄·ioh cap̄
cxxxiiii·Dix̄ ihſ diſcipulis ſuis
Hoc eſt preceptū meū·uſq; diligatis uos
Die·xviii·menſ ſup ſcrip·nat ſcoꝝ
Geruaſi·& protaſi·Ad ſcm̄ uitalē
ſedm̄ mar·k·cxxxvii Egre
diente ihū·uſq; hic ſaluus erit
Die·xxiii·menſ ſup ſcrip uigl
ſci ioh bapt·ſedm̄ luc̄·cap̄·i·
Fuit in diebus herodis regis
uſq; parare dn̄o plebē pfectā·
Die·xxiiii·Nat ſci ioh baptiſte·
ſedm̄ luc̄·cap̄·iii·Eliſabeth
impletū eſt tēpus·uſq; redep
tionē plebis ſuę·
Ebd v·Poſt pent·Sedm̄·luc̄·cap
lv·Eſtote miſericordes·uſq;
& tunc pſpicies ut educas
feſtucā de oculo fr̄is tui·
Die·xxvi·menſ ſup ſcrip·natl
ſcōrū Iohannis·& Pauli·ſedm̄
luc̄·cap̄·clxiiii·Dix̄ ihſ diſ
cipulis ſuis·Attendite a fer
mento phariſeorū·uſq; coram
angelis dī·
Ebdom·vi·Poſt pent·ſedm̄ luc̄·k
xxviii·Cum turbę irruerent
ad ihm̄ ut audirent uerbū dī·
uſq; ſecuti ſunt eum·

ie xxviii · men ſup ſcrip · Vigilia
aplor Petri & Pauli · ſcdm Ioh
cap · ccxxvii · Dix ihſ Petro
uſq; clarificaturus eet dm̄
ie xxviiii · nat ſci Petri ſcdm
mat · cap · clxvi · Venit ihſ in
parteſ ceſareę philippi · uſq;
erit ſolutū & incęliſ
Die xxx · men ſup ſcrip · ad ſcm
Paulum · ſcdm mat · cxcv · Dix
ſymon petruſ ad ihm · uſq; ui
tam aeternam poſſidebitiſ
Ebd · i · poſt nat aplor ſcdm
mat · cap xxxv · Dix ihſ
diſcipuliſ ſuiſ · Niſi habunda
uerit iuſtitia uña · uſq; et
tunc ueniens offeres munu

MENSE IULIO

Die · ii · menſ iulio · nat ſcorum
Proceſſi & martiniani · ſcdm
mat · cap · ccxliiii · Sedente
ihu · uſq; hic ſaluus erit ·
Inoct aplor · ſcdm mat · cap
cxlviii · Iuſſit ihſ diſcipliſ
ſuiſ aſcendere · uſq; uere di
filius eſt ·
Fr̄ · iiii · ſcdm mat · cap · cvii
Cū egreſſus eſſet ihſ in uia

uſq; et ueni ſequere me
Fr̄ · vi · ſcdm marc · cap · lxxvii
Exierunt phariſęi · et coepe
runt conquirere · uſq; et
miſit illū in domū ſuam ·
Ebdmc · ii · ſcdm marc · cap
lxxvi · Cū multa turba
eſſet cū ihu · uſq; et dimiſit eoſ ·
Die · x · men iulio · natl · vii
frm̄ · ac pię · et ſalarię · ſcdm
mat · K · xxiiii · Videt ihſ tur
baſ · aſcendit · uſq; copioſa eſt
in caeliſ ·
Prima miſſa ad aquilone ·
ſecda ad alexandrinum ·
ſcdm luc · K · cxxxiii · Dix
ihſ diſciptiſ ſuiſ · Nemo accen
dit lucernā · uſq; ſicut lu
cerna fulgoriſ ·
Item ad ſcam felicitatē ſcdm
mat · cap · cxxx · loquente
ihū ad turbaſ · uſq; ipſ frater
& ſoror & mater eſt ·
Fr̄ · vi · ſcdm cap · cxviiii · Deſcen
dente ihu de monte cū diſci
puliſ ſuiſ · uſq; reddidit illū
matri ſuae
Sabb ſcdm mat cap · cxciii ·

196

Accedens ad ihm quidā ait
illi. vſq; ueni ſequere me
E bd. III. poſt nat̄ aplorū ſecdm
mat̄. k. LVI. Dix̄ ihſ diſcipulis
ſuis. Attendite a falſiſ. vſq;
in regnū caelorum.
D ie. XV. menſ. iul. nat̄ ſcę Prax
edis ſecdm mat̄. k. CXL. Dixit
ihſ diſcipulis ſuis parabolam
hanc. Simile eſt regnū cęlorum
theſauro. vſq; noua & uetera.
D ie. XXIII. men iuli nat̄ ſci Apol
linaris. ſecdm luc̄. k. CCLXX.
facta eſt contentio. vſq; trib
iſrahel.
F R. IIII. ſecd luc̄. k. LXXXIII. Cū
egreſſus eēt ihſ de naue. vſq;
p̄dicans quanta illi feciſſet ihſ
F R. VI. ſecdm luc̄. k. CXCVI. Dixit
ihſ diſcipulis ſuis parabolam
hanc; Homo quidā erat di
ues. vſq; reſurrexerit cred
D ie XXVIII men iul nat̄ ſcor̄
felicis papę. ſimplici. et fauſ
tini. et beatricis. uia portu
enſe. ſecdm luc̄. k. CLIIII. Dix̄
ihſ diſcipulis ſuis. Sint lumbi
ur̄i. vſq; filius hominis uen̄
D ie XXX. men iul. nat̄ ſcor̄ Abdon
et ſennes ſecdm ioh cap CXXXIIII.
Hoc eſt p̄ceptū meū. vſq; qui
oderunt me gratis
E bd IIII. poſt nat̄ aplorum
ſecdm luc̄. cap. CXC. Dixit ihſ
diſcipulis ſuis parabolam
hanc; Homo quidā erat diues.
qui habebat uilicū. vſq; re
cipiant uos in eterna tabna
F R. IIII. Secdm mat̄ cap CXLVII.
Veſpere autē facto. Acceſſert
ad ihm diſcipuli eius. vſq;
quinq; milia hominum.
E bd. V. ſecdm luc̄. k. CCXXXVI
Cum adppinquaret ihſ ierlm
Videns ciuitatē. vſq; erat docens
in templo. KL AVG AD VINCULA
k. CXLVIII. Juſſit ihſ diſcipulos
ſuos aſcendere in nauicula.
vſq; uere filius dī eſ.
D ie. II. men aug. nat̄ ſci Stepha
ni pontificis uia latina ſecdm
luc̄. cap. CCXXVIII. Dix̄ ihſ
diſcipulis ſuis parabolā hanc.
Homo quidā nobilis. vſq; omi
habenti dabitur.
F R. IIII. ſecdm luc̄. cap. CXXVIII

Erat ihſ eiciens demonium
vſq; beati qui audiunt uerb di
Ebd. vi. poſt natt aplor ſcdm
luc. K. cc. xiiii. Dix ihſ diſcipliſ
ſuiſ. Duo homineſ aſcender
intēpliī. vſq; & qſe humiliat
Die. v. mēn aug. nat ſci Syxti
felicisſimi & Agapiti. ſcdm
mat. K. lxxxvi. Dix ihſ diſci
puliſ ſuiſ. Ecce ego mitto
uoſ ſicut oueſ. vſq; in finem
hic ſaluuſ erit.
Die viii. mēn aug. natl. ſci Ci
riaci. ſcdm mat. K. xcii. Dix
ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Nichil op
tū qd nō reuelet ur. vſq; corā
patre meo.
Die viiii. mēn aug. uigl ſci
Laurentij. ſcdm mat. cap
clxx. Dixit ihſ diſcipuliſ
ſuiſ. Siquiſ uult poſt me ue
nire. vſq; in regno ſuo.

ITĒ ALIA.

Die. x. nat ſci Laurentij ad
prima miſſa. ſcdm mat. cap
xcvi. Dixit ihſ diſcipuliſ ſu
iſ. Qui amat patrē aut ma
trē. vſq; non pdet mercedem.

Die ſup ſcript ad miſſa publica
in natl ſci Laurentij. ſcdm ioh
K. ciiii. Dixit ihſ diſcipuliſ
ſuiſ. Niſi granum frumenti
cadenſ in terra. vſq; pater mſ
qui eſt in caeliſ.
Die. xi. mēn aug. nat ſci Tibur
tij. ſcdm Ioh. c xxx iiii. Dix
ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Hoc eſt pre
ceptum meum. vſq; det uobiſ
Die ſup ſcrip. nat ſcē ſuſanne
ſcdm mat. cap. cxl. Dixit
ihſ diſcipuliſ ſuiſ parabolam
hanc. Simile eſt regnū cęloꝝ
theſauro. vſq; noua & uetera
Die. xii. mēn aug. nat ſci eupli
ſcdm ioh. K. cxlviiii. Dixit
ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Am am
dico uobiſ. quia plorabitiſ. vſq;
in nomine meo dabit uobiſ
Fr. iiii. ſcdm luc. K. lxx iiii.
Rogabat ihm quidam pha
riſeuſ. ut manducaret cū illo.
vſq; qm dilexit multum.
Die. xiii. mēn aug. nat ſci ypo
liti. ſcdm luc. K. cxliiii.
Dix ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Ad
tendite a fermto phariſeorū

Uſq; coram angeliſ di
F R. VI. ſcdm luc. cap XXVI
Surgenſ ihſ de ſynagoga intra
uit in domu ſymoniſ petri
uſq; euuangelizare regnu di
D ie XIIII. menſ aug nat ſci
euſebii ſcdm mat. K. CCLXIII
Dix ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Vigila
te. uſq; ſup omā bona ſua c
D ie XV. men aug. ſollemnu
a depauſatione ſcę marię
ſcdm luca. K. CXXII. Intra
uit ihſ in qđdam caſtellu
uſq; n auferetur ab ea.
Item eiuſdem euuangelii
in finem. K. CXXXI. Factum
eſt cu hęc diceret. Extollens
quedā mulier. uſq; immo be
ati qui audiunt uerbu di
D ie XVIII. men aug. nat ſci
Agapiti. ſcdm luc. cap. CLIIII
Dix ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Sint lu
bi uri precincti. uſq; filiuſ
hominiſ ueniet
E bđ. I. poſt nat ſci laurentii
ſcdm mar. cap LXXIIII. Exi
enſ ihſ de finibuſ tyri. uſq;
et mutoſ loqui

D ie XXII men aug nat ſci
Timothei. Ad beatu paulum
ſcdm luc. cap CLXXXII. Dixit
ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Si quiſ uenit
ad me. uſq; qui habet aureſ
D ie XXV. men aug. nat ſci geneſi.
ſcdm mar. cap CXXVIII. Dixit
ihſ diſcipuliſ ſuiſ. Videte ne quiſ
uoſ ſeducat. uſq; in finem hic
ſaluuſ erit.
F R IIII. ſcdm luc. cap. CLXXVIII.
Ciruit ihſ per ciuitateſ et caſtel
la. uſq; et accubent in regno di
D ie XXVIII men aug nat ſci
hermeſ ſcdm lucam. cap XLV
Deſcendenſ ihſ de monte ſtetit
in loco. uſq; copioſa eſt in celiſ.
D ie XXVIIII. men aug nat ſcę
Sabinę. ſcdm mat. cap CXL. Dix
ihſ diſcipuliſ ſuiſ parabolam
hanc. Simile eſt regnu celoꝝ
theſauro. uſq; noua et uetera.
D ie XXX men aug nat ſcorum
felicis. et audacti. et decolla
tio ſci Iohan baptiſte. ſcdm
mar. cap LVIIII. Miſit herodeſ
et tenuit iohanne. uſq; et poſu
erunt illud in monumento.

Howell 67 AXXX Resource
dytytg
67-2567

INCIPIT
EVANGEL

